Copyright ©. Toate drepturile asupra versiunii
în limba română aparţin Editurii **Z**.

ERIC LAMBERT

ŞACALII DIN TOBRUK

Traducere de
DAN DUMITRESCU

EDITURA **Z**
1997

Editor: ZAMFIR M. RUSU
Coperta: USSOFT şi EDITURA Z

CARTEA ÎNTÂI

CÂMPIA

CAPITOLUL I

Canalul de Suez, Ismailia. Ianuarie 1941. Pe un vas ancorat, se aflau câteva trupe australiene. Cerul nocturn vibra de uruitul bombardierelor germane. Era o noapte fără stele. Vasul era doar o pată mai întunecată decât luciul apelor. Artileria antiaeriană deschise brusc focul, acoperind zgomotul făcut de avioane. Fulgere scurte brăzdară întunericul. Uruitul însă continua să se audă.

Pe puntea vasului, oamenii stăteau culcaţi pe burtă, cu centura de salvare legată până la gât şi cu casca pe cap. Într-o cabină minusculă de pe puntea C, patru soldaţi vorbeau în şoaptă. Cuvintele lor semănau cu ale celorlalţi. Se aflau pentru prima oară într-un pericol concret. Mai în glumă, mai în serios, se întrebau dacă bombardierele aveau ca ţintă vasul lor, sau oraşul. Cu un an în urmă, cabina în care stăteau fusese o cabina de clasa a doua, cu doar două cuşete. Prin ea se perindaseră tot felul de cupluri, care mai mult ca sigur că avuseseră rău de mare şi blestemaseră serviciul infect de la bord. Ocupanţii celor patru paturi de campanie se puteau considera nişte favorizaţi ai soartei, întrucât

cea mai mare majoritate a colegilor lor, stătea îngrămădită în cala vasului, neavând ocazia să respire o gură de aer proaspăt.

Unul dintre cei patru privilegiaţi, stătea lungit sub hublou şi vorbea cel mai puţin dintre toţi. Părea cât se poate de calm şi cu toate astea, asculta cu nervii încordaţi la maximum cuvintele celorlalţi. Tot felul de impresii se acumulau în el: tenebrele nopţii, liniştea navei, rafalele armelor automate, uruitul pătrunzător al avioanelor...

Se ridică şi deschise hubloul. O adiere de aer rece pătrunse în cabină, iar uruitul de afară se amplifica. Discuţia se întrerupse pentru o clipă, dar nimeni nu protestă împotriva acestei încălcări a regulamentului. Cineva îl întrebă :

– Ia zi Dick, e ceva de văzut pe afară?

– Nu. E o beznă de parcă ar fi smoală peste tot.

– Auziţi, o bombă! strigă cineva, cu vocea ascuţită.

Toţi auziră cât se poate de clar un zgomot ciudat, de parcă cineva ar fi rupt o bucată de pânză. Zgomotul se amplifică, după care se schimbă, devenind din ce în ce mai ameninţător. Apoi, încetă brusc, şi un şoc cumplit scutură întreg corpul navei, de la prora si până la pupă. Norii de spumă care ţâşniră din ape se înălţară până la hublou.

– Ratat! strigă Dick.

Bombardierul se îndepărtă, iar uruitul scăzu din ce în ce mai mult. Imediat, sirena anunţă sfârşitul alarmei. Dick închise hubloul, şi după ce lumina se aprinse, toţi îşi scoaseră vestele de salvare. Sergentul Lucas deschise larg uşa cabinei.

– Toata lumea e în regulă? întrebă el, pe un ton ironic.

Lucas era un tip zdravăn, brunet, cu privirea batjocoritoare şi cu o bărbie voluntară. Intră şi se uită atent la cei patru soldaţi.

Puţin a lipsit să nu ne nimerească bomba aia blestemată, spuse el.

Mda, cam aşa e. La o mustaţă, făcu Dick, întărindu-i spusele. Spuma aia de-afară m-a făcut leoarcă.

Unul dintre camarazii săi îşi ridică privirea spre tavan, cu o expresie disperată. Lucas întoarse capul spre Dick şi-l întrebă cât se poate de liniştit:

Brett, ai deschis cumva hubloul?

Figura acestuia se înăspri. Din nou simţi faţă de Lucas aceeaşi antipatie ca în prima zi. Personalitatea şi ironia lui Lucas îl călcau pe nervi.

– Da, răspunse el sec.

– În cazul ăsta, să te prezinţi la bucătărie la şapte şi jumătate. Cred că trei zile de corvoadă o să te ajute să înveţi regulamentul ca lumea. Bună seara!

Cu toate astea, Dick avu noroc şi nu spălă vasele decât o singură dată.

Imediat după micul dejun, trupele se adunară pe punte pentru a li se comunica ordinul de debarcare peste două ore. Locotenentul Crane, însoţit de sergentul Lucas, se adresă plutonului şase pe un ton în care se amestecaseră familiaritatea, agresivitatea şi condescendenţa. Pentru Dick Brett, Crane părea să spună: „Mă numesc Kenneth Crane, din familia Crane, din Scobie, una dintre cele mai cunoscute şi bogate familii din întreaga Australie. Sunt superiorul vostru din toate punctele de vedere. Dar, după cum ştiţi, ne aflăm în război şi cu toate că nu vă cunosc mai deloc, sunt nevoit să vă comand. Dar am intenţia să fiu cât se poate de amabil cu voi.“

La un moment dat, Crane îşi dădu seama că se exprima ca un nobil, aşa că începu imediat să înjure ca un birjar. Locotenentul era un individ înalt, bine făcut, blond şi cu miş-

cări suple. În Australia îşi câştigase reputaţia unui atlet dintre cei mai buni.

Prieteni, o să debarcăm chiar astăzi. Azi-noapte, avioanele inamice au lăsat nişte mine în canal, aşa că pe moment, toate navele sunt imobilizate. Vreau ca în două ore, toată lumea să fie gata. Şi să lăsaţi ordine în urma voastră ! Subofiţerii o să aibă grijă de asta, să nu uitaţi! Sergent, comandă ruperea rândurilor!

Dick mai întârzie câteva clipe lângă bastingaj, contemplând coasta care se vedea în depărtare. Palmierii se unduiau uşor în adierea vântului, lăsând să se zărească un minaret cu acoperişul plat.

O mână i se puse pe umăr şi-l împinse brutal:

– Hai Dick, mişcă-ţi fundul mai repede! se auzi vocea lui Lucas.

– Ia-ţi labele de pe mine, Lucas!

Acesta izbucni în râs.

*
* *

Toată după-amiaza, soldaţii îşi pierdură timpul printre bagajele făcute. Se schimbară pronosticuri cu privire la destinaţia pe care urmau s-o aibă, se arătară fotografii şi se făcură glume. În cele din urmă, se dădu ordinul de debarcare. În şiruri lungi, soldaţii coborâră pe chei, unde se aliniară şi începură din nou să aştepte. Lungile luni de instrucţie îi învăţaseră să devină răbdători.

Încă mai erau îmbrăcaţi în uniformele grele australiene. Aerul era cald, uscat şi încărcat de praf. Marea lor majoritate îşi descheiase tunicile. Câţiva arabi, de pe care curgeau zdrenţele, îi observau de departe. O egipteancă îmbrăcată

complet în negru trecu pe cealaltă parte a drumului. Avea un mers graţios şi suplu. Pe deasupra voalului care îi acoperea figura, ochii ei negri şi umezi examinau soldaţii, care îşi exprimau zgomotos admiraţia. Egipteanca îşi întoarse capul şi mări pasul.

O gagică de calibrul ăsta mi-ar pica la fix! se auzi o voce.

Cum dracu' s-o zice la dragoste în arabă? Ia zi, Mac, ştii?

Fii cinstit şi mărturiseşte că nu la cuvântul ăsta te-ai gândit, îi răspunse Lucas. Mda, adăugă el cu voce joasă, urmărind femeia din priviri. Nu-i rea deloc. Măcar să fie toate femeile astea de-aici ca ea!

Şi n-o mai părăsi din ochi până când egipteanca nu dispăru de tot. Ochii îi străluceau de poftă, iar trăsăturile figurii sale îşi pierduseră obişnuita expresie de batjocură.

Tommy Collins scuipă pe pământ, alb la faţă. Pasiunea care îl devora i se citea de la o poştă din priviri.

– Dacă aş fi cu ea într-un colţişor mai întunecat, i-aş face o droaie de copii cât ai clipi din ochi!

Şi îşi puse în colţul gurii chiştocul pe jumătate stins, mijindu-şi ochii. Andy Cain, un tip înalt, cu părul grisonant, îi spuse cu o voce tărăgănată:

– Auzi, dacă o să te legi de femeile astea, o să te găsim într-o bună zi cu un cuţit înfipt drept în boaşe!

– Nu-ţi fă tu griji, n-o să-mi găurească mie pielea unul dintre amărâţii ăştia! se grozăvi Tommy.

Dick Brett era în acelaşi timp şi fascinat şi scârbit. Se gândea la ziua în care se înrolase în armată. Îşi aminti de individul firav şi palid cu cearcăne la ochi, care tot timpul nu vorbea decât porcării, molfăind întruna între buze chiştocul unui trabuc stins demult. În acele clipe, individul se afla

alături de Dick. Când se cunoscuseră, i se destăinuise lui Dick că tocmai îşi ispăşise pedeapsa de o lună de carceră şi că-şi sărbătorise eliberarea în ajun, într-un bordel din Darlinghurst, în compania unei prostituate de cincizeci de ani şi a mai multor sticle de „plonk". Tipul descrisese cu lux de amănunte noaptea de orgie de care avusese parte, insistând atât asupra dorinţelor târfei, cât şi a propriilor performanţe. Mai târziu, aflând că Dick nu-i împărtăşea gusturile, devenise veninos şi chiar arţăgos. Ba chiar o dată, se şi luaseră la bătaie.

Dick îşi ridică ochii şi întâlni privirea ironică a lui Lucas.

– Ar fi trebuit să-l punem pe Dick pe urmele ei, spuse el. Nu-i aşa, măi Dick, drăguţule?

– E şi ea un om, ca noi toţi, răspunse acesta. Şi probabil că mai este şi măritată.

Tommy Collins chicoti.

– Probabil că şi la noi acasă, există indivizi care gândesc ca tine, interveni Andy Cain.

– Ce-i Andy, eşti cumva neliniştit? insinuă Lucas.

– Auzi, într-una din zilele astea o să-ţi pocesc niţeluş mutra aia, răspunse Andy cât se poate de placid.

În sinea sa, Dick îl invidia pe Andy pentru felul său de a se comporta faţă de Lucas.

*
* *

Ultimul soldat debarcă la căderea nopţii. Lunga coloană se puse în mişcare de-a lungul străzilor întunecate din Ismailia, pe care nu mai circulau decât câţiva indigeni. Încetul cu încetul, în locul străzilor apăru nisipul şi în curând calea ferată unde staţiona un tren. Se auzi ordinul de îmbar-

care. Din vagoanele lungi şi murdare, răzbăteau mirosuri ciudate. Băncile erau de lemn, iar becurile chioare abia dacă reuşeau să împrăştie bezna nopţii. Epuizaţi, oamenii din plutonul şase se prăvăliră printre sacii individuali şi printre arme. Când trenul plecă, cea mai mare parte dintre ei adormise. Convoiul o luă din loc cu un zgomot de fiare şi de scârţâituri, pierzându-se în noaptea densă a Egiptului.

Batalionul zece din cea de-a doua armată imperială australiană îşi făcuse sosirea în Orientul Mijlociu.

CAPITOLUL II

Câmpia de pe coasta Palestinei se întindea la nord şi la sud. Între mare şi câmpie, dunele se ondulau la nesfârşit. La est, se profilau munţii dezolanţi ai Judeei. Un drum lin şi îngust şerpuia de-a lungul ţărmului. A doua armată imperială australiană îşi plasase tabăra între oraşul arab Gaza şi Tel Aviv, într-o zonă de deşert, prin care cărările sinuoase se strecurau prin labirintul corturilor şi al barăcilor de lemn. De jur împrejur, se aflau portocali şi păduri întunecate de pini, în spatele cărora se puteau zări satele. Construcţiile de piatră, cu acoperişuri în unghiuri drepte erau ale evreilor, iar cele de pământ ale arabilor. Ici şi colo, prin ierburi, se mai vedeau câteva ruine ale coloanelor anticei Palestine, printre care rătăceau oile şi peste care murmura briza mării.

Pe drumul îngust era un adevărat furnicar de camioane şi motociclete.

Soldaţii australieni, având pe cap celebrele pălării de fetru, cu boruri largi, se târau în şiruri interminabile spre terenurile de manevră. În acest decor, în zorii unei dimineţi fără stele îşi făcu apariţia batalionul zece.

*
* *

Trecură cinci zile. Era duminică. După slujba religioasă, soldaţilor li se dădu liber, dar li se interzisese să depăşească limitele taberei. Dar după atâta timp de pregătire şi antrenamente, oamenii nu mai aveau chef să-şi petreacă timpul în tabără. Aşa că încă de la începutul după-amiezii, tabăra aproape că se goli.

Dick Brett şi Andy Cain porniră împreună până ajunseră la drumul unde maşinile militare circulau într-un du-te vino necontenit.

Dick, unde ai de gând să mergi?

Mă bate gândul să dau o fugă până la Tel Aviv, dacă nu-i prea departe.

– Nu, nici vorbă, la vreo douăzeci de kilometri. Aşa mi-a spus un tip din plutonul şase. Ai ceva împotrivă dacă vin şi cu cu tine?

Dick era încântat să aibă un tovarăş în escapada lui, aşa că o porniră la drum. Peste puţin timp, reuşiră să oprească un camion şi să-l convingă pe şofer să-i ia. Pe drum, şoferul crezu că este de datoria sa să-i informeze pe cei doi despre Palestina şi despre luptele din Libia. La început, niţel condescendent, şoferul deveni în cele din urmă familiar, aşa că Dick începu să-l tragă de limbă despre război. Şoferul nu se lăsă rugat şi se porni să le povestească ceea ce ştia. Cei doi îl ascultară fără să facă nici un comentariu. Cele spuse de şofer îi îngrozeau.

– Ascultaţi-mă pe mine, italienii ăştia au material, nu glumă! afirmă şoferul. Dar nu sunt nemaipomeniţi. De la distanţă, într-adevăr, te fac praf! Au o artilerie clasa-ntâi, dar dacă ai ajuns cu ei la o luptă corp la corp, imediat au ridicat mâinile şi s-au predat.

Andy nu prea părea impresionat de spusele interlocutorului.

– Să nu-mi spui tu mie că toţi sunt nişte laşi. Mai întâi de toate, de ce naiba se luptă ăştia? Asta mi se pare esenţial!

– Cum pentru cine? Pentru Mussolini, bineînţeles! Pentru ducele lor!

– Eu nu cred că toţi. Nu se poate ca toţi soldaţii italieni să ţină să moară pentru Mussolini ăla şi pentru imperiul lui. Dacă şi-ar apăra într-adevăr casele lor, ai vedea cum ar fi nişte curajoşi. Şi nu uita că şi noi avem laşii noştri!

– Soldatul australian este cel mai bun din lume, făcu şoferul, cu un ton jignit.

– Aşa este, aici nu te contrazic, îi dădu dreptate Dick.

– Auzi, tu ai lupta pentru o jigodie ca Mussolini ăla? întrebă Andy.

Dar şoferul nu mai apucă să le răspundă, întrucât încetini, camionul apropiindu-se de intrarea într-o tabără de antrenament. Un soldat din plutonul şase, care călătorise şi el în camion, sări jos, mulţumi şoferului, după care îi strigă lui Andy:

– Prietene, fii atent şi ţine-ţi capul plecat! O să-ţi vină şi ţie rândul să intri în luptă! Trăiască australienii! Eu mi-am făcut datoria!

Îşi ridică mâna în semn de salut, ocazie cu care Dick remarcă lipsa a trei degete şi faptul că încă palma îi era tumefiată.

În timp ce Andy făcea câteva remarci cu privire la spusele şoferului, Dick contempla peisajul. Se afla în Orient, iar lucrul acesta îl entuziasma. Privirea îi rătăci peste colinele sălbatice, unde câţiva arabi păzeau nişte oi slabe. O căruţă trasă de o cămilă, brăzda cu roţile sale pământul roşu. Camionul traversă apoi un sat, împrăştiind măgarii, păsările, femeile şi copiii care se refugiau în colibele de pământ urât

mirositoare. O casă albă, cu ziduri înalte, împrejmuită cu un gard de fier şi împodobită cu ornamente de mozaic colorat, era proprietatea unui effendi arab. Pe deasupra zidurilor, crengile lămâilor îşi răsfrângeau ramurile.

Dick îşi aminti pentru încă o dată contrastul dintre cele două populaţii care locuiau în zonă. În apropierea satelor evreieşti se puteau vedea construcţii din piatră albă sau cărămidă, printre arborii de cauciuc. Copii cu pielea măslinie le făceau în timpul trecerii lor semne voioase cu mâna. Prin verdele vegetaţiei, culoarea albă era predominantă. În schimb, satele arabe erau caracterizate prin locuinţe dărăpănate şi o murdărie de nedescris.

Tel Aviv era cel mai important oraş israelian. Casele erau albe şi bine întreţinute, iar străzile erau flancate de arbori, contribuind la crearea unui aspect european. Pe străzi era un permanent furnicar de maşini, iar printre pietoni, ieşeau în evidenţă uniformele britanice şi cele australiene.

Şoferul opri camionul într-o parcare, de unde se putea zări marea.

– Băieţi, dacă aveţi de gând să vă întoarceţi tot cu mine, atunci să fiţi aici la ora două noaptea. Dar să nu întârziaţi, că o să plec fără voi!

Cei doi îi mulţumiră şi porniră la plimbare. Dar nu făcură decât câţiva paşi şi la primul colţ dădură cu ochii de sergentul Lucas. Văzându-i, acesta rânji în stilul său caracteristic, amuzându-se cu un fel de sadism în priviri.

– Ia uite-te, soldaţii Cain şi Brett ! Chiar că mă întrebam când o să apăreţi ! Am impresia că tot plutonul şase şi-a dat astăzi întâlnire la Tel Aviv!

– Salut, Frank, făcu Andy, fără să pară câtuşi de puţin impresionat. Ai venit şi tu să vizitezi oraşul?

– Ce naiba să vizitez? făcu acesta, cu o figură nedumerită.

Păi de unde să ştiu eu? Mă aflu aici pentru prima oară!

Lucas făcu un gest a lehamite:

Nu-i nimic de văzut. Doar dacă aveţi ceva parale pe care vreţi să le pierdeţi neapărat, puteţi să daţi o raită prin bazar. Cât despre bordeluri, să ştiţi că mai aveţi de mers până să daţi de ele. Adică, până la Jaffa.

– Văd că eşti la curent cu bordelurile de aici, făcu Dick, spumegând de furie.

Lucas nu-l băgă în seamă, se întoarse pe călcâie şi le aruncă din vârful buzelor:

– Copii, aş vrea ca să vă am înapoi la unitate mâine, la apelul de dimineaţă. Ne-am înţeles?

După ce acesta se îndepărtă, Andy îl întrebă pe Dick:

– Auzi, la ce naiba îţi faci atâtea probleme cu javra asta?

Acesta rămase câteva clipe tăcut, după care răspunse gânditor:

– Mi-e să nu ne facă necazuri...

– Necazuri? se miră Andy. Dar ce, el nu e în aceeaşi barcă cu noi? Hai, termină cu prostiile astea şi să-i dăm drumul!

Cei doi se opriră într-o cafenea mică de pe malul mării, unde comandară două sticle cu bere. În stânga lor, se vedea anticul port al Jaffei, în care zăcea epava ruginită a unei nave. Chelnerul le povesti că era vorba despre un vas care sosise cu câţiva ani în urmă, plin cu refugiaţi europeni, cărora guvernul britanic nu le dăduse viza de intrare. Aşa că, neavând ce face, comandantul eşuase intenţionat nava în rada portului, iar pasagerii înotaseră până la ţărm.

Cafeneaua era plină de tot felul de soldaţi, care mai de care mai beţi. Veteranii aveau un fel de a bea cu măsură, în timp ce alţii, printre care se aflau şi Andy şi Dick, se cunoşteau că erau la prima lor ieşire. În curând, îşi făcură apariţia şi alţi camarazi din plutonul şase. Tommy Collins

îşi făcu o intrare triumfală. Se clătină vizibil şi răcni cât putu din pragul uşii:

Salut, băieţi! Hei, să-mi aducă rapid careva nişte bere ! făcu el, după ce se trânti la o masă, rânjind fericit.

Îşi plimbă privirile prin încăpere şi văzându-i pe Andy şi pe Dick, li se adresă pe un ton confidenţial :

Aici, dacă nu ai grijă de tine, poţi să mori de sete! Asta e! Aţi fost prin Jaffa? Dacă nu, trebuie neapărat să mergeţi! Ia păcat să pierzi o ocazie ca asta! O sticlă de Alicante şi o fârfuliţă mică, în călduri, o să vă facă să credeţi că vă aflaţi în „O mie şi una de nopţi"! Mamă, doamne, ce tămbălău am mai făcut acolo! I-am cerut uneia să-mi facă şi mie ceva specialităţi acolo... şi tipa, nici una, nici două, a început să fipe ca din gură de şarpe. Şi hopa-şa, uite că mă pomenesc peste noi cu ajutoarea patroanei. Ştiţi ce-am făcut? spuse Tommy, dându-şi capul pe spate şi hohotind de râs. M-am dat şi la ea! Dar putoarea ailaltă mi-a sărit în spate! Mamă, ce mai spectacol! Merita să fiţi de faţă! Şi m-am luptat cu amândouă gagicile! Ia uitaţi-vă aici! făcu el mândru, şi scoase din buzunar o bucată de mătse, brodată grosolan. Până la urmă, tot i-am umflat chiloţii putorii ăleia! O să-i dau mamei mele... Bunei mele mame, să aibă şi ea nişte chiloţi de mătase! Hei, dar unde naiba o fi nemernicul ăla de Dooley? L-a văzut careva din voi? Hei, Dooley, unde dracu' eşti?

Se ridică de la masă şi se îndreptă clătinându-se spre fundul încăperii.

– Ce figură! făcu Dick, petrecându-l cu privirea.

Andy îşi trecu mâna prin păr şi comentă cu vocea sa tărăgănată şi cinică:

– Cunosc ca pe buzunarul meu cartierul ăla din Sydney, unde întâlneşti la tot pasul indivizi de teapa lui Tommy

Collins. Poate că este şi el un laş, dar în orice caz, sunt convins că-şi iubeşte mama!

Îl uitară imediat pe Tommy, întrucât în local îşi făcu apariţia Percy Gribble, un individ scund, deosebit de îngrijit şi cu o mustaţă ca o perie de dinţi.

Faptul că mai înainte de a se înrola în armată fusese funcţionar de bancă, se vedea de la o poştă. Percy era îmbrăcat într-un şort, cămaşa kaki îi era călcată perfect, iar borurile pălăriei erau lăsate exact la unghiul prevăzut de regulament. De gât îi atârna un aparat fotografic.

– Uite-l şi pe ăsta! mormăi Andy. În ruptul capului nu aş fi crezut că poate avea tupeul ăsta să iasă fără permis!

– Poate că lingăul ăsta o fi făcut rost de aşa ceva! presupuse Dick.

Percy se apropie de cei doi, parcă încercând o anumită uşurare la vederea lor.

– Aha! exclamă el. Încă doi care au şters-o de la unitate! Care-i treaba, băieţi?

– Merge, răspunse laconic Dick.

Percy se aşeză la masă şi fără să fi fost întrebat,începu să le explice:

– Am făcut nişte fotografii. M-am întîlnit cu un casier de la banca Ottomana, care a lucrat la o sucursală de-a mea, din Londra.

Dick era cât pe ce să pufnească în râs, auzindu-l pe Percy cum vorbise despre banca la care lucrase, de parcă el ar fi fost proprietarul ei. Andy întrebă încruntat:

– Şi de unde mă rog ştii că nu avem permise de ieşire din unitate?

Pe figura lui Gribble apăru o umbră de neliniște, la gândul că ar fi putut fi singurul în neregulă.

– Să fiţi siguri că dacă eu n-am fost în stare să obţin o permisie, atunci, cu atât mai mult nici voi! În orice caz,

adaugă el pe un ton confidenţial, nu riscam nimic. L-am văzut şi pe Frank Lucas prin oraş. La unitate, mă gândisem să stau cuminte, dar când l-am văzut pe Frank cum o întindea frumuşel, mi-am spus că n-are nici un rost să rămân ca un prost. Aşa că am venit şi eu.

Percy continua să pălăvrăgească, fără să realizeze că pe cei doi nu-i interesa absolut deloc ceea ce spunea.

De altminteri, Frank m-a şi invitat să bem un păhărel într-o crâşmă de mâna întâi, la San Remo, dar am aflat că crâşma aia este rezervată numai subofiţerilor şi ofiţerilor. Dar nu le-a mers cu mine. Cum adică, un ticălos de evreu să-mi comande mie, un australian? M-am aşezat la o masă şi am comandat un gin.

Aducându-şi aminte de scena petrecută, Gribble se îmbujoră de indignare:

– Dar javra aia a refuzat să mă servească! Doar fiindcă eram un simplu soldat, auzi la el! Ascultaţi-mă pe mine, cu discriminările astea, o să se ajungă până la urmă să se dezorganizeze armata! Frank Lucas este un tip de treabă, dar ca civil, este o nulitate. Aici, în Palestina, ne aflăm într-o situaţie delicată. Şi nu trebuie ca prestigiul nostru de soldaţi să fie ştirbit de nemernicii ăştia de evrei sau de arabi!

Lăsându-se noaptea, la intrarea cafenelei se trase perdeaua. Localul luminat din plin, se umpluse de lume. Câteva evreice se aşezaseră la mesele soldaţilor. Între timp, sosiseră şi alţi camarazi de-ai lui Dick, Andy şi Percy, alăturându-se acestora şi comunicându-şi unii altora cu voce tare impresiile zilei.

– Ascultaţi-mă pe mine, toată populaţia asta nenorocită, nu se gîndeşte la nimic altceva decât cum să tragă soldaţii pe sfoară! Şi când o să se termine războiul, pentru ei o să fie o zi de doliu naţional!

Cuvintele aparţinură lui Chips Prentice, un individ solid şi roşcovan. Prentice era un jucător celebru de fotbal, după care erau înnebunite toate elevele de liceu. Avea un timbru sonor, deborda de umor şi declanşa râsul celorlalţi la fiecare replică pe care o dădea. Cei din jurul său îi sorbeau cuvintele.

În cele din urmă, îşi făcu apariţia şi Dooley Frank, prietenul la cataramă al lui Tommy Collins. Înalt, subţirel, cu părul negru, nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani, iar pe figură i se putea citi un tupeu nemăsurat.

– Auziţi, un tip dintr-a şasea mi-a dat un pont, făcu el. Cică, dacă aveţi de gând să cumpăraţi ceva şi vânzătorul vă cere cât nu face, atunci luaţi altceva şi ştergeţi putina. Tot el mi-a spus că în ziua când a fost raidul ăla aerian şi toţi civilii se băgaseră prin pivniţe, pe afară se puteau vedea doar soldaţii australieni care dăduseră iama prin prăvălii şi ieşiseră cu buzunarele pline de tot felul de suveniruri.

Două fete se aşezară la masa lor fără nici o sfială. Cei de faţă le îndemnară să bea şi începură să le adreseze tot felul de cuvinte cu înţeles dublu.

Fetele erau tinere, dar păreau apatice şi dădeau prea des din umeri. Îşi sorbeau băutura şi fumau cu un asemenea aer, de parcă viaţa nu le-ar mai fi oferit decât aceste plăceri. Cea care stătea între Dooley şi Dick avea totuşi un oarecare farmec. Exasperată până la urmă de aluziile grosolane şi fără de sfârşit ale lui Dooley, fata îi întoarse spatele şi i se adresă lui Dick:

– Puişor, ce-i cu tine de eşti aşa de potolit? Te gândeşti la nevastă-ta?

– Nu sunt însurat, îi răspunse acesta sec.

– Atunci, poate la logodnica ta?

– Nu sunt nici logodit.

Înseamnă că eşti tare singur, făcu fata şi-şi puse o mână pe genunchiul lui.

Ochii ei mari şi negri căutau un semn de răspuns la faptul că presupunerile ei erau adevărate.

Probabil că sunt obosit, făcu Dick.

Nu, mai curând cred că ţi se trage de la băutură. Probabil că nu eşti obişnuit să bei. Vrei să vii la mine? O să-ţi fac o cafea tare.

Fata se aplecă spre el, îi lua mâna şi i-o conduse pâna sub rochie. Degetele lui Dick întâlniră pielea goală pe care începu s-o mângâie cu blândeţe.

Dar brusc, înţelese că băutura îşi făcea efectul. Ridică privirea şi observă cum Gribble se uita la el cu o expresie dezaprobatoare, în timp ce buzele îi rostiră câteva cuvinte care se pierdură în vacarmul de nedescris. Cealaltă fată îşi aruncă ochii spre colega ei, dădu din cap şi-i făcu complice cu ochiul. Gribble izbucni brusc în râs.

Dick se ridică dintr-un salt, văzând roşu în faţa ochilor. Încercă să-l lovească pe Gribble pe deasupra mesei, dar Dooley, Chips şi încă un camarad de-al lor îl împiedicară.

– Porcule ce eşti! îi strigă Dick lui Gribble. Hai, vino să ne batem!

Acesta nu dădu curs invitaţiei şi se aplecă spre Andy, spunându-i ceva la ureche, cu o expresie indignată. Dick îl îmbrânci pe Cooley, clătinându-se. Se simţea foarte rău. Încăperea în care se afla, cât şi sunetele care se auzeau, îi păreau foarte vagi. Fata de lângă el continua să-l ţină de mână şi-i vorbea întruna, fără să se oprească. Fără să-şi dea seama cum, Dick se trezi în afara localului, auzindu-l pe Andy cum îl încuraja:

– Hai băiete, vomită! Vomită, şi o să te simţi mai bine, o să vezi!

Dick reuşi să vomite, după care într-adevăr, se simţi uşurat.

– E în regulă, spuse el cu o voce răguşită. O să mă întorc imediat.

Andy plecă, dar Dick ştia foarte bine că nu mai avea să se întoarcă. Se dăduse în spectacol şi îi era ruşine să-şi mai facă apariţia. Se trezi afară, în stradă. Stelele străluceau pe cer. Pe trotuar, o siluetă întinse mâna spre el, pentru a-l opri.

– Iar ai băut! Nu-i bine deloc! Am să-ţi fac o cafea. Hai, vino!

Din nou, aceeaşi fată. Simţi un braţ care îi înconjura mijlocul.

– Stai niţel, făcu el.

– O să ai dreptul să vorbeşti atunci când o să fii la mine acasă, îi reteză ea cuvintele.

În câteva minute, ajunseră în dreptul unei uşi, pe care fata o deschise cu cheia. Se simţi tras înăuntru, după care uşa fu închisă şi o lumânare se aprinse.

– Trebuie să avem grijă de camuflaj, şopti fata. O să trag perdelele, după care o să fac lumină.

Dick puse mâna pe ea şi o opri. Venise momentul să se afirme ca bărbat. Încercase să se bată, vomitase şi hodoronc tronc, o prostituată îl adusese la ea acasă, ca pe un copil cuminte.

– Să ştii că aş bea o cafea, dar să nu cumva să-ţi închipui că am de gând să-mi cheltuiesc banii cu tine!

Fata se apropie şi-l sărută:

– Nu-ţi cer nici un ban. Pentru seara asta am destui. Dar îmi placi. Nu-i aşa că ai vrut să-l loveşti pe tipul ăla fiindcă mă vorbise de rău?

La drept vorbind, Dick nu-şi mai amintea de ce se luase de Gribble, însă era convins că nu pentru a-i lua apărarea fetei. În faţa ochilor nu avea decât amintirea ieşirii sale

prosteşti şi a mâniei violente care pusese stăpânire pe el. Oricum, era flatat de ceea ce-şi amintea, simţindu-se unul dintre puţinii soldaţi înzestraţi cu acel sentiment al onoarei, ca al cavalerilor de odinioară, care nu lăsa nici ca măcar o fărîmă să fie insultată !

Da, aşa este, recunoscu el.

Fata îl sărută din nou.

Aşteaptă să trag perdelele. Eşti tare scump, soldăţelul meu singur!

Fata dispăru. Dick auzi peste câteva clipe foşnetul unor haine. Îşi recăpătase stăpânirea de sine. Aventura pe care o trăia îl făcea să se simtă bine. Fata reveni, conducându-l spre un morman de perne. Mâinile lui Dick atinseră din nou pielea goală, după care coborâră încet...

Capitolul III

Colonelul Ormond Fitzroy ţinea un discurs celui de-al doilea batalion. Cele şase companii de câte o sută treizeci de oameni se aflau aliniate în careul în care stătea colonelul şi sergentul major al regimentului, pe nume Mick Varney.

„Orme-tărie", cum fusese poreclit de către soldaţi, avea ochii înroşiţi de excesul de whisky din ajun. De obicei, avea tendinţa să se exprime furios, dar de data, asta se părea că acorda o grijă specială spuselor sale:

– Dacă vă gândiţi cumva că faptul de a fi într-o ţară străină şi de a te întâlni cu duşmanul, chiar şi pentru scurt timp, poate să conducă la o scădere a rigorii regulamentului, atunci vă înşelaţi amarnic. Am muncit mult pentru a reuşi ca regimentul nostru să aibă o unitate de spirit care să nu fie cu nimic inferioară restului armatei australiene şi atât timp cât voi comanda eu, voi veghea ca acest lucru să rămână neschimbat. Nu am de gând să tolerez neglijenţa, fie în ţinută sau în comportament. Vă repet că trebuie să salutaţi ofiţerii în orice situaţie. Am ajuns în cel mai important stadiu al pregătirii noastre. De voi depinde să deveniţi soldatul perfect. Aveţi datoria de a perpetua o tradiţie pentru care toată

ţara este cu ochii pe voi. De oriunde aţi veni şi oricare ar fi proiectele voastre pentru perioada de după război, trebuie să le daţi uitării. Uitaţi totul, mai puţin faptul că sunteţi aici pentru a îndeplini o sarcină deosebită. Ştiu că există printre voi unii cu un caracter mai anemic, care regretă că s-au angajat să lupte pentru ţara lor. Dar acum, e prea târziu. Sunteţi în armată, sunteţi în batalionul meu şi să fiu al naibii dacă nu o să fac din voi nişte adevăraţi soldaţi! Iar dacă nu, am să vă zdrobesc ca pe nişte păduchi!

Oamenii săi, care îl cunoşteau de mult, se aşteptau la un discurs de cel puţin o jumătate de oră. Descendent în linie dreaptă al uneia dintre cele mai faimoase generaţii din istoria Australiei, proprietara unor moşii de o întindere nemărginită şi membru al unei familii al cărei nume devenise proverbial, Fitzroy luase comanda unui batalion gata să-l respecte şi să-l admire. Dar în câteva luni, obiceiurile şi comportamentul său dădură totul peste cap.

Vocea tăioasă a colonelului continua:

– Fără a încerca cu nimic să diminuez meritele diviziei a şasea, trebuie să vă amintesc faptul că ea a învins o armată care nu avea nici un chef să se lupte. Mai devreme sau mai târziu, o să ne întâlnim cu nemţii, iar partida o să fie cu totul alta...

Căpitanul Gilberston, care comanda cea de-a doua companie, observă că printre oamenii săi se produse o oarecare agitaţie şi că se auziră chiar murmure de protest. Aruncă o privire severă locotenentului Crane, care făcu stânga împrejur în faţa plutonului şase, scrâşnind printre dinţi:

– Gura! Nici musca să nu aud!

După care îşi reluă poziţia în faţa plutonului său, fără să-şi dea seama de starea de spirit pe care o provocase. De altfel, locotenentul îşi dădea rareori seama de asemenea lucruri.

– Naţiunea germană are multe atuuri asupra noastră, continua să peroreze colonelul. Nemţii s-au înarmat şi s-au pregătit de război cu încă mult timp înainte. Au o coeziune pe care putem s-o invidiem. Ei nu cunosc ce-i aia grevă, iar cine încearcă să bage beţe în roate, este împuşcat fără discuţie. În timp ce în lumea întreagă oamenii mor în războiul ăsta, poporul australian consideră că este mai normal să facă greve, decât să producă arme. Se pare că în multe din sindicatele noastre nu sunt decît trădători şi sabotori...

În plutonul şase, murmurele de protest se înteţiră, culminând cu vocea lui Andy:

– În Germania nu există nici un sindicat! Acolo sunt doar sclavi!

– Linişte! mormăi sergentul Lucas.

– Linişte, pe dracu'! Refuz să mai ascult cum i se cântă în strună lui Hitler!

Şi spre consternarea generală, Andy Cain părăsi cât se poate de calm terenul de adunare.

Nimeni din plutonul şase nu mai acorda nici o atenţie discursului colonelului. Toţi se gândeau numai la ceea ce avea să păţească Andy.

După comanda de rupere a rândurilor, toţi se repeziră în cortul acestuia, care stătea întins pe pat, aşteptând liniştit să fie pedepsit.

– Andy, ce naiba te-a apucat?

– Da, chiar aşa! Ce dracu' ţi-a venit! Doar nimeni nu-l asculta pe colonel cum bătea câmpii!

– Dacă vreţi într-adevăr să ştiţi, atunci aflaţi că-l detest pe individul ăsta! Nu i-am mai putut suporta tâmpeniile pe care le debita, asta e! E un împuţit de nazist!

– E un beţiv, asta e! făcu Chips.

– O fi beţiv, dar este şi fascist, insistă Andy. La drept vorbind, m-am purtat ca un dobitoc... chestia asta oricum

n o să folosească la nimic! Dar, în orice caz, sunt mulţumit de mine!

Auzi, dar în fond, ce naiba a spus de te-a înfuriat în halul ăsta? făcu Percy Gribble.

Hm, nu pricepi nimic ! îi răspunse în lehamite Andy.

La urma urmelor, eu sunt de acord cu el, continuă Percy. Minerii şi ceilalţi muncitori ar trebui băgaţi la puşcărie. Aştia nu fac altceva decât să distrugă tot efortul făcut pentru război.

Care efort de război? interveni Dooley? Găseşti cumva că unitatea noastră, de exemplu, reprezintă un efort de război?

Bineînţeles că da! Este o unitate al naibii de bună, iar Fitzroy este un comandant celebru.

Percy, eşti un lingău, asta eşti!

Auzi, ne cam plictiseşti! exclamă Dick.

Brusc, vocea sergentului Lucas răzbătu până la ei:

Afară, toată lumea! Hai, imediat!

În momentul în care Andy ieşi din cort, Lucas îi puse mâna pe umăr şi-l opri:

– Pun pariu pe orice că o s-o păţeşti! Din punct de vedere teoretic, eşti prizonier de pe-acum!

– Crezi că mi-ai spus vreo noutate? făcu Andy.

Lucas rânji sarcastic:

– Tu vrei să te lupţi cu toată lumea. Ce dracu' te-a apucat să părăseşti locul de adunare?

– Mai mult ca sigur că din principiu. N-are nici un rost să-ţi explic, că tot n-o să înţelegi!

Sergentul rânji din nou:

– Eu mi-am abandonat de câţiva ani buni principiile. Ascultă, Andy, unde crezi că o să ajungi cu ideile astea ale tale? Războiul o să dureze ani buni. Aşa că mai bine ar fi să te ocupi de persoana ta şi să-ţi faci o carieră.

– Asta faci tu?

– Mai mult sau mai puţin...

– Auzi, Frank, în fond, de ce te-ai angajat în armată?

– Pentru experienţă şi... pentru că voiajul este gratuit. Dar tu?

– Pentru că mi s-a părut că lucrul ăsta este ceva normal.

– Sunt convins că eşti singurul care gândeşte una ca asta. Ai idee cumva care este motivul pentru care cei mulţi s-au înrolat în armată? Din spirit de aventură, ascultă-mă pe mine! Pentru a fugi de nevastă sau de poliţie! De-aia! Mai sunt şi unii care nu aveau ce mînca şi unde dormi, aşa că armata le oferă trei mese pe zi şi un pat pe noapte. Dar tu, eşti un patriot!

– Sunt antifascist!

– Andy, ascultă-mă pe mine, prea iei viaţa în serios!

*

* *

Plutonul şase avu liber începând de la ora trei după-amiază. Vremea era încă frumoasă şi caldă. Dick trecu de colină îndreptându-se spre câteva prăvălii evreieşti. Din vârf, contemplă pentru câteva clipe peisajul. Razele soarelui străbăteau stratul de nori, luminând câmpia. Satul din faţa sa era format din câteva case, amplasate de-o parte şi de-alta a drumului. Două dintre ele fuseseră transformate în scopuri comerciale, una în cafenea, iar cealaltă în prăvălie de bibelouri. Dick intenţiona să cumpere un suvenir pentru mama sa.

În prăvălie erau etalate grămezile obişnuite de bibelouri, broşe de filigran, cutii din lemn de măslin, pumnale arabe false, eşarfe din mătase de duzină, şi totul la un preţ de chilipir, după cum indicau afişele.

Dick pierdu ceva timp până alese ceva potrivit, alegerea oprindu-se asupra unei salatiere din lemn de măslin. Între timp, în încăpere îşi făcu apariţia o evreică tânără, care începu să privească exponatele.

Cât face ? îl întrebă Dick pe vânzător.

Douăsprezece sute de mils! îi răspunse acesta.

Douăsprezece sute! exclamă Dick. E enorm!

Cu toate că preţul i se părea exagerat, consideră că este nedemn pentru un soldat să se târguiască, aşa că-şi scoase portofelul. Dar în acel moment, o mâna i se puse pe braţ, oprindu-i gestul de a plăti. Tânăra care intrase se aşează în faţa sa, începu să vorbească repede cu vânzătorul, după care se întoarse spre Dick şi-i spuse într-o engleză cât se poate de corectă:

Nu trebuie să plăteşti atât de mult. Chestia asta valorează doar opt sute de mils.

Se întoarse spre vânzator şi începu să vorbească din nou cu el. Acesta îi zâmbi şi deschise larg palmele, în semn că era de acord.

- Acceptă opt sute, îi traduse tânăra.

- Îţi mulţumesc mult, făcu Dick uimit.

Numără banii, luă salatiera şi ieşi în acelaşi timp cu tânăra evreică, care i se adresă:

- Nu e corect ca un negustor să te fure în halul ăsta. Consideri că am greşit intervenind?

- Nu, nici vorbă, făcu Dick.

- E clar din ce cauză lumea nu-i poate suferi pe evrei. Dacă toţi se poartă ca negustorul ăsta, atunci e de la sine înţeles!

Evreica era înaltă, cu şoldurile mari şi bronzată. Părul negru îi era legat la spate, iar buzele sângerii nu aveau nici urmă de ruj. Era îmbrăcată într-o fustă bleu foarte scurtă şi într-o bluză albă.

Nici negustorii australieni nu sunt mai de doamne-ajută, spuse Dick. Abia aşteaptă să apară un străin ca să-i ceară mai mult.

Ajunşi în dreptul cafenelei, Dick o invită să bea împreună o cafea.

Nu, mulţumesc, cafeaua asta e o porcărie, îi răspune fata. Dar dacă vrei să bei o cafea adevărată, turcească, poţi veni la mine.

Dick acceptă imediat. Fata se prezentă, spunându-i că se numea Naomi şi îl conduse pe Dick pe o cărare care şerpuia printre nişte portocali. Din vârful unei mici coline, Naomi îi arătă un sătuc din apropiere înconjurat de portocali.

– Ai mai văzut până acum un kibuţ? îl întrebă ea.

– Kibuţ? Ce-i aia?

– Un fel de comunitate. Acolo trăiesc eu.

– Comunitate? Adică, sunteţi comunişti?

– Nu, fii liniştit! făcu ea, râzând cu poftă. S-ar putea să existe unul sau doi. Hai, vino, o să-ţi explic pe drum cum stau lucrurile.

Îl luă de mână şi-l trase după ea.

* * * *

A doua zi de dimineaţă, Andy fu condus la biroul batalionului. Sergentul major Varney îl aştepta deja afară.

Varney era renumit pentru prostia lui devenită legendară. Cunoştea regulamentul ca pe o poezie iar lucrurile care îi produceau plăcere erau doar manevrele de instrucţie stupide, pedepsirea soldaţilor şi respectul datorat regulamentului. Era legea personificată în toată rigoarea şi absurditatea ei.

– Prizonier şi escortă... stai!

Conform regulamentului, îi luă lui Andy pălăria de pe cap, după care bătu la uşa colonelului şi o deschise:

Prizonier şi escortă... înainte, marş! Prizonier şi escortă... stai!

Andy ajunse în faţa colonelului Fitzroy.

I se citiră faptele de care era acuzat, pe care Andy le recunoscu pe loc.

Colonelul examină deştul de mult timp dosarul acestuia, după care îşi ridică spre el o privire rece, întunecată şi prevestitoare de rele. Îşi mângâie cu degetul mare de la mâna dreaptă mustaţa, după care izbi brusc cu palma peste dosar:

Este de-a dreptul de necrezut!

Andy rămase mut. Se întreba în sinea sa dacă Fitzroy ştia din ce motiv părăsise locul de adunare. Era convins că da, dar orgolios cum era, colonelul nu ar fi recunoscut în ruptul capului.

Fitzroy putea termina totul foarte rapid, dar ţinea morţiş la scenariul său, mai ales după o asemenea insultă. Pentru sergentul major, deliciul îl constituiau soldaţii roboţi, în timp ce pentru colonel, era indispensabil să se audă vorbind.

Se lăsă pe spătarul scaunului, pentru a sta mai comod, după care începu:

– Soldat, impertinenţa de care ai dat dovadă este ceva nemaivăzut! Nu ai fost nici bolnav, nici beat şi îmi imaginez că nu eşti nici dement. Aşa că actul tău nu are nici cea mai mică scuză. Ţi-ai insultat comandantul, părăsind locul de adunare fără să ţi se fi permis lucrul acesta. Este cea mai gravă abatere pe care am întâlnit-o! Este o... o... o anarhie! găsi el în sfârşit cuvântul căutat, trântind triumfător pumnul peste dosarul de pe birou.

Se vedea de la o poştă că era foarte satisfăcut de el. Se îndreptă brusc de spate şi se răsti:

– Ei, ce ai de spus?

Ochii săi pe jumătate închişi continuau să-l examineze pe Andy.

„Stai! îşi spuse acesta. Dacă n-o să spun nimic, atunci el o să câştige, şi asta şi urmăreşte." Dar brusc, i se făcu lehamite. Ar fi vrut să iasă din birou şi să nu se mai gândească la privilegiile pe care le aveau unii încă de la naştere. La ce bun să continue să se dea cu capul fără rost de un asemenea zid? Colonelul avea întotdeauna dreptate. Trebuia să fii complet idiot pentru a i te împotrivi. Aşa că n-avea decât să-şi turuie mai departe discursurile lui naziste şi să fie mulţumit că repurtase o victorie.

– Nu, domnule colonel, nu am nimic de spus.

Auzi vag cum fusese pedepsit la carceră pentru două săptămâni. Sergentul major Varney comandă ieşirea lui şi a escortei din biroul colonelului. Ajuns afară, i se dădu pălăria. Se îndreptă spre carceră confuz şi ruşinat.

Capitolul IV

După vizita pe care Dick i-o făcuse lui Naomi, aceasta căuta mereu să fie împreună cu el. Dick nu se gândea la ea ca la o cucerire şi se părea că nici Naomi nu se îndrăgostise de el, aşa că încerca să afle motivul pentru care aceasta încerca să stea tot timpul împreună. Până la urmă, gândindu-se şi la prostituata din Tel Aviv, ajunse la concluzia că atrăgea femeile, chiar dacă era foarte tânăr, sau poate tocmai din această cauză, la care mai contribuia şi pielea sa fină, trăsăturile adolescentine, şi inocenţa, care tulburau pe anumite femei, cum era cazul cu Naomi cea maternă.

Dacă se întâmpla să treacă câteva zile fără să se vadă, aceasta îi cerea socoteală. Dorea să afle totul despre el, dar Dick se închidea în el de fiecare dată când Naomi încerca să-i pătrundă secretele.

Dar pe măsură ce trecea timpul, încrederea în ea creştea tot mai mult, aşa că Dick începu să-i povestească despre copilăria sa din Australia. Naomi, care se refugiase în Germania, întâlnise o mulţime de bărbaţi aidoma lui Dick, care făceau parte din generaţia dintre cele două războaie şi a căror viaţă fusese dezorganizată de sărăcia anilor treizeci.

Nu le rămăsese decât amărăciunea şi incertitudinea. Toţi erau nişte dezrădăcinaţi. Iar acum, era nevoie de această tinereţe pentru a asigura carnea de tun. Şi dacă Naomi manifesta atâta interes pentru cei tineri, asta se datora în mare măsură faptului că fratele ei fusese ucis de către nazişti. Câteodată, un gest sau o expresie a figurii lui Dick îi aminteau de fratele ei, iar confidenţele australianului îi aduceau o consolare parţială.

După ce familia lui îşi pierduse toată averea, Dick se văzu nevoit să-şi întrerupă studiile de filologie, cu toate că în adâncul sufletului său, se arăta deosebit de optimist. Dintr-o convingere profundă aderase la principiile socialiste şi devenise un duşman al fascismului. Depăşise stadiul în care putea considera lumea întreagă drept un decor al propriei sale tragedii. Iar în momentul în care se înrolase în infanterie, mama sa fusese efectiv îngrozită. Dar fusese obligată să accepte un fapt împlinit.

*
* *

– De ce te-ai înrolat în armată? îl întrebase Naomi. Spune-mi ce vrei tu, numai să nu-mi pomeneşti despre patriotism! Ăsta este un cuvânt uzat, care nu mai semnifică nimic!

– De acord cu tine... cu singura condiţie să nu consideri antifascismul drept un soi de patriotism. Bineînţeles, am avut şi alte motive, pe care n-am să ţi le spun deocamdată. Am fost foarte descurajat. Nici eu şi nici mama mea, nu credeam că sunt în stare să-mi termin studiile... şi oricum, chiar dacă mi le-aş fi terminat, ce slujbă aş fi putut avea, cu o licenţă în litere?

Adică, într-un cuvânt, războiul a fost pentru tine un fel de evadare?

Într-o oarecare măsură, s-ar putea spune că asta este adevărul. Am fost într-adevăr convins că trebuia să luptăm împotriva fascismului.

Anii grei pe care i-am trăit ne-au derutat pe toţi. În Germania, mulţi tineri au alunecat spre doctrina nazistă. Pentru Hitler, cei neştiutori au fost o pradă foarte facilă. Aşa cum şi tu ai fost o pradă cât se poate de uşoară pentru războiul ăsta.

Dar trebuie ca cineva să bareze drumul lui Hitler, nu?

Vi s-a povestit ceva despre asta, înainte de declaraţia de război?

Nu...

Bineînţeles că nu! Şi uite că din cauza asta s-a declanşat războiul! Aţi fost trădaţi în acelaşi fel ca şi tinerii germani.

Naomi tăcu, preferând să nu vorbească despre ea şi despre fratele ei. Dick părea stânjenit şi-şi dădea seama că nici Naomi nu avea nici cea mai mică intenţie de a strica întâlnirea lor. De fiecare dată, vizita ei putea să fie ultima. Foarte curând, regimentul lui Dick avea să fie înghiţit în deşert.

*
* *

În cele câteva săptămâni care precedară plecarea, Naomi devorase cu aviditate momentele lor de intimate, de parcă Dick nu avea să se mai întoarcă niciodată. Poate că acesta semăna izbitor cu Werner, fratele ei, ca în acea zi în care plecase, pentru a nu mai reveni niciodată. Naomi nu avea să uite niciodată figura lui Werner, cu ochii lui vii şi surâzători, în timp ce ea îl privea neliniştită...

Da, draga mea, îi spusese el. Știu că azi-noapte au sosit două camioane cu naziști și îmi dau seama perfect ce risc îmi asum. Nu numai pentru că sunt evreu, ci și pentru că sunt comunist... Eu zic ca astăzi să rămâi acasă.

Werner ieșise, și de atunci, Naomi nu-l mai văzuse viu. Peste câteva ore, îngrijorată că nu mai apăruse, ieșise și ea și dăduse de cadavrul lui. Zăcea pe trotuar, cu capul sfărâmat de gloanțe, mânjit de sânge și noroi. Fusese nevoită să-și continue drumul, prefăcându-se că nu știa despre cine era vorba, deoarece naziștii încă mai supravegheau drumul din casa de vizavi, de unde tocmai împușcaseră o fetiță care se ghemuise lângă cadavrul tatălui ei, ucis alături de Werner. Așa că trecuse pe lângă el, cu ochii ficși, ca un automat, cu corpul fremătând de dorința de a îngenunchia alături de el, de a-i șterge chipul murdar și de a-i reda înfățișarea curată și demnă. Dar nu putuse altceva decât să murmure printre buze: „Werner, odihnește-te în pace! Odihnește-te în pace!"

De atunci, Naomi încă nu aflase unde fusese îngropat fratele ei.

Capitolul V

Taberele militare înșirate de-a lungul drumului se strângeau în grabă. Douăzeci de mii de oameni urmau să se îndrepte spre deșerturile Egiptului și Libiei. La numai șase săptămâni de la sosirea lor în Palestina, se și pregăteau de plecare.

Într-una din seri, Dick se duse la kibuțul unde locuia Naomi, pentru a-și lua adio.

Să știi că nu pot rămâne mult timp. Nici măcar nu am avut voie să ies din unitate.

Naomi îl însoți până în vârful colinei, unde portocalii înmiresmau aerul cu parfumul lor. În acele momente, în care Dick era nevoit s-o părăsească, simțea un regret, un fel de neîmplinire. Niciodată nu fusese sigur dacă Naomi era sau nu îndrăgostită de el. De fapt, aproape că nu știa nimic despre ea, în timp ce el îi spusese cât se poate de multe.

Datorită ție, am petrecut câteva săptămâni minunate, îi mărturisi el.

Naomi dădu tăcută din cap, de parcă ar fi fost de acord cu propriile sale gânduri.

O să-mi scrii? îl întrebă ea.

Bineînțeles!

Să-mi scrii cât poți de des...

În amurgul ce se lăsa, privirile li se întâlniră. Deasupra bluzei albe, gâtul și chipul ei se contopeau într-o frumusețe de nedescris. Brusc, Dick se simți cumplit de trist. Naomi devenise pentru el extrem de prețioasă. Iar în clipa în care o luă de umeri, o simți cum se lipi parcă cu disperare de el. Era prima lor îmbrățișare, în care nu rostiră nici un cuvânt.

Dick o strânse îndelung, cu o tandrețe infinită, după care murmură:

– Adio....

Și brusc, o luă la fugă spre poalele colinei.

Dick dispăruse din vedere.... Pe chipul lui Naomi, lacrimile curgeau șiroi. După câteva minute, timp în care rămăsese cu privirile pierdute în direcția în care plecase Dick, se întoarse și o porni cu un mers agale spre casă.

*
* *

Din sala de mese a ofițerilor, dispăruse întreg mobilierul, până chiar și perdelele de la ferestre. Nu mai rămăsese decât barul, în spatele căruia se afla un soldat în vestă albă. Ideea cu vesta albă îi aparținuse colonelului, care considera că o astfel de costumație se potrivea cel mai bine cu sala de mese.

Colonelul intenționa să ofere un ultim pahar cu băutură ofițerilor. Întreg batalionul se afla în ținută de gală, pentru a celebra evenimentul. Coloanele de aprovizionare se aflau deja în drum spre gara El Madjal. Oamenii așteptau sub corturi, cu echipamentul pregătit. La ora trei dimineața, batalionul urma să pornească într-un marș de opt kilometri, după care urma să fie îmbarcat în tren.

Cea mai mare parte a ofițerilor era prezentă, ceea ce îi dădu colonelului un sentiment de satisfacție. Se gândise mult la discursul pe care avea să-l rostească în acest moment solemn. Iar buna dispoziție de care dădea dovadă, nu fusese stimulată de nici un pahar cu whisky, întrucât se simțea într-o formă de zile mari: era sociabil, amabil și se simțea stăpân pe sine. Pe chipul lui bine hrănit, ochii îi străluceau de mulțumire.

Colonelul îi cunoștea pe majoritatea ofițerilor de dinainte de a începe războiul. Câțiva dintre ei, cum ar fi fost Crane, posedau domenii la fel de vaste cu ale lui. Iar alții, printre care se afla și comandantul Pomfret, vizau aceleași interese financiare. Întreg batalionul părea să fi fost subordonat colonelului. Câțiva dintre cei care se înrolaseră, fuseseră avansați chiar de a doua zi la rangul de subofițeri, dar circula zvonul că respectivii fuseseră angajații colonelului în diferite sectoare ale afacerilor acestuia. Se spunea chiar că simpla avansare în batalionul condus de colonel, era un rezultat al serviciilor aduse mai înainte de război.

Colonelul își umplu paharul cu vin alb, considerând că whiskyul său obișnuit nu cadra cu tonul ceremonios al discursului pe care avea să-l rostească:

Domnilor, începu el...

*
* *

În tot batalionul, domnea o veselie de nedescris. Fiecare om primise câte cinci sticle cu bere, așa că la emoțiile provocate de plecarea apropiată, se adăugau și buna dispoziție datorată alcoolului.

Coborând colina, Dick mai privi pentru ultima oară peisajul din fața sa. Își mai revenise, dar tot avea senzația că

se găsea mult mai aproape de ceruri decât de pământ. Deasupra sa, stelele începuseră sa scânteieze. La poalele colinei, din corturile luminate de lanterne se auzeau tot felul de strigăte şi cântece. Cu toate astea, aflându-se de unul singur sub imensitatea cerului, preocupările soldaţilor i se păreau cât se poate de meschine şi lipsite de sens. Încetul cu încetul, începu să înţeleagă că asista la începutul unei tragedii cu atât mai înspăimântătoare, cu cât chiar victimele erau acelea ce se bucurau de soarta lor.

După ce intră în cort, parcă pătrunse într-o altă lume. Rămase pironit locului, clipind din pleoape şi întâmpinat de un cor de voci :

– Hei, ia uitaţi-vă! A apărut Dick! Unde naiba ai umblat, băiete? Hai, vino şi bea, să recuperezi întârzierea!

Dick puse mâna pe o sticlă cu bere, impresionat de primirea călduroasă ce i se făcuse. Nu cu mult timp în urmă, dorea din tot sufletul să se integreze celorlalţi. La început, rămăsese politicos şi distant, în timp ce camarazii săi se mulţumiseră doar să surâdă, neîncercând să-i tulbure singurătatea. Din când în când, cineva ca Lucas îl mai tachina fără nici o răutate. Acesta se afla şi el prezent, cu o sticlă în mână şi cu nelipsitul lui zâmbet sardonic pe buze. Se părea că întreg plutonul şase se înghesuise în acel cort.

– Hai, Tommy, zi mai departe ce s-a întâmplat!

Tommy Collins bău o duşcă de bere, îşi şterse gura cu dosul palmei după care continuă să povestească:

– Bun, va'să zică, m-am întors spre gagica ailaltă şi am întrebat-o:

„ Cât face tot tacâmu' ? Cinci sute de mils, mi-a răspuns ea. În clipa aia, peştele ei a întrebat-o câte parale are de gând să-i dea. Iar eu, n-am mai stat pe gânduri şi i-am troznit una. S-a nimerit ca tocmai atunci să oprească un taxi, din

care a coborât un arăboi. M-am aruncat în el şi am şters putina!"

Toţi izbucniră în râs şi aplaudară, îndemnându-l să le mai povestească. Isprăvile lui Tommy de prin bordeluri erau una dintre sursele principale de distracţie ale plutonului şi chiar dacă se admitea faptul că nu era decât un neisprăvit, reuşea să fie simpatic. În general, Tommy căuta să-l distreze pe Lucas, şi i-ar fi plăcut teribil de mult să-i poată spune pe nume. Cât timp povestea toate întâmplările prin care trecuse, figura sergentului nu mai avea acea expresie de dispreţ şi dezgust cu care îi obişnuise pe toţi. Lucas aplauda şi râdea la cot cu ceilalţi, îndemnându-l să continue.

Tommy îşi întrerupse istorisirea, fiind nevoit să iasă afară pentru a se uşura. Într-un colţ al cortului, câţiva începură sa intoneze primele măsuri ale unui cântec de beţie, punând tot sufletul în tot ceea ce făceau.

În sănătatea bătrânului Chips!

Chips Prentice, idolul plutonului, se afla internat la spital, suferind de o blenoragie. Era atât de adulat de camarazii săi, încât blenoragia pe care o contactase îi conferise un nou titlu de glorie. Cu toate astea, lui Chips i se simţea lipsa, cu vocea lui ca de tunet şi cu râsul său molipsitor.

Percy Gribble, care îl înlocuia pe postul de caporal de grupă, se căznea să-şi ascundă satisfacţia, tot exprimându-şi nişte regrete vizibil exagerate.

– Potoleşte-te, Dooley, îi strigă el acestuia, trăgându-i o palmă între omoplaţi.

Dooley se dădu un pas înapoi, făcându-i lui Percy un semn obscen.

Tommy Collins intră, şi îl sfătui pe Dooley să vomite, aşa cum făcuse şi el, numai că Dooley avea grijile lui, din care nu-l mai putea scoate nimeni. Aflase că Chips contractase blenoragia la acelaşi bordel la care fusese şi el, iar din

acel moment, era obsedat ca nu cumva s-o pățească. Din sfaturile infirmierilor și din broșurelele care circulau printre soldați, se știa că gonoreea se declanșa după nouă zile de la contact. Dooley mai avea de îndurat încă cinci zile, iar cele patru precedente nu fuseseră nici ele mai grozave. Când se plânsese doctorului de arsura pe care o simțea, acesta îi rânjise fără milă și-i spusese pe șleau ce avea. Cu toate astea, diagnosticul nu se adeverea decât după nouă zile, când nefericitul avea să devină un fel de ciumat ce bântuia latrinele și infirmeria.

Dooley se simțea îngrozitor și demn de disprețuit, de parcă ar fi avut lepră. Dar de făcut, nu se putea face nimic. Aștepta sfârșitul celor nouă zile, ca frământarea sa să se termine.

Eroul zilei era însă indiscutabil Andy, care făcuse două săptămâni de carceră, pentru faptul că părăsise terenul de adunare sub ochii colonelului. Toată lumea îi admira curajul cu care își manifestase rebeliunea împotriva conducerii batalionului. Andy stătea așezat lângă Dick și nu participa nici la cântecele și nici la vociferările celorlalți. Stătea liniștit și bea, fără să acorde atenție celorlalți.

– Cine l-a întrerupt pe „Tărie" drept în mijlocul discursului? se auzi o voce.

– Andy! urlară toți cei de față.

– Nemaipomenit!

Toată lumea ridică paharele în cinstea lui Andy, iar acesta își ridică sticla în semn de răspuns, făcând în același timp cu ochiul lui Dick:

– Asta este, bătrâne! Bea și tu și încearcă să uiți! Atunci când toată lumea s-a țicnit, trebuie și tu să te porți ca ei! Nu-i așa?

Lui Dick îi părea extrem de rău pentru situația în care se afla Andy. Avea impresia că acesta este teribil de nefericit.

Toți începură să cânte în cor:

Oh, mamă, nu am chef să mor,
Vreau să mă întorc acasă!

* * *

La barul ofițerilor nu era cine știe ce lume, însă colonelul continua să fie prezent, împreună cu adjunctul său, comandantul Pomfret, căpitanul Hubert Stamp, șeful statului major, căpitanul Gilberston, comandantul companiei B, locotenentul Crane și căpitanul medic Barrett.

Da, da, așa este! Am reușit să formăm un batalion al naibii de bun! spuse colonelul. Și după părerea mea, băieții se comportă așa cum trebuie. În orice caz, mi-am ales ofițerii pe sprânceană, și nu se poate spune că m-am înșelat asupra nici unuia dintre ei.

Reacțiile fură variate, însă discrete. Căpitanul Stamp, care abia împlinise douăzeci de ani, cu obrajii adolescentini și cu buzele subțiri și arogante, surâse comentând ceva cu voce joasă. Soldații îl porecliseră „Micul ticălos". Trăsăturile sarcastice ale căpitanului Barrett rămăseseră impasibile, însă își coborî privirea pentru câteva clipe. Capitanul Gilberston, un individ subțirel, de vreo patruzeci de ani, cu barbia ascuțită și cu ochii căprui în care se citea mereu o expresie de îngrijorare, zîmbi și spuse:

Orme, ești mult prea amabil că ne spui asta!

Cât despre comandantul Pomfret, nimeni nu-l văzuse vreodată să aibă vreo altă expresie decât cea pe care o avea în acele momente. Pomfret era mic de statură, corpolent și pe jumătate chel. Avea o frunte largă sub care ochii păreau că rămân în permanență ficși. Figura sa întunecată și antipatică nu trăda nici un sentiment. Oamenii îi detestau im-

pasibilitatea şi răceala cu care îşi trata subordonaţii, cât şi devotamentul orb faţă de sentimentul datoriei. Era poreclit „Animalul".

Căpitanul Barrett declară:

– Orme, cred că dacă ai fi putut, ţi-ai fi ales oamenii unul câte unul.

Colonelul Orme luă în serios remarca făcută de căpitan şi replică:

– Da, chiar îmi pare rău că nu a fost posibil lucrul ăsta. Credeţi-mă, avem printre noi nişte figuri pe care nu vreau să le pomenesc acum. Nu-i aşa, John? îl întrebă el pe Pomfret, întorcându-se spre acesta.

– Mda, aşa este, aprobă Pomfret, mai există şi unii care ar trebui struniţi din când în când.

– Credeţi că eu nu sunt la curent cu lucrul ăsta? interveni Barrett. Aproape zi de zi sunt obligat să ascult aceleaşi baliverne pe care mi le îndrugă cei ce vor o permisie.

Crane izbucni în râs:

– Aşa-i Basil, ai dreptate, oamenii tăi nu au nici un motiv să fie în culmea fericirii!

Căpitanul Gilberston interveni pe un ton provocator:

– După părerea ta, Basil, care este procentajul celor care se prefac că sunt bolnavi, dintre toţi bolnavii?

Barrett dădu din umeri:

– Ştiu şi eu, cam jumătate. Racilele batalionului nostru sunt beţia şi murdăria.

– Nişte derbedei! mormăi Crane. Pentru mulţi dintre ei, războiul este tot ce li se putea întâmpla mai bine. O disciplină fermă este cel mai bun medicament, asta de când mă ştiu.

Colonelul îşi goli paharul şi aprobă, dând din cap:

– Din punctul ăsta de vedere, şi-au găsit naşul! Şi Basil are dreptate. Uite, mai zilele trecute, când am adunat tot

batalionul, mă uitam la ei şi îmi ziceam că am făcut o treabă bună... Chiar dacă s-au mai întâmplat şi anumite lucruri...

Gilberston reuşi să-şi trădeze sentimentele, întrebând pe un ton cam sarcastic:

Nu ar trebui să recunoaştem şi un oarecare merit al oamenilor? La urma urmelor, îşi fac datoria cu prisosinţă!

Ştii ceva, întotdeauna trebuie să încerci să scoţi din ei cât mai mult, tot ce se poate, răspunse Pomfret.

Părerea mea este că dimpotrivă, replică impulsiv Gilberston.

Îşi aruncă ochii în jur şi observă că era izolat, în ciuda politeţii cu care se discuta. Privindu-l pe barmanul îmbrăcat în vesta albă, se gândi că acesta auzise toată discuţia lor. Soldatul stătea cu figura întoarsă în altă parte, dar Gilberston se uită la el pentru prima oară în acea seară ca la o fiinţă umană, mai ales că despre el era vorba mai mult decât despre ceilalţi soldaţi. Căpitanului i se făcu ruşine. Adunarea ofiţerilor la care participa avea pentru el o semnificaţie mult mai profundă decât pentru restul. Îşi aminti de scrisoarea adresată soţiei sale, pe care încă nu o terminase. Îşi goli paharul, după care se scuză:

Eu o să plec. Mai am o grămadă de lucruri de făcut.

După care ieşi, fără să mai spună nici un cuvânt.

Afară, în noapte, se auzeau cântece îndepărtate. Se îndreptă spre corturile ofiţerilor, simţindu-se în dezacord cu întreaga lume. Nu putea să-şi închipuie cum pentru majoritatea ofiţerilor batalionului, războiul la care aveau să participe nu reprezenta altceva decât o aventură ca din romanele cavalereşti. În timp ce pentru el, războiul era un eveniment de o importanţă covârşitoare, presantă şi justificată.

În orice caz, se simțea singur. Soldații îi considerau pe ofițeri ca o clasă aparte și ostilă, din care Henry Gilberston făcea parte în mod automat.

*
* *

La ora trei dimineața, batalionul părăsi în liniște tabăra. Cei opt kilometri de drum răsunară surd sub pașii trupelor.

Noaptea era frumoasă. Luna răsărise destul de târziu, răspândindu-și lumina asupra deșertului, orașului și a mării. Batalionul X nu era decât o mică parte dintr-un vast exod de oameni, arme și alimente. În acea noapte, mii și mii de oameni aveau să se îmbarce în vagoanele de tren slab luminate, pornind spre interiorul țării.

CARTEA A DOUA

FORTĂREAȚA

Capitolul VI

Bună dimineaţa, şobolanilor! Ce mai fac prizonierii mei în dimineaţa asta?

Vocea era batjocoritoare, plină de dispreţ şi cu un timbru plăcut. Se auzise dinspre staţia radio, care până nu cu mult timp în urmă, aparţinuse unui general italian, iar în prezent, era folosită pentru recepţionarea mesajelor transmise de către secţia britanică de propagandă, de undeva, din Europa. Soldaţii porecliseră postul: „Lordul Hau-Hau". Vocea continuă

Şi ce mai face aviaţia voastră ? Ah, pardon, uitasem că voi nu aveţi aviaţie... Dar nu vă faceţi nici o grijă, o să vă trimitem noi chiar în dimineaţa asta câteva avioane...

Staţia radio era adăpostită într-o nişă dintr-un adăpost adânc şi spaţios, în care se mai aflau o targă stricată, o ladă mare şi muniţii de tot felul îngrămădite într-un colţ. Căpitanul Gilberston împreună cu o grupă de soldaţi din compania sa ascultau în tăcere, cu un surâs pe buze. Când lordul Hau Hau le promise avioane, făcură o grimasă. Dacă toate balivernele care li se spuneau de către britanici erau min-

ciuni, măcar să se fi ținut de cuvânt în legatură cu avioanele promise. După zece minute, emisiunea se termină, iar soldații ieșiră din adăpost.

Postul de comandă al plutonului șase se afla situat în flancul unei văi care șerpuia de-a lungul unei pante ușoare din deșert. Era un fel de bordei asemănător celui lui Gilberston, înconjurat de un val de nisip de unde Crane putea să privească prin binoclu spre întinderile deșertului. În fața valului de nisip, la câțiva metri, se găsea o rețea de cuiburi de mitralieră protejate cu blocuri de ciment și sârmă ghimpată, moștenire preluată de la italieni.

În Libia, vremea continua să fie mereu aceeași: o căldură de cuptor și o lumină orbitoare. Deasupra solului supraîncălzit pluteau aburi, iar pe cerul de culoarea fumului nu se vedea nici o mișcare. Soarele se întrezărea ca o monedă văzută printr-o apă tulbure.

Dar cerul nu întârzie să se anime.

Plutonul șase se afla pe poziții. Nu mai erau aceiași oameni care hălăduiau prin străzile din Tel Aviv în uniformele lor impecabile. Pantalonii erau de un galben murdar, iar cizmele se albiseră de atâta frecare prin nisip. Caschetele de oțel vopsite în galben luaseră locul pălăriilor de fetru. Cei care renunțaseră la cămăși, erau bronzați la fel ca și patul puștilor. Ochii le deveniseră mai pătrunzători, figurile mai supte, iar buzele parcă mai subțiri.

Pentru a nu știu câta oară, Dooley Franks își șterse pistolul-mitralieră marca Bren cu o cârpă îmbibată în unsoare, după care o acoperi cu o pânză de sac. Tommy Collins, în calitate de ochitor, verifică și el încă o dată încărcătoarele. Sergentul Lucas examină cu un aer satisfăcut o mitralieră italienească de tipul Breda. Caporalul Percy Gribble se chinuia să-și stoarcă un furuncul de pe gât, în timp ce Andy

Cain se juca cu un gândac pe care îl legase la capătul unei ațe. Dick Brett dădea cu lopata nisipul care fusese adus de vânt peste amplasamentul său. Un zgomot îndepărtat care se auzi de undeva, de sus, îi făcu pe toți să-și întrerupă ocupațiile și să-și ridice privirea spre cer.

– Uite-i că iar apar, jigodiile naibii! făcu Dooley.

Zgomotul se transformă curând într-un uruit amenințător. Și brusc, avioanele în picaj deșirară văzduhul cu un geamăt lugubru.

– Acolo! strigă Dick, întinzând mâna spre est.

Avioanele ieșeau din soare negre și malefice. Erau Stukas-uri. Aripile pe care erau pictate tot felul de desene le dădeau înfățișarea unor șoimi gata să se arunce asupra prăzii. Erau două escadrile. Una dintre ele vină și dispăru în direcția orașului. Întreg universul se transformă într-un vacarm înfiorător. Spre avioanele inamice, artileria antiaeriană se porni să-și reverse salvele de tuse și în curând, cerul se împânzi de nourași albi. Mai în depărtare, alte baterii antiaeriene de calibru greu, bubuiau cu îndârjire.

Una câte una, siluetele amenințătoare de pe cer se porniră să coboare spre pământ. Urletul căderii lor acoperea exploziile bombelor. În jurul australienilor, pământul erupea în jerbe întunecate.

Atmosfera se transformă rapid într-o ceață de praf galben și de vapori violeți. În vacarmul cumplit, mai răzbăteau din când în când strigăte omenești.

Urechile asurzite nu mai percepeau altceva decât bubuiturile surde ale bombardamentului, ca niște zguduituri seismice.

Mult mai repede decât începuse, raidul aerian luă sfârșit. Barajul de artilerie diminuă și, în cele din urmă, nu se mai auziră decât câteva bubuituri izolate. Uruitul Stukas-urilor

dispăru în depărtare. Voci răzbătura din fumul ce se înălța peste tot. Un strigăt le acoperi pe toate celelalte:

– Brancardier!

Câteva siluete apărură alergând prin ceață.

– E în regulă, Dick? întrebă Andy.

– În regulă, Andy! răspunse acesta, încă năucit de zgomotul exploziilor care continuau să-i răsune în urechi.

– Doi băieți din grupa a treia au fost uciși...

Încetul cu încetul, fumul se mai risipi. Soldații din plutonul șase ieșiră din pozițiile lor pentru a-și căuta victimele. Dick trecu de parapet și se îndreptă spre vale, unde oamenii începură să se adune. Sărind peste o tranșee, zări un soldat lipit de malul acesteia. La început, crezu că individul murise, dar văzu că acesta totuși respira, în timp ce corpul îi era parcurs de un tremur ușor.

– Cum te cheamă? răcni Dick.

Capul nefericitului se ridică greoi, și figura de ceară a lui Percy Gribble se întoarse spre el. Buzele începură să i se miște, dar din gură nu-i ieși nici un sunet. Dick se răsuci pe călcâie și o luă la fugă. Ceea ce vedea îi provoca o stare vecină cu rușinea.

Cei doi morți se aflau deja puși pe tărgi. Dick nu-i cunoștea foarte bine pe nici unul dintre ei. Unul era un individ mărunțel, grizonant, care nu apăruse în batalion decât cu câteva zile mai înainte de plecarea lor din Palestina. Rămășițele lui formau o grămadă diformă sub pătura îmbibată de sânge. Celălalt era descoperit, cu ochii goi îndreptați spre cer. Nimeni din plutonul șase nu știa nici despre acesta foarte multe. Individul era înalt, cu părul blond și fusese în permanență amabil, veșnic surâzător, dar de o timiditate extremă. Se știa despre el doar că în viața civilă fusese mecanic și că avea o soție care îi scria în fiecare zi.

Pe corpul său nu se observa nici o rană, numai că hainele îi erau sfâșiate de suflul exploziei care îi curmase zilele.

Sub privirile celor din plutonul șase, brancardierii luară cei doi morți și porniră cu ei de-a lungul văii. Andy Cain îi urmări cu ochii goi.

– Asta e... făcu el, pierdut în gânduri.

Era aprilie 1941.

Cele întâmplate se petreceau la Tobruk.

CAPITOLUL VII

Cel de-al zecelea batalion pătrunse adânc în teritoriul palestinian. După prima etapă a călătoriei lor din El Kantara, de lângă canalul de Suez, într-o noapte târzie, militarii traversară canalul pentru a se îmbarca într-un tren egiptean, urmând ca a doua zi de dimineaţă, să se găsească în valea verde a Nilului.

Batalionul se afla într-o stare de spirit bună. La fiecare haltă, soldaţii îşi scoteau capul pe fereastră pentru a-i înjura pe arabi sau săreau jos din tren pentru a culege fructe.

Ajunşi la Mersa Matrouh, la frontieră, rămaseră două săptămâni în această localitate ternă, parcă agăţată de coasta de un alb crud. Iar contrastul cu albastrul Mediteranei era de-a dreptul surprinzător şi magnific.

Henry Gilberston îşi stabilise punctul de comandă al companiei într-o clădire bombardată pe malul mării, iar cele trei plutoane se îngropară în dunele albe din împrejurimi. Gilberston acorda cea mai mare grijă destinderii oamenilor săi, care nu întârziară să se scalde în ocean şi să se bronzeze.

În timpul nopţilor cu lună, bombardierele naziste survolau oraşul, lăsându-şi încărcătura ucigaşă. Soldaţii în-

cepură să le recunoască uruitul motoarelor. A treia noapte petrecută la Mersa Matrouh coincise cu cel mai ucigător raid inamic.

Cei din plutonul şase mai întârziară pe dune, în compania mai multor lăzi cu sticle de bere de care Dooley şi Tommy făcuseră rost încă de la lăsarea serii. Conţinutul lor fusese împărţit între toţi, fără ca cei doi să fi dezvăluit proveniența exactă a berii, menţionând doar că provenea din stocul rezervat ofiţerilor. Întreg plutonul se aruncase asupra prăzii, iar Dooley şi Tommy primiseră toate laudele din lume. Când avioanele îşi făcuseră apariţia, cei din plutonul şase încă se mai aflau la petrecerea de sub clarul de lună.

Fascicule luminoase asemănătoare unor degete înţepenite, ţâşniră pentru a sonda cerul. Cei de pe dună începură să numere avioanele.

– Sunt trei, ascultă-mă pe mine!

– Ba nu, sunt şase! Cum naiba de vezi tu trei?

– Uită-te acolo, în lumina reflectoarelor!

Într-adevăr, la extremitatea fasciculului unui reflector evolua încet o siluetă cenuşie. Alte raze luminoase pivotară încet pentru a capta bombardierul în focul lor încrucişat.

Artileria antiaeriană se trezi la viaţă cu sălbăticie. Avionul traversă un labirint de explozii roşii.

– Ăştia habar n-au să ochească! făcu o voce scârbită. Trag la câţiva kilometri de avion!

Peste câteva clipe, o lumină se aprinse într-una din aripile avionului, care începu să piardă din înălţime. O flacără galbenă ţâşni, se mări, după care aparatul se înclină pe-o parte şi dispăru din vedere. Secundele se scurseră în aşteptarea generală. Apoi, o bubuitură înfundată fu urmată imediat de o erupţie portocalie spre orizont, care se stinse în câteva clipe.

La vreo jumătate de kilometru depărtare, impactul câtorva bombe zgudui pământul. Încă de la prima explozie, Percy Gribble se aruncase într-o tranşee, dar în ciuda zgomotului, tot auzi hohotul de râs dispreţuitor al lui Andy Cain.

– Hei, Percy, nu te mai agita atât, că n-ai ce păţi! Ăştia trag în partea ailaltă a oraşului!

– Percy, hai, ieşi afară să vezi spectacolul! se auzi o altă voce.

Din tranşee apărură capul şi umerii lui Percy, care după ce zâmbi forţat, spuse:

– E mai bine să fii prudent, decât să păţeşti ceva. Încă nu sunt obişnuit cu bombardamentele astea împuţite!

Brusc, întreg văzduhul se lumină. Un avion lansase o rachetă trasoare, care coborî încet spre pământ, luminând întreg oraşul ca într-o imagine apocaliptică. Imediat după ea, bombele se abătură într-un zgomot de tunet.

Clădiri întregi se dezintegrară sub ochii lor, iar fragmente din ele zburau prin aer cu o încetineală de necrezut. Pământul fremăta. O masă de aer îi aruncă cu brutalitate la pământ, de unde nimeni nu mai îndrăzni să se mişte.

Raidul dură aproape o jumătate de oră. În cele din urmă, după ce se ridicară de la pământ, soldaţii văzură cum din punctul de comandă al companiei nu mai rămăsese decât o adunătură de resturi fumegânde. Prin fumul care se împrăştia cu greu, apăru Lucas, cu hainele zdrenţuite.

– Băieţi, rămâneţi pe loc! Punctul de comandă a fost distrus!

– A păţit careva ceva?

– Sergentul major al companiei a murit. Eu şi Gilberston am fost doar aruncaţi la pământ de suflul exploziei.

Lucas se apropie cu greu de ei, părând epuizat, de parcă ar fi depus un efort peste puterile lui. Cu toate astea, nu-şi

pierdu aplombul şi umorul şi arătându-le mâneca zdrenţuită, le spuse:

Şi când te gândeşti că ăsta era costumul meu cel mai bun!

– Frank, ce zici de o bere?

Lucas se încruntă, crezând că i se făcea o glumă proastă, dar după ce cineva îi puse în mână o sticlă cu bere, o mirosi neîncrezător, trase o duşcă, după care exclamă:

– Doamne Sfinte! Asta-i doctorie curată!

* * *

Sergentul major al companiei fu înmormântat în cimitirul militar din Mersa Matrouh. Prima victimă a batalionului nu era altceva decât una printre multe alte sute căzute în timpul bombardamentelor, sau care pieriseră printre câmpurile de mine ce protejau oraşul. În legătură cu câmpurile de mine, se povestea că un ofiţer genist, care umbla prin zona respectivă având grijă să respecte traseul indicat pe harta de care nu se despărţea, sărise în aer, deşi nu se abătuse de la drum. Totul se datorase funcţionării defectuoase a minelor, care fiind fabricate în mare grabă, explodau de multe ori şi singure. Aşa că de la întâmplarea respectivă, toată lumea circula prin acel peisaj ucigaş numai pe cărările cunoscute a fi sigure.

* * *

– Linişte! făcu Lucas.

Oamenii continuară însă să vorbească.

– N-aţi auzit? Închideţi-vă pliscul ăla nenorocit!

– Mai bine închide-ţi tu pliscul! se răsti Dooley la el.

Andy Caine se întoarse spre ceilalţi şi li se adresă cât se poate de politicos:

– Domnilor, ce dracu'? Nu înţelegeţi că sergentul nostru doreşte să facem linişte ?

Un râs general îi sublinie ironia.

– Gura, că vă ia mama naibii!

Vocea locotenentului Crane se auzi ca o pleznitură de bici. Imediat, se lăsă o linişte întreruptă doar de câţiva care îşi dreseră glasul, de parcă ar fi trebuit să vorbească numaidecât.

Locotenentul Crane luă cuvântul şi-i anunţă scurt, pe un ton grav:

– De mâine, unitatea noastră va intra în contact cu inamicul...

*
* *

Peste o jumătate de oră, plutonul şase lua din nou poziţie printre dunele deşertului. Locotenentul Crane plecase la punctul de comandă, după ce le reamintise de datoria lor de soldaţi faţă de patrie şi le împuiase capul cu tot felul de lucruri de care toată lumea se săturase. Un singur lucru nu le spusese, ceea ce de fapt toţi doreau să ştie neapărat: locul unde aveau să fie trimişi.

După ce fusese martor la dezintegrarea punctului său de comandă, Gilberston se instalase printre ruinele unei case care scăpase de a fi distrusă complet în urma bombardamentului. Când Crane îşi făcu apariţia, Gilberston stătea aplecat asupra unei hărţi pe care o studia în lumina unei lămpi cu petrol. În încăpere nu se mai găsea nimic altceva în afară de o masă pliantă.

– Ia spune Ken, la plutonul şase e totul în ordine?

– Mda, destul de bine. În orice caz, băieţii sunt fericiţi că o să plece din gaura asta.

– S-ar putea să regrete că au plecat, spuse Gilberston, cu voce joasă.

Crane oftă:

– Ei, nitică acţiune o să le facă bine. Cu cât ne îndepărtăm de Palestina, cu atât devin mai nervoşi.

Henry îşi scoase pipa din gură, se uită tăcut la locotenent câteva clipe bune, după care declară hotărât:

– Am impresia că nu mai ţii la oamenii tăi ca altădată.

– Dar ce, tu ţii la ei mai mult ca înainte?

– Bineînţeles. Uite, dacă vrei să ştii, eu aşa văd lucrurile: noi le-am fost impuşi ca ofiţeri, iar ei ne-au fost impuşi ca soldaţi. Aşa că trebuie să ne înţelegem reciproc.

– Dar nu cu riscul de a ne pierde prestigiul în ochii lor.

– Ken, ce naiba, doar nu te gândeşti că-ţi poţi păstra ascendentul asupra lor dacă cedezi măcar şi într-un lucru. Noi toţi suntem confruntaţi cu o realitate cât se poate de concretă, şi asta se numeşte moartea. Iar ei sunt iritaţi în fond de discriminările la care au fost supuşi şi de barierele pe care nu le-au putut trece acasă. Aşa că trebuie să renunţi la atitudinea pe care ai adoptat-o în timpul cantonamentului nostru. Soldaţii sunt indispensabili la executarea misiunilor noastre, şi în fond, ei sunt conştienţi de lucrul ăsta.

– Misiunile noastre? Dar au ei măcar vreo idee despre misiunile astea? Există măcar unul singur care să ştie exact pentru ce anume s-a înrolat în armată?

– Vrei să spui că în 1940 vedeam mai limpede lucrurile?

– În orice caz, sper că cei cu grade ca ale noastre, să aibă conştiinţa datoriei lor în vreme de război.

– Eu zic să nu discutăm subiectul ăsta. Mi se pare greu să ai o poziţie corectă din punctul ăsta de vedere. Vreau doar

să te fac să înţelegi că lumea se află într-un proces de transformare. După război, mulţi dintre ei vor pretinde o recompensă, pentru simplul motiv că şi-au meritat-o cu prisosinţă.

– O recompensă? Dar ce, nu ajunge simplul fapt că ţara lor a fost salvată?

– Ken, ţara lor sau a noastră? Să ştii că i-am auzit pe mulţi punând întrebarea asta. Înainte de a se angaja, nu puţini au fost cei care au îndurat ani întregi de foame. Aşa că se vor întreba pe bună dreptate la ce foloseşte să-şi salveze ţara, dacă la întoarcere, nu vor beneficia de o viaţă mai bună.

– Ascultă, Henry, eu ştiu că eşti sincer, dar noi nu trebuie să acceptăm compromisuri cu clasele inferioare, nici în timp de pace şi nici în timp de război. Cu alte cuvinte, într-o asemenea situaţie, ele ne vor reduce la zero!

Crane se ridicase de pe scaun şi vorbea aplecat deasupra mesei, cu privirea neliniştită şi cu vocea cât se poate de convingătoare.

– În cazul ăsta, dacă vom fi reduşi la zero, înseamnă că ne vom merita soarta! răspunse Gilberston. Adică, n-o să mai fim necesari.

Crane se hotarî să pună capăt discuţiei:

– Nu cred că este momentul să vorbim despre lupta de clasă. Mai bine să vorbim despre Dooley Franks, adaugă el, întinzându-i lui Gilberston o foaie de hârtie. Nu am primit decât un raport scurt. În fond, ce s-a întâmplat?

– Păi, probabil ce a scris sergentul major, din câte îl cunosc eu pe Franks. Cu toate astea, am discutat ceva cu Lucas şi cu Gribble... caporalul grupei.

– Au fost şi ei de faţă?

– Gribble a fost.

– Şi atunci, ce s-a întâmplat?

Mai întâi şi întâi, au încercat să pescuiască folosind dinamita, ceea ce este interzis. Sergentul major a apărut şi le-a cerut să înceteze imediat, dar se pare că Franks l-a cam luat peste picior, spunându-i că soldaţii australieni nu sunt obligaţi să asculte de ordinele unui ofiţer oarecare din armata britanică.

Henry zâmbi:

– Probabil că a folosit şi un limbaj soldăţesc, nu?

– Bineînţeles! Doar îl cunoşti pe Franks ce limbaj colorat are! Sergentul major le-a cerut să-şi spună numele şi numărul de înmatriculare, dar Franks i-a pretins sergentului major să-i arate livretul militar şi cartea sa de identitate.

– Ei, pe naiba! Chiar aşa? făcu Henry, izbucnind în râs.

– Dar ştii că avea dreptate? De când au fost prinşi nemţii ăia doi deghizaţi în polonezi, generalul de divizie a dat ordin ca militarii de toate gradele să aibă dreptul de a-şi cere actele de identitate.

– Mă rog, ce mai tura-vura, sergentul major a refuzat, iar Franks l-a acuzat imediat că este un spion, i-a făcut vânt în mare şi când ăla a reapărut la suprafaţă, l-a pocnit în faţă cu peştele prins mai dinainte. Iar ceilalţi, nu s-au lăsat nici ei mai prejos şi au început să arunce în sergentul major cu peşti şi pietre. Iar ca să scape, ăsta a fost nevoit să facă un ocol de vreo sută de metri, înot, bineînţeles. Ei, aşa spune şi sergentul major?

– Mai mult sau mai puţin. În orice caz, nu cu atâta umor. Şi cine a mai fost de faţă?

–Păi, Cain, Brett, Gribble şi Collins. De fapt, Gribble pretinde că el a încercat să-i potolească pe ceilalţi şi m-a rugat să-ţi povestesc toate astea, ceea ce am şi făcut.

– Gribble? Ăsta nu-i cumva ăla care are mereu cizmele făcute?

– Mă rog, eu aş spune că are simţul responsabilităţii. După părerea mea, se află deasupra mediei.

Henry îşi plecă privirea asupra cizmelor sale uzate de nisip şi complet decolorate şi se strâmbă dezgustat.

– De asta am ţinut să-ţi spun câteva cuvinte în favoarea lui, mai înainte să iei o decizie în privinţa asta.

– Ken, să ştii că n-o să dau nici un curs întâmplării ăsteia.

– Cum? Păi chestia este gravă, iar reclamaţia provine de la un comandant britanic!

– Iar eu sunt căpitan în armata australiană. Şi de mâine, compania mea se deplasează la Benghazi. Aşa că nu am timp pentru fleacurile astea. Ce, să-i aduc pe soldaţii ăia în faţa consiliului de război? Franks este cel mai bun trăgător cu Brenul din tot batalionul şi se foloseşte de pistolul-mitralieră ca de un simplu revolver. Pentru moment, este mai important pentru mine decât toţi sergenţii majori din întreaga armată britanică.

Şi bătu în hârtie cu dispreţ.

– Şi ca să ştii, nici nu am văzut raportul ăsta. Asta pentru că s-au întâmplat atâtea. A murit sergentul nostru major, punctul de comandă ne-a fost distrus, ca să nu mai pomenesc de faptul că am şi căzut printre dărâmăturile alea. Aşa că, asta e! Nici Orme nu este la curent şi să nu dea naiba să-i pomeneşti ceva!

Se ridică, îşi puse mâna pe umărul lui Crane, şi adăugă:

– Mai bine hai cu mine să vedem ce-a mai rămas din sticla aia cu whisky!

Henry aprinse lanterna şi ieşiră amândoi în noaptea înstelată în care luna strălucea discret. Dinspre dunele unde se afla cantonat plutonul şase se auzeau vocile lui Collins şi Franks, care înjurau de zor. Timp de câteva minute, obscenităţile debitate de cei doi se înlănţuiră în cascade dintre

cele mai variate, după care brusc, vocea lui Dooley răzbătu cu claritate:

– Soldat Collins!

– Da, domnule locotenent! răspunse acesta.

– Soldat Collins, fii bun şi mai reţine-ţi sentimentele care te încearcă. Pentru prima oară în viaţa ta ţi se dă ocazia să faci ceva folositor patriei.

– Da, domnule locotenent!

–Ăştia îşi bat joc de mine! făcu Kenneth Crane.

Henry Gilberston îl luă de braţ:

– Taci, să ascultăm. Poate o să aflăm nişte chestii interesante.

– Soldat Collins, continuă vocea lui Dooley, aminteşte-ţi că nu eşti decât un rahat!

– Da, domnule locotenent. Aşa că mai duce-ţi-vă naibii!

– Soldat Collins, ai grijă cum vorbeşti!

– Am înţeles domnule locotenent! Pot să vă întreb ceva, domnule locotenent? făcu acesta cu o voce brusc schimbată, din care răzbătea servilismul şi umilinţa.

– Ce-i, caporal Gribble?

– Îmi permiteţi să vă spăl ciorapii, domnule locotenent?

– Bineînţeles, caporal!

– Domnule locotenent, dar pot să vă spăl şi izmenele alea jegoase?

– Da, caporal!

– Oh, domnule locotenent, este de-a dreptul minunat! exclamă Tommy în culmea extazului.

Gilberston zâmbi amuzat:

– Ce spui Ken, băieţii ăştia au haz, nu?

– Mda, făcu acesta cu jumătate de gură.

Vocea lui Cain răzbătu pe deasupra celorlalte:

– Hei, ia mai terminaţi! Arătaţi un pic de respect pentru şeful vostru, ce naiba!

– Aşteaptă să sosească Chips! El o să fie şeful!

– Domnilor, ce naiba, interveni Andy, ia mai slăbiţi-mă cu caporalul ăsta al vostru! Nu are decât o idee în cap, să salveze imperiul! Şi nu uitaţi că este şi un bancher!

– Un capitalist infam, asta este!

Remarca aparţinuse lui Dick.

– Aşa este, peste tot sunt numai bănci! adăugă cineva.

Dick aşteptă câteva secunde, după care trase concluzia:

– Da, şi încă un ticălos pe lângă toţi ceilalţi!

– Vezi Andy, şi Dick consideră că Chips este un individ dezgustător.

– Cine a deschis gura? Brett? Măi băiatule, tu ai numai tărîţe în capul ăla!

– Cain, nu cumva ai chef să ne batem?

Siluetele lui Dick şi Andy apărură pe dune, bălăbănindu-se şi mimând un meci de box, spre hazul general al celorlalţi. Peste câteva clipe, se prăvăliră într-o tranşee.

Cei doi ofiţeri îşi reluară drumul.

– Sunt beţi morţi! făcu Crane.

– Mda, se poate. Dar unde naiba or fi găsit băutura?

Crane ridică mâinile în aer, pe jumătate amuzat, pe jumătate exasperat.

– Dumnezeu ştie! Şi tot Dumnezeu să-i aibă în pază!

Henry îşi ridică şi el privirea spre cer:

– Dumnezeu să ne aibă pe toţi în paza lui!

*
* *

Batalionul plecă în zorii zilei. Mijloacele de transport convergeau spre drumul îngust şi asfaltat, într-o succesiune lungă. Colonelul stătea proţăpit lângă camionul său, privind trecerea trupelor. Era încă întuneric. Către est, cerul se colo-

ră în auriu, însă frigul continua să muşte. Zgomotul motoarelor era în mod curios sugrumat de o mână nevăzută. În camioane, oamenii cocârjaţi nu erau altceva decât nişte siluete anonime, care se bălăbăneau după hârtoapele drumului. Se părea că toţi semănau leit unul cu altul. În depărtare, se afla o colină lină, iar când camioanele ajunseră acolo, se puteau vedea cu claritate capetele şi umerii de sub marginea caschetelor celor îmbarcaţi.

Colonelul îşi vedea întreg batalionul într-o lumină destul de nesigură, în pragul noii zile care se anunţa. Din acea forţă pusă în mişcare, se detaşa o putere enormă de ameninţare şi de distrugere. Sub comanda sa, acea adunătură de civili, devenise o formidabilă maşină de război. Ar fi trebuit să încerce un sentiment de mândrie că el era cel care o comanda, dar în ciuda dreptului pe care îl avea ca prim venit în acest rol de conducător, nu încerca nici încredere, nici mândrie. Îşi dădea seama că oamenii săi îi reperaseră singura slăbiciune pe care o avea, poreclindu-l „Orme-tărie". Ştia că nu era iubit, dar acest lucru nu-l deranja câtuşi de puţin, dar ceea ce-l irita, era faptul că şi dintre ofiţeri, erau câţiva care îl disprefuiau. Izolat prin eficacitatea adjunctului său Pomfret, ori prin urletele sergentului major, se simţea foarte singur. Printre altele, îşi dăduse seama că în momentele în care se îmbăta în asemenea grad încât nu se mai putea ocupa de soarta batalionului său, totul mergea ca pe roate, cu aceeaşi eficacitate.

Într-o seară, în-apropierea unui camion staţionat, auzise pe cineva cum îi rostise porecla: „Animalul conduce de fapt batalionul ăsta. Orme-tărie este ăla care se joacă de-a colonelul, dar de fapt, Animalul este cel care îl conduce. Orme-tărie este în fond un om de paie, pe bune!" Colonelul se retrăsese discret, având în urechi numai cuvântul pe care îl auzise, Om de paie.

Introspecţia nu era un lucru cu care era obişnuit, însă impresia de forţă pe care o degaja batalionul său, în acea defilare din zorii zilei, îl îndemnă să recurgă la ea. Nu se simţea în largul său, ba chiar era deprimat. Pentru prima oară în viaţa sa, se îndoia de aptitudinea pe care o avea de a-şi conduce oamenii. Cum s-ar fi descurcat el fără acest automat impasibil care se numea Pomfret?

Ultimul camion din coloană trecu de vârful colinei. Caporalul de serviciu îşi trase motocicleta lângă camionul colonelului, salută şi raportă:

– Domnule colonel, batalionul a părăsit tabăra!

Orme îi răspunse la salut şi urcă lângă şoferul său.

CAPITOLUL VIII

La 22 ianuarie 1941, un soldat australian îşi înfipse casca în vârful catargului din garnizoana italiană din Tobruk. În treizeci de ore, cea de-a şasea divizie cucerise cea mai puternică fortăreaţă a lui Mussolini, capturând în acelaşi timp aproape douăzeci şi cinci de mii de prizonieri. De la începutul lunii februarie, divizia cucerise partea de nord-est a Libiei şi ocupase oraşul Benghazi. Într-un colţ anonim al deşertului, la sudul oraşului, se afla cantonat batalionul X.

Henry Gilberston îşi conduse oamenii la noile poziţii, unde fu întâmpinat de o ariergardă formată dintr-un locotenent şi şase soldaţi. În timp ce cei doi ofiţeri stăteau de vorbă, soldaţii le arătară celor noi veniţi adăposturile şi poziţiile de tragere.

Noaptea era ca de smoală. Cei din ariergardă le dădură oamenilor lui Gilberston toate lămuririle necesare în legătură cu aprovizionarea cu apă şi cu poziţiile deţinute de inamic.

A doua zi de dimineaţă, pe poziţii rămase doar compania B din divizia a şasea, dotată cu mitraliere şi mortiere cap-

turate de la italieni, în timp ce restul trupelor plecară mai departe într-un nor de nisip, neavând de unde şti că cei rămaşi aveau să fie primii învingători ai nemţilor.

În curând, australienii descoperiră inamicul. Celebrul corp de armata Afrika Korps al lui Rommel dădea târcoale prin deşert, cu enormele sale tancuri, cu diviziile sale motorizate şi cu tinerii fanatici hitlerişti. Mutilate de blindatele mult mai puternice ale lui Rommel, tancurile britanice se văzură nevoite să se retragă. Afrika Korps îşi continua înaintarea. La şapte zile după cucerirea părţii de nord-est a Libiei, a noua divizie se retrăgea în dezordine spre Tobruk, urmărită îndeaproape de Rommel.

Pe drumul înţesat de tot felul de vehicule militare, domnea o panică de nedescris. Fuga era singurul gând al şoferilor. Ici şi colo, maşini rămase în pană zăceau abandonate. O parte a diviziei căzuse în mâinile inamicului şi nici unul din cei făcuţi prizonieri nu putea şti cât avea să dureze captivitatea. Nici unul nu avea de unde să ştie că timp de patru ani, aveau să mănânce din lăturile lagărelor de prizonieri.

Mareea nazistă se întorsese împotriva forţei care invadase Libia. Rommel reuşi să recucerească oraşul Benghazi. Peste şase zile, a noua divizie australiană, reunită cu rămăşiţele unei divizii blindate britanice, reuşi să ajungă la Tobruk, unde luă poziţie împotriva lui Rommel.

Era ajunul Vinerei Sfinte, dar în amintirea trupelor, acea zi rămase numită Vinerea Crudă.

*
* *

Pomfret suferea de dizenterie. Punctul de comandă al batalionului fusese instalat într-un adăpost subteran din To-

bruk, consolidat cu grinzi de lemn, la care se ajungea printr-o rampă lungă şi îngustă. Într-un colţ al adăpostului, Pomfret stătea lungit pe un pat de campanie, ascuns vederilor de o pânză de cort.

Pomfret refuzase să se interneze într-un spital, preferând să rămână alături de batalionul său. Căpitanul Barrett venea periodic să-şi consulte pacientul, care singur, în mirosul fad al pământului, încerca să-şi păstreze mintea limpede.

Pomfret era convins că în câteva ore, batalionul avea să fie confruntat cu prima încercare serioasă. În marele arc al tranşeelor, cum mai era numit perimetrul Tobrukului, batalionul X împreună cu celelalte batalioane australiene, aşteptau atacul naziştilor lui Rommel. Pomfret avea cunoştinţe despre batalionul său numai sub aspect global, ştiind mai bine decât Fitzroy capacităţile sale militare. În mintea sa, întreg mecanismul şi angrenajul potenţialului de luptă al oamenilor era cât se poate de bine structurat. Privind harta sectorului apărat de oamenii săi, îşi dădu seama dintr-o privire de toate slăbiciunile, fără nici cea mai mică ezitare. Necesarul aprovizionării cu alimente şi muniţie, numărul celor necesari pentru a apăra un anumit sector, dispunerea mitralierelor Vickers, a tunurilor antitanc, a mortierelor, totul nu era decât o problemă de rutină pentru creierul său. Iar ritmul calculelor sale nu putea fi întrerupt nici măcar de apariţia unor factori noi, cum ar fi fost numărul morţilor şi al răniţilor, de care doar ţinea cont. Pomfret nu făcea niciodată apel la imaginaţia sa de care se temea.

Murea de nerăbdare să aibă o întrevedere cu colonelul Ormond Fitzroy. În plus, avea un presentiment sumbru, că Fitzroy avea să acţioneze fără să se sfătuiască cu el. Colonelul nu lua niciodată în consideraţie nici un amănunt şi

nici un calcul. Iar dacă Fitzroy avea să acţioneze într-o maniera riscantă, totul avea să fie extrem de periculos.

Pomfret nu credea în războiul care se desfăşura, considerându-l ca pe o eroare. Îl admira pe Hitler şi-i părea nespus de rău că era nevoit să lupte împotriva lui, în loc să lupte împotriva ruşilor. Îi era credincios doar colonelului Fitzroy, neavând încredere decât în pământurile sale cultivate cu grâu, în vitele lui, în imperiul oţelului şi al ziarelor conduse de familia Fitzroy. În ochii săi, aroganţa şi orgoliul lui Fitzroy erau tot atât de naturale cât şi averea sa.

Din când în când, deasupra capului său se auzeau explozii surde.

Pomfret realiză faptul că bătălia care urma să înceapă, ameninţa aidoma unei furtuni.

*
* *

Logica neclintită a planului de apărare pe care şi-l făcuse, efectiv îl încânta pe colonel. Conform convingerii sale, nemţii urmau să atace la început cu tancurile, pe care el avea de gând să le lase să treacă. Tunurile sale antitanc de calibrul 40 ar fi fost eficiente, numai dacă ar fi reuşit să lovească de la bun început tancurile inamice, aşa că tancurile nemţeşti Mark III şi Mark IV, dotate cu tunuri de calibrul 75, se puteau plasa în afara razei de bătaie a artileriei sale, pe care chiar ar fi putut s-o distrugă. În felul ăsta, Fitzroy miza pe o confruntare dintre cele două infanterii. Forţele lui Rommel ajunseseră deja foarte aproape de estul Tobrukului, iar liniile de apărare ale diviziei fuseseră tăiate. Singura speranţă a australienilor era de a nu pierde Tobrukul.

La punctul de comandă al batalionului, începură să ajungă rapoartele companiilor cu privire la desfăşurarea de forţe inamice. Şeful de stat major al batalionului îşi folosea personalul cu o eficacitate pe care colonelul chiar o invidia. Deşi tânăr şi fără avere, acesta îşi cunoştea totuşi meseria la perfecţie.

Preţ de câteva clipe, Fitzroy fu cuprins de o stare depresivă, care îl părăsi tot atât de brusc cum îl şi invadase. Era fericit că avea ocazia să dovedească că este la înălţimea misiunii acordate. Deja generalul de brigadă îi menţionase numele într-un raport de zi pe unitate, pentru activitatea desfăşurată de patrulele de recunoaştere din batalionul său. Fitzroy îşi trimisese oamenii în recunoaştere la întâmplare, iar de două ori, patrulele sale luaseră contact cu inamicul. Doar norocul îi ajutase pe australieni să nu aibă pierderi, şi chiar să nu fie făcuţi prizonieri. Una dintre patrule se întorsese cu informaţii de maximă importanţă, fapt pentru care generalul fusese deosebit de încântat. Însă cea de-a treia patrulă dispăruse fără urme.

Colonelul nu-şi acorda nici o clipă de răgaz. Se afla confruntat cu o realitate nouă, dură, inexorabilă, pe care nici atitudinea sa şi nici cuvintele nu o puteau ascunde. O simplă decizie de-a sa ar fi riscat să nimicească pe toţi cei ce stăteau pe aliniamentul din faţa tancurilor nemţeşti. O dată sau de două ori Fitzroy avu viziunea tancurilor inamice ce zdrobeau poziţiile australienilor echipaţi în galben.

*
* *

Gilberston privea prin binoclu deşertul ce se întindea în faţa poziţiilor ocupate de compania B, întrebându-se cu

amărăciune de ce oare gropile antitanc se terminau chiar în flancul drept al oamenilor săi. Obuzele inamice răvăşeau pământul, întreg văzduhul era plin de fum, iar ţiuitul ascuţit al rachetelor sfredelea auzul.

– Încă nu se vede infanteria, murmură el. Precis că blestematele astea de blîndate ne caută punctele slabe.

Un obuz explodă într-un vacarm asurzitor, chiar deasupra sa. Solul îi tremură sub picioare, după care simţi cum nisipul se deplasează uşor.

*
* *

În punctele de sprijin fortificate din vechea garnizoană italienească, cei din plutonul şase stăteau ghemuiţi, privind prin gardul de sârmă ghimpată spre tancurile nemţeşti. Monştrii sumbri se legănau greoi, după care se apropiau cu o viteză uimitoare, ridicând nisipul de sub şenile în trombe, virând apoi pentru a atrage asupra lor tirul bateriilor antitanc. Turelele lor semănau cu nişte capete pătrate, iar tunurile cu nişte boturi alungite de animale. Raza lor de acţiune întrecea cu mult pe cea a bateriilor australiene de calibrul 40.

Bombardamentul încetini, după care luă sfârşit. Tancurile Mark IV se apropiară şerpuind, oferindu-se artileriei ca nişte ţinte din poligon. Însă nu se auzi nici o lovitură de tun dinspre liniile australiene. Aceştia ştiau foarte bine că dacă s-ar fi descoperit, întreaga lor poziţie ar fi fost zdrobită de obuze. Pe toată lungimea frontului, cât timp nemţii îşi pregăteau atacul, australienii nu mişcară.

Liniştea relativă care se lăsase dădea o senzaţie stranie. Dick avea impresia că asista la zburdălniciile unor fiare din

metal. Pe moment, nu simţea că i-ar fi fost frică, era doar curios şi uşor nerăbdător. Se simţea detaşat, şi privindu-se din exterior, era mândru că nu încerca nici un sentiment de frică.

– Ia linia de ochire pe nemernicul ăla, îi spuse Andy.

Unul dintre tancurile Mark IV se desprinsese de celelalte şi înainta în faţa lor. Silueta sa întunecată se profila la nici două sute de metri de şirurile de sârmă ghimpată. Tancul pivotă încet. În momentul în care flancul său vulnerabil deveni vizibil, un tun antitanc lătră sec. Tancul tresări scurt, după care rămase nemişcat. Un al doilea proiectil pătrunse metalul şi un fum dens se desprinse din turelă.

– Lá fix! Bravo! urlă Dick, iar strigătul său fu reluat ca un ecou de întreaga linie a australienilor.

Panoul turelei se dădu la o parte şi o formă întunecată ieşi din tanc, apoi sări la pământ. În momentul în care tanchistul se ridică, Andy şi Dick traseră simultan. Acesta se clatină, căzu în genunchi şi încercă să se ridice din nou. În dreapta lui Andy, Bren-ul lui Dooley lătră scurt. Neamţul se răsuci în aer, se prăbuşi şi rămase nemişcat.

Alte tancuri care ajunseseră în raza de bătaie a artileriei australiene rămăseseră imobilizate sau învăluite de fum. Tunurile antitanc căutau îndârjite să găsească punctele nevralgice ale monştrilor din faţa lor. Un neamţ încercă să se salveze alergând prin deşert. Cineva din plutonul şase se ridică şi-şi îndreptă arma spre el, dar imediat se auziră nişte împuşcături şi australianul fu aruncat înapoi de o forţă nevăzută. Sângele îi ţâşni din gâtul care aproape că-i fusese secţionat.

– Cine a fost? întrebă Tommy Collins, cutremurat de emoţie.

– Wally Perkins, răspunse Dooley.

– Doamne Sfinte, săracul de el!

Tancurile începură să se retragă, continuînd să expedieze obuze şi salve de mitralieră spre liniile australiene, însă Bren-urile acestora le dădeau o replică susţinută.

– Încetaţi focul! strigă Crane. Aşteptaţi infanteria!

Pentru o bucată de timp, se restabili liniştea.

– Ascultă! şopti Andy.

Dick ciuli urechea, dar nu auzi nimic. Însă peste câteva clipe, desluşi un zgomot uşor de motoare.

– E infanteria lor în camioane, făcu Andy.

O siluetă întunecată se detaşă câteva secunde pe cer, după care dispăru. Întreg orizontul părea că tremură uşor.

Din depărtare, blindatele şi artileria germană declanşară un nou baraj de foc, în care metalul ucigător se prăvălea într-un vuiet infernal. În vacarmul asurzitor, parapetul tranşeei se prăvăli sub Dick. Urechile începură să-i ţiuie ciudat, de parcă ar fi cedat tumultului de zgomote. După ce efectul şocului se disipă, Dick îşi dădu seama că de fapt, canonada artileriei devenise sporadică, fiind înlocuită treptat de răpăitul mitralierelor.

– Uite-i! răcni Andy.

– Foc de secerare! urlă imediat Crane.

În spatele şirurilor de sârmă ghimpată, deşertul devenise un furnicar de mogâldeţe, care se năpusteau înainte în salturi, încercând din când în când să se ghemuiască în spatele tufelor rare de spini. Mitralierele lor Spandau începură să se angajeze într-un duel sălbatic cu Bren-urile australiene.

Sprijinit de parapetul său pe jumătate prăbuşit, Dick luă linia de ochire, vizând asupra unei siluete înclinate, care se pregătea să facă un salt. În momentul în care era pe punctul de a apăsa pe tragaci, îşi dădu seama de plăcerea calmă şi crudă ce i-ar fi conferit-o actul pe care urma să-l înfăptu-

iască. Degetul apăsă trăgaciul. Neamţul se poticni, după care se prăvăli la pământ, unde rămase nemişcat. Dick omorâse un om. Nu fusese greu deloc.

Toată după-amiaza acelei Vineri Sfinte, pe lungimea de kilometri a frontului, batalionul zece şi celelalte batalioane ale diviziei australiene reuşiră să reziste atacului lui Rommel. La căderea nopţii, nemţii se retraseră şi se repliară în faţa poziţiilor batalionului X. În lumina palidă a stelelor, peisajul tăcut al deşertului era presărat de cadavre şi de carcasele tancurilor schilodite.

Australienii ieşiră din poziţii pentru a-şi culege răniţii şi a-şi îngropa morţii, dar nu-şi îngăduiră nici o clipă de repaos. Toată noaptea rămaseră în stare de alarmă. Evenimentele zilei care se încheiase nu le lăsau iluzia că nemţii renunţaseră. Probabil că totul nu fusese decât un foc de paie, şi că în curând, Rommel avea să treacă la un atac adevărat.

Era sâmbăta Paştelui.

– Ia uită-te la fricosul ăsta, îi spuse Andy lui Dick. Încă nu şi-a scos capul afară din gaura lui, şi cât a fost ziua de lungă, n-a tras un singur glonţ.

Dick aruncă o privire indiferentă în direcţia lui Percy Gribble, care îşi ştergea grijuliu cizmele de praf.

Se crăpa de ziuă şi încă nu se întâmplase nimic. Cu câteva ore în urmă, un tanc se arătase prin împrejurimi, după care făcuse cale-ntoarsă. O mitralieră Spandau care reuşise să-şi sape un adăpost în timpul nopţii deschise focul la puţin timp după aceea, dar imediat, câteva obuze de mortiere o reduseră la tăcere. Apoi, se reinstaură liniştea.

Eroii luptei din ajun fuseseră artileriştii de la bateriile antitanc. Infanteriştii îi felicitară din tranşeele lor, ridicându-şi mâinile în aer de bucurie şi făcându-le semne de victorie.

– Mă întreb dacă la Tobruk s-or găsi fetiţe mişto, făcu Tommy Collins, dus pe gânduri.

– Auziţi la ce se gândeşte ăsta acum! se lamentă Dooley. Mai taci naibii, că-mi faci poftă!

La punctul de comandă al companiei, Crane îl întrebă pe sergent despre moralul oamenilor.

– Ca de obicei, domnule locotenent, răspunse Lucas.

– Păcat că l-am pierdut pe Perkins, făcu Crane, oftând lung.

În realitate, îi era perfect indiferent de soarta lui Perkins. Chiar de la începutul atacului german, toate îndoielile şi neliniştea care îl măcinau îl părăsiseră brusc, de parcă nici nu ar fi existat. Îşi regăsise dintr-o dată sentimentul de putere şi superioritate. Ordinele pe care le dăduse provocaseră moartea a douăzeci de inamici în sectorul său. Pentru încă o dată în plus, se vedea în imaginaţia sa magnific şi invincibil. Îi făcea plăcere să aibă puteri asupra vieţii şi a morţii. Prin mintea sa se perindau viziuni sângeroase ale unor masacre victorioase, care îi provocau o bucurie imensă. Şi mereu, aceleaşi şi aceleaşi cuvinte îi reveneau în memorie. Unde naiba le auzise?

„Sumbra frumuseţe a violenţei..."

– Dacă tancurile or să încerce să treacă, trebuie să le lăsăm să treacă, îi spuse el lui Lucas. Cu infanteriştii avem noi treabă, cu porumbeii ăia!

Lucas dădu afirmativ din cap. Sergentul nu se schimbase câtuşi de puţin. Era acelaşi individ cinic şi competent, al cărui tupeu rămăsese intact. Îl privea pe Crane cu aceeaşi lucire batjocoritoare din ochi. Mâneca dreaptă a cămaşii îi era sfârtecată, iar din umărul drept, unde un glonţ îi zdrelise pielea, încă i se mai prelingea un firişor de sânge. Barba sa

crescută de trei zile, era încâlcită de sudoare şi nisip, însă era acelaşi Lucas.

Trebuie să economisim muniţia, continuă Crane. Hai să privim situaţia în faţă, aşa cum este. Adevărul este că suntem încercuiţi şi probabil că singurul nostru mod în care putem fi aprovizionaţi, este doar pe mare. Adună-mi imediat pe comandanţii de grupe.

Lucas ieşi şi porni prin tranşee cu corpul aplecat. Îi găsi pe Dooley şi pe Tommy odihnindu-se şi fumând, la capătul unei tranşee.

– Du-te şi anunţă imediat pe comandanţii de grupe să se adune la punctul de comandă. Imediat! îi spuse el lui Dooley.

– Spune-le tu, făcu aceasta.

– Dooley, e un ordin!

– O fi ordin, dar după cum vezi, refuz să-l execut, răspunse acesta calm, trăgând din ţigară. Du-te şi comunică-le tu!

– Bine... O să mă ocup mai târziu de tine, fii atent!

– Nu zău? îl îngână acesta.

La câteva clipe după plecarea lui Lucas, îşi făcu apariţia şi Percy Gribble.

– Hei, Percy, salut! strigă voios Dooley. Habar n-aveam că erai pe-aici, prin zonă!

– Ia uită-te ce chestie! interveni şi Tommy. Păi, din câte văd eu, avem onoarea să dăm ochii chiar cu comandantul nostru de grupă! Te credeam la Tobruk, stând la taclale cu generalul!

– Percy, pe unde naiba te-ai tot ascuns?

Acesta se uită la ei cu o privire întunecată.

– Să ştiţi că încă nu au dispărut caietele cu pedepse, făcu el. Dacă o să continuaţi să vorbiţi aşa, o să vă bag la carceră!

Un hohot de râs general se auzi drept răspuns, ceea ce-l făcu pe Percy să se înroşească de furie.

Dick şi Andy moţăiau sprijiniţi de malul tranşeei. O rafală de armă automată, urmată de ricoşeurile gloanţelor, îi făcu să se arunce în genunchi şi să-şi îndrepte armele spre deşertul din faţa lor.

– Văd că începe balul, spuse Andy.

Calmul său cinic, pe care se părea că nimic nu-l poate tulbura, trezi invidia lui Dick.

*
* *

Toata ziua de sâmbătă, tancurile germane sondară sectorul apărat de batalionul X. Infanteria inamică, adăpostită în spatele blindatelor, înainta în salturi spre şirurile de sârmă ghimpată. Spre flancul drept al companiei B, vreo douăzeci de germani ajunseră chiar în dreptul ei, dar un foc ucigător îi seceră. Corpurile lor rămaseră atârnate de sârme, de parcă ar fi fost nişte marionete dezarticulate.

Cu toate astea, tancurile Mark IV nu reuşeau întotdeauna să atragă focul bateriilor antitanc. Infanteria germană înainta până în dreptul reţelelor de sârmă ghimpată, dar de acolo nu mai putea avansa. Plutonul şase mai pierdu un om, iar alţii doi fură răniţi.

Hărţuiala continuă şi în timpul zilei de duminică. Seara, germanii declanşară un atac în forţă.

*
* *

După primele atacuri germane, Fitzroy vizită personal companiile batalionului, pentru a-şi felicita oamenii. Se interesă în special de compania B, care înregistrase cele mai grele pierderi. Colonelul îl găsi pe Henry Gilberston foarte schimbat. Din clipa în care oamenii săi se angajaseră în luptă, Henry nu mai avea nici incertitudini şi nici scrupule. Nu se îndoia nici o clipă că oamenii pe care îi conducea nu ar fi fost capabili să execute ceea ce le-ar fi cerut. În prezent, admira tot ceea ce în trecut îl intrigase şi câteodată chiar îl înduioşase. Era fericit şi încrezător. Îi spuse colonelului:

– Domnule colonel, nu vă faceţi griji pentru băieţi. Au învăţat ce înseamnă nemţii, şi o să-i cureţe pe toţi cei ce vor sta în bătaia armelor lor!

Colonelul dădu cu ochii de Tommy şi Dooley care-şi curăţau Bren-urile, la adăpostul tranşeei.

– Ei băieţi, ia spuneţi-mi, fac treabă bună Bren-urile astea? îi întrebă el.

Cei doi îl priviră uimiţi. Colonelul era ultimul om de la care s-ar fi aşteptat să audă un cuvânt, iar atâta amabilitate din partea lui, îi lăsă practic fără replică.

Spiritul viu al lui Dooley se trezi primul la realitate. Îşi aduse aminte de nişte cuvinte ale locotenentului Crane, dar se feri ca din spusele sale să nu răzbată nici cea mai mică urmă de ironie:

– Da, domnule colonel, Bren-ul ăsta este o armă excelentă.

– Excelentă, aşa-i! îi întări vorbele Tommy.

Colonelul adoptase de puţin timp argoul specific ofiţerilor britanici, aşa că le adresă întrebarea în noul stil:

– Şi câţi huni sângeroşi aţi lichidat cu armele voastre?

Tommy şi Dooley se consultară discret din priviri, după care Dooley dădu modest din umeri:

– Până acum, vreo cincizeci, domnule colonel.

– Cincizeci! exclamă colonelul. O treabă extraordinară! Atunci, nu-mi rămâne decât să vă urez vânătoare la fel de bună în continuare.

După ce colonelul se îndepărtă, Tommy izbucni în râs:

– Cincizeci! Auzi tu ce minciună gogonată! Mă şi mir că nu ai izbucnit în râs!

Dooley nu răspunse. Urmărea din priviri silueta colonelului, după care răspunse:

– Tipul ăsta e ţicnit de-a binelea! Ar fi trebuit să se înroleze la cercetaşi!

* * *

Era noaptea duminicii Paştelui. Nemţii se repliaseră încă o dată, fără să fi putut străpunge poziţiile australiene.

Noaptea era blândă şi calmă. Dick contempla întinderea deşertului, unde de trei zile, nu văzuse altceva decât inamici. Pe solul nisipos, morţii se profilau ca nişte denivelări imprecise, care îşi pierduseră orice semnificaţie în lumina stelelor. Până în acele momente, masacrul rămăsese o noţiune destul de îndepărtată, fără să angajeze nici individul şi nici conştiinţa. Nici măcar nu se puteau zări trăsăturile aceluia căruia i se lua viaţa. Se apăsa pe trăgaci, şi o siluetă cădea, ca o marionetă trasă de sfori. Era uimitor cât de repede te puteai obişnui la vederea cadavrelor.

Andy dormea în fundul unei tranşee. O cizmă îi strălucea în razele lunii. Lui Dick i-ar fi plăcut să poată dormi ca Andy, dar ştia că lucrul ăsta era imposibil.

Cain tresări în somn, după care se ridică în capul oaselor. Părul său grizonant răsări din zona de umbră.

– Nu eşti de gardă? mormăi el spre Dick.

– Nu.

– Atunci, dormi!

După câteva clipe de tăcere, acesta îi răspunse:

– Nu pot.

Andy deschise ochii. În cele din urmă, se ridică şi se apropie de Dick, care stătea sprijinit de parapet. După câteva clipe rupse primul tăcerea.

– Îţi mai aminteşti de hoarda aia de nemţi, din spatele tancurilor, din după-amiaza asta? Când i-am văzut, am crezut că ne-a sunat ceasul.

Făcu o pauză, după care continuă:

– Mamă doamne, mi-a fost o frică, ceva de nu-ţi poţi închipui!

Dick se hotărî să-şi ridice privirile spre el. Profilul calm al lui Andy nu-i spuse nimic. Nu înţelegea de ce acesta se trezise şi-i vorbea astfel. Numai că se temea ca nu cumva Andy să ghicească acel lucru pe care şi-l ţinea cât mai ascuns în străfundul sufletului.

Nu departe de ei, răsunară pentru câteva clipe rafalale unor arme automate uşoare, după care liniştea se reinstaură din nou în drepturi. Noaptea părea însă mult mai încărcată de ameninţări. Din depărtare, dintr-o tranşee, răsuna o voce.

Peste câteva minute, se declanşă tirul artileriei inamice.

Ghemuiţi în fundul tranşeei, soldaţii aveau impresia că asistau la sfârşitul lumii. Se părea că nu putea fi posibil ca un asemenea uragan de foc să lase intact nici măcar vreun centimetru pătrat de pământ. Deşertul alb şi liniştit la care priviseră cu câteva clipe mai înainte, era frământat de cascade de praf şi fum, fremătând, vuind şi tresărind de mii de ori pe secundă. Dintr-o parte în alta a tranşeei, pământul era

zguduit de convulsii, care răsturnau oamenii, în timp ce parapetele de nisip se prăvăleau deasupra lor.

Un obuz îşi găsise o victimă, care ţipa ascuţit:

– Doamne Sfinte! Oh, Doamne Sfinte!

O altă voce strigă după brancardieri. Rănitul scotea nişte sunete inumane. Cealaltă voce continua să implore:

– Pentru numele lui Dumnezeu! Veniţi mai repede! Mi se varsă maţele din mine!

Metalul ucigaş deşira văzduhul cu şuierături înfiorătoare. Prin fumul înecăcios, flăcările dansau alandala, iar strigătele oamenilor abia dacă răzbăteau.

Încetul cu încetul, zgomotele se mai domoliră. Era posibil chiar să le numeri. Salvele de artilerie mai răsunară încă o dată, după care amuţiră.

Liniştea bruscă ce se instaurase avea în ea un fel de vrăjitorie. Se auzea cu claritate o voce ce gemea, de parcă ar fi fost un copil suferind. Brusc, aerul nopţii începu să vibreze surd. Blindatele reveneau.

În curând, se profilară la nici o sută de metri, negre, gigantice, balansându-se uruind şi mărindu-şi viteza. De această dată, păreau decise să străpungă liniile de apărare.

Se părea că întreg deşertul era înţesat de tancurile în spatele cărora se îngrămădea infanteria germană, dornică să zdrobească australienii năuciţi de bombardament. Luna se reflecta pe o mare de căşti de oţel. Dick se ridică brusc, auzi o voce necunoscută, şi văzu trecând prin faţa sa o figură străină, cu arma în bandulieră. Din reflex îşi ridică rapid automatul, iar baioneta pătrunse în corpul cuiva. Auzi cât se poate de clar scrâşnetul metalului pe os. Neamţul gemu şi-şi duse mâna la pântec. Dick apăsă pe trăgaci şi arma i se descărcă cu o zvâcnitură. Îşi scoase baioneta din corpul germanului, după care trase o rafală scurtă într-o nouă siluetă

care se înălţase pe marginea tranşeei. Aceasta căzu peste el, antrenându-l în căzătură. Germanul murise deja şi sângele îi ţâşnea din gât în şuvoaie, dar Dick, cuprins de o teroare oarbă, încă se mai lupta cu cadavrul. Reuşi să se ridice în picioare şi începu să tragă nebuneşte spre toate ţintele care i se păreau că sunt inamici. Andy ieşise din gaura în care se prăvălise, având arma la şold. La picioarele sale zăceau trei nemţi morţi. Inamicii continuau să se strecoare în valuri printre şirurile de sârmă ghimpată. După ce treceau de ele, se azvârleau la pământ urlând, încercând să scape de rafalele ucigătoare ale Bren-urilor. În momentul în care Andy îşi schimbă încărcătorul de la automat, un german se năpusti asupra lui. Andy făcu un salt într-o parte şi-i zdrobi figura cu o lovitură de pat de armă. Dooley continua să stea în amplasamentul său, schimbând focuri de armă cu un Spandau aflat la vreo cincizeci de metri de el. Crane, adăpostit bine, trăgea cu pistolul în masa atacatorilor, aproape fără să ochească. Cu coada ochiului, Dick îl văzu pe Lucas descărcându-şi automatul în corpul unui neamţ care se pregătea să arunce o grenadă. Apoi, aproape imediat, apucă o grenadă, îi scoase cuiul şi o aruncă înspre un grup de infanterişti care se pregăteau să treacă de sârma ghimpată. Trei dintre ei căzură la pământ, iar un altul se clătină pe picioare, ducându-şi mâna la figura însângerată. Dick se repezi spre el şi-i înfipse baioneta în pântec, pe care o simţi intrând ca într-o bucată de unt. Un şoc puternic îl făcu însă să-şi piardă echilibrul. După ce reuşi să se ridice, constată că cizma dreaptă îi dispăruse din picior.

Coloanele inamice se mai risipiră. Andy se târî pe burtă în direcţia mitralierei Spandau din dreptul său, scoase cuiul unei grenade şi o aruncă. După o explozie orbitoare, zări un neamţ care alerga spre el cu braţele ridicate în aer şi

scoţând strigăte răguşite. Andy se ridică liniştit şi-i trase un glonţ în abdomen. Un alt neamţ încerca să scape cu fuga, însă Bren-ul lui Dooley îl nimeri. Un australian grav rănit se chinuia lângă mitraliera acestuia. Tommy îşi aruncă privirea spre el şi văzându-l, îi zdrobi capul cu patul armei. În acel moment, Lucas trecu pe lângă ei ca o nălucă, se aruncă pe parapetul unei tranşee şi începu să tragă nedezlipindu-şi degetul de pe trăgaci. Cei care apucaseră să ajungă până în dreptul său, ezitară, după care făcură cale-ntoarsă. Cu strigăte de victorie, australienii ieşiră din poziţiile lor şi se luară după ei.

– Treceţi înapoi la posturile voastre! urlă la ei Crane.

– La posturile voastre! strigă şi Lucas, agitându-şi braţele.

La vreo sută de metri de flancul lor drept, o mitralieră Spandau se porni să clănţăne. Gloanţele ei sfârtecară aerul, împroşcându-l cu fragmente luminoase. La stânga, lupta continua să se desfăşoare cu aceeaşi furie. În spate, o grupă de australieni îşi făcu apariţia din fum, sub conducerea unui locotenent.

– Care pluton?

– Şase.

– Dar unde este plutonul şapte?

– Acolo!

Noii veniţi se îndreptară spre poziţiile plutonului şapte. Locotenentul strigă spre ei:

– Plutonul şapte a fost distrus! Aproape toţi au fost ucişi!

– Hai să le dăm o mână de ajutor! propuse Tommy.

– Stai unde eşti! Rămâneţi toţi pe locurile voastre! urlă la ei Lucas. Încărcaţi-vă armele şi pregătiţi-vă pentru atac!

La punctul de comandă al batalionului, Percy Gribble păzea şapte prizonieri. Dick şi Andy începură să azvârle afară din tranşee trupurile inamicilor ucişi, acoperind cu

ajutorul unor lopeţi urmele lăsate de şenilele unui tanc. Crane făcu rapid socoteala pierderilor din unitatea sa. Muriseră trei oameni, iar şapte erau răniţi, fiind deja întinşi pe târgi, în apropierea punctului de comandă.

Un glonţ rătăcit trecuse prin părul lui Andy, razant cu creştetul, în apropierea tâmplei. Un soldat se îndreptă greoi până la marginea tranşeei şi se prăbuşi, sleit de puteri. Îşi scuturâ capul, încercând să-şi ţină ochii deschişi, dar nu reuşi şi pleoapele i se închiseră împotriva voinţei sale.

– Îţi dai seama că în spatele nostru există o întreagă armată de blindate care are de gând să cucerească oraşul? întrebă Andy.

– Da, şi ce-i cu asta? făcu Dick.

– Păi cum aşa? Sper să nu treacă peste noi şi la întoarcere, asta-i tot!

– Puţin îmi pasă.....

Dick închise ochii. El fusese cel care vorbise, sau doar visase?

Vocea sergentului Lucas îl trezi:

– În faţa noastră se mişcă ceva. Am nevoie de o patrulă din trei oameni.

– Gata, merg, făcu Andy.

– Şi eu, spuse Dick.

– Nu fi prost, îi spuse Lucas.O să te împiedici la primul pas. Nu vezi că eşti desculţ?

Îi adresă apoi un zâmbet lui Andy şi-l întrebă:

– Care-i treaba cu puştiul ăsta?

– Cade pe el de somn, îi răspunse Andy.

– Ei bine, Dick, dă-i bătaie până la punctul de comandă şi încearcă să faci rost de o cizmă.

Dick o luă din loc târându-şi piciorul. La punctul de comandă, dădu cu ochii de Gilberston, care îi spuse:

– Ce faci, tinere Brett? Cu ce ocazie pe aici?

– Nu-i nimic grav, domnule căpitan. Am fost trimis să văd dacă nu cumva pot găsi vreo cizmă.

Gilberston oftă uşurat:

– O cizmă! S-au văzut lucruri şi mai rele! Hai, vino, să vedem ce putem găsi!

Şi îl conduse pe Dick prin adăpostul vast, până în dreptul unui maldăr de echipament, îngrămădit într-un colţ.

– Ia spune, parcă dreapta, nu?

– Da, domnule căpitan, dreapta.

Gilberston îi dădu lui Dick o cizmă, după care îl examină atent:

– Totul e în regulă?

– Da, domnule căpitan.

– Te simţi bine?

– Mda, n-am nimic, făcu acesta, cu jumătate de gură.

– Atunci, dă-i drumul, până să nu înceapă din nou distracţia!

– Vă mulţumesc, domnule căpitan!

În momentul în care Dick făcu stânga-mprejur, Gilberston îi puse o mână pe umăr şi-i spuse cu blândeţe:

– Să ştii că nemţii au fost de cinci ori mai numeroşi decât noi. Voi toţi sunteţi nişte soldaţi formidabili. Sunt mândru de voi, crede-mă!

Dick era prea surprins şi prea confuz pentru a răspunde ceva, însă în timp ce se îndepărta, îşi dădu seama că oboseala îi dispăruse ca prin farmec. Brusc, devenise şi el mândru.

*
* *

Răgazul nu dură decât două ore. Germanii reluară atacul, dar se loviră de un foc nimicitor care opri pe cea mai mare

parte dintre ei la reţeaua de sârmă ghimpată. Supravieţuitorii o luară la fugă iar cei din batalionul X se luară pe urmele lor. Înainte de ivirea zorilor, câteva tancuri încă mai căutau nişte breşe prin liniile de apărare australiene.

Soarele răsări ca o minge de foc, incendiind orizontul şi luminând trupele germane masate în depărtare. Australienii rămaseră pe poziţii, dar nu mai urmă nici un atac. Doar dinspre flancul stâng al batalionului X se mai auzeau schimburi de focuri de arme automate, dar nu se mai vedea nici un inamic în viaţă, în afară de prizonierii care erau conduşi spre lagăr.

*
* *

În acea seară, colonelul Fitzroy primi prin telefon rapoartele diferitelor unităţi cu privire la desfăşurarea luptelor. Peste tot germanii fuseseră respinşi. Bucuria de a afla acest lucru îi transmise o energie sălbatică. Pomfret se bucură sincer când îl văzu într-o asemenea stare de spirit entuziastă.

Înainte de zorii zilei de luni, vreo treizeci de blindate germane reuşiră să pătrundă adânc în interiorul perimetrului apărat de australieni şi se îndreptară spre oraş. Toate mijloacele de comunicaţii transmiseră vestea. Chiar înainte de ivirea zorilor, colonelul şi statul său major părăsiră în grabă adăpostul subteran pentru a se instala într-o tranşee săpată în grabă la câteva sute de metri depărtare. Instalaţi în acelaşi adăpost, Fitzroy şi Pomfret scrutau prin binocluri orizontul care pălea din ce în ce. Nu departe, în stânga lor, o baterie de tunuri de calibrul 105 se pregătea să întâmpine tancurile intruse.

Spre dimineaţă, mai multe blindate ale căror siluete se profilau pe cer, încercară să găsească o breşă prin sistemul defensiv australian. Când văzduhul se mai lumină, tancurile se strânseră în formaţie şi pivotară în direcţia poziţiilor batalionului X. În spatele lor, apărură şi alte forme întunecate şi ameninţătoare. Toată dimineaţa răsună de zgomotul motoarelor blindatelor inamice, care păreau că înaintează foarte încet. Erau cumplite la vedere. Păreau monstruoase, crude şi de neoprit. Toată lumea aştepta încremenită şocul iminent. Motoarele uruiau regulat. Pentru prima oară în viaţa sa, colonelul se gândi la moarte.

Aruncă o privire înspre Pomfret, dar, ca de obicei acesta rămse impasibil.

Fitzroy încerca un sentiment de resemnare ciudată.

– Or să atace dintr-o clipă într-alta, făcu Pomfret cu o duritate lipsită de orice emoţie, de parcă ar fi spus un lucru cât se poate de banal.

Abia îşi termină cuvintele, că artileria inamică începu să bubuie.

* * *

– Uite-i! făcu Andy spre Dick. Încearcă să scape, javrele naibii!

La nici o sută de metri în stânga lor, tancurile germane se întorseseră, încercând să ajungă la liniile lor. Două dintre ele, lovite de obuzele tunurilor de calibrul 40, rămaseră imobilizate, scoţând trâmbe de fum. Un altul vină, iar din ţeava sa ţâşni un fulger. Obuzul nimeri în plin un cuib de mitraliere, iar trosnetul metalului torturat acoperi pe moment orice alt zgomot. Camuflajul zbură în aer, iar ţeava tunului

din spatele mitralierelor se ridică la verticală spre cer. Un soldat fu catapultat ca o frunză bătută de vânt, la mare distanţă de locul exploziei. La orizont, două tancuri britanice trăgeau cu tot armamentul de la bord. Tancurile germane se năpustiră prin breşele făcute în reţelele de sârmă ghimpată, dar imediat, unul dintre ele fu blocat de obuzul unui tanc britanic. Celelalte făcură cale întoarsă şi dispărură în curând din vedere. Australienii ieşiră ca cârtiţele din tranşee, manifestându-şi zgomotoşi bucuria faţă de retragerea grăbită a germanilor.

Andy începu să râdă:

– Mă întreb ce naiba or fi gândit tanchiştii ăia, când şi-or fi dat seama că nici artileria şi nici infanteria nu-i susţineau? Singuri singurei, cu bateriile noastre de 40 în faţă!

Pe câmpul de bătaie domnea un calm relativ. Dick îşi aruncă privirea golită de orice expresie asupra cadavrelor răspândite peste tot şi asupra tancurilor distruse. Totul era lipsit de sens. Gura îi era pe jumătate deschisă, ochii injectaţi de sânge îl dureau cumplit, iar picioarele îi păreau ca de plumb. Zdrobit de oboseală, văzu ca prin ceaţă cum tancurile germane se topeau în depărtare. Avea un chef nebun să doarmă, să doarmă fără nici un vis, să nu mai audă şi să nu mai simtă nimic...

Peste câteva zile, toate posturile de radio consemnau victoria de la Tobruk. Comentatorii enumerau tancurile distruse, dădeau cifrele celor ucişi în lupte şi ale prizonierilor luaţi. Se spunea că pentru prima oară, germanii recunoscuseră înfrângerea. Dar despre cei care repurtaseră victoria, nu se pomenea nici un cuvânt.

De fapt, nimeni nu putea descrie cum învingătorii îşi spălau bărbile dese şi încâlcite mai înainte de a se rade, nici cum restabileau tranşeele zdrobite de obuze sub ploaia de

foc a inamicului. Nimeni nu putea avea cuvinte pentru felul lor drăgăstos de a-şi curăţa armele, de a bea o gură de apă clocită, sau de a mesteca biscuiţii zilnici.

Doar soldaţii care luptaseră acolo îşi cunoşteau durerile şi amintirile sfâşietoare, nostalgiile în care apăreau o femeie, o iubită, copii, sau o ţară liniştită şi paşnică.

Din Europa, vocea lordului Hau-Hau îi hărţuia neîncetat: „Ieşiţi din viziunile voastre, şobolanilor ce sunteţi!"

Însă numele care li se dăduse atât de disprețuitor, fu acceptat de toţi cu mândrie. Din acel moment, îşi spuseră „Şobolanii din Tobruk".

CAPITOLUL IX

– Hei, Dick, trezeşte-te!

Dick se trezi cu greu din coşmarul pe care tocmai îl trăia, revenind vag la realitate. Stătea întins pe fundul tranşeei, în timp ce Andy se uita atent la el. Luna îl scălda într-o lumină albă şi crudă.

– Gemeai şi te tânguiai de parcă visai ceva urât.

Vocea lui Andy avea o nuanţă de neliniște, în timp ce ochii săi îl priveau îngrijoraţi.

Dick se ridică în capul oaselor, se sprijini de marginea tranşeei şi spuse:

– Aşa este, visam ceva urât. Acum mă simt bine.

Avea o voce reţinută, ceea ce îl făcu pe Andy să-şi întoarcă privirea. Din apropiere, se auzeau vocile lui Dooley şi Tommy, care flecăreau liniştiţi. Andy rămase tăcut câteva clipe, după care spuse:

– În regulă, nu te mai gândi la asta.

– Adică la ce? făcu Dick iritat.

– La toată porcăria asta. Când suntem bombardaţi, îţi vin în minte tot felul de gânduri de care îţi este ruşine. Iar atunci când eşti obligat să ucizi, îţi închipui că nu vei uita nici-

odată momentul ăla. Însă este o problemă de viaţă sau de moarte, ori tu, ori ălălalt. Asta este una dintre legile războiului. Din cauza asta te sfătuiesc să uiţi totul. Tu ai un avantaj, că eşti un soldat bun şi poţi să fii mândru de asta. Dar uită. Tot ceea ce se întâmplă nu este vina ta.

– De multe ori mi-am spus şi eu asta... dar din păcate, nu-ţi poţi controla visele.

– Problema e că încă nu ţi-ai dat seama de inutilitatea protestului tău.

Dick zâmbi amar:

– Dar tu? Am impresia că te-am văzut cel puţin o dată răţoindu-te la unii mai mare în grad ca tine.

Andy căzu o clipă pe gânduri, după care răspunse:

– Auzi, am impresia că tu eşti singurul care încă mă mai ia peste picior, pentru că am plecat de la locul de adunare în timp ce colonelul îşi ţinea discursul.

– Andy, te rog să mă ierţi dacă ţi s-a părut aşa...

– E în regulă... Niciodată n-am făcut o tâmpenie mai mare.

Andy îi zâmbi plin de înţelegere:

– Cred că ţie îţi este ruşine... nu foarte mult... pentru simplul motiv că te cunosc ca pe buzunarul meu.

– Andy, ştii ceva? Noaptea trecută, eram în patrulare, tu, eu şi încă şapte alţi băieţi, lungiţi într-o tranşee, în timp ce vreo douăzeci de italieni, se aflau la câţiva paşi de noi. Ai idee ce-mi trecea prin cap în acele clipe, în care aşteptam semnalul lui Lucas, de a începe masacrul? Andy, să fii convins că pentru mine, minutele se scurgeau al naibii de greu, ca nişte picături ce cădeau dintr-un robinet defect... Şi surprinzător, aşteptam cât se poate de liniştit şi de răbdător momentele în care urma să ucid. Iar vocile celor din faţa mea le auzeam al naibii de clar, de parcă s-ar fi aflat alături de mine. Apoi, ne-am ridicat brusc şi am început sa împroşcăm

moartea printre râsetele alea inconştiente. Hm, nu-mi poate ieşi din minte tipul ăla care se năpustise spre mine, strigând ceva într-o limbă din care nu înţelegeam o iotă. Când l-am ucis, avea o figură aproape comică. A clipit de câteva ori, după care şi-a dat ochii peste cap. Îi deveniseră brusc sticloşi, chiar sub privirea mea. Am avut impresia că eram condamnat să rămân acolo pentru eternitate, şi să mă uit întruna la trăsăturile schimonosite de groază ale tipului pe care îl ucisesem...

O rachetă Very ţâşni deasupra deşertului, după care coborî maiestuoasă, iluminând feeric spaţiile întinse. Apoi căzu, se stinse, iar luna redeveni stăpână peste imperiul ei. O mitralieră clănţăni cu furie în depărtare, după care încetă...

*
* *

– O rană ca lumea, drept în fund, ar pica la marele fix, făcu Tommy.

– Mai bine te-ar nimeri un glonţ în căpăţâna aia seacă, ripostă Dooley.

– Da, da, ascultă ce-ţi spun eu, o zgârietură în fund, m-ar ajuta să scap din tot rahatul ăsta de aici, insistă Tommy.

– Bag seamă că nu eşti deloc pretenţios!

– Ia mai povesteşte-mi despre Tel Aviv!

Şi ochii lui Tommy deveniră brusc lascivi şi poftici oşi.

– Spune-mi despre vinurile alea nemaipomenite şi despre târfuliţele de care ai pomenit, specifică el.

– Nu te gândeşti decât la burtă şi la ce atârnă sub ea!

– Dar la ce naiba ai vrea să mă gândesc?

– Habar n-am! Întreabă-l pe Crane! O să-ţi ţină un discurs clasa-ntâi despre ceea ce datorezi patriei!

– Auzi la el, patrie! făcu Tommy, cu un ton dispreţuitor. Dar ce dracu' a făcut patria asta pentru mine?

– Cum ce-a făcut? Ţi-a dat de haleală, nu? Şi de ajutorul de şomaj ai uitat?

Tommy expedie cu măiestrie un scuipat la câţiva metri de el.

– Ascultă-mă pe mine, până la urmă, tot o să mă car din infanteria asta împuţită. Palestina, ăsta-i drumul! La Tel Aviv, pentru câte zile oi mai avea! Acolo lumea face tot ce-i trăzneşte prin cap. Acasă o să mă trezesc pe puţin cu zece ani de pârnaie pentru chestia pe care am făcut-o. Nu nenică, în Palestina, acolo e de trăit!

Şi scuipă din nou, cu aceeaşi iscusinţă.

– Dacă ăştia au vreun rege, aş fi în stare să mă bat ca un leu pentru el, adăugă cu o privire mândră.

– Eşti un nemernic şi jumătate! făcu Dooley, dând din cap a lehamite.

Însă ochii săi exprimau o afecţiune sinceră.

*
* *

Noaptea era ca de smoală. Locotenentul Crane se uită la ácele fosforescente ale ceasului de la mână. Era nouă fără trei minute. În apropierea sa, se auzi zgomotul făcut de închizătorul unei arme, şi paşi pe nisip. Cinci siluete apărură din întuneric, apropiindu-se de comandantul grupei lor. Erau Andy, Dick, Tommy, Dooley şi Gribble.

– Suntem gata, domnule locotenet.

În întuneric, feţele lor palide abia dacă erau vizibile. Luna încă nu răsărise, iar aerul era destul de răcoros, ceea ce-i făcea pe toţi să tremure uşor sub cămăşile subţiri.

– Vom organiza o patrulă ofensivă, le explică Crane. Ne trebuie un prizonier. Aţi înţeles?

Cei cinci dădură din cap afirmativ.

– Se pare că ni se pregăteşte ceva nasol, continuă Crane, aşa că trebuie neapărat să aflăm despre ce este vorba. Dacă se întâmplă ca vreunul din voi să se rătăcească, n-are decât să se uite la steaua polară şi să meargă la dreapta ei. Ei, toată lumea e mulţumită? încheie Crane.

– Ca nişte peşti în apă, rânji Dooley.

Locotenentul nu-i dădu atenţie. Se simţea excitat într-un mod foarte plăcut. Dick îl privea fix, intuind plăcerea anormală a acestuia pentru aventură şi violenţă. Se gândi că până la urmă, aveau s-o păţească cu toţii datorită unuia ca Crane. Însă pe moment, lucrul ăsta nu-l interesa absolut deloc. Imaginaţia nu-i funcţiona şi acceptă situaţia cu placiditatea unui animal.

Andy rânji, dezvelindu-şi dinţii albi, şi-şi aruncă ochii spre Gribble, care tremura fără să scoată o vorbă. Îşi încleştă apoi mâna pe patul armei, până i se albi.

Crane privi din nou la ceas. Era nouă fix. Luă busola, îi reglă săgeata fosforescentă spre nord-vest, după care şopti:

– Gata! Îi dăm drumul, în şir indian!

În câteva minute trecură de labirintul cuiburilor de mitralieră şi al şanţurilor de comunicaţii. Luna tot nu răsărise, iar aerul răcoros făcea să nu se simtă praful din aer. Cât durase acalmia rău prevestitoare, morţii fuseseră îngropaţi, iar atmosfera nu mai duhnea de miasmele cadavrelor intrate în putrefacţie.

Cei şase se strecurară prin noapte fără nici un zgomot. Andy care număra paşii parcurşi, îl bătu pe umeri pe Crane, când ajunse cu numărătoarea la o mie. Acesta le făcu semn să se culce la pământ. Toţi se întinseră jos, lipindu-şi urechea de pământ. Tenebrele şi liniştea îi învăluiau ca o man-

tie. Dick se uita la stele, având degetele înfipte în nisip, simţindu-se abandonat, golit de orice sentiment, practic aidoma unui grăunte din nisipul de sub el. Se disprețuia, părându-i că ceea ce făcea era absolut lipsit de demnitate şi că nu avea nimic comun cu noţiunea de om. Iar pământul trebuia să se revolte, şi să-l rejecteze ca pe un nor de praf. Să se debaraseze de el şi de ceilalţi o dată pentru totdeauna.

Ascultară atenţi, dar nu deslușiră nici un zgomot. Crane le făcu semn să înainteze mai rapid. Timpul trecea şi nu descoperiseră încă nimic. Abia făcură câţiva metri, că Crane se opri locului şi rămase nemişcat, ca o stană de piatră, după care se aruncă imediat la pământ. Ceilalţi făcură la fel, într-o fracţiune de secundă.

Faptul că Crane se aruncase la pământ era un semn de pericol. Toţi stăteau cu simţurile încordate, privind în toate părţile. Preţ de un minut, nu auziră nimic altceva decât bătăile propriilor lor inimi şi acel uruit ciudat din creier care se declanşează într-un moment de panică. Urmară încă câteva momente de liniște, apoi se auziră distinct nişte zgomote uşoare metalice.

Patrula inamică înainta printre tufele rare de mărăcini. Din când în când, răzbăteau câteva voci, amestecate cu zgomotul făcut de ciocnirea unor unelte.

Câţiva oameni lucrau cu lopata şi târnăcopul. Cuvintele în germană se rosteau atât de aproape de Dick, încât acesta avea impresia că inamicul se află exact deasupra lui. Cu toate astea, nu vedea absolut nimic. Dar Crane reuşi să distingă în întunericul nopţii o piramidă făcută din puşti. O cizmă călcă nisipul, după care apăru o sentinelă cu arma la subsuoară. Trecu la câţiva paşi de Crane şi se topi în beznă. Acesta întoarse capul, căutându-l din priviri pe Percy Gribble, care ar fi trebuit să se afle chiar în spatele lui. Dar Andy

fu cel care se strecură ca o felină în apropierea locotenentului. Crane îi şopti:

– Unde dracu' e Gribble?

– La vreo sută de metri mai în spate. Când i-am auzit pe nemţi, i-am spus să nu se mai mişte de-acolo.

– De ce naiba i-ai spus asta?

– Fiindcă era prea nervos şi riscam să ne dăm de gol.

Crane tăcu câteva clipe, după care şopti:

– O să mă ocup eu de santinelă. Dacă o să fie nevoie, împiedicaţi-o să ajungă la armele lor. Collins şi cu Brett să încerce să pună mâna pe un neamţ şi să-l facă prizonier. E prea beznă ca să putem lua mai mulţi. S-a înţeles?

– Da, răspunse laconic Andy.

Şi se îndepărtă târâş. Crane aşteptă două minute, după care Andy se întoarse şi-i raportă:

– Totul e în regulă. Fiecare ştie ce are de făcut.

Locotenentul trase piedica pistolului, se ridică de la pământ şi exact în clipa în care apăru santinela germană, apasă pe trăgaci. Neamţul căzu, împuşcat drept în piept. Andy făcu un salt în direcţia piramidei de arme şi trase către o siluetă care se îndrepta spre el. Văzându-i pe australienii care parcă ţâşniseră din pământ, nemţii îşi aruncară uneltele cu care lucrau şi începură să alerge în toate părţile, strigând cuprinşi de panică. Dick şi Tommy se aruncară asupra unuia dintre ei, reuşind să-l doboare la pământ. Neamţul gâfâia zgomotos şi-şi ridicase înspăimântat braţele în aer.

Ceilalţi reuşiră să fugă, dar misiunea fusese îndeplinită. Crane se apropie de cel prins, şi după ce-l examină rapid, exclamă:

– Este un ofiţer! Ce baftă! Acum, s-o ştergem cât mai rapid de-aici!

Tommy şi Dick îl ridicară pe prizonier în picioare, după care îl împinseră spre drumul de întoarcere. După câţiva

pași, îi se alătură și Gribble, care nu scoase o vorbă. Ajunși în dreptul tranșeelor australiene, Gribble se trânti la pământ, cu capul între brațe. Umerii i se agitau în convulsii ritmice. Plângea.

*
* *

A doua zi de dimineață, frontul se trezi într-o liniște întreruptă doar de niște focuri sporadice de arme. Pe măsură ce soarele se înălța pe cer, deșertul dogorea tot mai mult sub razele nemiloase. Soldații se odihneau, în timp ce șobolanii ieșeau din pământ, plimbându-se peste trupurile celor ce dormeau; în adăpostul individual al lui Lucas își făcu apariția Andy.

– Salut, Andy! Stai jos, bătrâne!

– Am venit să vorbim despre Percy.

– Tocmai mă gândeam să mă duc la el.

– Eu zic că ar fi mai bine să-l lași în pace câtva timp.

– Săracul de el!

– Mda, așa este, dar să știi că nu-i mai de plâns ca noi ceilalți!

Lucas ridică încet capul și zâmbi:

– Îl urăști, nu-i așa?

– Nu îl urăsc, îl disprețuiesc, răspunse Andy, fără să clipească. Este un fel de snob, un linge-blinde, și un amărât de fanfaron. Nu poți urî pe cineva care nu este decât o jumătate de măsură. Nu, să știi că vorbesc fără nici un pic de ură. Precis că viața pe care o duce este îngrozitoare. N-ar fi trebuit să se afle pe front... De ce naiba nu este trimis acasă?

– Crane nici nu vrea să audă de așa ceva. I-am sugerat asta, dacă vrei să știi. Dar locotenentul nu are nici un fel de

milă. O să-l păstreze pe Gribble aici până când ăsta o să crape, sau până când o să capete nițel tupeu.

– Percy este favoritul lui Crane. De asta îi poartă sâmbetele, fiindcă l-a cam decepționat.

– Acum, tu ești favoritul lui, făcu Lucas râzând. Este convins că ești un soldat clasa-ntâi. Dacă Percy n-o să mai fie comandantul grupei, tu îi vei lua locul.

Andy adoptă un ton arogant pentru a-și ascunde satisfacția:

– Mi se pare cât se poate de normal. Din momentul în care Percy a auzit explozia primei bombe, eu sunt ăla care duce greul!

– În orice caz, în prezent tu ești din punct de vedere oficial comandantul grupei. Dacă o să dai dovadă de prudență și circumspecție, o să ajungi departe. Când te-am cunoscut la început, ai luat ca pe-o jignire faptul că ți se propusese avansarea. Aproape că m-ai decepționat.

– Mda, dar acum am început să mă cunosc mai bine. Mereu mi s-a întâmplat să decepționez pe cineva. Știi, tatăl meu a fost pastor... mi-a dat o educație sănătoasă și m-a crescut într-un spirit creștinesc. Vrei să știi ce am devenit la douăzeci și unu de ani? Am devenit ateu! Chiar am și publicat articole antireligioase pentru cei liberi cugetători. Săracul tata, cât pe ce să moară de supărare când a aflat!

– Ești un țicnit și jumătate! Pariez că nevesti-ti i s-a făcut lehamite de tine!

– Tot ce se poate. Mi-am schimbat locul de muncă de vreo douăzeci de ori. Chiar înainte de a mă înrola, m-am certat cu ea la cuțite.

Și brusc, Andy tăcu, pironindu-și privirea în pământ. Lucas îl înțelese și tăcu și el câteva clipe.

Ei bine, făcu el în cele din urmă, în grupa ta ai parte de cei mai duri indivizi din batalion, printre care Dooley şi Tommy.

– Mda... Dar nu prea sunt sigur de asta. Ai remarcat cumva că aici pe front, toţi au tendinţa să semene unii cu alţii? În perimetrul ăsta strâmt, parcă am fi izbiţi de o presă, care ne turteşte şi ne aduce pe toţi la aceeaşi dimensiune. Chiar şi creierele încep să se asemene. Mereu aceleaşi şi aceleaşi gânduri: „De n-aş muri... Corespondenţa, gagicile, ţigările şi berea... Cum naiba să fac să scap de armata asta împuţită?"

În întuneric, câţiva oameni se apropiară de reţeaua de sârmă ghimpată din dreptul companiei B.

– Cine-i ? strigă santinela, fără prea multă convingere în glas.

– Fetiţele de la Crucea Roşie, răspunse Tommy.

– Of, fir-ar să fie, iarăşi voi, ţicniţii ăştia de la plutonul şase! se lamentă santinela. Nu voi aţi fost ăia care au făcut gălăgie în faţă?

– Ba da, noi şi friţii.

– Măcar le-aţi luat pielea?

– Au fost înregistrate pierderi, răspunse pe un ton oficial Dooley.

– I-auzi! Bună seara, domnule caporal Cain! făcu ironic santinela.

– Mai du-te naibii! îi răpunse acesta.

Andy li se alătura şi împreună, porniră mai departe, cu un pas apăsat şi calm. S-ar fi zis că nimic nu i-ar fi putut lua pe nepregătite. Deznădejdea şi moartea le erau cât se poate de familiare, dar în acelaşi timp erau perfect conştienţi de aridităţea şi hidoşenia vieţii pe care o trăiau. Monotonia războiului le apăsa sufletele, ceea ce făcea ca înjurăturile să fie lipsite de convingere, iar glumele cazone să devină o banalitate plictisitoare.

– Am impresia că aveţi nişte pile pe la barosanii din statul major, continuă santinela. Misiunea asta de patrulare e a treia pe care aţi făcut-o într-o singură săptămână. Cum naiba faceţi?

– Uite aşa, insistăm ! mormăi Andy.

– Hai, Hawkins, mută-ţi hoitul din drumul meu! îi spuse Tommy santinelei.

După ce ajunseră în interiorul liniilor lor, Gilberston le ieşi în întâmpinare:

– Tu eşti, Andy?

– Da, domnule căpitan, răspunse acesta.

– Ceva deosebit?

– Nu... Am întâlnit o patrulă inamică la şapte sute patruzeci de paşi de reţeaua de sârmă ghimpată. Am omorât trei. Ceilalţi au întins-o. Uitaţi, astea sunt hârtiile pe care le-am luat de la cei ucişi.

– Erau într-o misiune de luptă?

– Nu ştiu..., în orice caz, s-au luptat cu noi.

– Erau înarmaţi până-n dinţi, completă Dooley.

– Bună treabă, spuse căpitanul. I-am ordonat sergentului major să vă păstreze o masă caldă. Hai, daţi-i drumul, mâncaţi şi apoi culcaţi-vă.

– Excelent! exclamă Tommy.

– Să dormim? se miră Dooley. Domnule căpitan, să ştiţi că dacă n-aţi fi pomenit cuvântul ăsta, nici nu ne-ar fi trecut prin cap aşa ceva!

Şi căscă imediat, de-i trozniră fălcile.

Ajunşi la popota de la punctul de comandă, aşteptară să li se umple gamelele cu carne fiartă şi legume din conserve, după care se apucară să mănânce.

– Un tip dat naibii, Gilby ăsta! făcu Dick.

– Aşa-i, cel mai bun ofiţer din tot batalionul, confirmă Dooley.

– Se pare că Orme-Tărie continuă să se pilească! observă Tommy.

– Ei, pe naiba! Mi se pare imposibil! Doar trăscăneşte whiskyul ca apa!

– Niciodată n-o să-i ajungă! protestă Dooley.

– N-am spus că s-a făcut praf. Însă mi s-a povestit că se descurcă binişor ca să-şi facă rost de trăscău.

– Cine dracu' ţi-a spus una ca asta?

– Un tip din plutonul doi.

– Ce chestie! Whisky aici! Păcat că nu ni se dă şi nouă niţel! făcu Dick cu năduf.

– Poate că se dă, dar la ofiţeri, nu la noi. Crane a reuşit să puna mâna pe o sticlă, dacă vreţi să ştiţi.

– Hei, voi sunteţi, patrula? se auzi vocea lui Ted Olley.

– Pe naiba, patrulă, suntem fetele de la Crucea Roşie!

– În regulă, fetelor, veniţi încoa' la desert!

– Gata, am ajuns!

La câţiva metri de ei dădură de sergentul-major care le zâmbea prietenos.

– Am pe cineva pentru voi, care să vă mai dea o mâna de ajutor din când în când.

– Un om întreg? Şi doar pentru noi?

Din întuneric se auzi o voce baritonală, plăcută şi plină de veselie.

– Ce mai faceţi, băieţi?

Cei de faţă se întoarseră spre direcţia de unde se auzise vocea, rămânând nemişcaţi şi cu gura căscată.

– Ai auzit ? întrebă Andy.

– Nu poate fi adevărat! răspunse Dick.

– Cu toate astea, e adevărat! exclamă Tommy.

– Să fiu al naibii şi să mi se taie ce ştiu eu dacă nu-i el! interveni şi Dooley.

– Chips! Fiu de căţea ce eşti! Cum dracu' ai ajuns până aici?

– Am înotat, făcu Chips.

*
* *

În acea zi, Dooley era agentul de legătură al lui Crane. În aşteptarea unei misiuni, stătea proptit de malul umbros al văii, în apropierea punctului de comandă, când o voce insipidă îi tulbură liniştea.

– Unde este locotenentul Crane? întrebă maiorul Pomfret.

– Acolo, la punctul de comandă, răspunse Dooley.

Şi ridică degetul mare pentru a indica direcţia, după care închise ochii.

– Cum te cheamă? întrebă Pomfret.

– Franks, făcu Dooley, deschizând cu greu un ochi.

– Franks şi mai cum? insistă maiorul.

– Franks şi atât.

– Ridică-te şi ia poziţia de drepţi.

Dooley deschise şi celălalt ochi, după care zâmbind, îşi îndreptă alene corpul şi luă o poziţie cât se poate de comodă.

– Stai drept!

Dooley făcu un efort şi-şi deplasă umerii cu un centimetru.

– Şi acum...

Vocea lui Pomfret rămăsese inexpresivă, iar ochii nu-i arătau nici cea mai mică urmă de mânie.

– Cum te cheamă? repetă el întrebarea.

– Soldat Franks.

Trăsăturile lui Pomfret se întunecară. Își mușcă buzele, iar în priviri i se citea furia.

Ai uitat să mai pomenești un cuvânt, specifică maiorul.

Sunt soldatul Franks, și cu asta basta!

Dooley își ieșise din fire și strigase la Pomfret, făcând un pas spre el cu pumnii strânși. Acesta nici măcar nu clipi, iar pe fața nu i se vedea nici o umbră de emoție. Se întoarse și se îndepărtă, fără să mai rostească vreun cuvânt.

Peste câteva clipe, Crane se apropie de Dooley, având o figură amenințătoare.

– Franks!

– Da, domnule locotenent!

– O să fii pedepsit. Vino după mine!

– Of, Doamne-Dumnezeule! se lamentă Dooley.

* * *

– Dooley este la bulău, anunță Dick.

– Ce naiba a mai făcut de data asta? se interesă Andy.

– A avut ceva de împărțit cu Animalul.

– Ce anume?

– Păi, se pare că Animalul ținea neapărat să i se spună „domnule maior" și să fie salutat. Numai că Dooley n-a prea vrut să-i facă pe plac.

– Și ăla i-a făcut raport?

– Cred că da. E ceva de groază! Efectiv, de neînchipuit! Trăim aici ca niște șobolani, de pe o oră pe alta, nu se știe niciodată cui îi vine rândul să dea în primire, și poftim, Dooley a dat de belea fiindcă nu l-a salutat pe Animal!

– Dooley e un tâmpit!

– Ce dracu' vrei să spui?

– Păi, trebuia să-l salute pe maior, ce naiba! Nu-l costa nimic! Să-l fi salutat până îi înțepenea mâna! De ce naiba a trebuit să facă toată istoria asta? E un tâmpit!

– Zici că e tâmpit, nu? întrebă Dick pus pe harță. Dar ăștia, nu sunt și ei niște idioți? Parcă pe vremuri, și tu preferai să mergi la bulău, decât să saluți!

– Da, așa este, dar viața îți dă tot felul de lecții....

– Cu asta sunt de acord. Aici ai perfectă dreptate, făcu Dick cu amărăciune și se îndepărtă rapid.

– Dick! strigă după el Andy.

Dar acesta continuă să meargă, fără să răspundă.

* * *

Pomfret apucă receptorul telefonului și răspunse:

– Da!

– John, sunt eu, Gilberston. Te-am sunat în legătură cu Franks.

– Ce vrei?

– Aș vrea să nu fie pedepsit așa, în mod oficial. O să mă ocup chiar eu să-l învăț minte, dar nu oficial.

– Imposibil, Henry. Trebuie să păstrăm respectul datorat superiorilor, în special aici, pe front.

– John, chestia asta este chiar o problemă de disciplină?

– Sigur că da! A fost obraznic cu mine!

– Auzi, John, nu crezi că băieții ăștia se așteaptă la... mai multă... înțelegere, să-i spunem? La urma urmelor, știu foarte bine că ar putea să fie uciși chiar mâine.

– Și ce-i cu asta? Nu văd legătura!

– Pune-te în locul lor. Încearcă să le înțelegi sentimentele.

– Nu mă interesează sentimentele lor. Iar afacerea asta o să-şi urmeze cursul. Lupta nu exclude insolenţa.

– Aşa-i, îmi dau seama cât se poate de bine! lătră Gilberston şi trânti receptorul.

Se întoarse apoi spre Ted Olley şi-i spuse parcă vinovat:

– Nu pot să fac nimic.

– Dacă vreodată a existat o poreclă care să se potrivească mai bine, atunci ăsta-i cazul, făcu sergentul-major, arătând cu bărbia înspre telefon.

Gilberston oftă:

– Bine, cheamă-l încoace pe Franks şi să terminăm o dată!

În momentul în care Olley îl introduse pe Dooley, Gilberston se simţea confuz şi neajutorat. I se părea chiar că-şi trădează unul dintre oameni. Dooley stătea nemişcat, având aerul că se plictiseşte.

– Iarăşi, Dooley?

– Iarăşi, domnule căpitan.

Gilberston deschise livretul lui Dooley, brăzdat de cerneala roşie care semnala reţinerile din soldă ale acestuia şi pedepsele primite.

– Doamne Sfinte, n-am mai văzut un asemenea livret! suspină el.

– Domnule căpitan, este la fel cu temele pe care mi le făceam la şcoală, admise Dooley.

– Mda... poftim, uite ce scrie: „absent din unitate fără permisie... ţinută incorectă... absent din unitate fără permisie... refuz de a îndeplini un ordin cât se poate de normal...“ Da, asta parcă a fost la Mersa Matrouh, şi acolo am reuşit să te scap, dar de data asta n-am mai putut. Aşa că o să te alegi cu ceva carceră.

– Nu-i nimic, domnule căpitan, chestia asta o să mă schimbe. Puţin îmi pasă mie de toată banda voastră de ticăloşi!

Gilberston sări ca ars:

– Să nu mă bagi pe mine în aceeaşi ciorbă cu ăilalţi, ai înţeles? De fiecare dată, încerc ca pentru oamenii mei să fac tot ce se poate mai bine! Dar uite că mă poticnesc de adjunctul colonelului, ce să fac! Şi acum, sunt legat de mâini şi de picioare, trebuie să te trimit în faţa comandantului batalionului!

– Bine, daţi-i drumul! Puţin îmi pasă! Îmi convine de o mie de ori să intru la bulău şi să scap de balamucul ăsta!

– Hei, hei, ia-o mai încetişor! îl repezi sergentul-major.

– Gata, Dooley, termină! făcu Gilberston. Ascultă... Aici, pe front, eu nu sunt altceva decât unul dintre ai voştri.... cel puţin, aşa sper eu. Şi chiar nu am nimic împotrivă ca oamenii să-mi spună Gilby, atâta timp cât nu uită că eu sunt comandantul companiei din care ei fac parte. Dar, după cum ştii şi tu foarte bine, este imposibil să nu te loveşti de ierarhia asta militară.

– Da, domnule căpitan, ştiu foarte bine lucrul ăsta.

Dooley înclină capul, părând nitel ruşinat.

– Domnule căpitan, să ştiţi că nu am nimic personal împotriva dumneavoastră. Nici eu şi nici unul dintre noi. Chiar suntem gata să facem pe dracu-n patru, doar pentru a vă fi pe plac.

Gilberston îşi trânti pumnul de masă pentru a-şi ascunde satisfacţia faţă de vorbele auzite, după care răcni:

– Hai, luaţi-l din faţa mea!

La ieşire, întreg plutonul şase se adunase pentru a-l întreba pe Dooley ce se petrecuse de fapt. Acesta le povesti pe larg, menţionând în plus doar schimburile amicale de replici pe care le avusese cu căpitanul. Conform versiunii lui

Dooley, căpitanul aproape că izbucnise în lacrimi, şi-şi cerea iertare pentru faptele sale.

– Ca o băbătie de mamă, încheie el.

Chips izbucni în râs:

– Mama Gilberston!

Din acea clipă, căpitanul Gilberston fu numit de către toţi oamenii companiei B „Mama".

*
* *

În fundul gropii sale, Tommy Collins povestea despre zilele fericite petrecute la Tel Aviv, blestemându-şi soarta care îl condamna să-şi rişte viaţa în permanenţă, departe de toţi, şi fără nici o speranţă de a scăpa.

Chips Prentice apăru în faţa lui, fapt care îl înveseli pe Tommy.

– Salut, Chips! Ce mai face grupa a treia?

– Hai, Tommy, mişcă-ţi fundul!

– Şi de ce, mă rog?

– Trebuie să mergem într-o misiune de patrulare.

– Ei, pe naiba! Faci mişto de mine!

– Zău, treaba e serioasă! Unde-i Dick Brett?

– În vale.

– Doi băieţi din fiecare grupă să se ducă imediat la locotenentul Crane! La galop!

– Am impresia că mă trombonești!

– N-auzi că treaba e serioasă? Lucas zace la punctul de comandă, cu temperatură mare. Aşa că eu i-am luat locul. Crane, eu şi încă şase oameni, o să plecăm cu două transportoare blindate ca să atacăm cele două puncte întărite pe care friţii le-au stabilit acum câteva nopţi. Fiecare dintre noi o să ia cu el cincizeci de cartuşe, iar grenadele o să le luăm

de la punctul de comandă. La ora patru, avem întâlnire cu transportoarele la capătul văii.

– Unde-i Andy?

– Şi el este bolnav. Bine, o să mă duc eu să-l anunţ pe Dick.

După ce Chips se îndepărtă, Tommy se ridică şi începu să înjure de mama focului. Apoi, se saltă din groapă şi răcni:

– Şi cine o să fie în locul meu?

– Gribble! îi răspunse Chips fără să se întoarcă.

– Rahat! exclamă Tommy, scuipând dezgustat. Fir-ar a dracului de treabă, trebuie neapărat să mă uşchesc din rahatul ăsta!

*
* *

Mecanicii-conductori ai celor două transportoare blindate aşteptau sosirea patrulei lui Crane. Unul dintre ei, pe nume Potts, era un brunet zdravăn, căruia tot batalionul îi spunea „Uşcheală", pentru că avea la activ o grămadă de ieşiri fără permisie din unitate, cu mult mai multe decât toţi soldaţii unei grupe întregi. Al doilea conductor, era un mulatru de cel mult douăzeci şi cinci de ani, înalt, subţirel, zvelt, cu faţa mare şi cu ochii negri, pe nume Hughie Drover.

– Auzi tu! Să-ţi petreci tot timpul aici! exclamă Uşcheală, examinând peisajul.

– Chiar şi o şopârlă de-aia nenorocită n-ar avea ce face pe aici, îi ţinu isonul Hughie.

– Mike Varney a încercat să mă convingă că prin pustietatea asta s-ar găsi iepuri şi căprioare. Cică după focul ăla de baraj al artileriei nemţilor, ar fi găsit o grămadă dintr-astea împuşcate!

– Probabil că iarăşi l-a trombonit careva, reflectă Hughie. Cum îi spune careva că a auzit indiferent ce rahat de la un ofiţer, ăsta crede fără să se mai gîndească nici un moment.

Dinspre vale apărură câţiva oameni în şir indian.

– Ia uită-te, apare patrula noastră, făcu Uşcheală.

– Ce pluton o fi? întrebă Hughie, punându-şi mâna streaşină la ochi.

Hughie îşi pierduse cu mult timp în urmă cascheta, şi de fiecare dată când avea ocazia, mergea prin nisip cu picioarele goale.

– Kenneth Crane şi banda lui!

– Nemernicul ăla?

– Hei, Chips, ce dracu' faci? răcni Uşcheală.

– Ia uite-te! Cine-ar fi crezut că în pustietatea asta o să nimeresc peste un ticălos ca Potts! Ce dracu' învârţi pe-aici?

– Păi, trebuie să însoţesc nişte neisprăviţi ca tine într-o plimbărica pe la friţi! îi răspunse Potts rânjind.

Crane le ordonă oamenilor săi să se îmbarce în transportoare. Peste câteva clipe, acestea demarară într-un nor de nisip, îndepărtându-se de marginea văii şi luînd-o spre reţelele de sârmă ghimpată. Stând în picioare, cei din plutonul şase contemplau deşertul ce li se părea cu mult mai vast decât ceea ce vedeau dinspre poziţiile lor.

– Va'să zică, asta este Linia Roşie, făcu unul dintre ei.

– Ar fi trebuit s-o ştii, îi răspunse Uşcheală. Linia albastră se găseşte în spatele nostru. Încă se mai sapă şi se mai plantează mine. Geniştii au pus atâtea, că au şi uitat pe unde se mai află. N-aţi auzit de ăla care a sărit în sus, deşi umbla cu o hartă la el?

Transportoarele blindate îşi continuară drumul printre hârtoape. Brusc, se auzi şuieratul unui obuz, care explodă la câţiva zeci de metri de ei. Toţi îşi aplecară instinctiv capetele, în timp ce fragmente de pietre şi metal izbeau flancurile maşinilor. Un al doilea obuz căzu mult mai aproape, iar ploaia de schije fu şi mai violentă. Gloanţele începură să fluiere pe deasupra capetelor lor.

Mitralierele încercau să-şi regleze tirul.

– Ăştia au de gând să ne facă praf! urlă Uşcheală. Adăpostiţi-vă!

Dinspre stânga, izbucni lătratul furios al unei mitraliere grele. Vehicolul lui Crane făcu un salt, după care se poticni de marginea unei gropi. Locotenentul îi făcu semn lui Hughie să-i urmeze. Acesta tocmai intenţiona să vireze, când botul transportorului său se volatiliză într-un nor de fum, făcând un zgomot asurzitor, după care ceea ce mai rămăsese din maşină se opri locului. Un obuz o izbise în plin.

Rămăşiţele lui Hughie se împrăştiaseră pe blindaj, iar capul şi picioarele îi atârnau ca o masă diformă şi însângerată.

Cei din spate săriră imediat şi se aruncară la pământ. La ploaia de obuze care continua să se abată asupra lor, se adăugară şi cele ale mortierelor.

Întreg universul parcă se dezlănţuise într-o furie sălbatică. În vacarmul exploziilor, oamenii se făcuseră una cu pământul, iar nisipul azvârlit aidoma unor jerbe îi acoperea încetul cu încetul. Canonada începu să mai slăbească, pentru ca în cele din urmă să înceteze complet.

Scuipându-şi nisipul din gură, Crane inspectă împrejurimile, după care îi spuse lui Uşcheală:

– Tu cu mine şi cu încă doi oameni, o să ne târâm până la marginea gropii ăleia. Prentice şi cu restul o să ne acopere, şi după ce o să ajungem acolo, o să atacăm cu toţii.

Chips, Dick, Tommy şi încă doi soldaţi din grupa a treia rămaseră locului, iar în momentul în care Crane şi cu ai lui ajunseră la marginea gropii, Chips urlă:

Înainte!

Şi fără să mai aştepte nici o clipă, se năpusti spre poziţia nemţilor, cu corpul aplecat. Ceilalţi îl urmară, urlând ca disperaţii. Tommy îşi ţinea Bren-ul la şold, trăgând rafală după rafală. Pe măsură ce se apropiau, puteau vedea distinct nemţii grupaţi în jurul mitralierei lor, cum îşi agitau braţele prin aer, ceea ce însemna că aruncau cu grenade în direcţia lor. Doi oameni din grupa a treia făcură un salt prin aer, după care căzură la pământ şi nu se mai ridicară. O grenadă expediată de către Chips, nimeri drept în mijlocul cuibului de mitralieră, provocând un nor de nisip. În timp ce alerga, Dick se simţi brusc smuls de la pământ parcă de mâna unui uriaş, după care nu mai văzu nimic. Căzu, se ridică şi aşa orbit cum era, începu să meargă clătinându-se, şi ţinându-şi ochii acoperiţi cu palmele. Se împiedică de marginea unui crater făcut de o bombă, şi chiar în aceeaşi clipă, mâinile lui Tommy îl apucară şi-l traseră în groapă. În momentul în care acesta ieşi din groapă pentru a-şi continua înaintarea, o rafală ucigaşă îl ciurui. Alunecă şi căzu şi el în aceeaşi groapă în care se afla Dick.

Cu câte o grenadă în fiecare mână, Chips continua atacul de unul singur. Aruncă o grenadă, îşi lipi apoi degetul de trăgaciul automatului şi-l ţinu aşa până când goli încărcătorul, după care aruncă ultima grenadă înspre servanţii mitralierei, urlând:

– Na-vă, săturaţi-vă! S-o împărţiţi frăţeşte!

Crane şi oamenii lui care îl urmau îl auziră cât se poate de clar. Din nemţi nu mai rămăsese decât unul singur. Crane se repezi spre el şi-i sfărâmă capul cu o lovitură de baionetă. Când camarazii săi ajunseră lângă el, devenise stăpân peste poziţia germană.

* * *

Dick deschise ochii. Stelele i se păreau palide şi minuscule. Era un frig de moarte. Îşi mişcă ochii, însă durerea pe care o simţi îl făcu să-i închidă la loc.

Apoi îi redeschise, însă mai încet. În minte i se contura un gând. Căută în jurul său obiectele familiare... parapetul tranşeei, Bren-ul lui Dooley, capetele camarazilor săi care stăteau la pândă. Dar nu văzu nimic din toate astea. Doar o ridicătură de pământ, albit de razele lunii. Îşi lăsă privirea să rătăcească, şi aşa descoperi corpul lui Tommy.

Încercă să-l strige, dar din gură nu-i ieşi decât un mormăit vag. La cea de-a doua tentativă, reuşi să articuleze numele acestuia.

Dar Tommy nu răspunse, nici măcar cu un gest. Stătea prăbuşit pe marginea gropii, cu braţele răstignite, cu un picior adunat sub el şi cu figura îndreptată spre cer. Chipul său de un albastru palid, părea că absorbise întreaga claritate a nopţii. Gura îi era neagră, schimonosită într-un rânjet amar, iar buzele-i desfăcute lăsau să i se vadă dinţii încleştaţi. Ochii îi erau albi, fără profunzime, şi fără strălucire. Doar albi, fără nici o urmă de viaţă.

Înţelese că Tommy era mort. Cât trăise, Tommy nu fusese altceva decât un tip amărât, ca oricare altul. Dar aşa, mort, devenise înfiorător, înţepenit într-o atitudine disperată, cu ochii albi şi sticloşi, şi cu gura schimonosită într-un ultim strigăt de durere.

Dick încercă să se ridice şi să se răsucească, însă durerea îl străpunse din nou până-n ochi. Sângele începu să-i vuiască prin cap. Totul se porni să se învârtească, după care avu senzaţia că pluteşte.

Un zgomot de motoare parveni până la urechile sale. Avu de gând să strige, dar se răzgândi. Instinctul de conservare îl făcu să mai aştepte. Ciuli urechea. Se reintegrase în realitatea crudă. Se chinui să recunoască după zgomot motoarele. Să fi fost germane sau britanice?

Motoarele se opriră. Se auziră voci.

Germane sau britanice?

Vocile erau foarte apropiate. Desluşi paşii făcuţi de nişte cizme pe nisip. Paşii se apropiară, după care se îndepărtară.

Un miros greţos se răspândi în groapă. Ceva moale şi vâscos se desprinse din corpul lui Tommy şi aluneca răsucindu-se spre picioarele sale. Erau măruntaiele lui Tommy, care se prelingeau încet.

Uită imediat de vocile pe care le auzise. Trebuia neapărat să fugă din calea acelui lucru care încerca să ajungă la el. Se agita gemând, dar membrele îi erau ţepene şi-l dureau cumplit. Îi trecu brusc prin minte gândul că paralizase. Şi chiar în acel moment, acel lucru mai avansă cu încă un centimetru, aidoma unei reptile bolnave. Ultimele sale puteri de a rezista îl părăsiră. Urlă cât putu, după care leşină.

*
* *

O mişcare. O mişcare ca de leagăn, însă mai puternică. Paşi care scârţâiau pe nisip. Voci în şoaptă. Şi una mai puternică. Chips!

– Ar fi trebuit să fie acolo, dar am fost convins tot timpul că Tommy a stat mereu în urma mea... Săracul de el!

– Chips! încercă Dick să strige.

Mişcarea încetă. Targa se lăsă uşor la pământ iar brancardierii se apropiară de el. Corpul masiv al lui Chips se aplecă deasupra sa.

– Chips... repetă Dick.

– Ce mai faci, bătrâne?

Vocea sa puternică era plină de blândeţe.

– Ce, credeai că unchiul Chips te lasă de izbelişte?

Ce atmosferă de siguranţă conferea vocea bunului Chips! Îi dădea sentimentul că se reîntoarce acasă după o lungă şi istovitoare călătorie.

La infirmeria regimentului, căpitanul Barrett îl examină pe Dick şi ajunse la concluzia că avea febră şi că suferise un şoc, dar, după părerea sa, avea să-şi revină peste câteva zile, numai că trebuia să-l ţină sub observaţie. Îi făcu o injecţie cu morfină şi-l instală într-un cort.

Medicul ieşi apoi afară să ia aer. Chiar simţea nevoia de aşa ceva. Ziua fusese al naibii de încărcată. După bombardamentul din zorii zilei, compania C avusese şaptesprezece răniţi. Abia reuşise să-i îngrijească pe toţi, când i se aduseseră victimele patrulei lui Crane: tânărul Brett, care dormea în cort şi cinci cadavre, pe care le pregătise pentru înmormântarea ce urma să aibă loc a doua zi de dimineaţă.

CAPITOLUL X

„Aşa-i", se gândi Dick în timp ce cobora valea pentru a ajunge la punctul de comandă al plutonului său. „E ca şi cum am lipsit de vreo jumătate de an". Recunoscând câteva puncte de reper, trăia sentimentul că se întorcea acasă. Doamne, Dumnezeule, acasă!

Un obuz de calibru mic explodă undeva, în vale. Dick se trânti la pământ. La nici o sută de metri de el! Într-adevăr, se întorcea acasă!

În faţa punctului de comandă, Lucas, Chips şi Andy stăteau lungiţi la umbră. Îl văzură în acelaşi timp şi începură să strige spre el. Dick zâmbi de plăcere, asemenea unui copil. Toţi începură să-l descoasă, întrebându-l cele mai felurite lucruri, pe un ton detaşat, la care răspunse în acelaşi fel, dându-şi perfect seama că răspunsurile sale nu-i prea interesau. Perimetrul în care trăiau şi în special situaţia pe care o aveau, era toată lumea lor. După câteva minute, îi întrebă la rândul lui:

– Şi ce mai este nou pe-aici?

Lucas oftă şi răspunse:

– Nu cine ştie ce. Uite, de exemplu, cu o oră în urmă, friţii ne-au stropit din nou ca la balamuc.

– Aha. Şi au fost ceva pierderi?

– Clem Dawson a dat în primire...

– Clem...

Dick încercă să-şi amintească de acesta, dar nu reuşi nici măcar vag. Nu avea nici o amintire de la Clem. Într-un cuvânt, acesta murise. Asta era tot. Încă un nume pe lista celor ce-şi dăduseră viaţa pentru patrie.

– Săracul Clem, spuse el într-un târziu.

– Mda, făcu laconic Chips.

– Ieri, am dat şi eu o raită prin oraş.

Şi începu să le povestească despre urmările bombardamentului din oraş.

– A apărut şi Dooley, îl anunţă Lucas.

– Bravo ! exclamă bucuros Dick. Cu cât s-a ales până la urmă?

– Cu cinş'pe zile de bulău.

– Şi ce-a spus, când a auzit de Tommy?

– Nimic, ce să spună...

– Mă duc să-l văd şi eu. Consideră-mă ca apt de luptă, îi spuse el lui Lucas.

– În regulă, caporale!

– Hei, stai aşa, ce-i chestia asta, caporale?

Lucas rânji:

– Am uitat să-ţi spun. Andy o să ia comanda grupei lui Clem, iar tu, comanda grupei a doua.

– Eu?

– Chiar aşa, tu!

– De acord, răspunse calm Dick.

Şi se îndepărtă, fără să mai comenteze.

Îl găsi pe Dooley la post, trântit peste parapet, aplecat cu dragoste asupra Bren-ului său.

– Salut, Dooley!

Acesta îşi întoarse capul spre el şi zâmbi:

– Hei, ia uită-te cine a apărut! Salut Dick, bătrâne! Stai cu capul aplecat, că acolo în faţă e un tip care are oftică pe mine.

– Cum a fost cu bulăul?

– Păi, cum să fie, în prima săptămână a fost destul de nasol. Ăla de-acolo care era mare sculă, îl ştiam din Tel Aviv. M-am bătut odată cu el şi pentru chestia asta, ticălosul mi-a mâncat zilele! Dar în a doua săptămână, a apărut un tip de treabă. Venea şi discuta mereu cu mine. L-am întrebat ce naiba caută în poliţia militară şi mi-a explicat că fusese brigadier de artilerie şi că fusese combinat cu o infirmieră de la un spital militar. Ca să n-o mai lungesc, într-o seară, individul s-a pilit, a şutit un camion, s-a uşchit împreună cu gagica la Tel Aviv, au băut ce-au băut, după care a adus-o la spital la miezul nopţii. Tipa stătea în spatele cabinei, dar când au ajuns la spital, l-a văzut unu', şi-a proptit lanterna pe el şi l-a întrebat ce-i cu camionul ăla şi de unde vine. Omul meu strigă la gagică să se uşchească, asta se cară, şi brigadierul îl pocneşte pe-ăla drept în moacă, să n-o poată recunoaşte pe gagică. Dar până la urmă a fost prins şi i s-a dat să aleagă între o trimitere acasă pentru comportament dezonorant şi conducerea bulăului. A preferat pe asta din urmă.

– Ce să-ţi spun, ce mai alegere i s-a oferit!

– Eu aş fi preferat să mă car. Chestia asta cu dezonoarea nu mă atinge de nici o culoare.

Şi brusc, îşi schimbă tonul:

– Erai împreună cu Tommy?

– Da.

– Şi cum îţi merge? reluă Dooley, după câteva clipe de tăcere.

– Foarte bine. Ştii că l-am pierdut pe Andy? O să conducă grupa lui Clem.

– Şi cu noi, ce naiba o să se întâmple? Cine dracu' o să ne conducă?

– Un ticălos de clasa-ntâi!

– Care dracu' mai e şi ăsta?

– Chiar eu.

Dooley se aplecă asupra automatului şi zâmbi:

– Prietene, chestia asta s-ar putea să meargă, ştii?

*
* *

Andy primi prin curier o scrisoare de la soţie:

„...Nu, Andy, nu cred că te-ai putut schimba atât de rapid, şi în orice caz, tot ceea ce faci este prea târziu. Ca să ne putem vedea, trebuie să aşteptăm întoarcerea ta. Of, doar ştii că întotdeauna ai acţionat după pornirile tale, fără să-ţi pese de mine şi fără să te gândeşti la consecinţe. Chiar am crezut că situaţia ta s-a îmbunătăţit, după ce ai făcut perioada aia de carceră. Mi-ai spus că nu te vei gândi decât la noi doi, şi hodoronc-tronc, am aflat că te-ai înrolat. În tine există un demon care te împinge mereu numai la lucruri rele şi niciodată nu vei reuşi să te ataşezi de cineva. M-am întrebat întruna ce anume cauţi cu adevărat, sau ce anume doreşti. Ori nici tu nu ştii precis lucrul ăsta, ori îţi este frică să pui mâna pe ceea ce doreşti. Pe vremuri, îmi spuneai că nu mă doreşti decât pe mine....“

*
* *

Andy mai primi o scrisoare din partea unui necunoscut:

„Dragă domnule Cain,

Din totdeauna mi-a plăcut să-mi văd de propriile mele treburi şi să nu mă amestec în viaţa altora. Asta mi-a fost deviza de când mă ştiu, dar atunci când un bărbat luptă pentru ţara lui iar soţia acestuia îşi face de cap, aşa după cum toată lumea ştie, mi s-a părut că este de datoria mea să te înştiinţez despre acest lucru. Şi vreau să fii convins că nu este vorba de bazaconii, ci despre lucruri văzute cu ochii mei. Vreau să-ţi dau un singur amănunt, şi anume că un bărbat rămâne seară de seară la soţia dumitale, şi a doua zi de dimineaţă, lăptarul îl vede plecând cu noaptea-n cap, sărutându-ţi nevasta, care încă mai este îmbracată în cămaşă de noapte. Numele individului este Butler şi tot ceea ce cunosc despre el, e că are rangul de locotenent. Sper că am făcut ceea ce trebuia să fac.

Un prieten."

– Ce naiba ai, Andy? întrebă Chips. Parcă ţi s-au înecat toate corăbiile!

– Eh, ce să am, mai nimic... Nişte veşti nasoale..

– Ceva grav?

– Hm, destul... Mă înşeală nevasta...

– Al dracului de nenorocit! Auzi, unul care stă acolo frumuşel, cât timp noi aici, putem să dăm în primire în orice clipă!

Chips nu-şi găsea cuvintele de furie, dar din priviri îi răzbătea mila pentru Andy. Se îndepărtă pentru a-l lasa pe acesta singur cu gândurile sale. Întâlnindu-se cu Lucas, îi spuse:

– Ai auzit? Săracul de Andy, îl înşeală nevasta!

Lucas dădu din umeri:

– Şi ce-i cu asta? Nu-i singurul!

– Ce să-ţi spun, ce mai consolare! exclamă Chips.

* * *

Andy îşi aminti de imaginea soţiei sale cu atâta claritate şi cu atâta emoţie, încât chiar resimţi o durere fizică. Cel care era el în prezent, privea cu ură la bărbatul care fusese şi care nu-i acordase ei atenţia necesară. Iar dacă ea îl luase drept un neisprăvit, atunci însemna că asta fusese. Şi că ea avusese dreptate. Nu fusese decât un vârtej de proiecte, de idealuri şi de teorii, care se năpustise brusc spre o nouă viaţă, fără nici o teamă şi fără să se fi gândit măcar nici o clipă. Şi niciodată nu avea să ajungă prea departe, pe nici un drum pe care l-ar fi ales. Mereu şi mereu încerca aceeaşi dorinţă de a domina ceva, indiferent ce, pentru ca la urmă să ajungă scârbit de tot, nesatisfăcut, amar, ca şi cum ar fi suferit de o foame a spiritului imposibil de satisfăcut.

Toate astea le vedea în prezent cu o deosebită claritate. Impulsul care îl determinase să se arunce în războiul ăsta, îl pusese pe un ultim drum, pe un drum fără cale de întoarcere, pe care singura haltă ar fi fost moartea, sau în cel mai fericit caz, o rană. Şi poate că pentru întâia oară, ar fi dorit să vadă ce anume se află la capătul drumului. Ar fi dorit să devină folositor la ceva, folositor cu toată fiinţa sa şi în cel mai conştient mod posibil.

În deşert, nu exista vreun remediu pentru ceea ce se întâmpla la antipozii sufletului său. Răspunsul la trecutul său plin de incertitudini, avea să-l găsească la Tobruk. Se simţea chiar recunoscător destinului că-l plasase în acel loc. Îşi dorea cu nerăbdare reluarea luptelor, de a fi din nou acelaşi bun soldat, Andy Cain, care ucidea rapid şi bine. Şi nimic mai mult. Cu un ultim şi violent efort, încercă să-şi alunge din minte imaginea soţiei sale.

* * *

În seara zilei de 30 aprilie, artileria germană reîncepu să bombardeze poziţiile diviziei australiene. Întreg pământul se cutremura, în timp ce oamenii adăpostiţi în găurile lor, aşteptau răbdători urmarea. Percy Gribble îşi ascunsese faţa în mâini, iar vârfurile degetelor i se albiseră de atâta apăsare. Când îşi dădu la o parte mâinile, ochii i se învârteau îngroziţi în toate părţile. Cu o voce calmă, Henry Gilberston transmitea prin telefon, raportul său colonelului. Pentru încă o dată în plus, mintea lui Dick era înceţoşată, simţindu-se ca într-o cavernă adâncă, care transmitea un puternic sentiment de groază. În scurtele răgazuri de acalmie, Andy îşi dorea o moarte rapidă. Doar Chips părea neschimbat.

– Hei, potoliţi-vă odată, bandă de ticăloşi ce sunteţi! urla el în direcţia nemţilor. Până la urmă o să ajungeţi să răniţi pe cineva!

Praful se înălţa în văzduhul crepusculului. După ce canonada se mai domoli, intrară în acţiune mitralierele. Gloanţele fluierau sălbatic, înfigându-se cu zgomote surde în sacii de nisip de pe malurile tranşeelor. Răniţii lungiţi pe jos gemeau de durere, simţind cum sângele le impregnează pansamentele.

– Uite-i! strigă cineva.

Siluetele tancurilor împrăştiară pe cerul palid pete întunecate. Înaintau alene în întunericul ce devenea tot mai sumbru, iar zgomotul confuz al motoarelor semăna cu grohăitul unor porci. Un tun de calibrul 40 bubui scurt. Unul dintre tancuri se opri cutremurându-se, dar alte două îşi îndreptară imediat tirul spre locul de unde ţâşnise flacăra, dezintegrând bateria şi servanţii. Blindatele înaintau scuipând flăcări prin toate gurile de foc. Din când în când, din spatele

tancurilor se desprindeau umbrele infanteriştilor care înaintau în salturi. La trecerea prin câmpurile de mine, câteva tancuri rămaseră imobilizate, dar altele reuşiră să treacă de reţelele de sârmă ghimpată, îndreptându-se spre punctele de sprijin amplasate dincolo de Linia Roşie. În spatele acesteia, batalionul X aştepta.

Trasoarele ţesură o pânză de păianjen luminoasă pe cerul sumbru. Suprafaţa pământului se convulsiona iar hoardele de proiectile continuau să sfâşie văzduhul. Câteodată, prin vacarmul de infern, mai reuşeau să răzbată şi voci omeneşti.

Infanteria germană apăru ca din pământ, desfăşurată în lanţ de trăgători şi se năpusti spre reţeaua de sârmă ghimpată, scoţând strigăte sălbatice. Mitralierele australiene secerau valuri întregi de atacatori. Cei din faţă ridicau brusc mâinile, se răsuceau, urlau şi se prăbuşeau la pământ, ca nişte umbre cuprinse de o adevărată frenezie fără sens. Barajul de foc australian se dovedea eficient. Nemţii ezitară, se retraseră, însă valurile din urmă de atacatori îi împingeau mai departe, depăşindu-i.

Atacul dură toată noaptea. În zori, mitralierele încă mai clănţăneau furioase.

* * *

La primele semne de lumină cenuşie şi mohorâtă a zilei, oamenii putură vedea frontul. Soarele urca încet spre orizont. Armele automate continuau să tragă rafală după rafală, cu toate că nu se mai vedea nici un soldat inamic.

– De ce naiba nu mai sosesc odată? De ce ? şopti Percy Gribble.

– Fii liniştit, or să se întoarcă, îl asigură Dooley.

Percy fixă din priviri întinderile din faţa sa, iar buzele fără să-i scoată vreun sunet, articulau fără oprire:

– De ce nu vin? De ce nu vin?

Părea că adresează nemţilor un reproş pentru nedreptatea făcută de a nu apărea...

Un tanc bubui în dreapta lor şi din ţeava tunului sclipi o flacără. Un tun australian ripostă, iar obuzul său ridică un val de nisip în apropierea monstrului de oţel. Pe măsură ce se făcea zi, vântul începu să se înteţească, ridicând nori de praf.

Andy ridică brusc mâna şi strigă:

– Priviţi!

În dreapta lor, se putea vedea cu claritate poziţia întărită a australienilor, de pe o uşoară ridicătură de pământ. Tranşeele erau pline de nemţi, iar cadavrele australienilor fuseseră aruncate peste parapete. Aproape imediat, o perdea de fum şi nisip le ascunse vederea. O mortieră din poziţia cucerită se porni să bombardeze poziţiile plutonului şase.

*
* *

Gilberston apucă receptorul telefonului şi urlă în el:

– Aici Freddie, aici Freddie! Punctul trei a fost ocupat de către inamic! Punctul unu este imobilizat de tirul inamic din flancul drept!

Vocea lui Pomfret îi răspunse imediat:

– Recepţionat. Freddie, punctul unu trebuie să reziste cât mai mult.

Gilberston telefonă apoi la plutonul şase, de unde îi răspunse Crane:

– Aici Freddie unu, recepţie.

– Aici Freddie. Trebuie neapărat să rezistaţi. Care este situaţia?

– Avem doi morţi şi şapte răniţi. Putem rezista. Artileria poate trage spre Freddie trei?

– Da, n-aveţi nici o grijă. Rezistaţi cât puteţi! Am impresia că se împute treaba.

Percy Gribble stătea nemişcat, singur cu gândurile sale.

*
* *

Supravieţuitorii poziţiei cucerite de către germanii din flancul drept al plutonului şase se repliaseră în tranşeele de rezervă, la două sute de metri mai în spate. Tot timpul dimineţii continuară să tragă cu arme automate şi cu mortiere, reuşind ca în cele din urmă, să reducă provizoriu la tăcere mortierele germane.

Noul comandant al celei de-a doua grupe, Dick, îşi regăsi mândria şi exaltarea. Se simţea încrezător în forţele sale, şi curajos. Îndreptându-şi privirea spre un post îndepărtat de luptă, comandat de un caporal cu ochii roşii de nesomn, se întrebă dacă nu cumva avea să moară. „Şi ce-i cu asta? Toată lumea moare. Există chiar moduri mai cumplite de a muri. Doar de n-aş orbi sau de nu m-ar desfigura vreo explozie!“ Pentru câteva clipe, din străfundurile sufletului său ieşi la suprafaţă o fiinţă îngrozită, însufleţită de o foame vorace de a trăi. O respinse cu sălbăticie, cu o greaţă provocată de panica subită care pusese stăpânire pe el.

Percy Gribble trăgea cu automatul încărcător după încărcător. Devenise un automat livid care şoptea doar pentru el. Pe figură nu i se citea nici o expresie. Chipul îi era aidoma unei măşti, şi până şi buzele îi erau palide. Ochii îi erau în-

fundaţi în orbite şi din când în când, câte un spasm îi scutura trupul.

Se aflau angrenaţi în cea mai cumplită luptă de până atunci şi cu excepţia lui Crane, Lucas şi Chips, disperarea începuse să li se strecoare în suflete. Dooley, care trăgea rafale lungi, îşi înălţa capul deasupra parapetului minute în şir, urlând ca un disperat:

– Na-vă, să vă ajungă, jigodiilor! Javrelor de friţi!

Dar brusc, se răsuci în jurul său, de parcă ar fi fost o frunză bătută de vânt şi căzu cu cămaşa deşirată în dreptul umărului. Rămase întins, înjurând de mama focului şi răsuflând din greu. Dick îşi aruncă arma şi se repezi la el. Umărul lui Dooley era zdrelit serios. Carnea fusese brăzdată de o rană adâncă,cu marginile pârjolite, din care şiroia sângele. Dick îi luă pansamentul individual, i-l fixă bine pe rană, după care i-l legă la subsuoară.

– Noroc că nu ţi-a fost atins osul, spuse el, gâfâind. Cum te simţi?

– Mama lor de porci! Până la urmă m-au nimerit! Lasă, nu-ţi face griji, nu-i decât o zgârietură! Aşteaptă tu să vezi, după ce n-o să-mi mai curgă sângele, o să-i învăţ eu minte! Javrele naibii!

– Mai bine ia automatul meu. N-o să poţi mişca Bren-ul cu mâna asta paradită.

Dick luă Bren-ul lui Dooley, ochi şi trase o rafală scurtă, fără să-i pese de gloanţele ce plouau în jurul său. Schimbă încărcătorul, ochi din nou, după care trase o rafală lungă. În depărtare, zări o mână care se ridică, după care un corp se răsuci şi se prăbuşi la pământ. Dooley se apropiase de el şi trăgea cu o singură mână, ţinând automatul lipit de şold. În tot acest timp, Percy Gribble nu-şi îndreptase privirea spre ei nici măcar o dată.

* * *

După ce închise telefonul, Gilberston se întoarse spre Ted Olley şi-i spuse:

– Friţii au pus mâna pe cota 209.

Acesta se întunecă la faţă. Poziţia pe care o cuceriseră nemţii se afla în flancul lor drept, şi avea avantajul că era situată la o oarecare înălţime faţă de celelalte din jur.

– Fir-ar a dracului de treabă! şopti acesta.

– Noaptea trecută, vreo cincizeci de blindate au străpuns apărarea noastră. Mă întreb câte oare din ele or fi călcat pe mine?

– Sper că toate, răspunse sergentul-major, regăsindu-şi curajul.

Afară, sub un tir puternic de artilerie, brancardierii nu mai pridideau cu culesul răniţilor dinspre posturile de luptă situate spre marginea văii.

Şase ore de bombardament încontinuu, nu reuşiseră să alunge de pe poziţii plutonul şase. Pe la amiază, intrară în acţiune şi tancurile inamice. Ultimul tun antitanc care apăra poziţiile cotei 96, începu să tragă lovitură după lovitură, reuşind în cele din urmă să scoată din luptă un tanc. Alte două, încadrate de tirul artileriei britanice, se văzură nevoite să dea înapoi, dar poziţia ocupată de plutonul şase continua să fie măcinată de obuze. La terminarea barajului de artilerie, infanteria germană reveni la atac. Mitraliera lui Lucas secera inamicii, dar, cu toate astea, câţiva reuşiră să se strecoare până la poziţiile ocupate de grupa a treia şi să omoare servantul mitralierei lui Chips. Apoi, intrară în şanţul de comunicaţie dintre tranşee, scoţând strigăte de victorie. Chips îl lichidă pe primul dintre ei împuşcându-l drept în gât, după care aruncă o grenadă înspre ceilalţi, lipindu-se

imediat de marginea parapetului. Grenada zbură însă pre
sus, dar cei doi nemți ridicară mîinile în aer, înspăimântați l
vederea corpului neînsufleţit al camaradului lor. Chips î
împinse în faţa sa şi-i îmbrânci până la punctul de comandă
după care se repezi înapoi la postul său.

– Data viitoare, n-o să mai scăpăm aşa uşor, strigă el spre
camaradul său din dreapta.

Puse mâna pe telefon, învârti de manivelă, dar în recep-
tor nu se auzi nimic. Linia era întreruptă. Mai încercă de
câteva ori, dar fără nici un rezultat. Nu avea de unde să ştie
că telefonistul fusese rănit şi transportat la punctul de prim
ajutor cu câteva ore înainte. Însă Lucas, care-şi dăduse sea-
ma că punctul apărat de Chips devenise vulnerabil, apăru ca
din pământ şi-şi propti automatul pe parapet, la câţiva metri
de mitraliera lui Chips.

În acest timp, Crane îi dădu ştafetei trusa de reparaţii şi-i
ordonă:

– Hai, trap săltat! Ia-o de-a lungul liniei, găseşte unde s-a
întrerupt şi repar-o!

Fără să spună nimic, soldatul luă trusa de reparaţii şi
porni de-a lungul firului telefonic. Linia urmărea valea, după
care continua pe teren descoperit, pe solul frământat de
obuze. Cei din tranşee îl vedeau cum se târa, căutând locul
întreruperii. Lucas şi Crane aflaţi într-o poziţie întărită din
vale, Chips din tranşee, şi toţi ceilalţi, urmăreau cu sufletul
la gură mişcările ştafetei. Iar când acesta ajunse în zona de
teren descoperit, toţi îşi ţinură răsuflarea. Soldatul continua
să se târască, pipăind firul. Obuzele explodau în jurul său,
ridicând nori de praf care de multe ori îl ascundeau vederii.

La punctul de comandă al lui Crane, sosi în goană o
ştafetă trimisă de căpitanul Gilberston.

– Linia voastră telefonică este întreruptă. Căpitanul vrea
să ştie care este situaţia! articulă el gâfâind.

Soldatul de legătură îşi pierduse cămaşa, iar pieptul îi era acoperit de un strat de praf năclăit de sudoare.

Crane îi transmise un mesaj pentru Gilberston şi-i dădu în grijă cei doi prizonieri luaţi de Chips, cu care ştafeta plecă imediat.

La vreo sută de metri depărtare, cel care primise misiunea să repare linia telefonică întreruptă, reuşise să găsească firele rupte. Întins pe-o parte, se chinuia să desfacă izolaţia de pe ele, pentru a reface legătura. După câteva clipe, îşi agită braţele, în semn că reuşise, pentru ca imediat să dispară într-un nor de fum. Lucas se repezi în cort pentru a încerca telefonul şi ieşi numaidecât, strigând că totul era în regulă. Apoi, făcu semn spre cel aflat în câmp că putea reveni. Acesta începu să se târască înapoi spre poziţiile sale. Ajuns la câţiva zeci de metri de vale, se ridică şi porni să alerge, dar un obuz explodă în apropiere. Silueta sa se prăbuşi într-un nor de fum alburiu. După ce fumul se împrăştie, se putea vedea cum era întins pe spate, în timp ce picioarele îi zvâcneau necontrolat.

Chips se repezi spre el, cu corpul aplecat şi alergând în zig-zag. După ce reuşi să ajungă lângă el, se aplecă, îl ridică de la pământ, îl luă în spate şi porni înapoi. Artileria inamică îşi reluă tirul cu şi mai multă frenezie, dar se părea că obuzele îl ocoleau pe Chips.

Lucas îi ieşi în întâmpinare pentru a-l ajuta, dar abia făcu câţiva paşi, că se şi prăvăli la pământ, rostogolindu-se. Încercă să se ridice, dar nu reuşi şi începu să se târască, ţinându-se de piciorul rănit. Peste câteva clipe, Chips ajunse lângă el, se aplecă, îl apucă pe Lucas de mijloc şi începu să-l târască şi pe el. Ajuns la ai săi, puse un genunchi jos, îl lăsă pe Lucas, după care îl aşeză uşor şi pe celălalt rănit. Pieptul îi tresălta de o respiraţie sacadată, figura îi era chinuită de efortul făcut, dar cu toate astea reuşea să zâmbească.

Spre seară, germanii care ocupaseră poziţia situată în flancul drept al plutonului şase, ieşiră la atac. Între cele două poziţii erau doar vreo două sute de metri, aşa că artileria inamică nu avea cum să-i susţină. Plutonul şase reuşi să respingă atacul, care dădu semne că slăbeşte. În cele din urmă, germanii se retraseră.

Peste nici o jumătate de oră, un tanc avansă până la jumătatea drumului. Din el coborâră trei militari, dintre care doi cărau un fel de lăzi, iar al treilea avea pe umeri o armă voluminoasă. Cei trei înaintau cu grijă, şi la un moment dat se opriră. În secunda următoare, tranşeele australiene fură invadate de un zid de flăcări şi un nor înecăcios de fum. Unul dintre australieni încercă să scape, cătărându-se pe parapet, dar un al doilea zid de flăcări îl mătură într-o clipă. Percy începu să râdă încet, cu un aer concentrat. Cu corpul scuturat de convulsii, Dick se porni să urle cuvinte fără şir. Dooley zăcea epuizat pe fundul tranşeei, cramponându-se cu ambele mâini de piciorul lui Dick, pentru a-l împiedica să iasă afară din tranşee.

*
* *

Gilberston lăsă încet telefonul. Chipul său avea o expresie consternată.

– Nemţii au folosit aruncătoarele de flăcări împotriva plutonului şase, spuse el cu o voce calmă.

Agentul său de legătură se ridică din colţul de unde se odihnea, îşi apucă arma şi fără să scoată un cuvânt, se îndreptă spre ieşire. Din mers, Gilberston îl prinse de mână şi-l opri. Cu un aer îngrozit, soldatul părea că-şi ieşise din minţi de furie. Lângă cort, se aflau legaţi cei doi nemţi făcuţi prizonieri.

– Nu, nu asta! strigă la el Gilberston. Nu avem dreptul să ne răzbunăm pe prizonieri!

Soldatul îşi lăsă arma jos, părând brusc sleit de puteri. Peste câteva clipe, rosti cu o voce ternă:

– Fratele meu este acolo...

– Ştiu, făcu Gilberston, evitându-i privirea.

*
* *

În timpul serii, Crane dădu raportul prin telefon. Situaţia era atât de înspăimântătoare, încât chiar el părea emoţionat.

– Cinci morţi şi unsprezece răniţi. Efectivul prezent: un ofiţer, patru subofiţeri şi douăzeci de soldaţi.

Plutonul şase era înconjurat din trei părţi. Singura cale de retragere traversa câmpul de mine, care îşi făcuse cu prisosinţă datoria. Numeroase blindate germane rămăseseră imobilizate acolo, iar cele ce reuşiseră să scape de mine, fuseseră luate în primire de artileria britanică. Crane nu-şi făcea iluzii: unitatea sa era la un pas de a fi capturată, iar pentru a scăpa de asta, nu avea de ales. Dacă nemţii reuşeau să pătrundă prin câmpul de mine şi să elimine ultimele tunuri antitanc ale australienilor, atunci cota 96 avea să cadă în mâinile nemţilor, iar resturile unităţii, ar fi fost pârjolite de aruncătoarele de flăcări. Aşa cum de altfel, mai mult ca sigur, că se şi întâmplase cu cei din flancul drept, luaţi prizonieri, sau poate ucişi cu sânge rece.

Însă lui Crane nu-i păsa de moarte. Se hotărâse că dacă situaţia avea să devină disperată, să facă un gest nebunesc, care poate că i-ar fi adus Victoria Cross, chiar cu titlu postum. Se gândi chiar la ceea ce aveau să scrie ziarele, la soţia sa îndoliată... Poate că o navă avea să poarte numele său, cine ştie...

Imaginile avute îl înflăcărară şi reuşiră să-l mai scoată din starea de disperare care îl cuprinsese.

Îngrozit de pierderile companiei sale, dar în acelaşi timp încrezător în continuare, Gilberston dădu raportul la punctul de comandă al batalionului. Adjunctul colonelului înregistră spusele sale, după care colonelul Orme luă receptorul şi-i spuse:

– Bună treabă, Freddie! Ţine-te aşa în continuare! Ţine-te aşa!

„Ţine-te aşa!" Toată ziua, numai asta se auzise la batalion. Ăsta era răspunsul colonelului în orice împrejurare, o expresie a panicii lui lăuntrice, care deborda dintr-un sentiment de neputinţă.

* * *

În momentul în care cadavrele umplură şanţurile de comunicaţie dintre tranşee, Pomfret îşi dădu seama de mai multe lucruri. În primul rând, că devenise imposibil pentru australieni de a mai rezista, pe poziţiile actuale, însă lucrul ăsta nu avea mare importanţă, întrucât câmpurile de mine şi amplasamentul poziţiilor întărite situate în spate erau cele mai puternice din tot perimetrul apărării, putând astfel întârzia înaintarea nemţilor. În al doilea rând, plutonul şase încă mai deţinea o poziţie strategică. Aşa că supravieţuitorii celorlalte plutoane trebuiau repliaţi pe poziţia acestuia. Prezenţa lor în şanţurile de comunicaţii nu mai avea nici un rost, în timp ce ar fi fost de un ajutor real celor din plutonul şase.

Când colonelul îi ceru lui Pomfret să reziste cu orice preţ, acesta îşi expuse punctul său de vedere, dar Orme explodase:

– N-o să cedăm nici o palmă de teren! M-auzi, John? Vor rămâne acolo unde se află acum!

– Orme, ce naiba, nu-i vorba de a ceda teren! Nemţii nu-şi pot păstra poziţia cucerită de la cota 209, dacă-i atacăm înainte de lăsarea nopţii. Dacă-i lăsăm să se întărească, ne putem lua adio de la ea!

– Nu sunt de acord cu tine.

– Ascultă, Orme, băieţii din plutonul ăla atacat cu aruncătoare de flăcări, nu mai sunt în stare să reziste pe poziţii. Au efectivul înjumătăţit, iar muniţiile le sunt pe terminate. După părerea mea, e o minune că încă mai rezistă.

Colonelul îşi înălţă bărbia şi declară solemn:

– Suntem doar batalionul X! Batalionul pe care eu l-am plămădit! Aşa că la nevoie, o să facem şi minuni!

În aceeaşi clipă, apăru curierul şi înmână lui Pomfret un mesaj transcris pe hârtie. Acesta citi, se făcu alb la faţă şi-i spuse colonelului:

– Orme, dă-mi voie să dau ordinul de retragere!

Acesta luă mesajul, îl citi rapid, după care ordonă curierului:

– Transmite imediat că toată lumea rămâne pe poziţii! Cine îndrăzneşte să se retragă, va fi deferit Curţii Marţiale!

Pomfret se întoarse, fără să mai scoată un cuvânt, cu figura roşie de furie.

Peste o jumătate de oră, telefonul zbârnâi. Pomfret se repezi spre receptor şi-l apucă nerăbdător. Ascultă liniştit, după care îl aşeză cu grijă în furcă, de parcă s-ar fi temut să nu se spargă.

– Am primit un mesaj de la compania B. Plutonul şaptesprezece a fost curăţat de nemţi cu aruncătoarele de flăcări... Nu se mai observă nici un semn de viaţă...

Colonelul se prăbuşi pe scaun, cu faţa îngropată în mâini.

*
* *

– „Johnnie aduce jucăria copilului", repetă Henry Gilberston şi închise telefonul. Slavă Domnului! exclamă el, şi-şi întoarse chipul fericit spre sergentul-major. Compania C o să contraatace în seara asta!

Înainte de lăsarea nopţii, oamenii din compania C se strecurară prin câmpul de mine, contraatacând cu furie. Cei din plutonul şase, aflaţi la câteva sute de metri de locul luptelor nu vedeau mare lucru. Ghemuiţi în găurile lor, nu auzeau decât ecourile încleştării: zgomote de explozii, rafale de arme, strigăte, pe care urechile lor le acceptau ca pe o pâine cotidiană cu care se obişnuiseră, aşa cum într-un azil de nebuni, alienarea psihică nu mai surprinde pe nimeni, fiind considerată o formă normală de manifestare.

Cu toate astea, în zorii dimineţii, cei din plutonul şase nu văzură la poziţia din flancul lor drept, decât tot căşti germane. De jur împrejur, pământul era presărat cu cadavrele australienilor. Contraatacul eşuase.

Artileria încercă să facă ceea ce infanteriştii nu reuşiră. Sub ochii australienilor, o perdea groasă de fum se înălţă brusc din pământul arid.

Apoi, se dezlănţui furtuna de nisip, care nu încetă decât peste două zile.

CAPITOLUL XI

Luna august. În Tobruk-ul inundat de razele lunii, domnea calmul.Tranşeele care îl apărau, desfăşurate pe kilometri întregi, erau de un negru mai profund decât al nopţii. Soldaţii din compania B dormeau, dar licărul unei ţigări, şoaptele unor voci, un râset, sau o înjurătură, indicau că nu toţi căzuseră frânţi de oboseală.

Dick şi Dooley stăteau unul lângă altul. Dooley fuma. La repartiţia raţiilor de tutun, Dick, nefiind fumător, îi ceda partea sa lui Dooley. În apropierea lor, acoperit de o pătură, Andy părea că doarme.

Maşina cu alimente le adusese o masă caldă, ceea ce îi surprinsese pe toţi. În plus, primiră şi raţiile de tutun, iar luxul de care se bucurară avu darul să-i mai liniştească. Stăteau întinşi, ştiind că aveau să beneficieze de o săptămână de odihnă. Compania lor fusese retrasă de pe front pentru refacere.

Trecură zece minute de când nici Dick, nici Dooley nu mai scoseseră vreo vorbă. Dooley îşi scoase ţigara dintre buze şi spuse:

– Nişte bere ar pica la fix, ce zici?

*
* *

– „Johnnie aduce jucăria copilului", repetă Henry Gilberston şi închise telefonul. Slavă Domnului! exclamă el, şi-şi întoarse chipul fericit spre sergentul-major. Compania C o să contraatace în seara asta!

Înainte de lăsarea nopţii, oamenii din compania C se strecurară prin câmpul de mine, contraatacând cu furie. Cei din plutonul şase, aflaţi la câteva sute de metri de locul luptelor nu vedeau mare lucru. Ghemuiţi în găurile lor, nu auzeau decât ecourile încleştării: zgomote de explozii, rafale de arme, strigăte, pe care urechile lor le acceptau ca pe o pâine cotidiană cu care se obişnuiseră, aşa cum într-un azil de nebuni, alienarea psihică nu mai surprinde pe nimeni, fiind considerată o formă normală de manifestare.

Cu toate astea, în zorii dimineţii, cei din plutonul şase nu văzură la poziţia din flancul lor drept, decât tot căşti germane. De jur împrejur, pământul era presărat cu cadavrele australienilor. Contraatacul eşuase.

Artileria încercă să facă ceea ce infanteriştii nu reuşiră. Sub ochii australienilor, o perdea groasă de fum se înălţă brusc din pământul arid.

Apoi, se dezlănţui furtuna de nisip, care nu încetă decât peste două zile.

CAPITOLUL XI

Luna august. În Tobruk-ul inundat de razele lunii, domnea calmul.Tranşeele care îl apărau, desfăşurate pe kilometri întregi, erau de un negru mai profund decât al nopţii. Soldaţii din compania B dormeau, dar licărul unei ţigări, şoaptele unor voci, un râset, sau o înjurătură, indicau că nu toţi căzuseră frânţi de oboseală.

Dick şi Dooley stăteau unul lângă altul. Dooley fuma. La repartiţia raţiilor de tutun, Dick, nefiind fumător, îi ceda partea sa lui Dooley. În apropierea lor, acoperit de o pătură, Andy părea că doarme.

Maşina cu alimente le adusese o masă caldă, ceea ce îi surprinsese pe toţi. În plus, primiră şi raţiile de tutun, iar luxul de care se bucurară avu darul să-i mai liniştească. Stăteau întinşi, ştiind că aveau să beneficieze de o săptămână de odihnă. Compania lor fusese retrasă de pe front pentru refacere.

Trecură zece minute de când nici Dick, nici Dooley nu mai scoseseră vreo vorbă. Dooley îşi scoase ţigara dintre buze şi spuse:

– Nişte bere ar pica la fix, ce zici?

Ba bine că nu, bătrâne! răspunse Dick.

Era de mirare cum mai putea spune cuvântul „bătrâne". Slăbise mult, şi părea mai bătrân. Ridurile îi brăzdau chipul. Ochii nu-i mai erau iscoditori, parcă aşteptând în permanenţă un răspuns, cu toate că felul său de a fi lăsa să se înţeleagă că încă mai erau multe probleme nerezolvate. Devenise un bun caporal de grupă, asta era indiscutabil.

– Mă întreb dacă o fi vreun dram de adevăr în toată bazaconia asta, făcu Dooley gânditor.

– Care bazaconie?

– Că divizia noastră o să fie mutată de aici peste o lună.

Dick începu să debiteze cu cinism toate zvonurile pe care le auzise de la şoferul camionului ce le adusese mâncarea:

– Cică ar exista o listă cu permisii pentru Cairo şi Alexandria. La sfârşitul lunii, o să lansăm un atac pentru a încerca să spargem încercuirea. Se pare că în port există două cargouri pline cu bere. Şi ultima bombă, Fitzroy-Tărie cică ar fi înnebunit! Astea-s ştirile zilei!

– Mie mi se pare că ultima dintre ele este cea mai probabilă, spuse Dooley. Şi eu, dacă aş fi răspunzător de toţi indivizii de aici, nu mi-ar lipsi mult să înnebunesc!

– Ba nu, sunt sigur că tu nu ai înnebuni, îl contrazise Dick, ridicând capul.

O umbră se apropiase de ei. Era Chips Prentice, avansat la rangul de sergent, în locul lui Lucas, grav rănit.

– Ce faceţi băieţi, staţi la taclale?

– Ba nu, sforăim, făcu Dooley.

Chips, primul militar din batalionul zece care primise decoraţia *Distinguished Conduct Metal,* se aşeză lângă ei şi-şi aprinse o ţigară.

– Ia spune Chips, ce noutăţi ai? îl întrebă Dick.

– Tocmai am stat de vorbă cu Crane. Se pare că are nişte planuri.

– Mă miră una ca asta! exclamă Dooley cu amărăciune.

– Micuţul nostru Ken nu prea are un aer fericit! chicoti Chips.

– Da' ce, l-ai văzut tu vreodată altminteri?

– Moare de ciudă pe Mama, asta-i, făcu Dick

– Vreţi să ştiţi de ce are aşa oftică pe Mama? continuă confidenţial Chips. Fiindcă ăsta are *Military Cross* şi el nu, d-aia. Vă spun eu, individul ăsta nu-i decât un cercetaş care a crescut prea repede! E înnebunit să ciupească o decoraţie şi moare de oftică pe Mama că are una, iar el nu.

– Şi ce, Mama o are pe bune, nu?

– Asta aşa-i, nimeni nu poate spune altminteri!

– I-o fi frică ca nu cumva dacă o să ajungă acasă fără nici o decoraţie, să nu fie dezmoştenit! chicoti Dooley.

Şi apoi scuipă dezgustat, dând din mână a lehamite.

– Aţi văzut-o vreodată pe nevastă-sa? întrebă Chips. Eu am văzut-o în Australia, când tipii se duseseră la un picnic. Ştiţi ce mişto este gagica? Mamă Doamnę, până la Dumnezeu!

– Bag mâna-n foc că îl înşeală! strigă Dooley. Gagicile astea din lumea bună, care-şi dau aere de mari doamne, sunt toate nişte cătele în călduri.

– Mi-ar plăcea să am parte de o şedinţă cu ea, oftă Chips.

– Slavă Domnului că nu sunt însurat! exclamă Dooley. Lumea e plină de bărbaţi cu coarne!

Dar brusc tăcu, dându-şi seama că printre ei se află şi Andy, care nu scosese nici o vorbă până atunci. Îl privi pe furiş, dar acesta rămase în continuare nemişcat. Dacă nu ar fi stat cu spatele la ei, s-ar fi putut vedea că-şi ţinea ochii larg deschişi, privind în gol cu o expresie amară şi îndepărtată.

– Şi care-i treaba cu Crane, schimbă Dick subiectul discuţiei, ce are de gând cu noi?

Chips contemplă stelele, lăsă să treacă câteva clipe, după care răspunse cu un ton dramatic:

– Să ne ţină nişte cursuri de camuflaj!

Toţi izbucniră în râs, amuzaţi de comicul grotesc al planului lui Crane.

*

* *

Supravieţuitorii din plutonul şase se răspândiseră în grupuri mici prin vale şi stăteau la soare. Dick, Dooley, Chips şi Andy stăteau împreună şi tăifăsuiau, când se apropie de ei Percy Gribble. Ezită, zâmbi timid, şi apoi se aşeză lângă Dooley. De mult timp acesta nu-l mai hărţuia pe Percy, purtându-se cu el cât se poate de amabil, nesimţind altceva decât compasiune pentru nefericitul de el. Pentru cei din plutonul şase, teroarea care îl îngrozea pe Percy devenise un lucru obişnuit. Acum, după ce toţi cunoscuseră cele mai îngrozitoare momente de spaimă, dorinţa oarbă de a fugi în toiul luptei cât mai departe, pe care o simţiseră cu toţii, făcea să nu-l mai dispreţuiască într-atâta pe Percy. Acesta devenise în ochii lor un om liniştit, pe care chiar şi Andy îl suporta.

Chips stătea întins pe spate şi citea un ziar pe care li-l adusese căpitanul Gilberston.

– Auziţi, încă un raid aerian împotriva Londrei, spuse el. Douăzeci de bombardiere germane au fost doborâte.

– După ce o să se termine războiul ăsta, n-o să mai rămână nimic din Londra, spuse unul din ei.

– Dar nici din Berlin, adăugă Chips.

Avusese un ton dur, fără nici o inflexiune. Toţi îşi întoarseră privirile miraţi spre el, nevăzându-l încă niciodată aşa de aproape de a izbucni de furie.

Pete Barrow se întoarse pe-o parte, şi-şi îndreptă spre Chips figura ca de copil şi în acelaşi timp gravă. Pete vorbea atât de rar, că atunci când deschidea gura, toţi îl ascultau cu atenţie. Era mitralior în grupa lui Andy, şi mânuia Bren-ul de parcă ar fi fost o jucărie.

– La ce foloseşte să le bombardezi oraşele? Pe câmpul de luptă trebuie să-i învingem!

Nimeni nu-i răspunse, întrucât în depărtare apăru silueta lui Crane, care mergea marţial de-a lungul malului văii.

– Unde naiba s-o duce? întrebă Dooley, privind spre acesta cu ranchiună.

– Hei, dom'le, unde te duci? strigă el cât putu, după care îşi întoarse iute capul.

Ceilalţi se prefăcură că nu-l văzuseră pe locotenent, care se opri o clipă, îi privi scurt, după care îşi reluă drumul.

Peste câteva minute, se auzi brusc un uruit cumplit, iar solul pietros din jurul lor începu să erupă în mici gheizere de praf şi piatră. Pe cer apăru o umbră uriaşă, care survola zona în care se aflau. Toţi se aruncară imediat la pământ. Avionul german urmărea cursul văii, zburând în picaj şi măturând cu mitralierele de la bord totul din calea sa.

Dooley se întoarse pe-o parte şi-l urmări cu privirea până când acesta se transformă într-un punct minuscul în nemărginitul cerului.

– Hm, cică asta-i Valea Fericirii! făcu el cu dezgust.

*

* *

La primul zgomot făcut de motoarele avionului, Percy se şi aruncă la pământ. Se lipi de sol, înnebunit de spaimă. Gândul că spatele său era expus gloanţelor inamice, îl făcea să scurme nisipul cu degetele. Tremura tot, dar asta nu dură

decât câteva secunde, după care se simţi epuizat şi îngheţat. Aşteptă niţel, pentru a reuşi să-şi domine nervii şi apoi se ridică în genunchi. Atunci zări capul lui Pete Barrow, aproape desprins de corp, la nici un metru de el.

Orele care urmară fură cele mai cumplite din viaţa lui Percy. După ce sergentul-major al companiei luă de la gâtul lui Pete placa de identitate a acestuia, şi plecă să aducă o targă, Percy rămase lângă cadavru, contemplându-l îndelung. Pentru prima oară după atâtea şi atâtea luni, era calm. Se simţea obosit, dar încerca sentimentul de voluptate pe care ţi-l dă oboseala după îndeplinirea unei munci.

Deseori simţise o dorinţă nebună de a fugi în toiul luptei, dar reuşise să-şi înfrâneze pornirile, cu toate că tremura din tot corpul. Însă în cele din urmă, ajunsese la o concluzie pe care o considera satisfăcătoare şi raţională, şi anume că trebuia să încerce cu tot dinadinsul de a scăpa de pe front, altminteri avea să înnebunească. Trăise luni întregi dominat de teamă şi de ruşine, înconjurat de dispreţul camarazilor săi, apoi de mila lor, şi în cele din urmă, de bunătatea lor. Fusese nevoit să suporte şi umilinţa de a ceda galoanele de caporal, el care se considera superior tuturor celor din plutonul şase. Era clar, nu-şi putuse domina frica aşa cum reuşiseră alţii. Dar acum toate astea nu mai aveau nici o importanţă.

Sergentul-major reveni cu o targă şi o pătură. Aruncă o privire scurtă spre Percy, îl examină rapid, după care îl întrebă:

– Percy, vrei să-mi dai o mână de ajutor să-l iau pe Pete?

Percy dădu din cap în semn afirmativ şi apucă picioarele mortului, târându-l împreună cu sergentul pe targă. Acesta îşi întoarse ochii de la dâra însângerată care încă se mai vedea în nisip, acoperi cadavrul cu pătura şi-l întrebă pe Percy:

– Te simţi bine?

Acesta îşi plecă bărbia, fără să spună nimic. Cei doi transportară cadavrul până la camionul care ducea răniţii la infirmeria regimentului. Şoferul deschise oblonul din spate şi se uită spre targă:

– Cine-i? întrebă el scurt.

– Tânărul Barrow, răspunse Ted Olley.

– Doamne Sfinte, era doar un copil! se tângui şoferul.

– Da. Hai Percy, urcă-l sus!

După ce Percy şi şoferul urcară cadavrul lui Barrow, sergentul-major îi întinse lui Percy câteva hârtii:

– Să le dai medicului, da? Să nu uiţi!

Camionul porni din loc zdruncinându-se. Ted Olley îl petrecu cu privirea, dădu din cap, se întoarse şi porni spre punctul de comandă al companiei.

* * * *

O dată sau de două ori, hârtoapele făcură să pară că corpul lui Pete revine la viaţă.

Percy se uita la el detaşat, gândurile fiindu-i departe.

Împrejurările care îl făcuseră să ajungă într-o tranşee din Tobruk, deja plină de amintiri cumplite, i se păreau complet ireale. Totul se datorase doar alegerii pe care el singur o făcuse, iar lucrul ăsta îi sporea şi mai mult revolta. Nu fusese forţat de nimeni să se înroleze în armată, şi chiar avea motive întemeiate pentru a rămâne acasă. Era căsătorit, avea un fiu de zece ani, o maşină şi o casă pe care nu reuşise să o achite integral. Cu toate că avea o poziţie socială modestă, era respectat, iar asta conta cel mai mult. Banca... Da, se pare că totul începuse acolo, la bancă. Percy se simţi brusc victima unui complot infam, ticluit de către banca în care îşi pusese toate speranţele.

Într-o zi, la puțin timp după declanșarea ostilităților mil
tare, tot personalul băncii fusese convocat pentru a audi
discursul unuia dintre administratori, generalul în retrager
sir Timothy Betts. Administratorul era o persoană impor
tantă, cu toate că în aparență părea binevoitor. Acesta le co
munică pe scurt, că cei care aveau să se înroleze, aveau s
primească din partea băncii diferența dintre salariul actual
solda militară. Tonul lui *sir* Timothy lăsa să se înțeleag
clar că toți bărbații care încă nu împliniseră cincizeci de ani
mureau de nerăbdare să se înroleze, sau cel puțin cei al
căror servicii nu erau chiar indispensabile. Era evident c
administratorul îi considera pe toți aceștia niște patrio
nerăbdători să lupte pentru țara lor. Până atunci, Percy nu
avusese de gând să devină soldat, dar *sir* Timothy menți
nase că armata avea nevoie de ofițeri, iar salariații bănci
aveau să devină automat ofițeri. Ceea ce îl făcu pe Percy s
se simtă flatat că o persoană atât de importantă ca sir Timo
thy îl considera un patriot autentic. Așa că, Percy, acel om
de suflet, se înrolă într-o unitate combatantă cu același in
stinct care făcuse din el un funcționar devotat al băncii. S
înrolă în batalionul X.

Datorită noului său mod de a judeca lucrurile, Percy în
țelese că se înrolase în armată pentru simplul motiv că nu se
gândise să acționeze altminteri. Banca vorbise în numele
lui, ăsta era adevărul!

Așa că asta-i făcuse banca. Astea erau consecințele dis
cursului ținut de *sir* Timothy. Pentru prima oară în viața sa,
ființa lui Percy se revoltă. Era plin de ură și de refuzul de a
da ascultare ordinelor. Începu să-l înjure pe *sir* Timothy, să
înjure banca și războiul, în timp ce camionul își continua
drumul printre hârtoape.

*
* *

După ce se ocupă de corpul lui Pete Barrow, căpitanul Barrett se întoarse în cortul infirmeriei, unde îl aștepta Percy.

– Ei, Gribble, ce s-a întâmplat? întrebă Barrett.

– Domnule căpitan, m-au cam lăsat nervii, răspunse acesta cât se poate de simplu.

Fără să rostească vreun cuvânt, căpitanul îi luă pulsul, cu ochii la ceasul de la mână, după care spuse apăsat:

– Nu ești primul care să-mi spună asta.

– Știu, domnule căpitan, știu foarte bine. Și mai știu că au existat cazuri chiar printre ofițeri.

– Dar știi că doar unul dintre ei a reușit să fie evacuat din Tobruk? Pe asta o știai? făcu Barrett pe un ton din care răzbătea necazul.

– Domnule căpitan, eu nu știu altceva decât faptul că mai bine de cinci luni sufăr de pe urma infernului ăsta. Și am reușit să rezist, cu prețul de a fi devenit pe jumătate nebun. Chiar sunt în stare acum să stau în picioare în tranșee și să-mi controlez cât de cât mișcările. Să știți că am și ucis nemți. În dimineața asta, un avion ne-a mitraliat, iar vecinul meu a fost ucis pe loc. Soldatul Barrow. Ceva s-a rupt în mine. În felul ăsta n-o mai pot duce mult timp. Cunosc și termenul de laș, dar efectiv, nu mai pot continua. Am fost cinstit cu mine însumi, așa cum am fost și față de dumneavoastră.

Medicul rămase tăcut. Avusese parte de o mulțime de soldați care veniseră să i se plângă de același lucru, rușinați, gemând, sau plini de tupeu. Iar el, Barrett, le întinsese curse, pe unii nici nu-i ascultase, iar pe alții îi amenințase cu consiliul de război. Descoperise cu oarecare surprindere că în adâncul ființei sale se găsea o doză de sadism care contribuia ca anumite îndatoriri ce altădată îl plictiseau, să-i facă plăcere. Dar Percy ăsta îl descumpănea. Omulețul ăsta

cu ochii trişti nu implora şi nici blufa. Îl privea drept în och şi-i spunea adevărul. Barrett îi văzu caracterul de parcă Per cy ar fi fost gol-goluţ.Totuşi era niţel revoltat, nu mai ave de gând să asculte mai mult, dar simţea o oarecare admiraţi pentru Percy. Percy, cel care se bătuse cu pumnii în piept pentru sentimentul demnităţii, stătea acum în faţa lui Bar- rett, aşteptându-i umil decizia. Dar, cu toate că se simţea ruşinat, descoperise un fel de siguranţă care îi lipsise până atunci.

Medicul începu să scrie. În timp ce-l privea fix, Percy avea ferma convingere că peste câteva clipe, cariera sa de soldat avea să se termine.

* * *

În valea Fericirii, se lăsase din nou noaptea. Oamenii din compania B se treziră brusc, în zgomotele îndepărtate ale unei lupte. Orizontul vuia şi se fărâmiţa în scânteieri scurte. Mitralierele lătrau fără încetare. Câţiva soldaţi se treziră, după care se repeziră buimaci la arme, pentru ca apoi să realizeze că nu erau implicaţi în luptă şi că, de fapt, se aflau la odihnă.

După ce mai ascultară ceva timp, se întoarseră încercând să-şi regăsească somnul pierdut.

Unul dintre ei filozofă amar:

– Iar o să mai moară nişte nenorociţi...

* * *

CARTEA A TREIA

AGITAŢIE PRIN CÂMPIE

Capitolul XII

Sunetele pătrunzătoare ale trompetei ce intonau acordurile deşteptării, întrerupseră somnuri şi vise. În depărtare, răsună încă o trompetă la un batalion vecin. Prin corturi, oamenii se treziră din somn tuşind şi înjurând, după care îşi aprinseră prima ţigară pe ziua în curs. Aerul deveni în curând de nerespirat, dar cum se deschiseră foile de cort de la intrare, o pală de aer rece îi îngheţă până-n măduva oaselor. Pe orbecăite începură să-şi caute cu toţii puloverele, tunicile şi lucrurile groase de îmbrăcăminte pe care le aveau.

La capătul aliniamentului unde se afla cantonată compania B, sergentul-major tună:

– Compania B! Adunarea!

Siluete încotoşmănate şi chircite alunecară prin întunericul îngheţat de afară, rămaseră câteva clipe în faţa corturilor, suflându-şi în pumni pentru a se mai încălzi, după care porniră în grupuri mici spre terenul de adunare. Dinspre cortul unde se afla instalat cartierul general al companiei, răsună vocea tunătoare a lui Crane, din care răzbătea nerăbdarea:

– Compania B! Pas alergător!

Când cele trei plutoane se adunară în sfârşit, întunericul se mai risipi şi se porni o burniţă uşoară. De peste tot din jur, se auzeau doar ordine, strigăte sau înjurături. Întreaga tabără se trezea.

Crane, care îndeplinea provizoriu funcţia de comandant de companie, stătea în faţa oamenilor săi îmbrăcat doar într-un şort, cu un pulover pe el şi în picioare cu nişte sandale. Înfofoliţi cu cele mai groase haine şi tropăind pe loc de frig, militarii îl priveau cu un dezgust nedisimulat, dorindu-şi din tot sufletul întoarcerea căpitanului Gilberston, detaşat la un batalion de instrucţie. Crane înhăţase ocazia de a comanda din zbor, de parcă ar fi fost un drept al său ce i se refuzase de mult timp.Vorbea urât cu oamenii, îi brusca mereu, încât cei care spuseseră pe vremuri despre el în glumă că este cam nebun, se întrebau în prezent dacă nu cumva avuseseră dreptate încă de pe atunci.

Toţi răspunseră la apelul nominal în doi peri, ştiind ce-i aştepta.

– Scoteţi-vă mantalele! strigă Crane.

Şi în acelaşi timp, pentru a le da exemplu, îşi trase pe deasupra capului puloverul, rămânând în bustul gol, care la drept vorbind, era ca de statuie. Murmure de revoltă îi întâmpinară ordinul, peste care se auzi clar o voce:

– Mamă, ce mai ţâţe mişto!

Toţi izbucniră în râs. Văzându-se ridiculizat, Crane urlă, spumegând de furie:

– Linişte! Linişte!

Ilaritatea se împrăştiase în toată compania. Sergentul-major se uită neliniştit spre locotenent, care devenise stacojiu de furie şi tremura din tot corpul.

– Cine a vorbit? urlă el.

Dar nimeni nu-i răspunse. Crane urlă din nou:

– Vreau să ştiu cine a vorbit!

Se lăsă o linişte adâncă, după care o siluetă îmbrăcată într-o manta prea mare pentru ea ieşi din rânduri. Din gulerul mantalei ieşea capul lunguieţ al lui Dooley, cu ochi mici şi nasul coroiat.

– Eu am vorbit, declară el, rânjind.

Crane nu-i aruncă nici măcar o privire.

– După masa de dimineaţă, să te prezinţi la punctul de comandă al companiei.

Dooley îşi reluă locul în formaţie, în timp ce vocea lui Crane urlă din nou:

– Şi scoate-ţi dracului mantaua aia!

Imediat, începu programul de gimnastică. Aproape în fiecare dimineaţă de la revenirea lor în Palestina şi sosirea în noua tabără de pe colina 57, aveau parte de aşa ceva, acompaniaţi de vocea răsunătoare a locotenentului:

– Hai, mai repede, pas alergător! Un, doi, un, doi, un, doi!... Stai! Genoflexiuni pe vârfurile picioarelor! Mai vioi, mai vioi! Acum, rotaţi braţele! Un, doi, trei, patru!..

După un sfert de oră petrecut în frigul neîndurător al zorilor, Crane încheie gimnastica de înviorare cu un pas de alergare pe loc. Oamenii reveniră în corturile lor clătinându-se, tuşind, scuipând şi înjurându-l pe Crane cu toată gura.

– Porcul naibii, bombăni Dooley. Cât pe ce să fac pe mine cu porcăriile lui de lord tembel!

– Ia zi Chips, ce crezi, o să-l bage la bulău pe Dooley? întrebă o voce.

– E destul de tâmpit, aşa că poate s-o facă, răspunse acesta.

Un soare bolnav se înălța peste coline, luminând mocirla bătucită de mii de picioare. Militarii se aflau în grupurile sanitare, cu prosoapele în jurul gâturilor, încercând să se săpunească cu apa ca de gheață. Cântau, urlau și se țineau de glume. Se împlinise deja o săptămână de când distrugătoarele britanice reușiră să-i evacueze din Tobruk, iar camioanele îi aduseseră în noua lor tabără. Batalionul își completase efectivul cu recruți sosiți de la batalioanele de instrucție, iar pentru cei vechi, deja fuseseră afișate listele de permisii: cinci zile la Ierusalim, patru zile la Haifa și Tel Aviv și o săptămână la Cairo. Începând cu a doua zi, cei care beneficiau de permisii aveau să și plece.

Dooley și Dick ieșiră din grupul sanitar întovărășiți de un recrut care fusese repartizat plutonului șase. Individul era destul de zdravăn, dar mergea cam cocoșat, ceea ce îi dădea un aspect fragil în aparență. Pe obraji avea pete de roșeață, părul nu avea o culoare definită, dar ochii de un albastru spălăcit îi râdeau aproape în permanență. Se numea Sullivan, dar toată lumea îi spunea Slim.

– O să mă taie de pe listă, bag mâna-n foc, explica Dooley. Doar ne avem ca câinele cu pisica, și asta nu de ieri alaltăieri.

– Atunci de ce nu încerci să-i pui creierii pe moațe, dacă tipul are de gând să-ți salte permisia? întrebă Sullivan.

Dooley îl privi mirat, neînțelegând ce voia acesta să spună.

– Cere-i scuze. Spune-i că exclamația aia pe care ai scos-o, s-a datorat numai și numai admirației tale pentru pectoralii lui.

– Să-i cer scuze jigodiei ăleia? Eu?

– Păi, ia gândește-te, dacă o să faci în așa fel încât să ai și un martor, treaba se încurcă. Dacă tot o să-ți suprime permisia, înseamnă că are ceva cu tine, asta fără doar și poate. Și în felul ăsta, te poți apăra.

– Cu alte cuvinte, tu mă sfătuiești să mă căciulesc în fața javrei de Crane? făcu Dooley jignit.

Sullivan înclină cu gravitate din cap. Ochii lui Dooley începură să scapere scântei:

– Să știi că nici pentru o mie de lire n-o să mă târăsc în fața ticălosului ăstuia!

– Eu nu ți-am spus să te târăști în fața lui. Te-am sfătuit doar să-l pui într-o postură din care doar tu o să ai de câștigat.

Dick pufni în râs:

– Se vede treaba că nu-l cunoști așa de bine pe Crane!

Sullivan se despărți de cei doi în fața cortului său. Îl privi pe Dooley zâmbind, deși în ochi avea un licăr de mânie:

– Dooley, să știi că nu m-am târât în fața nimănui!

Apoi le făcu un gest prietenesc cu mâna și intră în cort.

*

* *

Simpla pronunțare a numelui de „batalioane de instrucție", era suficientă pentru a declanșa cele mai obscene glume din partea soldaților. Acestea își aveau tabăra printre colinele din jurul orașului Gaza, și fiecare nou recrut sosit din Australia, fiecare militar eliberat din spital sau dintr-o închisoare militară era obligat să facă mai întâi un stagiu acolo, și abia după aceea urma să fie trimis pe front. Unul dintre batalioanele de instrucție era comandat de către căpitanul Gilberston. Pentru majoritatea ofițerilor, o astfel de misiune reprezenta un adevărat ghinion, sau o cădere în disgrație. În special ofițerii care făcuseră parte din unități com-

batante erau cei mai furioşi pe faptul că fuseseră separaţi de oamenii lor pentru a pierde vremea într-o tabără în care domnea rutina cea mai insuportabilă. În plus, batalioanele de instrucţie se aflau departe de Tel Aviv şi orice altă posibilitate de distracţie, aşa că soldaţii abia aşteptau să fie repartizaţi unei unităţi combatante.

Din momentul în care colonelul îşi înştiinţase ofiţerii că cineva dintre ei avea să fie trimis să comande un batalion de instrucţie, Gilberston nici nu-şi mai pusese problema, fiind ferm convins că el avea să fie acela. Şi asta pentru faptul că nu avea avantajul de a face parte dintre prietenii colonelului sau dintre cei ce-l linguşeau.

În dimineaţa zilei în care plecase şi-i transmisese în mod oficial lui Crane conducerea companiei sale, mai zăbovise niţel în pragul uşii, uitându-se la locotenent. Acesta se părea că-l şi uitase. Se şi instalase la biroul său, şi frunzărea nişte hârtii cu o privire luminată de un orgoliu satisfăcut.

– Cretinul, se gândi Gilberston. Asta era tot ceea ce aştepta. Băieţii mei săracii, o să aibă de pătimit de la ăsta!

Şi plecă furios şi încărcat de amărăciune, cu sentimentul că suferise o pierdere. Se simţea foarte ataşat de oamenii săi, asta era clar.

*
* *

Soldaţii care mai luptaseră pe front, şi executau un stagiu prin batalioanele de instrucţie erau grupaţi în plutoane separate, fiind numiţi „veteranii". În marea majoritate a cazurilor, sursa tuturor încălcărilor regulamentului provenea de la ei. Nerăbdători de a se reîntoarce la unităţile lor, tratau în zeflemea ofiţerii, care nici nu ştiau atât de multe despre

front ca ei. Veteranii constituiau obiectul invidiei şi admiraţiei recruţilor, care ardeau de nerăbdare să facă parte mai repede dintr-o unitate combatantă.

Într-o zi, un pluton de veterani şi două de recruţi făceau exerciţii de manevră sub conducerea unui ofiţer pe nume Hollis. Acesta avea douăzeci şi ceva de ani, o voce de adolescent şi încerca fără succes să-şi disimuleze slăbiciunile sub o ploaie de vociferări şi de ameninţări. Veteranii nici nu-l băgau în seamă, nu-i executau ordinele şi-i făceau tot felul de feste. Aşa că Hollis avea toate motivele să-i deteste, drept pentru care lor le adresa cele mai multe înjurături.

În acea dimineaţă, atmosfera era tensionată. Recruţii care suportau de mai multe luni traiul cu Hollis, abia aşteptau o ocazie de răzbunare, în timp ce veteranii îşi vedeau de ale lor, executând ordinele primite fără nici o tragere de inimă, şi cu un resentiment surd.

Cu cât urletele lui Hollis se înteţeau, cu atât mai dificil devenea exerciţiul. Comanda tot felul de întoarceri din mers, dispunere în lanţuri de trăgători, mişcări cu arma, apoi, când se întâmpla să ordone: „Pe loc repaos!", imediat comanda: „Drepţi!" pe un ton de dement. Oamenii ajunseră să execute mişcările de parcă s-ar fi aflat sub influenţa consumului unor stupefiante.

În cele din urmă, Hollis se opri în faţa plutoanelor, şi cu vocea tremurândă de furie, izbucni:

– Sunteţi nişte vagabonzi, asta sunteţi! Este o ruşine felul în care vă mişcaţi!

Un murmur vag de protest îi întâmpină vorbele, după care silueta subţire a lui Sullivan se desprinse din rânduri, înaintă până la trei metri de Hollis, exact cum prevedea regulamentul, se opri şi spuse:

– Şi dumneavoastră sunteţi la fel.

După care se retrase la locul său, bătând un impecabil pas de defilare.

– Ce-ai spus? se bâlbâi Hollis, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

Sullivan repetă manevra şi spuse din nou:

– Am spus că şi dumneavoastră sunteţi la fel.

Hollis îşi regăsi brusc stăpânirea de sine şi zise :

– Să te prezinţi imediat la birou.

Comandă ruperea rândurilor şi se îndreptă spre birou, urmat de Sullivan. Ajuns înăuntru, i se adresă sergentului de serviciu:

– Dă-mi un formular. Trebuie să-i fac raport soldatului ăstuia.

Chiar în acel moment, se deschise uşa dinspre biroul comandantului şi-şi făcu apariţia Gilberston.

– Ce se întâmplă aici ? întrebă el.

– Domnule comandant, soldatul acesta a dat dovadă de o conduită insolentă la adresa unui ofiţer.

Şi se porni să relateze povestea cu lux de amănunte. Gilberston oftă şi spuse:

– Bine, sergent. Du-te şi adu formularul ăla.

– Sergent, adu te rog două formulare. Vreau şi eu unul, făcu Sullivan.

Cei de faţă făcură ochii mari.

– Doresc şi eu să fac o reclamaţie împotriva locotenentului Hollis, explică grav Sullivan. Ne-a făcut vagabonzi, iar asta mi se pare un comportament nedemn pentru un ofiţer. Un articol din regulament prevede asta foarte clar, dar nu mai ştiu care anume.

– Mda, într-adevăr, există în regulament un asemenea articol, confirmă Gilberston, cu un aer mirat şi surprins.

– Va'să zică, îndrăzneşti să mă acuzi! mârâi Hollis.

– Orice soldat are dreptul să acuze un superior, răspunse Sullivan cu aceeaşi nonşalanţă, având un aer cât se poate de serios.

Gilberston abia reuşea să se stăpânească să nu izbucnească în râs.

– Sunt sigur că locotenentul Hollis regretă vorbele pe care le-a scăpat, spuse el. Aici, se pare că toată lumea este mult prea nervoasă. Sullivan, ce zici, dacă îl conving pe locotenentul Hollis să uite incidentul ăsta, eşti şi tu gata să faci acelaşi lucru?

– Cu plăcere, domnule căpitan. Pot să vă spun de pe acum că regret cele spuse.

– Bine Sullivan, în cazul ăsta poţi să pleci.

Şi Gilberston îl luă pe Hollis în biroul său, după care închise uşa. Sergentul nu auzi nimic din cele discutate, dar după vreo zece minute, Hollis ieşi cu o figură vânătă. Iar căpitanul se adresă sergentului, mustăcind uşor:

– Sergent, nu mai avem nevoie de formularul ăla.

Sergentul povesti întâmplarea la popota subofiţerilor, iar soldatul care servea masa, duse ştirea la popota soldaţilor. După ce termină, izbucniră strigăte de triumf.

În acea seară, se bău mult în sănătatea lui Sullivan. Deşi acesta încercă să explice că cele petrecute nu constituiau decât un exemplu al importanţei drepturilor personale, chiar şi în armată, nimeni nu-l asculta. Aproape toţi se îmbătară.

Cu toate astea, unul sau doi nu uitară sfaturile sale.

*
* *

– Batalion, atenţiune! tună sergentul-major. Drepţi! Pentru onor la dreap-ta!

Militarii din batalionul X bătură din călcâie, după care întoarseră capul spre dreapta.

Sergentul-major pivotă pe călcâie şi se îndreptă către colonel, în pas de defilare. Ajuns la câţiva metri de acesta se opri şi salută scurt. Mâna i se destinse ca un resort, iar degetele fremătându-i de respect, se opriră exact la doi centimetri de viziera caschetei.

Colonelul îi răspunse la salut, şi începu apoi inspecţia. Batalionul fusese anunţat de acest lucru, aşa că cizmele străluceau, iar armele fuseseră curăţate şi unse. Colonelul trecu printre rânduri, examinând fiecare militar, din cap şi până-n picioare. Avea ochiul critic şi expresia unui negustor de animale.

După terminarea inspecţiei, colonelul ordonă formarea careului, dădu pe loc repaos şi-şi începu discursul. Cu centura scânteietoare în diagonală şi cu cravaşa sub braţ, părea într-adevăr maiestuos.

– Soldaţi, batalionul are din nou efectivul complet. Pierderile pe care le-am suferit în timpul luptelor grele de la Tobruk au fost completate de recruţii care nu au primit încă botezul focului. Poate că aceşti noi veniţi se întreabă în ce fel de batalion au nimerit. Am să le răspund imediat. Să ştiţi că aţi nimerit în cel mai bun batalion, şi am intenţia fermă să rămână tot aşa şi pe mai departe. Nu voi tolera nici o abatere în ceea ce priveşte ţinuta sau disciplina. Orice lipsă de respect faţă de superiori va fi pedepsită cu toată rigoarea pe care mi-o dă regulamentul. Nu voi tolera absolut deloc incorectitudinea în purtare. Şi să nu vă treacă prin cap nici măcar o clipă că dacă am avut parte de misiuni lungi pe front, asta înseamnă că de acum înainte, o să fim privilegiaţi. În curând vom intra în luptă. Soldatul german nici vorbă să-şi fi tras ultimele săgeţi. Trebuie să avem grijă ca...

Recruţii îl ascultau pe colonel cu oarecare interes, dar veteranii priveau drept în faţă, având însă gândurile aiurea.

După terminarea discursului, batalionul se scindă în companii, iar acestea în plutoane.

Locotenentul Manning, noul comandant al plutonului şaptesprezece îşi luă oamenii pentru a face un scurt marş. Manning îşi dădea mult interes pentru a-şi cunoaşte oamenii şi pentru a fi apreciat de către ei. Fusese sergent în batalionul Y, iar după ce fusese avansat ca ofiţer, fusese repartizat în batalionul X. Cunoştea faptul că în plutonul său se aflau cei şase supravieţuitori ai campaniei din Tobruk. I se povestise cum unitatea fusese zdrobită, cum se repliase şi cum colonelul dăduse ordinul să reziste până la capăt. Ştia şi faptul că cei din plutonul şaptesprezece preferaseră să fie încercuiţi decât să cedeze, şi ca urmare, nemţii îi pârjoliseră cu aruncătoarele de flăcări.

După cincizeci de minute de mers, Manning ordonă oprirea. Oamenii rupseră rândurile şi se trântiră prin iarbă. Soarele părea că absoarbe din pământ vapori albăstrii şi diafani. În depărtare, se zăreau pereţii cenuşii ai unui sat arab, ale cărui livezi de portocali răspândeau reflexii aurii.

Locotenentul trăgea cu urechea la crâmpeiele de discuţii, căutând ocazia să intre în vorbă. În calitatea sa de ofiţer, se simţea izolat şi nebăgat în seamă. Cei şase supravieţuitori de la Tobruk se aflau la câţiva paşi de el. Stăteau întotdeauna împreună, şi păreau nişte duri. Discutau între ei cu voce joasă şi pe un ton de dispreţ.

– Ce porcăria naibii, să stăm plantaţi aici şi să facem pe eroii în faţa puişorilor ăstora! Nu s-a găsit încă nimeni să-i bage minţile în cap cretinului ăstuia de colonel?

– Păcat că n-a dat în primire!

– Şi ce dacă ar fi dat în primire? I-ar fi luat locul Animalul, nu?

– Da, dar oricum, Animalul e un soldat, şi încă unul bun.

– Bine, bine, aşa-i. Dar Tărie ăsta, în afară să tragă la măsea şi să-i meargă clanţa cu discursurile lui, de altceva nu e în stare.

– Poate că ar fi bine să ne mutăm la batalionul Y...

Unul dintre ei întoarse capul, îl zări pe Manning şi-l întrebă:

– Domnule locotenent, cum sunt băieţii la batalionul de unde aţi venit?

– Cum să fie, de zahăr! răspunse acesta. Dar să ştiţi că chiar dacă vă mutaţi acolo, tot n-o să fiţi fericiţi.

– Şi de ce mă rog? se auzi o voce ostilă.

– Păi, după felul în care îl judecaţi pe colonel.

– Hm, cică-l judecăm!

– Dar ce, aţi auzit tot ce-am vorbit? se interesă un altul, cu un ton cam neliniştit.

– Fiţi fără grijă, îi asigură Manning, surâzător. Ce-aţi vorbit, aici rămâne, între noi. Dar la ce folosesc discuţiile astea încărcate de ură? Ce-a făcut colonelul ca să merite toate astea? Poate că nu este chiar atât de rău cum vi-l închipuiţi voi...

Unul dintre ei îşi ridică brusc privirea întunecată spre Manning şi spuse simplu:

– Domnule locotenent, se vede că n-aţi fost împreună cu noi la Tobruk!

*
* *

Oamenii din compania B stăteau la coadă pentru a-şi primi raţia de mâncare. Soldaţii de serviciu la bucătărie îşi cufundau polonicurile în două marmite uriaşe, după care umpleau gamelele întinse în faţa lor. Lângă o plită care fumega, Baxter, bucătarul, supraveghea desfăşurarea operaţiunilor.

Baxter era un individ demn de tot dispreţul. Cu toate că era tuns scurt, părul îi era într-o permanentă dezordine, neavând niciodată contact cu pieptenul sau peria. Pielea sa avea o culoare nesănătoasă, iar fiecare por părea un punct negru. Baxter emana mizerie din toată fiinţa sa. În afară de asta, privirea îi era haină şi vicleană. Era recunoscut în tot regimentul pentru accesele lui de furie şi pentru învârtelile necurate. Seară de seară, nu făcea altceva decât să bea bere, pe care şi-o procura în cantităţi masive de la localnici, în schimbul alimentelor ciupite din raţiile soldaţilor. Folosind aceeaşi monedă de schimb, reuşise să găsească şi nişte arăboaice gata să-şi vândă trupul pentru mai nimic, numai că două vizite la spital pentru bolile venerice contactate, cât şi ameninţarea unor arabi, îl făcură să renunţe. Umbla în permanenţă cu un trabuc în gură, pe care îl molfăia în neştire, iar şorţul de care se despărţea cu greu, era atât de soios, de parcă ar fi fost făcut din pânză ceruită.

Oamenii îl detestau şi aveau oroare de ceea ce gătea. La cea mai mică reclamaţie îndreptată împotriva sa, Baxter se înfuria şi exploda, iar faptul că era menţinut în continuare în postul de bucătar, se datora ajutorului său, un tinerel cumsecade şi conştiincios, care se străduia să compenseze motivele de nemulţumire oferite de acesta, cât şi faptului că ofiţerii nu prea acordau atenţie reclamaţiilor făcute împotriva mâncării.

Căpitanul Barrett obişnuia să dea din umeri când venea vorba despre mâncare şi să spună: „Soldaţii or să se plângă

întruna de mâncare, indiferent cât de bună o să fie. Au dreptul ăsta în faţa ofiţerului de serviciu, aşa că abuzează de el. Totul este numai un pretext pentru a cârti!"

Baxter privea pe sub sprâncene la soldaţii ce treceau prin faţa sa, glumind şi râzând. Mâncarea mirosea de departe a untură râncedă, carnea era cenuşie, iar feliuţele de legume care pluteau prin sos erau străvezii.

Cineva îşi trânti gamela pe masă şi răcni:

– Ce dracu-i porcăria asta? Tocană de cămilă?

– Ba nu, de şacal, mormăi Baxter.

– Atunci, aş vrea eu fuduliile! se auzi un glas, la care toţi izbucniră în râs.

– Hei, Baxter, când naiba te mai speli şi tu? îl întrebă un altul, părând complet dezinteresat de răspunsul pe care l-ar fi primit.

– Când o să mă întorc acasă, răspunse acesta, fără să pară câtuşi de puţin iritat de glumele făcute pe seama sa.

– Pe dracu, acasă! Tu speri să mai ajungi acasă? O să te taie coloraţii ăştia că te-ai luat de muierile lor!

– Hei băieţi, făcu cineva, pe un ton cât se poate de serios, eu cred că dacă am presăra pe gâtul lui Baxter nişte spori de ciuperci, până a doua zi o să avem o recoltă ca lumea!

Ochii mici ai lui Baxter deveniră veninoşi, dar nu răspunse nimic.

– Atenţiune... drepţi! se auzi urlând sergentul de serviciu pe batalion.

– Pe loc repaos! comandă ofiţerul de serviciu, care-şi făcuse apariţia.

Era locotenentul Temple.

– Există vreo reclamaţie ? întrebă el.

– Ba bine că nu! i se răspunse în cor. Tocana asta!

– Ce-i cu ea?

– Domnule locotenent, se auzi vocea lui Dooley, eu am impresia că a căzut un câine în ea, nimeni nu a observat, şi câinele a fiert cu restul de legume!

Temple luă o gamelă, o mirosi, după care spuse:

– Mie mi se pare că miroase frumos.

– Atunci, dacă vi se pare că miroase frumos, de ce nu gustaţi? îl îmbie Sullivan, întinzându-i o furculiţă.

Locotenentul nu avu ce face şi gustă, scârbit la maximum. Mestecă îndelung, după care înghiţi cu dificultate.

– Mda, nu-i cine ştie ce, admise el. O să transmit reclamaţia voastră mai departe.

Cei din jur scoaseră strigăte de victorie ironice.

Temple se întoarse şi se îndepărtă zâmbind.

*
* *

La Tobruk, Dick aproape că uitase de Naomi, dar brusc, începu să se gândească la ea. Sentimentele pe care le simţise faţă de ea i se păreau puerile şi îndepărtate. Se sărutaseră doar o singură dată, iar Naomi fusese maternă şi prietenoasă. Dar toate astea nu mai aveau nici o însemnătate acum, când avea cu totul alte gânduri cu ea, mult mai concrete.

Dick era nerăbdător s-o revadă, râzând în sinea lui de stângăcia de care dăduse dovadă nereuşind s-o posede la timpul potrivit. Naomi era mai în vârstă ca el, mai coaptă, şi probabil că şi ea râdea de felul în care fusese respectată de către Dick.

Îşi aducea aminte de formele pline ale lui Naomi ce i se ghiceau sub fusta de un bleu spălăcit, şi-şi construia pe aceste amintiri plăcerile unor viitoare bucurii.

În aşteptarea acelor clipe, Dick devenise caporal-şef, iar Crane îi spusese că avea să fie avansat în curând la gradul de sergent.

* * *

În confortul ce domnea la popota ofiţerilor, colonelul îşi regăsise siguranţa de altădată. Bea copios, discuta cu prietenii săi şi-i felicita pentru faptul de a fi nişte ofiţeri atât de remarcabili, iar laudele care îi erau adresate le primea cu o modestie plină de prefăcătorie. Fusese decorat pentru modul eroic în care batalionul său apărase Tobruk-ul, dar despre faptul că din vina sa aproape întreg plutonul şaptesprezece fusese nimicit, nu se pomenea nimic. În ziua în care îşi pusese pentru prima oară decoraţia, ofiţerii îi închinaseră un toast, la care el le răspunsese cu un discurs viril şi modest, afirmând că purta decoraţia în numele întregului batalion, şi că nu trebuia nici o clipă să se dea uitării eroii căzuţi în lupte.

„Şi în primul rând, cei din plutonul şaptesprezece", se gândi Henry Gilberston, care ieşise din sală, scârbit de atâta demagogie.

Maiorul Pomfret continua să se achite în acelaşi mod discret de sarcinile sale, cu eficienţă şi răbdare. Când Temple îi transmise reclamaţia soldaţilor cu privire la hrana primită, acesta îi răspunse:

– Medicul mi-a spus că se poate mânca. Ce naiba îşi imaginează ăştia? Doar suntem în război, ce naiba!

Formularea îi plăcuse lui Crane, care o adoptă imediat. Într-o dimineaţă, când se afla cu compania la gimnastica de

înviorare, se răsti ca de obicei la oamenii săi, aruncându-le noua lozincă:

– Hai, mai cu viaţă, ce naiba, doar suntem în război!

Vorbele sale avură darul să scoată soldaţii din starea de apatie în care fuseseră aduşi de luptele epuizante. Întreaga companie izbucni într-un râs homeric, care parcă nu mai contenea.

* * *

Capitolul XIII

Rana lui Lucas fusese destul de serioasă, dar nu chiar atât de gravă cât se presupunea. O schijă îi rupsese mușchii pulpei, zdrobindu-i parțial osul. Rămăsese patru luni într-un spital din Palestina, cu piciorul în ghips. Cu zece zile înainte de a i se scoate ghipsul, primise de la medici aprobarea de a părăsi patul și de a face câțiva pași, pentru a-și recăpăta obișnuința mersului. Primii pași făcuți la brațul unei infirmiere, îi dădură lui Lucas senzația că între timp, crescuse nemăsurat de mult, și nu mai știa ce să facă cu picioarele. Nu reușea să-și mențină singur echilibrul și i se părea că tălpile îi sunt minuscule și fără putere, în timp ce restul corpului devenise mult prea greu. Iar ghipsul îi atârna de parcă ar fi fost de plumb. După câțiva pași, renunță și ceru să fie dus la pat.

Peste câteva zile, picioarele își regăsiră o oarecare siguranță, iar peste încă o săptămână, era în stare să meargă șontâc prin tot salonul.

După ce i se dădu jos ghipsul, pe piciorul gol apăru o cicatrice mare și violetă, despre care medicul afirmă că este normală, iar osul la fel de solid ca și înainte.

Pe măsură ce corpul său își recăpăta forțele, Lucas se pomeni că se simte din ce în ce mai bântuit de dorințe carnale. Zi de zi, dezbrăca din priviri infirmierele de uniformele lor cenușii, începând să-și pună problema de a face rost de băutură. Începuse să aibă probleme și cu somnul, reușind să adoarmă abia în zori.

Dar, într-o zi, află că spitalul se afla la un kilometru de fosta tabără a batalionului X, și că o cărare ce traversa livada de portocali de lângă spital, ducea la o colină. Își aminti că o prăvălie din apropierea comunității evreiești vindea și vin.

A doua zi de dimineață se hotărî să facă o plimbare până la prăvălia respectivă. Era prima zi frumoasă după o lungă perioadă de timp urât. Soarele pârjolea pământul răvășit de aversele de ploaie, acoperindu-l cu o crustă crăpată de nenumărate fisuri, aidoma unei fotografii mâncate de vreme. Portocalii degajau un parfum greu și umed, de parcă până atunci ar fi fost împachetat în catifea.

În susul pantei, cărarea se intersecta cu un drumeag care șerpuia printre niște cactuși. Presupuse că până la urmă, avea să ajungă în sat, și continuă să meargă, dar după câtva timp, își dădu seama că se rătăcise. Cu toate astea nu renunță, simțind că mersul îi făcea bine. Peste câteva minute ajunse însă pe o ridicătură de pământ, de unde putea vedea casele ordonate ale așezării evreiești din apropiere. Începu să coboare, și pe la jumătatea pantei, întâlni câteva vaci păzite de o fetișcană. Fata era bine făcută, cu pielea măslinie, îmbrăcată într-un șort care i se mula pe corp, și într-o bluză albă care îi reliefa sânii.

Îi surâse lui Lucas spunându-i câteva cuvinte în ebraică, pe un ton cântător. În loc de răspuns, acesta îi făcu semn cu mâna să se apropie, dar fata chicoti, dând din cap în semn că nu. După lunile de singurătate petrecute la spital, imaginea

incendiară a fetei îi înfierbântă mințile. O privea devorând-o din ochi, excitat până-n măduva oaselor.

– Bună ziua, domnule. Vă pot ajuta cu ceva? se auzi o voce într-o engleză destul de corectă.

Lucas întoarse capul și dădu cu privirea de un puști cu părul creț și cu figură inteligentă.

– Mda, făcu Lucas. Se poate bea ceva pe aici?

– Sigur că da. Dacă doriți o cafea foarte bună, numai aici găsiți așa ceva. Din păcate, ceai nu avem.

– Nu, nu, nu vreau nici cafea și nici ceai. Nu poți să-mi faci rost de niște vin?

– Jakob! se auzi o voce de femeie, care puse imediat o întrebare în germană.

Puștiul răspunse, și peste câteva clipe, din spatele unui fel de magazii apăru Naomi.

– Bună ziua, îi spuse ea lui Lucas.

Lucas îi examină corpul bine proporționat și ars de soare, iar dorința lui crescu și mai mult.

– Tocmai îl întrebasem pe copilul ăsta dacă se poate bea ceva pe aici, îi explică el.

– Vrea niște vin! o lămuri puștiul.

Naomi îl repezi pe copil, turuindu-i ceva scurt, ceea ce-l făcu pe acesta să se îndepărteze îmbufnat. Apoi, întorcându-se spre Lucas, Naomi îi spuse:

– Aici se găsește un vin de Rishon foarte bun..

– Perfect! De unde pot să fac și eu rost de câteva sticle?

– Nu avem de vânzare, dar aș putea să-ți fac cadou una...

Lucas rânji, dezvelindu-și dinții:

– Ești foarte amabilă...

În cele câteva cuvinte, reuși să insinueze o mulțime de subînțelesuri. Naomi își înclină cu gravitate capul și-i spuse:

– În cazul ăsta, te invit la mine. Vii?

– Sigur că da, mai întrebi! făcu Lucas.

Naomi se îndreptă spre casa cu aspect de magazie, dar văzându-l pe Lucas că șchioapătă, se opri.

– Ai fost rănit?

– Da, la Tobruk.

– În ce regiment ai fost la Tobruk?

– Păi, nu prea avem voie să spunem asta, e secret militar, știi... Eh, dar nu văd ce importanță poate să aibă. Am fost în batalionul X, un batalion de australieni.

– Ia uită-te! exclamă Naomi, parcă surprinsă.

Lucas îi aruncă o privire rapidă:

– Ce, cunoști pe cineva din batalionul ăsta?

– Nu, dar mi s-a vorbit despre el. Și acum, te afli în continuare în spital?

– Da, fir-ar să fie! De patru luni sunt plecat din unitatea mea.

– Înseamnă că nu mai ești la curent cu știrile.

– Păi, în afară de ce se publică prin ziare, nu prea mai știu nimic. Știu doar că ai mei au reușit să iasă din Tobruk.

Naomi dădu din cap, în semn că era adevărat. Deschise ușa și-l pofti pe Lucas să intre. Unica încăpere în care pătrunseră era mobilată sumar. În fund se afla un pat acoperit cu o pătură împestrițată, de un perete era lipit un șifonier pătrat, iar în centrul încăperii se afla o masă joasă, în jurul căreia erau puse trei taburete. Pereții de lemn erau împodobiți cu mici gravuri.

Naomi luă din șifonier o sticlă de vin roșu închis, două pahare, le puse pe masă și începu să toarne. Lucas o privea fără să spună nimic. Când se apleca, i se zăreau prin decolteul bluzei sânii tari și bronzați. Avea gâtul delicat și rotund, iar pielea i se ghicea a fi catifelată.

Îi întinse paharul, se priviră, după care ea se așeză pe dușumea, lângă masă și spuse:

– Nouă ne plac australienii. Nu se poartă ca englezii. Sunt mult mai amabili decât ăştia.

Lucas dădu din cap în semn că aşa era, după care gustă vinul, cu pleoapele pe jumătate închise.

– Îţi place? îl întrebă ea.

– Da, e foarte bun, făcu el distrat.

– Multor australieni nu le place. Zic că e prea dulce.

Lucas dădu din cap, auzind doar pe jumătate din cuvintele ei. În ochi îi strălucea o dorinţă sălbatică.

*

* *

Lucas nu rămase mult timp la Naomi. Plecase din spital fără să aibă permisie, aşa că nu avea de gând ca cineva să-şi dea seama de absenţa sa.

Însă peste câteva zile, dădu curs invitaţiei lui Naomi de a reveni. De data asta, nu se mai obosi să-şi ascundă intenţiile pentru care se întorsese. O privea pe Naomi făţiş, cu aviditate şi cu aroganţă. Aceasta îşi feri privirea, dar după ce ridică din nou ochii spre el, Lucas o luă de mijloc şi o sărută cu patimă. Naomi încercă să se împotrivească, dar Lucas îi scoase bluza din fustă şi începu să-i mângâie sânii. Naomi simţi brusc cum mângâierile lui Lucas declanşară în ea aceeaşi dorinţă pătrunzătoare ca a lui Lucas. Începu să se anime sub sărutările care o acopereau şi sub mâna ce-i explora corpul. Îl trase pe Lucas pe duşumea şi i se abandonă.

*

* *

După ce Lucas fu rănit şi internat în spital, Andy Cain se trezi foarte singur. Nici un alt camarad nu-i putea oferi vreun sentiment de prietenie.

De câteva săptămâni bune, îşi tortura creierul gândindu-se la soţia sa. Cu toate astea, nu lăsa să se vadă nimic din ceea ce-l măcina, continuînd să pară de un calm desăvârşit. Şi într-o seară, realiză faptul că pentru a rupe şi ultima legătură cu viaţa lui trecută şi cu toate eşecurile sale, trebuia să accepte ideea despărţirii de soţia sa.

Aşa că îşi impuse să uite totul, ceea ce reuşi, devenind astfel un soldat perfect. Nici măcar nu mai zâmbea. Era mai îndrăzneţ ca niciodată, păstrându-şi însă în permanenţă sângele rece. Devenise indiferent la supărările şi amărăciunile celorlalţi, aşa cum nici pe ale sale nu le mai băga în seamă.

Într-o seară, câţiva oameni din plutonul său organizaseră o ambuscadă în care căzuse o patrulă inamică, reuşind astfel să captureze doi prizonieri.

– Nu avem nevoie de doi, ne ajunge şi unul singur, spuse Andy şi cu o rafală scurtă de automat, seceră pe un german.

Se aflau încă în afara liniilor lor, iar zona era periculoasă, aşa că ai săi tăcură, nefiind nici momentul şi nici locul potrivit pentru a discuta. Însă Andy citi pe figura lui Dick că ceea ce făcuse, pusese capăt prieteniei lor.

După ce batalionul fu transferat din Tobruk în Palestina, Andy primi gradul de sergent şi conducerea unui alt pluton din compania B.

Iar permisia obţinută şi-o petrecu de unul singur la Cairo.

*

* *

Într-o seară, Dick se hotărî brusc s-o viziteze pe Naomi. Porni spre casa ei şi văzând-o din depărtare, o strigă. Naomi se întoarse, nu-l recunoscu de prima dată şi întrebă în germană:

– Cine-i?

– Naomi, eu sunt! strigă Dick.

– Tu ești, Dick? făcu ea, înaintând câțiva paşi spre el.

– Da, eu!

Dick încerca să pară indiferent, dar nu prea reuşea. Se porni să alerge spre ea, simțindu-se din nou copil. Naomi scoase un oftat prelung:

– Slavă Domnului că eşti în viață!

– Păi ce, ai crezut că am murit?

– De ce nu mi-ai răspuns la scrisori? îi reproşă ea pe o voce joasă.

– Ți-am scris o dată, făcu el.

Între ei se aşternu liniştea. Dick se gândi că din nou ceea ce făcea era complet ridicol, şi că nu aşa îşi imaginase el reîntâlnirea. O frenezie senzuală îl cuprinse brusc. O îmbrățişă şi începu s-o sărute, dar Naomi îi primea cu pasivitate sărutările. Şi brusc, îşi repezi capul pe spate, izbucnind în râs, cu toate că ochii îi erau umezi. Luă capul lui Dick între palme şi începu să-l sărute îndelung, cu disperare.

– Te credeam mort! şopti ea. Hai în casă!

În timp ce intrau, Dick o anunță:

– Am o permisie de cinci zile la Ierusalim. Aş vrea să mergem împreună.

Naomi nu răspunse nimic, dar felul tandru în care se lipea de el îi dădu acestuia de înțeles că acceptase.

A doua zi de dimineață luară autobuzul spre Ierusalim, unde ajunseră în decursul după-amiezii. Ploua, iar oamenii mergeau grăbiți, cu capetele vârâte între umeri.

Un taxi îi conduse până în dreptul unui imobil de piatră. Naomi intră şi ieşi peste câteva minute agitând triumfătoare o cheie.

– Gata, am făcut rost de o cameră!

Urcară la etajul trei şi intrară în camera care le fusese repartizată. Era o încăpere mare şi rece, cu pereții văruiți în verde, al cărui mobilier era format dintr-un pat jos, un fotoliu, o măsuță şi un şifonier. În dreptul patului se afla un preş de paie, iar restul podelei era gol.

Naomi se trânti pe pat, iar Dick se duse până în dreptul ferestrei şi privi afară. Nu se vedea nimic altceva decât o puzderie de acoperişuri în dezordine, dintre care răsăreau ici şi colo câteva minarete zvelte.

Naomi îl observa cu ochii pe jumătate închişi. Îşi spunea că Dick se schimbase. Trăsăturile sale îşi pierduseră acea duioşie pe care o dă tinerețea. Slăbise şi devenise mai dur. Însă metamorfoza pe care o suferise era şi mai profundă. Venise la ea plin de siguranță, făcând-o imediat să înțeleagă că trebuia să adopte o atitudine nouă. O atitudine conferită de noul ei statut de metresă. Da, se părea că războiul îi consumase toată tinerețea lui Dick, sau ceea ce-i mai rămăsese din ea. În prezent, Dick arăta mai înainte de orice a bărbat.

În sinea ei, Naomi îl admira cu tandrețe. Pasiunea lui arzătoare pentru ea îi provocaseră lui Naomi plăceri încă necunoscute până atunci. Se trezise dimineața fericită cum nu mai fusese de mult timp, şi privindu-se în oglindă, remarcase o strălucire nouă în ochi.

Naomi se ridică din pat, îşi trase rochia peste cap şi întrebă:

– Nu ți-e foame? Jos este un restaurant.

Dick îşi întoarse capul spre ea şi fără să-i răspundă, o sorbi din priviri. Naomi continuă să se dezbrace, scoțându-şi

sutienul şi eliberându-şi sânii, după care pronunţă câteva cuvinte în germană.

– Ce-ai spus? se interesă Dick.

– Era un cântec. Asta înseamnă că-ţi aparţin.

– Eşti frumoasă. Şi eu care preferam altădată femeile de genul manechin.

– Şi acum, cum îţi plac?

Dick se aşează pe pat, prefăcându-se indiferent.

– Mai întâi, să-ţi răspund la prima întrebare. Da, îmi este foame. Hai să coborâm la restaurant.

Naomi izbucni în râs:

– Aşteaptă-mă să-mi schimb rochia.

– Bine, vino-ncoa'să te ajut.

Şi luă rochia pe care şi-o scosese Naomi din bagaje şi i-o trecu peste cap.

– Te porţi cu mine de parc-am fi căsătoriţi! exclamă ea plăcut surprinsă.

* * *

Restaurantul se afla la subsol. Sala era vastă, susţinută de nişte coloane de piatră. Într-un colţ se găsea un băruleţ, iar lângă intrare, un tânăr interpreta la pian bucăţi melancolice.

Aproape toate mesele erau ocupate. Cei mai mulţi dintre clienţi erau australieni, însoţiţi în marea majoritate a cazurilor de femei. Dick fu salutat de mai mulţi camarazi din batalionul său, la care le răspunse cu timiditate, întrucât aceştia aruncau spre Naomi priviri de cunoscători. Femeile din local erau în cea mai mare parte a lor prostituate, îmbrăcate în haine ţipătoare, dar Naomi nu părea că se sinchiseşte de fel.

Chelnerul le luă comanda, se îndepărtă şi reveni destul de repede aducându-le vermutul cerut de Dick.

Naomi ridică paharul şi zâmbi. După ce bău o înghiţitură, privi de jur-împrejur şi începu să râdă:

– Ce-ai găsit de râs? o întrebă Dick.

– Uite, australianul ăla, de-acolo. Mă ia drept o târfă. Mi-a şi făcut nişte semne !

– Jigodia! mormăi Dick, înroşindu-se.

– Ce-i Dick, eşti cumva gelos? îl întrebă ea.

La drept vorbind, Dick era într-adevăr gelos, dar nu voia să-şi dezvăluie sentimentele, aşa că afirmă pe un ton sever:

– Îmi este ruşine când îi văd pe anumiţi australieni cum se poartă cu femeile. Parcă în jurul lor nu ar exista decât curve.

– Nu ar trebui să-ţi fie ruşine de compatrioţii tăi, făcu Naomi. Nu au parte decât de băutură şi de femei de proastă calitate. Dick, se simt singuri, departe de ţara lor, departe de femeile şi familiile lor. Războiul ne-a dezrădăcinat pe noi toţi, ne-a smuls din viaţa noastră cu care ne obişnuisem. Şi întrucât ne este frică de moarte, suntem obligaţi să ne căutăm consolări pe unde putem. Din păcate, în noi se dezlănţuie tot ceea ce este mai rău.

– Aşa este, ai dreptate.

Dick întinse mâna peste masă şi-i apucă palma.

– Dar nu oricine are norocul pe care l-am avut eu cu tine!

Naomi îşi termină paharul şi-i surâse tandru.

– Asta nu înseamnă că nu am fost martor şi la nişte scene de care mi s-a făcut ruşine.

– Eh, n-ai ce-i face, asta-i o trăsătură comună tuturor armatelor de ocupaţie, făcu Naomi.

Dick făcu un semn chelnerului cerându-i să le mai aducă încă un rând de vermut. Se simţea bine şi de data asta bău cu

mai mult chef. În timpul mesei, mânca cu poftă, şi vorbe vesel, simţindu-se că trăia din plin şi că savura acele mo mente. Începu să-i prezinte lui Naomi proiectele pentru ce de-a doua zi:

– Mâine aş vrea să mergem să vizităm Sfântul Mormânt Nu din cine ştie ce sentiment religios, ci pentru că sunt con vins că merită a fi vizitat. Şi pe urmă, mai am de gând s dăm o raită pe la...

– Hei, ia uită-te cine-i aici! îl întrerupse o voce batjo coritoare. Ce mică-i lumea!

Lucas apăruse lângă masa lor, având întipărită pe figur o expresie prefăcută de uimire.

– Salut, Frank! făcu Dick.

– Salut Dick!

După care, o privi scurt pe Naomi, rânji, şi-i spuse:

– Salut, păpuşico!

– Frank, începu Dick, dă-mi voie să ţi-o prezint pe Naomi.

– Ei, dar eu şi cu Naomi suntem prieteni vechi, făcu Lucas.

– Da, se grăbi aceasta să intervină, a venit odată în kibuţul nostru, de la spital.

– Aşa-i, făcu Lucas, care părea că se amuză copios.

– Eşti în permisie? îl întrebă furioasă Naomi.

– Doar în seara asta... din păcate! adăugă el, cu un zâmbet plin de subînţeles. Ei, ce faci bătrâne, te distrezi bine? îl întrebă apoi pe Dick.

Mândru că fusese văzut de către Lucas în compania unei femei frumoase, pe care în plus acesta o mai şi cunoştea, Dick îi răspunse:

Frank, de-abia am sosit şi noi. Hai, stai jos să bem ceva şi să te pun la curent cu noutăţile. Dar în primul rând, ce-ţi mai face piciorul?

– Dick, îţi mulţumesc pentru invitaţie, dar trebuie s-o întind. Andy a trecut pe la spital să mă vadă şi mi-a dat raportul, aşa că sunt la curent cu toate. Permisia mea este pe sfârşite. Bătrâne, o să ne revedem curând, să ştii!

– Chiar nu bei nici măcar un pahar?

Dick părea sincer dezamăgit.

– Nu pot, crede-mă. Mă aşteaptă afară camionul spitalului. Am intrat să-i adun pe întârziaţi.

– Bine, asta este. Atunci, pe curând!

– Pe curând, bătrâne!

Şi Lucas îi făcu cu ochiul, rânjind:

– Şi ai grijă, nu care cumva să te plictiseşti!

După care îşi întoarse capul spre Naomi şi-i spuse:

– Şi nici tu!

Apoi, se îndepărtă spre ieşire şi dispăru.

– Auzi tu ce chestie! exclamă Dick. Să nu stea nici un minut! Nici măcar să bea un pahar cu mine! De la Tobruk nu ne-am mai văzut!

Dick se simţea uşor ofensat de atitudinea lui Lucas, pe care nu şi-o putea explica.

*
* *

Se părea că seara se stricase. Văzându-l pe Lucas, lui Dick îi reveniră în minte o serie de amintiri pe care până atunci reuşise să le uite. Pentru încă o dată în plus, războiul îşi ţesea imensa pânză pe care era zugrăvită viaţa lui, aşa

încât proiectele pe care şi le făcuse i se păreau meschine şi inutile.

Naomi părea că nu-şi dă seama de aceste lucruri, şi trecea de la momente de tăcere la o veselie iraţională. În cele din urmă, obosiră amândoi să se mai prefacă, şi urcară în cameră tăcuţi. Lui Dick nu-i ieşea din minte cum de putuse Andy să se ducă la spital să-l viziteze pe Lucas, fără să spună nimănui acest lucru. Şi chiar dacă o făcuse, măcar ar fi putut să-şi înştiinţeze camarazii despre faptul că acesta se restabilise şi că urma să se întoarcă la ai săi. Însă în ultima vreme, Andy nu mai comunica aproape cu nimeni, nu mai cerea nici un sfat, nu mai schimba nici o părere, devenind un egoist de prima mână.

Cât despre Lucas, acestuia nu-i păsa de nimic. Glumise pe seama lui când îl văzuse în compania unei femei pe care o cunoştea, dar nu acceptase să mai rămână câteva minute şi să bea ceva împreună. Da, sergentul Lucas nu era capabil de nici un sentiment profund. Şi se părea că Andy începuse să-i semene.

La naiba şi cu Lucas şi cu Andy!

Era clar că trebuia să considere războiul ca pe o boală pe care să n-o bage în seamă, aşteptând să-şi urmeze cursul. Avea în faţa sa o săptămână de uitare. La restaurant se găsea un vin bun, iar în pat îl aştepta o femeie de care se credea îndrăgostit.

Naomi se aşeză pe marginea patului, stând câteva clipe cu privirea plecată, după care îşi ridică ochii spre Dick şi spuse:

– Trebuie să-ţi spun ceva. Poate că nu este neapărat necesar, dar dacă o să afli de la el, s-ar putea să ţi se pară mai grav. Şi ca să fiu sinceră, individul nu-mi prea inspiră încre-

dere. S-ar putea să-ţi povestească ca pe o glumă dacă... dacă nu ştie de legătura noastră mai veche.

Dick rămăsese interzis.

– Despre ce tot vorbeşti? N-am înţeles nimic!

– Despre prietenul tău, Lucas.

– Şi ce legătură are el cu noi?

– Nici una, în fond. Numai că m-am culcat cu el.

– Cu Lucas?

Dick se miră de detaşarea propriei sale voci. S-ar fi zis că era victima unei glume de prost gust pe care refuza să o înţeleagă.

– Da, cu Lucas. O perioadă de timp, a venit la kibuţul meu cu regularitate.

Un val de furie şi de umilinţă îl năpădi. Se uita fix la Naomi fără să fie în stare să scoată o vorbă. Aceasta, îl privea drept în ochi, răbdătoare şi tristă. Dick încerca să găsească acele cuvinte care s-o sfâşie şi s-o scoată din calmul ei.

– Bine, atunci povesteşte-mi şi despre ceilalţi! făcu el. S-ar putea să-i cunosc şi pe ăştia!

Naomi încasă grosolănia fără să reacţioneze.

– Da, făcu ea, de ce m-am temut, aia s-a întâmplat. Dick, să ştii că nu mai există şi alţii. Lucas şi-a făcut apariţia la kibuţul meu într-un moment în care mă simţeam singură, deprimată şi fără nici un ajutor.

– Ce să-ţi spun, mititica de ea! pufni în râs Dick. Tu te simţeai singură şi deprimată, în timp ce eu mă distram prin Tobruk! Auzi ce chestie!

Brusc, i se făcu ruşine de modul în care se purta cu Naomi, părându-i-se nedemn de el şi complet străin.

– M-am gândit mult la tine cât ai lipsit, reîncepu Naomi. Îţi aşteptam mereu scrisorile. Fără să mai am vreo veste, am

fost convinsă că ai murit. Şi am regretat că nu ne-am aparţinut unul altuia înainte să fi plecat. Dar tu erai mult prea adâncit în propriile tale griji. Ar fi trebuit să-ţi forţez mâna. Voiam din tot sufletul să te ajut să trăieşti. Eram convinsă că între noi se crease o legătură adevărată. Lucas n-a însemnat nimic pentru mine. Nici măcar nu-mi place. Dar cu corpul meu să ştii că n-am făcut nici un legământ de castitate. Nu îţi datoram nimic. Numai că am crezut că ai fost omorât sau că m-ai uitat.

– Uitat! Aproape tot timpul eşti obligat să uiţi câte ceva...

Şi se aşeză pe pat, alături de ea. Îi trecuse furia şi era calm, înţelept, dar uşor afectat de situaţia lor.

Naomi îi luă mâna:

– A fost greu la Tobruk?

– Mai bine să nu mai vorbim de asta. Îmi pare rău că am fost bădăran cu tine adineaori. Aşa este, nu am nici un drept asupra ta, dar am fost surprins, asta-i tot.

Se gândi niţel, după care izbucni în râs:

– Oricum, dacă Lucas ar mai fi întârziat, i-aş fi pocnit mutra aia!

Se ridică enervat. Simţi brusc nevoia să bea în compania unor bărbaţi.

– Eu mă duc niţel până la restaurant. Vreau să beau ceva.

Plecă singur fără s-o invite şi pe ea. Când se întoarse, Naomi se culcase. O privi îndelung, surâzând uşor. Scena care se petrecuse în timpul serii i se părea ridicolă şi îndepărtată. Şi nici măcar nu mai era atât de sigur de faptul că se îndrăgostise de ea.

*

* *

Dick stătea la fereastră şi admira dimineaţa frumoasă care se revărsase asupra străvechiului oraş. Se simţea bine dispus. Întoarse capul şi strigă la Naomi să se trezească. În loc de răspuns, aceasta întinse spre el braţele, dar înţelegând în cele din urmă nerăbdarea lui Dick de a vizita oraşul, se ridică, se spălă, se îmbrăcă, după care coborâră împreună la restaurant.

Vizitară oraşul până spre înserat, când reveniră la restaurant. Toată buna dispoziţie a lui Dick se consumase. Era morocănos şi vorbea în doi peri, măcinat de gânduri formulate incomplet. Nici poftă de mâncare nu avea, dar de băut, bău zdravăn.

Urcară în cameră destul de devreme. Naomi se dezbrăcă, dar Dick se postă din nou lângă fereastră, privind oraşul întunecat.

Încetul cu încetul, neliniştea sa interioară i se mai domoli, iar gândurile prinseră contur.

*

* *

Capitolul XIV

Pe la începutul lui decembrie 1941, generalul de brigadă îl convocă pe colonelul Fitzroy pentru a-i cere explicaţii în legătură cu cazurile de indisciplină colectivă din batalionul său. Colonelul încercă să le motiveze prin declanşarea ostilităţilor între Japonia şi Statele Unite. După atacul japonez de la Pearl Harbor, oamenii din batalionul său începuseră să se neliniştească cu privire la situaţia ţării lor, gândindu-se că era foarte posibil ca Japonia să-şi îndrepte atenţia asupra ţărilor situate la sud de ea. Se zvonea că o mare parte din forţa militară dizlocată în Orientul Apropiat avea să fie repatriată şi imediat ce venea vorba despre întoarcerea în Australia, oamenii începeau să se agite. Colonelul evită să spună că şi câţiva ofiţeri de-ai săi erau responsabili de starea de nemulţumire generală, tot repetând întruna soldaţilor că guvernul îi trădase prin incompetenţa şi indiferenţa de care dăduse dovadă. Pentru colonel şi prietenii săi, războiul se transformase într-un eveniment monstruos şi de neînţeles. Militarii australieni nu mai constituiau elita, aşa cum le

plăcuse să creadă. Erau doar o mică parte dintr-un imens front de luptă antifascist.

Gilberston sesizase din timp toate aceste fenomene. Colonelul îl acuzase în cele din urmă de comunism, şi spre marea sa surpriză, Gilberston râsese, de parcă i s-ar fi făcut un compliment.

Generalul acceptă explicaţiile lui Fitzroy, şi-i ţinu o teorie despre morală. Atins în amorul său propriu, colonelul ajunse la cartierul său general într-o stare de spirit mizerabilă şi drept răzbunare, ordonă ca timp de o săptămână să aibă loc exerciţii de manevră. Noaptea, corturile răsunau de protestele şi înjurăturile celor epuizaţi de efort şi revoltaţi la culme.

Compania B, recunoscută pentru spiritul ei de opoziţie, provoca cele mai multe dificultăţi. Într-o dimineaţă, în loc să se prezinte la locul de adunare pentru obişnuita şedinţă de gimnastică de înviorare condusă de Crane, toţi oamenii îşi făcură de lucru prin grupurile sanitare. Pentru Crane, nici că se putea un afront mai mare. Se îndreptă spre punctul de comandă al batalionului, intenţionând să consemneze toată compania la carceră. Dar pe drum se mai linişti, şi gândindu-se bine, înţelese că era ceva în neregulă cu capacităţile sale de comandant. Aşa că ajunse la concluzia că cel mai bun lucru pe care îl avea de făcut, era să se descurce de unul singur. Chemă sergentul-major al companiei şi sergenţii de plutoane.

– Domnule locotenent, băieţii n-au spus nimic, i se raportă. S-au dus să se spele în grupul sanitar, iar când i-am chemat la adunare, s-au comportat de parcă noi nici n-am fi existat.

– Chestia asta cu gimnastica de înviorare i-a înnebunit, nu alta, explică Chips.

– Nu zău! explodă Crane. Ei bine, atunci, chiar în seara asta o să ţinem şedinţa de gimnastică! O să vedem noi ce cred ăştia!

Crane ordonă ca toată compania să fie prezentă la locul de adunare la şapte seara. La acea oră, se aflau prezenţi doar subofiţerii, restul soldaţilor dispărând.

Ştirea se răspândi ca fulgerul prin tot batalionul: compania B se afla în grevă. Crane adună din nou subofiţerii şi urlă la ei o jumătate de oră încheiată, făcându-i incapabili, inutili şi nepricepuţi în a-şi conduce oamenii. Nimeni nu-i răspunse nici un cuvânt. Toţi erau de partea soldaţilor, ştiind prea bine că sursa tuturor relelor era însuşi Crane, cu zelul său absurd în perpetuarea şedinţelor de gimnastică şi în modul său de a se purta cu soldaţii, pentru care era detestat de toată lumea.

Crane raportă colonelului despre cele întâmplate, iar acesta pedepsi compania la un stagiu de o săptămână în deşert, lângă Beer Sheba. Soldaţii se întoarseră de acolo murdari, întunecaţi la faţă şi mai nemulţumiţi.

Maiorul Pomfret dădu din nou câteva sfaturi colonelului, pe care acesta le acceptă în cele din urmă. Astfel, şedinţele de gimnastică fură suspendate, iar căpitanul Henry Gilberston fu rechemat de la batalionul de instrucţie pentru a-şi relua comanda companiei. Crane, înnebunit de furie pentru eşecul său, se revăzu la comanda plutonului şase.

*
* *

În seara revenirii lui Gilberston, Dooley şi Uşcheală se întorceau la unitatea lor după o ieşire fără permisie, beţi şi

puşi pe ceartă. Când ajunseră, stingerea se dăduse de mult, aşa că cei doi se opriră şi se sfătuiră ce să facă.

– Eu zic să mergem la culcare, propuse Uşcheală.

– Bine, bine, mormăi Dooley, dar mai înainte de asta, mai avem ceva de făcut. Ceva foarte important!

– Te-ai îmbătat ca un porc! Nu mai avem nimic de făcut! Hai la culcare, beţivule!

– Ba nu! Nu-i frumos să mergem să ne culcăm, până nu spunem noapte bună şi ofiţerilor!

– Fir-ar să fie! Uitasem de ei! Ai dreptate, cum să ne culcăm, fără să le spunem noapte bună? Nici n-au să poată dormi dacă nu le spunem noi noapte bună!

– Da, da, să mergem şi să-i spunem noapte bună lui Mama, articulă cu greu Dooley, împiedicându-se printre frângiile corturilor. Se pare că s-a întors.

– Da, şi lui şi prietenului meu, locotenentul Temple, îi ţinu isonul Uşcheală.

Porniră din loc, îndreptându-se spre corturile ofiţerilor. Bezna de afară le îngreuna planul, dar în cele din urmă ajunseră la aliniamentul acestora. Se proţăpiră în faţa lor, şi ţinându-se unul de altul şi clătinându-se zdravăn, începură să zbiere:

– Noapte bună, Mama! Mama, să ştii că Dooley ţi-o spune!

– Noapte bună, locotenente Temple! S-a reîntors Uşcheală cel destoinic! Noapte bună, ticălosule ce eşti!

– Hei, dom'le Crane, mă auzi? urlă Dooley. Eşti acolo? Eşti acolo, fuhrer Crane? Noapte bună şi mai du-te dracului!

Întreg batalionul le auzea zbieretele, şi bineînţeles şi ofiţerii. Crane ieşi din cortul său, trimise o santinelă după soldaţii de gardă şi porni apoi de unul singur să dea de cei doi zurbagii.

– Hei, Tărie! Te-ai trezit? urlă Dooley. Ţi-am zis noapte bună, sugativa naibii ce eşti!

– Şi tu Animalule! îi ţinu isonul Uşcheală. Dormi, Animalule, dormi? Ce mama naibii mai pui la cale cu ticălosul ăla de şef al tău?

Tot clătinându-se şi zbierând întruna, Dooley şi Uşcheală sfârşiră prin a se rătăci unul de celălalt, aşa că în momentul în care Dooley văzu apărând în faţa sa silueta lui Crane, îl luă drept Uşcheală.

– Pe unde dracu' te-ai învârtit mă? făcu el, încercând să-l apuce pe Crane de mână, pentru a-şi menţine echilibrul.

Acesta încercă să se ferească, dar se împiedică, alunecă şi căzu pe uşa latrinei, care se deschise imediat.

– Garda! Garda! strigă el dinăuntrul latrinei. Soldat Franks, din clipa asta te afli în stare de arest!

Dooley făcu câţiva paşi spre latrină, încercă să distingă prin întuneric trăsăturile celui care se afla acolo, şi-şi dădu seama în cele din urmă că era vorba despre comandantul său de pluton.

– Ah, tu erai, va' să zică, javră nenorocită! constată el, după care plecă în zig-zag, răcnind în toate părţile numele prietenului său.

*
* *

Dooley şi Uşcheală se aflau în stare de arest în corpul personalului de gardă. Crane îl acuzase pe Dooley de părăsirea unităţii fără aprobare, de beţie, de insulte aduse superiorilor şi de faptul că-l atacase. Dooley nu ripostase cu nimic la primele trei acuzaţii aduse, dar protestă viguros împotriva ultimei dintre ele, susţinând că locotenentul Crane

făcuse un pas greşit şi din acest motiv se pomenişe în latrină.

– Erai prea beat ca să-ţi mai poţi da seama ce făceai, lătră Crane la el.

– Dooley, n-am ce-ţi face, trebuie să te trimit în faţa comandantului de batalion, spuse Gilberston cu părere de rău. De data asta o să te alegi cu închisoarea.

– Domnule căpitan, nu-i corect, nu l-am lovit pe locotenent şi nici nu am intenţionat aşa ceva! exclamă Dooley în culmea indignării.

Gilberston era convins că Dooley era nevinovat. Avu de gând să-i ceară lui Crane să-şi retragă acuzaţia, dar doar privindu-l pe acesta, îşi dădu seama că era inutil. De altminteri, nici nu se înţelegea foarte bine cu locotenentul, aşa că singura soluţie era să vorbească el cu colonelul şi să-i amintească acestuia despre comportamentul deosebit al lui Dooley la Tobruk. Iar locotenentul Temple avea şi el să intervină în favoarea lui Uşcheală.

Dooley şi Uşcheală explicară celor ce-i păzeau cum se întâmplaseră lucrurile, iar vestea se răspândi cu rapiditate prin toată compania B:

– Dooley a încurcat-o cum nu se poate mai rău, făcu Chips. O să fie cuvântul său împotriva celui al lui Crane, iar Tărie n-are cum să nu-i dea crezare lui Crane, doar nu-i cretin!

Oamenii îşi manifestau solidaritatea cu cei doi, stând lângă cortul în care aceştia erau ţinuţi, şi din care Dooley răcnea ca din gură de şarpe:

– Să fiu al naibii dacă l-am lovit! S-a împiedicat ca un bleg, asta-i! Şi mor de oftică, mai bine i-aş fi pocnit mutra aia decât să fiu acuzat pe nedrept!

Colonelul îl condamnă pe Uşcheală la treizeci de zile închisoare, iár pe Dooley îl trimise în faţa consiliului de război. Peste o săptămână, batalionul fu înştiinţat oficial că Dooley fusese condamnat la trei luni de carceră. Însă conform zvonurilor care circulau, Dooley ar fi primit aceeaşi pedeapsă cu a camaradului său, dacă nu ar fi insistat Crane.

De atunci, Crane ajunse să fie înspăimântat de expresia de ură fățișă pe care o vedea înțipărită pe figurile oamenilor săi.

Capitolul XV

Păzit de doi jandarmi militari, Dooley fu condus spre închisoare într-un camion zăbrelit. Cei doi jandarmi, nişte tipi solizi şi înarmaţi, îl încadrară şi-i oferiră ţigări.

– Nu, mulţumesc, spuse el.

– Prietene, ar fi mai bine să accepţi, fiindcă o să apuci să mai fumezi abia peste trei luni.

Dooley le mulţumi mormăind şi acceptă ţigara.

Unul dintre jandarmi deschise discuţia:

– Auzi, bătrâne, să ştii că locul ăsta unde mergem, e foarte nasol.

Dooley îl auzea doar pe jumătate, gândindu-se în permanenţă la Crane, a cărui mărturie falsă contribuise la condamnarea sa.

– Ai dreptul la simpatia mea, reluă jandarmul, chiar dacă n-o meriţi. Marea majoritate a celor care au eşuat la fortăreaţa unde mergem, şi-au căutat-o cu lumânarea.

Dooley privea pierdut prin grilajul maşinii. Uitase că ofiţerii erau duşmanii săi naturali. Nu-i păsa câtuşi de puţin ce anume avea să-l aştepte la carceră. Un singur lucru conta pentru el şi acel lucru se numea Crane.

Crane, mincinosul. Ofiţerii aveau întotdeauna dreptate. Iar cei situaţi pe cele mai de jos trepte ale ierarhiei sociale, aveau parte doar de nedreptate. Îşi aminti afişul din Australia, care făcea publicitate pentru înrolarea în armată: „Intraţi în lupta pentru libertate".

Se înfurie brusc, şi-şi jură să nu mai pună mâna pe armă. Să câştige nemţii războiul, treaba lor! Nu puteau fi mai răi decât Crane, Pomfret şi Fitzroy.

Îşi dădu seama că jandarmul de lângă el continua să-i vorbească. Întoarse capul spre el, îi aruncă o privire dură şi se răsti la el:

– Auzi, măi sticlete, ia păstrează-ţi sfaturile astea pentru tine! Şi bagă-ţi bine în căpăţâna aia ce-ţi spun eu: nu l-am lovit pe ticălosul ăla de locotenent, ai înţeles?

Cei doi jandarmi schimbară o privire şi-şi făcură cu ochiul.

*
* *

În spatele unor ziduri de patru metri înălţime se zărea o clădire de piatră, de trei etaje. Camionul se opri în faţa unor porţi masive de fier, după care jandarmii îl predară pe Dooley celor doi gardieni ai închisorii, împreună cu un vraf de acte. Dooley fu condus până la etajul întâi, unde însoţitorul său bătu la o uşă pe care stătea scris „comandant".

O voce politicoasă îi invită să intre.

În spatele unui birou se afla un maior corpolent, dar bine făcut, cu o figură colţuroasă şi bine conturată. Părul negru îi stătea pe creştet de parcă ar fi fost o calotă, în timp ce o mustaţă subţire completa imaginea.

Maiorul examină îndelung hârtiile lui Dooley, după care se lăsă pe spatele fotoliului şi-l privi mai cu atenţie.

– Va' să zică, lovim ofiţerii, aşa-i?

– Nici măcar nu l-am atins.

Maiorul surâse:

– Mă dezamăgeşti. Mă aşteptam să spui că l-ai lovit şi că-ţi pare bine de lucrul ăsta.

– Nici măcar nu...

– Prizonierilor le este permis să vorbească doar pentru a răspunde la întrebări! Taci din gură!

După ce termină de urlat, maiorul îşi regăsi zâmbetul şi-l întrebă pe Dooley:

– Ţi-ar plăcea să mă loveşti, nu-i aşa? Te asigur că chiar mai înainte de a ieşi din încăperea asta, o să-ţi doreşti lucrul ăsta. Aici, în fortăreaţa asta avem rezervat un tratament special pentru soldaţii care îşi lovesc ofiţerii. Nu-i aşa, sergent?

După prima întâlnire dintre Dooley şi maiorul Portman, comandantul închisorii, deţinutul fu condus într-o încăpere în care doi paznici îi luară obiectele personale: batista, o scrisoare, nişte mărunţiş şi portvizitul.

– O să primeşti toate astea când o să ieşi de aici, îi spuse unul dintre ei.

Rânji, descoperindu-şi dinţii murdari, după care adăugă:

– Bineînţeles, dacă o să fii cuminte.

Al doilea paznic începu să-i scotocească prin portvizit, dădu de o fotografie, o privi şi-l întrebă:

– Cine-i târâtura asta?

– Maică-ta, cine să fie, mă jigodie!

Cei doi săriră imediat asupra lui Dooley. Acesta se apără cu furie, punând în loviturile pe care le dădea toată ura acumulată. Cu toate astea, nu reuşi să le facă faţă. Un genunchi îl nimeri drept în stomac, făcându-l să se încovoaie de durere. Căzu la pământ, uşor ameţit. Simţi o lovitură ascuţită în coaste şi imediat durerea i se răspândi în tot corpul.

Paznicul cu dinţii murdari îngenunche pe pieptul său şi-l apucă de păr.

– Prima lecţie pe care trebuie s-o înveţe un prizonier este că nu are voie niciodată să răspundă! spuse paznicul pe un ton relativ calm. Mai întâi întreabă: „Am voie să vorbesc, domnule?“ şi abia atunci, dacă i se permite, poate să-şi deschidă pliscul ăla nenorocit. Acum, ridică-te în picioare şi ia poziţia de drepţi!

Dooley se ridică clătinându-se şi abia reuşind să se ţină pe picioare. După ce-şi mai trase sufletul şi începu să vadă mai bine, şuieră printre dinţi:

– Mama voastră de şobolani nenorociţi ce sunteţi!

Paznicul cu dinţii murdari deschise un dulăpior, scoase din el două centuri, şi apoi zâmbi spre colegul său:

– Jos? îl întrebă el duios.

– Da. Hai soldat, mişcă-te!

Îl împinseră pe Dooley de-a berbeleacul pe scări două etaje, după care îl băgară într-o celulă cu pereţii goi şi închiseră uşa cu cheia în urma lor.

Paznicul cu dinţii murdari îşi scoase cascheta şi şi-o puse pe jos. Figura sa de brută strălucea de plăcere. Tovarăşul său era mai slab şi purta ochelari cu ramă de metal, pe care şi-i scoase de la ochi şi le frecă lentilele. Avea buzele subţiri şi părea un pastor de ţară.

– Eşti evreu? îl întrebă el pe Dooley.

Acesta nu scoase nici un cuvânt.

– Îi urăsc pe evrei, continuă paznicul cu ochelari. Ei l-au crucificat pe Cristos. Mi-ar plăcea să fii evreu.

– Poate că este comunist, sugeră celălalt.

– Toţi evreii sunt comunişti, afirmă pastorul cu gravitate.

Îşi puse ochelarii la ochi şi brusc, îl lovi pe Dooley peste mână cu centura. Bucata de metal a centurii îi sfâşie acestuia

carnea de pe degete, făcându-l pe Dooley să scoată un urlet de durere, şi să-şi acopere mâna rănită cu cealaltă. Chiar atunci, celălalt paznic îşi repezi centura peste gâtul lui, prizonierului făcând să-i ţâşnească sângele. În tăcere şi fără milă, cei doi se porniră să-l lovească cu rândul. Dooley îşi ascunse capul între mâini şi încercă să scape fugind prin celulă, dar loviturile plouau din toate părţile. Carnea i se tumefiase, iar sângele îi curgea din rănile ce-i acopereau corpul.

După cinci minute, supliciul încetă, iar Dooley fu dus într-o celulă în care nu se afla decât o pătură. Mai târziu, primi o bucată de pâine şi o cană cu apă. Încercă să bea, dar gâtul îi era prea umflat.

Nu era altceva decât o durere vastă şi devorantă.

*
* *

În fortăreaţă se aflau cinci sute cincizeci de prizonieri. O parte dintre ei erau nişte recidivişti înrăiţi, deja condamnaţi de tribunalele civile înainte de înrolarea lor în armată. Alţii erau ca şi Dooley, adică dezertori, indivizi care vânduseră arme arabilor sau care loviseră ofiţeri sau chiar subofiţeri. Toţi însă aveau o trăsătură comună: ura faţă de temnicierii lor.

Dooley rămase în celulă trei zile. În a patra zi, fu scos şi dus sub escortă în curtea vastă interioară, în care dădu cu ochii pentru prima oară de cei care împărtăşeau aceeaşi soartă cu a lui. Deţinuţii aveau vârste între douăzeci şi cincizeci de ani, iar închisoarea îi marcase pe toţi. Unii aveau o privire furişată, în timp ce alţii, ca Dooley, rămăseseră într-o permanentă atitudine de împotrivire.

Temnicierii nu conteneau să inventeze tot felul de pedepse care să le satisfacă sentimentele sadice. Cel cu ochelari şi aspect de pastor de ţară, era poreclit Rechinul. Una dintre plăcerile favorite ale acestuia era de a-i pune pe prizonieri să sape o groapă, s-o umple cu apă şi să intre în ea. Apoi, cel dinăuntru trebuia să bată pasul pe loc, urmărind comenzile Rechinului. Cea mai mare parte dintre prizonieri acceptau acest chin, preferându-l bătăilor din celulă.

Printre deţinuţi se afla un tip zdravăn, pe nume Moffat, care fusese încarcerat pentru faptul că lovise un ofiţer. Trăsăturile îi rămăseseră plăcute şi dădea senzaţia unei rezistenţe îndârjite. Toţi prizonierii îl admirau pentru tenacitatea sa de a nu se lăsa îngenunchiat de către Rechin, chiar şi după o oră întreagă de bătăi. Performanţa lui Moffat era cu atât mai remarcabilă, cu cât Rechinul era renumit pentru fantezia pe care o avea de a-şi înfrânge victimele. Maffot, care învăţase să vorbească fără să mişte din buze, mormăia zi de zi: „Într-o bună zi, o să-i iau gâtul Rechinului."

Prima oară când Rechinul îi ordonase să stea în genunchi în faţa sa, Dooley îl privise mai întâi în ochi câteva secunde. Simţea un chef nebun să pocnească mutra de fanatic din faţa sa, dar reuşi să se stăpânească, dădu din umeri şi îngenunche.

Mai târziu, Dooley află că Rechinul făcuse parte din poliţia politică. Numeroşi temnicieri făcuseră parte din poliţie sau din închisorile civile, aşa cum era cazul paznicului cu dinţii murdari care fusese dat afară din poliţie pentru luare de mită. Un alt temnicier fusese şi el deţinut, şi la eliberare, îşi manifestase dorinţa de a fi angajat drept temnicier. Moffat îi povesti lui Dooley despre individul respectiv că avea un cazier încărcat cu tot felul de furturi şi trafic de stupefiante, pe lângă faptul că mai servise şi drept indicator al poliţiei. Cât despre maiorul Portman, nu se ştia altceva decât că fusese inspector de poliţie şi că era un sadic.

– Ştii, şobolanul ăsta, îi spuse Moffat lui Dooley, m-a chemat la el în birou, şi mi-a spus că aici, prizonierii nu au dreptul să primească nici un fel de corespondenţă, dar cu mine o să facă o excepţie. Avea pe masă o scrisoare, de la nevastă-mea. A deschis-o şi a început s-o citească. Ştiam că nu avea dreptul. Nimeni nu are dreptul să citească corespondenţa soldaţilor, nici dacă e general. Dar nici n-am crâcnit, fiindcă mi-am spus că aşa o să aflu şi eu despre ea câte ceva. Trebuia să-mi fi dat însă seama că de la viermele ăsta nu te poţi aştepta la nimic bun. M-a lăsat aşa în faţa lui, cât timp a citit toate cele şase pagini, după care şi-a ridicat botul din scrisoare şi a rânjit spre mine. „Cu nevastă-ta totul e în regulă, îmi spuse el. Niciodată nu s-a simţit mai bine. Acum, probabil că are burta la gură, de la unul din amanţii ei." Aici, nu m-am mai putut stăpâni şi m-am năpustit spre el. Târâtura naibii, asta aştepta!

Şi Moffat zâmbi aducându-şi aminte de cele petrecute.

– Dar i-am tras-o, să mă ţină minte toată viaţa! Abia m-au putut lua de pe el! M-au băgat în celulă şi dă-i omor la mine! Mă ţineau patru, şi Rechinul mă caftea de-mi suna apa-n cap!

Povestirile lui Moffat se terminau invariabil cu aceeaşi afirmaţie solemnă: „Într-o bună zi, o să-i iau gâtul Rechinului."

În fiecare dimineaţă, maiorul Portman stătea retras în curte şi observa deţinuţii care îndeplineau diferite corvoade, cu un zâmbet nefiresc întipărit pe faţă. Oamenii erau ferm

convinşi că vreun spirit demonic al locului se întrupase în corpul de brută cu figură albă şi efeminată al maiorului.

Istoria lui Dooley cu locotenentul Crane nu interesase pe nimeni. Nu avea importanţă pentru care anume motiv se ajunsese acolo. Ceea ce conta, era faptul că erai acolo. Însă noapte de noapte, tremurând sub pătura sa, Dooley rămânea treaz ore întregi, rumegând răzbunarea care îi rămăsese unica sa consolare.

*
* *

Capitolul XVI

Într-o zi, Andy Cain fu înştiinţat că trebuia să se prezinte la colonel. Întrucât şi Chips fusese chemat la colonel, de la care aflase că fusese propus pentru a urma nişte cursuri de elev-ofiţer, Andy se gândi că poate tot acesta era motivul.

Intrând în anticamera biroului colonelului, sergentul-major Varney îl salută cu un respect neobişnuit, ceea ce-i întări presupunerile. Peste câteva clipe, se afla în faţa colonelului.

– Pe loc repaos, sergent!

Colonelul Fitzroy răsfoi printre hârtiile de pe birou, după care se lăsă pe spătarul fotoliului.

– Probabil că ai presupus pentru ce anume motiv te-am chemat. Batalionul nostru trebuie să dea cinci subofiţeri pentru cursurile de elevi-ofiţeri. Căpitanul Gilberston mi-a vorbit despre tine în nişte termeni foarte buni. La Tobruk te-ai luptat extraordinar, iar de când ne-am întors în Palestina, comportamentul tău de subofiţer a fost fără cusur. Aşa că vei face parte dintre cei cinci. Oameni de talia ta dau forţă unui batalion de infanterie. Avem nevoie de oameni ca tine. Şi să ştii că de multe ori stau şi cântăresc dacă cutare sau cutare, o să aducă servicii mai multe ca ofiţer decât ca

convinşi că vreun spirit demonic al locului se întrupase în corpul de brută cu figură albă şi efeminată al maiorului.

Istoria lui Dooley cu locotenentul Crane nu interesase pe nimeni. Nu avea importanţă pentru care anume motiv se ajunsese acolo. Ceea ce conta, era faptul că erai acolo. Însă noapte de noapte, tremurând sub pătura sa, Dooley rămânea treaz ore întregi, rumegând răzbunarea care îi rămăsese unica sa consolare.

*
* *

Capitolul XVI

Într-o zi, Andy Cain fu înştiinţat că trebuia să se prezinte la colonel. Întrucât şi Chips fusese chemat la colonel, de la care aflase că fusese propus pentru a urma nişte cursuri de elev-ofiţer, Andy se gândi că poate tot acesta era motivul.

Intrând în anticamera biroului colonelului, sergentul-major Varney îl salută cu un respect neobişnuit, ceea ce-i întări presupunerile. Peste câteva clipe, se afla în faţa colonelului.

– Pe loc repaos, sergent!

Colonelul Fitzroy răsfoi printre hârtiile de pe birou, după care se lăsă pe spătarul fotoliului.

– Probabil că ai presupus pentru ce anume motiv te-am chemat. Batalionul nostru trebuie să dea cinci subofiţeri pentru cursurile de elevi-ofiţeri. Căpitanul Gilberston mi-a vorbit despre tine în nişte termeni foarte buni. La Tobruk te-ai luptat extraordinar, iar de când ne-am întors în Palestina, comportamentul tău de subofiţer a fost fără cusur. Aşa că vei face parte dintre cei cinci. Oameni de talia ta dau forţă unui batalion de infanterie. Avem nevoie de oameni ca tine. Şi să ştii că de multe ori stau şi cântăresc dacă cutare sau cutare, o să aducă servicii mai multe ca ofiţer decât ca

sergent. Şi mi s-a întâmplat spre regretul meu, să ajung la concluzia că cineva, oricât de bun subofiţer ar fi, nu are acea calitate imponderabilă, intangibilă, care să-l determine să devină un ofiţer la fel de bun.

Andy începu să se neliniştească. Colonelul îl privea cu un aer enigmatic iar tăcerea sa atârna greu. Andy se gândi că totul se datora jocului preferat al colonelului, prin care se delecta cu puterea sa. Cu toate astea, rămase nemişcat, fără să lase să i se ghicească sentimentele ce-l bântuiau.

Colonelul îşi muşcă buzele, bătu darabana cu degetele pe birou, după care reluă:

– Normal, noi analizăm fiecare caz în parte, cu cea mai mare atenţie, atunci când e vorba despre o avansare atât de importantă.

„E clar, vrea să mă dea la o parte", se gândi Andy, simţindu-se brusc teribil de decepţionat.

– Împotriva ta nu există decât un singur punct negativ. Probabil că-ţi dai seama că este vorba despre faptul că ai părăsit unitatea fără să ai aprobare, act pe care nu l-ai putut explica apoi.

Andy încercă să deschidă gura, plin de nerăbdare, dar colonelul i-o luă înainte:

– Mă rog, ce mai, asta face parte din trecut, şi nici nu a fost consemnată cu cerneală roşie în livretul tău. Aşa că poţi spera că faci parte din cei cinci subofiţeri aleşi, îl anunţă colonelul pe un ton debordând de generozitate.

În acele clipe, Andy simţea chiar prietenie pentru colonel, care adăugă aproape imediat:

– Sper să nu comiţi vreun act de indisciplină care să facă să-mi schimb hotărârea?

– Domnule colonel, puteţi să vă bizuiţi pe mine!

– Şi dacă tot veni vorba despre disciplină, să ştii că unitatea noastră cam duce lipsă de aşa ceva în ultima vreme.

După cum ştii şi tu, am avut cazuri de adevărată rebeliune. Şi totul pare să provină de la compania B. Noroc că am reuşit să depistăm pe autorii acestor acte de nesupunere. În prezent, şapte oameni din batalionul nostru se află la închisoarea militară. Ceea ce ne trebuie...

Şi colonelul adoptă un aer conspirativ:

– Nouă ne este necesară o muncă de detectiv. Dar ceea ce m-a surprins cel mai mult în dosarul tău, a fost devotamentul pe care-l ai faţă de batalion, devotament superior oricăror alte nemulţumiri. În curând, vei fi unul dintre ofiţerii mei, şi pentru acest motiv, solicit din partea ta un devotament şi mai mare. Cain, pentru a fi ofiţer, este nevoie de calităţi superioare. Noi suntem comandanţii, aşa că noi câştigăm bătăliile. Nu ne aflăm aici pentru a fi iubiţi de către soldaţi, ci pentru a-i face să ne dea ascultare.

*
* *

Andy părăsi biroul colonelului pradă unor gânduri contradictorii. Cele spuse de Fitzroy reuşiră să-l zăpăcească. Cu alte cuvinte, în viziunea colonelului, batalionul nu era altceva decât o cloacă de intrigi şi de nesubordonare, şi plini de agitatori care trebuiau depistaţi, însă părerea sa nu făcea decât să confirme faptul că nu reuşise să-şi înţeleagă oamenii. Cu siguranţă, existau şi caractere puternice, ca Tony Horne, care încercase să organizeze un birou de reclamaţii, sau ca Uşcheală, care ducea o campanie susţinută împotriva lui Crane, Peter Dommock, care vărsase marmita cu cupă în capul lui Baxter, Sullivan, despre care se spunea că este comunist şi ale cărui sfaturi erau foarte înţelepte şi Dick Brett, care fusese în mai multe rânduri unul dintre instigatorii principali ai aşa-ziselor greve. Dick era întot-

deauna purtătorul de cuvânt al nemulţumirilor oamenilor săi. Se integrase cu desăvârşire în plutonul şase, identificându-se cu soldaţii simpli.

Dick era singurul om pe care Andy îl regreta. Avea impresia că în acele clipe se retezau ultimele legături cu camaradul său de altădată. Îşi aminti ultimele cuvinte ale colonelului:

– O să fac din tine un ofiţer, ceea ce înseamnă că de acum înainte îmi aparţii! Odată, îţi aminteşti, m-ai făcut de râs în prezenţa întregului batalion. Dar acum, ambiţiile tale se află în palma mea. Cain, ai grijă cum te porţi, ca să fiu şi eu generos cu tine!

Pe vremuri, Andy Cain cel de altădată i-ar fi spus colonelului să se şteargă undeva cu brevetul lui de ofiţer, ar fi făcut stânga-mprejur şi ar fi ieşit din biroul lui fără să-i pese de nimic.

Ezită, gândindu-se să facă acelaşi lucru, dar o voce din interiorul său îl reţinu, o voce batjocoritoare şi dură, care îi aducea aminte de toate eşecurile lui de odinioară, printre care şi pierderea soţiei.

Îi mai rămânea o ultimă şansă de împlinire şi de reuşită. Aşa că nu mai contau renunţările indispensabile pentru a obţine în sfârşit un succes oarecare în viaţa sa.

„Locotenent Andy Cain...“ îşi spuse ca pentru sine, în şoaptă.

*

* *

CARTEA A PATRA

VICTORIA

Capitolul XVII

Un convoi interminabil de camioane se înşira de-a lungul drumului, asemenea unui lanţ uriaş. De-o parte şi de alta se întindea deşertul, ameninţător şi îngheţat sub razele lunii. Stelele îndepărtate tremurau pe cerul senin, creînd o iluzie de pace nepământeană, pe care zgomotele făcute de coloana de maşini o desfiinţau.

Maşinile îşi micşorară viteza din ce în ce mai mult, până când, în cele din urmă se opriră. Siluete cu contururi vagi, acoperite de mantale, coborâră din camioane, iar cizmele lor răsunară pe piatra drumului. Şoapte şi murmure se ridicară în noaptea fără de sfârşit, în care parcă şi exclamaţiile păreau reţinute şi şoptite.

Dick Brett ieşi din cabina unui camion, se duse în spatele acestuia, ridică prelata şi le spuse oamenilor:

– O să stăm cam vreun sfert de oră. Nu vreau să văd nici lumini, şi nici ţigări aprinse.

– S-a înţeles, şefule! se auzi o voce.

Bob Hamilton cel masiv îşi făcu vânt peste oblonul camionului şi sări jos, urmat de alţi câţiva.

– Unde naiba suntem? se auzi o voce.

– Undeva, prin Egipt.

– Nici nu m-aş fi îndoit!

Dick dădu aceleaşi instrucţiuni şi militarilor din alte două camioane, în timp ce Dooley sări jos mormăind:

– Doamne Sfinte, dacă nu s-ar fi oprit în clipa asta, făceam pe mine, şi mai multe nu !

– Cum ţi s-a părut călătoria asta? îl întrebă Dick.

– Merge, cum să mi se pară? Numai că îmi este cam foame.

– Vezi că în primul camion avem o ladă de conserve de carne.

– Alea să le mănânci tu! Numai dacă aş fi fost lihnit de foame, m-aş fi încumetat să halesc aşa ceva!

Dick se îndepărtă de el, plecând să-l caute pe locotenentul Chips Prentice, comandantul plutonului şase. Şoferul camionului în care călătorise Dooley se apropie de acesta şi-i spuse conspirativ:

– Ce-ar fi să aprindem pe şest câte o ţigară? Văd că te ai pe bune cu caporalul!

– Păzea! făcu cineva din spatele lui. Uite-l pe căpitanul Crane!

Noul comandant al companiei C rămase pe loc văzându-şi fostul său pluton.

– Unde este locotenentul Prentice? întrebă el.

Doi dintre soldaţi îi întoarseră cu ostentaţie spatele, în timp ce restul priveau în gol. Nimeni nu-i răspunse.

– Am întrebat unde este locotenentul Prentice?

Tăcerea şi răceala cu care fusese întâmpinat îl făcu să-şi muşte buzele de ciudă. Dooley, cu ochii deschişi pe jumătate, abia reuşea să-şi ascundă rancuna.

– Unde este locotenentul Prentice? insistă Crane.

– Eşti destul de mare ca să-l poţi găsi de unul singur, se auzi o voce.

Crane se îndepărtă, strigând:

– Prentice! Locotenente Prentice!

În spatele său, o voce îl îngână pe un ton batjocoritor.

*
* *

– Tu eşti, Dick?

– Da, locotenente!

– Stai aşa, că vin şi eu!

Dick făcu câţiva paşi şi dădu peste Chips, care stătea lângă unul dintre camioane.

– Te căuta Crane, îi spuse el acestuia.

– Mda, m-am văzut cu el. Cică plutonul şase ar fi spus tot felul de porcării în timp ce treceam pe lângă arabii ăia, acum vreo jumătate de oră.

– Ar face mai bine să-şi vadă de treaba lui!

Chips îi răspunse cam nervos:

– E şi tâmpit, fiindcă dacă ne-am fi luat de ei, toată lumea şi-ar fi dat seama că suntem australieni. Iar ordinul este să trecem cât mai neobservaţi.

Dick se porni să râdă.

– Acum, toţi arabii din Orientul Mijlociu or să ştie că australienii se îndreaptă spre El Alamein!

Dându-şi seama că Chips era între ciocan şi nicovală, având în vedere antipatia sa faţă de Crane şi loialitatea de care trebuia să dea dovadă faţă de un membru al corpului ofiţeresc din care şi el făcea parte, Dick se hotărî să schimbe subiectul.

– Brennan e bolnav, spuse el.

– Da' ce a păţit?

– Are diaree.

– Ar putea fi foarte bine şi dizenterie. Spune-i să se ducă la vizita medicală.

– Nu vrea. Doar îl cunoşti, preferă să crape, decât să zică lumea despre el că este un căcăcios.

– N-o să intrăm în luptă decât peste câteva zile. Dacă la următoarea oprire continuă să se simtă rău, dă-i ordin să se ducă la infirmerie.

– În regulă. Auzi, după părerea ta, pe unde naiba suntem?

– Habar n-am. Părerea mea este că ne aflăm undeva, la sud de Cairo.

– Şi ce, nu crezi că o să intrăm imediat în luptă?

– Nu. Însă n-o să întârziem cine ştie ce. Am impresia că situaţia este foarte nasoală.

– Sper să nu exagerezi.

– Câtuşi de puţin. Trebuie să privim lucrurile realist. Friţii se află la nici o sută de kilometri de Alexandria.

– Mda, nu prea văd cine i-ar putea opri.

– Ştii cine? Doar cu terenul ăsta s-ar putea să avem baftă. Nemţii sunt obligaţi să treacă printr-un defileu, situat între depresiunea Qattar şi mare. Aşa că vor fi departe de bazele lor. S-ar putea să mai răsufle ceva, până când or să încerce străpungerea.

– Tu crezi că ai noştri îşi dau seama de rahatul în care ne aflăm?

– Da, băieţii cunosc situaţia.

– Şi cu toate astea nu le pasă nici cât negru sub unghie.

– Nimic nu-i poate demoraliza! Asta-i clar!

Chips chicoti satisfăcut. Ajunsese să se identifice cu oamenii săi, şi nici vorbă să semene cât de cât cu ceilalţi ofiţeri. Rămăsese în continuare acelaşi brav şi bun Chips.

În spatele lor se auziră paşi scârţâind pe nisip. Trei siluete se profilară pe înălţimea unei dune. Printre ele, se afla caporalul Slim Sullivan. Toţi îl salutară pe Chips cu o bucurie vădită.

– Ce mai faci, Chips?

– Salut, băieţi! Vă place plimbarea?

Cei trei se apropiară şi-l înconjurară, dornici să stea la taclale.

– Brennan a încurcat-o, spuse Sullivan.

– Mda, mi-a spus Dick.

– Mamă, mi-e o foame de nu vă văd! exclamă cineva dintre ei.

– O să vi se dea o masă caldă peste vreo jumătate de oră. spuse Chips.

– Şi o să putem şi fuma, adăugă Sullivan, pe un ton nostalgic.

– Auzi, după ce se va crăpa de ziuă, îi spuse Dick lui Sullivan, să trimiţi trei oameni din grupa ta după mâncare, m-ai înţeles?

– O să venim noi trei, îi răspunse acesta, arătând spre ceilalţi cu care venise.

– Mă, nu cumva voi v-aţi legat de arabii ăia?

– Ba da. Dar de ce întrebi?

Chips zâmbi:

– Bine, bine, dar să n-o mai faceţi. Deja Crane mi-a făcut observaţie pentru chestia asta.

– Gata şefu', s-a înţeles!

De peste tot răsunară fluierături scurte.

– Plecăm! Îmbarcarea! făcu Chips.

Peste câteva minute, convoiul se puse din nou în mişcare. În camioane, oamenii moţăiau pe apucate într-un somn agitat.

*
* *

În noaptea următoare, convoiul ajunse într-un punct anume din deşert, unde fu debarcat batalionul X. La prima vedere, nu exista nici un reper natural, nimic altceva decât întinderile nesfârşite de nisip sub cerul rece, presărat de stele. Imediat se ridicară corturile statului major, însă plutoanele se culcară în nisip. Scorpionii ce ieşeau de sub pietre alergau peste corpurile frânte de oboseală, incapabile să mai simtă ceva.

Batalionul era gata de luptă.Toţi militarii îşi puseseră pe cap căştile de oţel, iar puştile mitralieră Bren, mitralierele Vickers, automatele Boy şi mortierele, unse cu grijă, erau în stare de funcţionare. Toţi ştiau că undeva, foarte aproape de ei, unităţile victorioase ale germanilor se pregăteau în vederea unui atac final care avea să-i conducă spre Cairo şi Alexandria.

Cu toate astea, toţi erau calmi. Tonul îl dădeau veteranii, care se odihneau, tăifăsuind liniştiţi, fără să facă nici cea mai mică aluzie cu privire la ziua ce avea să urmeze. Însă un gând copleşitor îi învăluia, asemenea unui nor prevestitor de furtună: în curând, mulţi dintre ei aveau să moară.

Dooley îl aştepta pe Moffat. Ieşise din închisoare înaintea acestuia, dar între cei doi se stabilise o prietenie trainică. Reveniseră amândoi la viaţa cotidiană de militar, cu o amărăciune profundă în suflet şi o neîncredere către toată lumea. Se agăţaseră de sentimentul de prietenie reciprocă, animaţi amândoi de aceeaşi ură împotriva temnicierilor şi a ofiţerilor. La ieşirea din închisoare, Moffat ceruse să fie repartizat în batalionul X, pentru a fi împreună cu Dooley. De multe ori, cei ce ieşeau din închisorile militare, aveau posibilitatea de a-şi schimba unităţile din care proveniseră, iar de cele

mai multe ori, erau chiar obligaţi s-o facă. Moffat sosise în Siria împreună cu o unitate de întărire, şi trebuia să ajungă în curând la plutonul şase. Iar Dooley îl aştepta.

Dick nu putea să doarmă. Se plimba, uitându-se gânditor la oamenii săi, care în marea lor majoritate, dormeau.

Peter Dimmock îl zări, se ridică de la locul său şi-i spuse:

– Ce-i Dick, e vreo problemă?

– Nu, nici o problemă. La tine, totu-i în regulă?

– Da, totul e în regulă, răspunse Hamilton din întuneric. Ai vreo treabă acum?

– Nu. Doar mă plimbam.

– Atunci, vino şi stai cu noi.

Dick acceptă invitaţia, mai ales că-l văzu şi pe Dooley.

– Totul e în regulă, Dooley?

– Mda, nici o problemă.

– Auzi Dick, după părerea ta, unde ne aflăm? îl întrebă Hamilton.

– La vreo câţiva kilomteri de Amiria, aşa cred.

– Eu cred că mai curând suntem lângă Ikingi Mariout.

– Eu ştiu unde o să fim mâine, le reteză vorbele Peter. O să fim la El Alamein, aşa că ce rost mai are să discutăm?

Un jeep trecu stârnind nisipul şi opri la câţiva paşi de ei. Uşcheală coborî şi se îndreptă spre ei.

– Ar trebui să-ţi tragem un glonţ drept în boaşe! făcu Hamilton, scuipând nisipul din gură.

– Nu-i bine să te joci cu moartea, îl sfătui acesta. Ce mai faceţi, băieţi?

– De unde naiba ai julit jeepul ăsta? Ia uitaţi-vă, nici şenilă nu mai are! Ce dracu' ai făcut cu şenila?

– Am făcut-o cadou unui tip, ce să fac. Hei, ăsta care vine parcă-l cunosc de undeva!

Silueta înaltă şi adusă de spate a infirmierului Tony Horne se apropia de ei.

– Cine naiba este individul ăsta? Nu prea văd bine! făcu Uşcheală.

Horne ajunse lângă ei, îşi lăsă pe nisip trusa medicală şi rânji prietenos.

– Ei, asta-i bună! Nu se poate! este chiar colonelul Horne! exclamă Uşcheală.

– Chiar aşa! răspunse acesta. Ce mai faci, generale?

– Binişor, generalisime, binişor.

– Îmi pare bine să aud asta, mareşale, spuse Horne.

Se aplecă spre Dooley şi coborând vocea, îl întrebă:

– E în regulă, Dooley?

– Mda, merge. Îl aştept pe prietenul meu din închisoare.

Tony dădu din cap în semn că înţelesese.

– Dacă ai treabă, noi nu te mai reţinem, îi spuse Sullivan infirmierului. Pari grăbit, nu?

Spre mirarea generală, Tony părea niţel dezamăgit. Dădu din cap, după care le explică:

– Vă înşelaţi. Să ştiţi că am ajuns chiar la destinaţie.

– Ei, pe naiba, nu se poate! exclamă Hamilton.

– Ba chiar aşa cum vă spuneam. Am fost repartizat la plutonul şase, aşa că nemernicilor, nu care cumva să vă lăsaţi împuşcaţi toţi deodată!

– Bine, o să încercăm! îl linişti Sullivan.

*
* *

Dooley stătea cu privirea în jos. După câtva timp, spuse:

– Mă tot gândesc la doi nenorociţi de jandarmi din Ierusalim. Ăştia cu siguranţă că n-or să se mai întoarcă vreodată

în Australia. Cunosc o grămadă de tipi care le-ar lua gâtul cu mare plăcere, la prima ocazie care s-ar ivi!

– Şi bineînţeles, că şi tu faci parte dintre ei, nu? îl întrebă Sullivan.

Dooley nu răspunse. Îşi strânse buzele şi aruncă spre Sullivan o privire otrăvită.

– Slim, mai tacă-ţi gura! făcu Uşcheală spre acesta.

– Auzi, de ce naiba îţi complici tu viaţa pentru jigodiile alea de jandarmi? reluă Sullivan, cu blândeţe în glas.

– Mă, tu ai luat-o vreodată pe coajă de la nişte javre de-astea? i se adresă Uşcheală.

– A luat-o, şi ştie ce înseamnă, răspunse Dooley în locul lui.

– Slim a făcut o lună de pârnaie, îi lămuri Tony.

– Pentru ce motiv?

Dooley păru brusc interesat.

– Asta s-a întâmplat prin 1933, când a luat cuvântul la o întrunire a şomerilor.

– Şi ce, vrei să le iei gâtul la ăia care ţi-au umflat cocoaşa? făcu Uşcheală batjocoritor.

– Nu foloseşte la nimic dacă tot timpul nu te gândeşti la nimic altceva decât la răzbunare, replică sec Slim.

Din împrejurimi, se auzi o voce tunătoare:

– Dooley Franks! Unde naiba eşti?

Dooley sări în sus şi exclamă:

– Ăsta-i Moffat! Prietenul meu!

Şi o zbughi în direcţia din care se auziseră strigătele.

*
* *

Înainte de a merge la culcare, Peter Dimmock avu o scurtă discuţie cu comandantul său de pluton.

– Eu nu am stofă de erou, spuse Peter, şi nu-mi ştiu dinainte reacţiile pe care le pot avea. Cu toate astea, aş prefera să mor decât să dezertez, dar se pare că de multe ori, destinul te salvează chiar fără să-ţi dai seama. Nu-i aşa?

Chips începu să râdă:

– Fii liniştit, n-ai să dezertezi. Şi dacă totuşi o să ţi se întâmple una ca asta, n-ai să fii singur!

– Dar să ştii că îmi este frică, insistă Peter.

Chips îl privi pe Peter cu căldură. Se părea că omul acela mărunt şi simplu din faţa sa era cât se poate de sincer.

– Tuturor ne este frică, spuse el. O să te obişnuieşti. Uită-te la mine. Dacă o să mă vezi că o să mă arunc la pământ, să faci şi tu la fel. Nu trebuie decât să stai cu ochii lipiţi de unchiul Chips!

– Eu nu sunt altceva decât un fermier amărât şi ignorant. Înainte de război, nu am fost niciodată mai departe de Brisbane.

Şi arătă cu mâna deşertul infinit care se întindea în faţa lor.

– Mă simt pierdut în toată pustietatea asta, continuă el cu o voce neajutorată. Mă aflu la mii şi mii de kilometri depărtare de casă, printre străini, iar peste tot este numai nisip... De ce naiba ne luptăm noi în deşertul ăsta? Toată lumea asta care caută să se omoare unii pe alţii... eu nu sunt decât un amărât... dar nu...

Şi dădu din mână a neputinţă.

– E de necrezut!

*
* *

Cînd se lumină de ziuă, peisajul arăta şi mai dezolant. Privirea nu se putea fixa de nici un reper, iar orizontul se afla la nici un kilometru, după care totul se pierdea într-o ceaţă tremurătoare. Tot timpul zilei, bombardierele zburară deasupra taberei, în toate direcţiile. Uruitul motoarelor parcă nu mai avea de gând să contenească. Oamenii stăteau cu capetele ridicate, uitându-se la cer, cu presentimentul sumbru a ceea ce avea să-i aştepte peste câţiva kilometri, unde armata britanică zdrobită, cramponată de o fâşie de teren, le aştepta ajutorul. Iar în momentele în care zgomotele canonadei răzbăteau până la ei, oamenii se întrerupeau din săpatul tranşeelor, pentru a ciuli urechea.

Dick îşi aminti de prima lor zi de luptă cu mai mult de un an în urmă. Dar de data asta, era complet diferit. Nici unul dintre ei nu mai era indiferent. Nici unul nu mai considera războiul ca pe o aventură. Oare oamenii se schimbaseră pentru că şi războiul se schimbase?

Chiar şi cei care nu primiseră încă botezul focului aveau oroare de nazişti. Vorbeau cu gravitate despre tot ceea ce era legat de lupte, fără nici cea mai mică urmă de cinism. Toţi erau antihitlerişti convinşi, şi cu toate că ignorau multe aspecte ale conflictului armat ai cărui eroi erau, îi sesizaseră esenţa.

*
* *

În timpul sejurului batalionului în Siria, oamenii se apropiaseră unii de alţii. Crane devenise comandantul companiei C, iar cei din plutonul şase erau fericiţi pentru faptul că Chips, după ce se întorsese de la şcoala de ofiţeri, le devenise comandant. Lucas şi Andy preluaseră comanda altor

două plutoane din compania B. Cei din plutonul lui Lucas îl găseau pe acesta cam batjocoritor, însă tolerant, iar oamenii lui Andy spuneau despre comandantul lor că era un „țicnit clasa-ntâi," nereușind să definească în alți termeni izolarea și starea ciudată de spirit a acestuia. La popota ofițerilor, atât colonelul cât și ceilalți ofițeri îl tratau pe Andy cu politețe, însă de la distanță. Chiar și Gilberston, Lucas și Chips, după ce avuseseră câteva discuții în contradictoriu cu acesta, se arătau amabili cu el, însă circumspecți. Andy crezuse că avea să aibă parte de o avansare rapidă, însă se lovise de favoritismul colonelului. Între timp, descoperise că exista o diferență enormă între conștiinciozitatea cu care trata sarcinile sale, și devotamentul convins al lui Henry Gilberston. Iar lucrul ăsta se citea cel mai bine pe fețele soldaților.

Cu toate astea, avea de multe ori nostalgia prieteniei pe care o avusese cu Dick și Dooley, și din care nu mai rămăsese decât un semn din cap pe care îl făcea spre ei atunci când se întâlneau întâmplător.

Într-o seară, în timp ce trecea prin tabără, auzi vocile lui Dick și Dooley. Rămase în întuneric, ascultând discuția acestora. Tony vorbea despre poliție, iar Sullivan le explica ce este acela fascismul. Andy simți nevoia să facă câțiva pași, să iasă din întuneric și să-i spună lui Sullivan că dorea de mult să-l cunoască.

Dar brusc, auzi pomenindu-i-se numele său.

– Îmi amintesc că odată, Andy a spus despre Orme-Tărie că este un fascist, spuse Dooley.

Andy regretă că nu mai era acela care pe vremuri părăsise locul de adunare al unității, drept în mijlocul discursului colonelului, fapt pentru care fusese considerat un fel de erou. Așa că se îndepărtă în tăcere, fără să scoată un cuvânt.

Se plimbase fără nici un rost de aproape o oră, când dintr-o dată, se întâlni cu Dick. Luna abia răsărise. Cei doi se recunoscură imediat.

– Salut, Andy!

– Salut, Dick!

Andy se opri. Dick mai făcu un pas, după care se opri și el. Între cei doi se lăsă o liniște grea.

– Cum merg treburile la plutonul șase? întrebă Andy.

– Ca de obicei.

Andy căuta cu disperare în sinea sa un subiect de discuție.

– Și Dooley, după ce s-a întors, cum se comportă?

– Ca un adevărat sălbatic.

– Aha...

Tăcerea care devenise de nesuportat, fu ruptă de data asta de către Dick:

– Cred că în curând o să intrăm în luptă.

– Da, și eu am aceeași senzație.

– Bine. Păi, atunci, noapte bună!

Fiecare se întoarse spre direcția din care venise, dar Andy reveni iute și întinse mâna spre Dick:

– Baftă, prietene!

Dick făcu un pas, luă mâna care i se întindea și spuse la rândul său în șoaptă:

– Și ție baftă... ticălosule!

*
* *

În timpul după-amiezii, sosiră fotoreporterii. Un pluton primi ordinul să se echipeze în ținută de luptă,cu baioneta la armă, după care soldații simulară un atac. Fotoreporterii

mişunau printre ei, înregistrând pe peliculă imaginile pline de inedit.

– Copii, exclamă Happy, fotografiile astea, când or să apară în ziarele noastre, or să poarte titlul „Trupele de şoc australiene se năpustesc asupra inamicului"!

Fotoreporterii cerură cu tot dinadinsul ca legendarul Chips Prentice să facă parte dintre soldaţi. În ciuda sfaturilor ironice alor săi, Chips era vizibil stânjenit, spre deosebire de Crane, care ţinuse morţiş să facă parte dintre cei fotografiaţi.

Oamenii din compania C îl detestau la fel de mult ca şi cei din compania B. Obsesia sa de a primi o decoraţie devenise proverbială, şi toată lumea prevedea faptul că într-o bună zi toţi aveau să fie masacraţi în virtutea acestui lucru.

Pentru batalionul X, momentul plecării încă nu sosise. O altă brigadă australiană porni în marş spre El Alamein, dar cei din batalionul X mai rămaseră încă o săptămână întreagă în deşert, privind la camioanele înţesate cu trupe care se îndreptau spre front.

În zorii zilei în care le veni rândul să plece, primul camion în care se aflau cei din plutonul şase se împotmoli. Şoferul se chinui să mişte maşina, care mai făcu câţiva metri, după care se opri din nou. Caporalul care dirija circulaţia îi făcu semne disperate, strigând furios:

– Hai, mişcă-te naibii odată, nu mai bloca circulaţia!

– Tacă-ţi gura, poliţai de stradă nenorocit ! urlă la el Dooley, din spatele camionului.

Un locotenent de jandarmi ieşi dintr-o maşină de la marginea drumului şi răcni spre ei:

– Ce mama dracului mai e şi porcăria asta? Daţi-i drumul şi nu mai blocaţi circulaţia!

Locotenentul avea figura pe jumătate ascunsă de borurile largi ale pălăriei, însă silueta sa mică îi aminti lui Dooley de

cineva. Acesta îşi închise ochii pe jumătate şi strigă înspre ai săi:

– Hei, ştiţi cu cine seamănă individul ăla?

Hamilton se uită spre locotenentul de jandarmi şi exclamă:

– Nu, nu se poate! Doamne Sfinte, nu-i posibil!

– Hei, mititelule! răcni Dooley spre el. Tu, ăla cu gradele pe umeri! Ia arată-ţi niţeluş mutra!

Locotenentul îşi ridică privirea şi imediat, cei din plutonul şase izbucniră în strigăte de bucurie:

– Ăsta-i Percy Gribble al nostru!

Capitolul XVIII

Generalul de brigadă era un individ de statură mică, cu obrajii rotofei şi cu ochii oblici, care-i dădeau un aer oriental. Înainte de război, fusese administratorul unei companii aeriene, şi în prezent, îşi comanda brigada cam după aceleaşi metode. Subordonaţii săi învăţaseră rapid că trebuiau să se teamă de greşelile făcute, întrucât generalul avea o memorie infailibilă, şi un creier care absorbea toate amănuntele unui plan de luptă, funcţionând ca un mecanism bine uns. Faptul că se înregistrau pierderi umane nu conta câtuşi de puţin pentru el, neinteresându-se decât de aspectele militare ale problemei pe care o avea de rezolvat. Nimeni nu-i ghicea vreodată sentimentele, iar indiferenţa pe care o avea faţă de atrocităţile nemţilor devenise proverbială. Nu se sfia să recunoască superioritatea blindatelor lui Rommel şi faptul că-i respecta pe germani, pe care îi considera nişte soldaţi buni şi, în consecinţă, adversari redutabili.

În acea seară, aflat în adăpostul său bine luminat, explica situaţia militară celor trei comandanţi de batalioane, din care făcea parte şi colonelul Fitzroy. Toţi stăteau în faţa unei hărţi mari a zonei de desfăşurare a operaţiunilor, acoperită de linii şi tot felul de steguleţe, care indicau principalele puncte strategice. Generalul vorbea fără întrerupere de o jumătate de oră. În final, îşi rezumă spusele:

– Aşadar, asta este situaţia. În ultimele zile, se pare că am reuşit să mai dezechilibrăm nitel poziţiile inamicului. Băgaţi-vă în cap că războiul în deşert este în curs de evoluţie. Nu este ceva fluid. Minele, infanteria şi artileria sunt decisive. Trebuie să preluăm iniţiativa în sectorul nostru, aşa că metoda se impune de la sine. Este vorba despre recuperarea punctelor strategice. Obiectivul nostru este Tel El Aisa. Nu are rost să dăm dovadă de un optimism exagerat. Rommel mai are încă şanse serioase să străpungă apărarea şi să ajungă la Alexandria. Misiunea noastră este de a creea o poziţie de echilibru şi de a ne creşte progresiv efectivele...

Generalul începu apoi să definească rolul fiecărui batalion, discutând cu comandanţii asupra dispunerii probabile a forţelor inamice, a efectivelor lor şi a planului de atac. Orele treceau. Generalul reveni de mai multe ori asupra fiecărui amănunt, răspunzând prompt şi precis la întrebările puse.

Când Fitzroy ieşi, se făcuse deja noapte. Adjunctul său îl aştepta în jeep-ul la al cărui volan se afla Uşcheală.

Colonelul urcă în maşină şi ordonă scurt:

– Potts, la punctul de comandă!

– Am înţeles, domnule colonel, făcu acesta, nerăbdător să meargă la culcare şi demară imediat.

Colonelul se simţea obosit, dar hotărât. Avea de gând să demonstreze în decursul viitorului atac că batalionul său nu merita criticile aduse de general în legătură cu faptele de insubordonare petrecute în timpul campaniei din Palestina. Fitzroy avea de gând să profite de ocazie pentru a arăta încă o dată subordonaţilor săi că el era de fapt adevăratul coman-

dant al batalionului X, iar gândurile i-o luară razna, în vederea viitoarelor sale răzbunări.

Brusc, se ridică pe scaun şi-l bătu pe Potts pe umăr.

– Unde dracu' mergi?

– La punctul de comandă, domnule colonel, îi răspunse acesta, fără să-şi întoarcă privirea.

– Opreşte imediat!

Uşcheală ascultă şi opri maşina. Întoarse capul şi-l privi pe colonel, zâmbind prosteşte.

– Ai greşit drumul, făcu Fitzroy. La o sută de metri de la punctul de comandă al brigăzii era o bifurcaţie. În loc s-o iei la stânga, ai luat-o la dreapta.

Uşcheală dădu ascultător din cap:

– Ba nu, domnule colonel. Suntem pe drumul cel bun. Drumul celălalt duce drept în deşert. Credeţi-mă pe cuvânt.

– Ţine-ţi gura! Întoarce-te până la bifurcaţie!

– Domnule colonel, încercă Potts să-l convingă pe acesta.

– Gata, nu-mi mai comenta ordinele! Întoarce-te şi fă ce ţi-am spus!

Şi colonelul făcu din mână un gest suveran.

Potts dădu din umeri şi mormăi ca pentru el, dar suficient de tare să fie auzit:

– Să fiu al naibii dacă nu este pentru ultima oară când mai conduc porcăria asta de jeep!

– Potts, ţi-am spus să-ţi ţii gura! strigă la el colonelul.

– Dacă v-am spus că drumul ăla duce în deşert, de ce naiba nu mă credeţi? strigă şi Uşcheală.

– Potts, gata, ai întrecut măsura! interveni căpitanul Stamp. Începând din clipa asta, te poţi considera la arest. Domnule colonel, mâine am să vă trimit un alt şofer, adăugă el, adresându-i-se lui Fitzroy.

Acesta făcu din cap în semn că era de acord. Potts bombăni, întoarse maşina şi o luă înapoi pe drumul plin de hârtoape.

– Mai încet, ce naiba! strigă la el Stamp.

Timp de un sfert de oră nu se auzi nimic altceva decât zgomotul motorului. Colonelul începu să dea semne de nerăbdare, gândindu-se că ar fi trebuit deja să dea de bifurcaţie. Cu cât trecea timpul, îşi dădea seama că Potts avusese dreptate, dar era conştient de faptul că era prea târziu pentru a-şi recunoaşte greşeala, mai ales că se gândea că mai devreme sau mai târziu, tot aveau să întâlnească un reper oarecare. Se sprijini bodogănind de spătarul scaunului, sperând că totul avea să se aranjeze.

Primul semn de pericol fu dat de nişte cuvinte rostite într-o limbă necunoscută, care se auziră din dreapta lor.

– Nemţii! strigă Uşcheală, răsucind brusc volanul.

Se auzi lătratul unei arme automate, după care jeep-ul derapă. Colonelul şi adjunctul său se ghemuiră pe scaune, în timp ce gloanţele fluierau pe deasupra capetelor lor. Motorul tuşi de câteva ori, după care tăcu. Peste câteva clipe, ocupanţii maşinii fură încercuiţi. Câteva mâini se îndreptară spre ei, scoţându-i afară.

Totul se petrecuse atât de rapid, încât cei trei nici nu avură timpul să schiţeze vreun gest de împotrivire. Uşcheală fu primul care scoase o vorbă:

– Hei, mai încet, nemernicii naibii!

Nebun de furie, se zbătea între mâinile nemţilor, strigând spre colonel:

– Toate astea din cauza ta! Încăpăţânatul naibii ce eşti! O să mi-o plăteşti, ascultă-mă pe mine!

Stupefiat de cele întâmplate, colonelul amuţise de spaimă, în timp ce Uşcheală continua să-l facă cum îi venea la gură.

– Pentru numele lui Dumnezeu, încetează! apucă să articuleze în cele din urmă Fitzroy.

Un pat de armă îl lovi pe Uşcheală în cap, făcându-l să tacă. Acesta se rostogoli la pământ, gemând de durere, după care se ridică şi o luă la fugă, clătinându-se. Neamţul care stătea lângă Stamp îşi îndreptă automatul spre el şi apăsă pe trăgaci. Se auzi o rafală scurtă, după care Uşcheală se prăbuşi la pământ şi rămase nemişcat. Neamţul se apropie de el şi-i mai trase un glonte în cap.

– Asasinule! strigă spre el Stamp, cu o voce ascuţită.

Neamţul se întoarse, agitându-şi arma.

– Gura! A încercat să evadeze! Suntem în război! articulă el într-o engleză stricată.

– Eu sunt colonelul Fitzroy din armata australiană, declară acesta, cu o voce albă, fără nici un pic de autoritate.

Neamţul îl salută pe colonel, după care dădu un ordin scurt. Câţiva soldaţi îi încadrară pe cei doi australieni, împingându-i în faţa lor.

Colonelul mergea cu un pas şovăielnic, privind în gol. Stamp se împleticea, cu lacrimile curgându-i pe obraji. Lacrimi de furie şi neputinţă.

*
* *

Capitolul XIX

În după-amiaza celei de-a doua zile, Gilberston îşi convocă oamenii. Aceştia îşi părăsiră tranşeele şi se adunară în jurul micii dune unde se afla căpitanul. Toată lumea ştia despre ce era vorba. Henry îşi petrecuse toată dimineaţa împreună cu cei trei comandanţi de plutoane, aplecaţi asupra hărţilor. Plutoanele primiseră ordinul de a fi gata pentru atac, însă de fapt această ştire se afla pe planul secund, după ce se aflase de dispariţia colonelului Fitzroy, a căpitanului Stamp şi a lui Uşcheală. Comanda batalionului fusese preluată de către maiorul Pomfret. Oamenilor nu le păsa de dispariţia colonelului şi a adjunctului său, însă dispariţia lui Uşcheală îi deprima. Era prima tragedie petrecută în rândurile companiei, care fără Potts nu mai era parcă aceeaşi ca dinainte. Nimeni nu putea să creadă că acesta murise, şi toată lumea era convinsă de faptul că fusese luat prizonier. Chips făcuse o remarcă cu privire la Uşcheală, şi anume că absenţa acestuia pe timpul luptelor, putea să-i pună viaţa la adăpost, fapt care îi mai consolase niţel pe ceilalţi. Iar cu privire la Pomfret, lumea era în general mulţumită că luase

comanda batalionului, Animalul cum era el poreclit, având totuşi faima de a fi un bun soldat.

Ted Olley făcu lumea să tacă, după care Gilberston luă cuvîntul:

– Prieteni, a sosit clipa. E pentru astă-seară. Comandanţii de plutoane or să vă dea amănunte. Eu am ţinut doar să vă expun planul operaţiunii care ne-a fost încredinţată. O să fie un atac la nivelul întregii brigăzi. Batalionul Z va porni primul la atac, după care vom porni şi noi. Batalionul Y va rămâne în rezervă. Atacul nostru se va face pe frontul a două companii, B şi C în faţă, după care va urma compania D, în timp ce compania A va rămâne în rezervă. Obiectivul pe care îl avem de cucerit se numeşte Tel El Aisa. Să nu uitaţi că este vorba despre o misiune foarte importantă care ni s-a încredinţat. Bănuiesc că sunteţi la curent cu situaţia generală. Rommel a respins cea de-a opta armată până la El Alamein.

– Porcii de englezi! bombăni cineva.

– Nu-i vorbiţi de rău pe englezi, remarcă Gilberston. S-au luptat din greu, şi n-au avut parte nici măcar de un singur tanc cu care să fi putut face faţă tancurilor Mark IV ale nemţilor. Şi să nu mai uitaţi că englezii au fost cei care au împiedicat până în prezent înaintarea nemţilor. Acum, este rândul nostru.

– Gata, Mama, o să meargă treaba, ai să vezi! strigă cineva, declanşând hohote de râs.

Gilberston ridică mâna şi spuse:

– Îmi pare bine că sunteţi optimişti. Nu ne-am mai luptat de vreo nouă luni, iar pentru câţiva dintre voi, asta o să fie prima luptă. În primul rând, trebuie să fiţi liniştiţi. Ofiţerii şi subofiţerii voştri sunt toţi nişte oameni experimentaţi, aşa că puteţi să aveţi toată încrederea în ei. Lupta n-o să fie uşoară, însă sunt convins că o să deschideţi bine ochii. Şi vreau să

vă mai spun că este o luptă pentru care merită să ne dăm toată osteneala. Încercăm să scăpăm pământul de nişte regimuri otrăvitoare. Mă refer la cele fasciste, ale nemţilor, italienilor şi japonezilor. Şi nu suntem singurii care luptă împotriva lor. Îi mai avem alături şi pe ruşi şi pe americani. Iar peste tot, noi suntem forţa de şoc. Aşa că ăsta este un gând reconfortant, atunci când porneşti la luptă.

*
* *

La ora opt seara, batalionul porni la atac. În faţa lor, în tenebre, se afla batalionul Z. Ajunseră în linişte până la linia de plecare. Din când în când, se mai auzea câte un zgomot uşor, făcut de ciocnirea unei arme de bidonul de apă, sau nisipul călcat de cizme. În drum, compania B trecu de mai multe piese de artilerie de calibrul 105, cu camuflajul ridicat, ale căror ţevi îndreptate spre deşert, erau gata să scuipe foc.

– Măi băieţi, din ce armată faceţi parte? îi întrebă Dooley pe artileriştii.

– Suntem englezi, îi răspunse o voce. Prieteni, aveţi grijă ce faceţi, să le-o trageţi la fix!

Australienii depăşiră bateriile de artilerie, şi încetul cu încetul, acestea dispărură în spatele lor. Vederea acelor tunuri ameninţătoare, gata de tragere, le ridicaseră moralul. Şi brusc, barajul de artilerie menit să-i acopere, se dezlănţui năpraznic.

Un vuiet de infern asurzitor îi făcu pe noii veniţi să se arunce la pământ.

– Nu vă obosiţi degeaba! Sunt ai noştri! le spuseră imediat veteranii.

În spatele lor, un lanţ de pâlpâiri străpungea bezna nopţii, iar aerul era sfâşiat de ţiuitul provocat de trecerea obuzelor.

Chips privi ceasul de la mână şi-i strigă lui Dick:

– Suntem la o sută de metri de linia de plecare. Cei din batalionul Z or să atace peste şapte minute!

Artileria îşi continua furioasă canonada. Din întuneric, ţâşneau siluetele geniştilor şi cercetaşilor care se furişau în toate părţile, indicând diferitelor unităţi poziţiile pe care trebuiau să le ocupe. Gilberston îşi opri compania, le ordonă oamenilor să se culce la pământ, după care întreprinse o scurtă inspecţie a plutoanelor.

– Chips, totul e în regulă?

– Gata, Gilby, nici o problemă!

O rachetă ţâşni, scăldând deşertul într-o lumină ca de coşmar, în care figura lui Gilberston arăta palidă, cu trăsăturile hotărâte, iar a lui Chips calmă şi surâzătoare. Oamenii stăteau lipiţi de nisip. Peste câteva clipe, se făcu din nou beznă.

Nimeni nu scotea o vorbă. Toţi aşteptau. În acele clipe, fiecare se gândea la ceva anume şi secret. Peter Dimmock îşi repeta că orice s-ar fi întâmplat, nu avea să fugă. Avea deja înfăţişarea fanatică, cu figura ca de ceară, a celui obişnuit cu angoase fără sfârşit. Dooley îşi spunea că era cel mai mare tâmpit de pe suprafaţa pământului, de putea ca în acele clipe să se găsească acolo. Se gândea că Tommy avea dreptate: ce făcuse ţara sa pentru ei? Naziştii nu puteau fi nişte fiare mai rele decât Orme-Tărie sau Crane... sau javrele alea de paznici! Dooley spera ceea ce-şi dorise şi Tommy, adică o rană mică, care să-l facă inapt de luptă. Săracul Tommy! Sullivan, care trăise de când se ştia el doar printre oameni simpli, încă nu avusese ocazia să-i admire şi să-i preţuiască cum s-ar fi cuvenit. Îşi dorise să lupte la Stalingrad, acolo unde nu exista nici cea mai mică îndoială în

spiritul antifascist, şi unde nu era loc pentru jumătăţi de măsură, aşa cum erau Fitzroy şi Crane. Nimic altceva decât o rezistenţă sălbatică şi eroică. Cei ca Fitzroy şi Crane nu aveau în ochii săi nici cea mai mică importanţă. Şi în ciuda lor, numele de El Alamein, avea să devină la fel de legendar ca Stalingradul. Doar datorită lui şi camarazilor săi.

Dick stătea întins lângă Chips. Se convinsese de faptul că atunci când frica depăşea o anumită intensitate, devenea un fel de prietenă a sa. O ţinea ascunsă în el şi nu-i mai putea influenţa în nici un fel acţiunile. Iar o luptă nouă, nu era nimic altceva decât un vis urât, care devenise familiar. Cea mai cumplită fricâ izvora dintr-o necunoaştere a evenimentelor. Începu să-şi recapituleze momentele fericite din viaţă, unul câte unul, având iluzia că se afla în pragul unei lumi noi. Până chiar şi moartea îşi schimbase aspectul.

Henry Gilberston urmărea ácele fosforescente ale ceasului. Încă un minut... Rachetele semnalizatoare ţâşniră: una roşie, alta verde şi apoi încă una roşie. Asta însemna că batalionul Z îşi atinsese obiectivul. Încă treizeci de secunde... Dacă o să scap, o să-i scriu o scrisoare extraordinară lui Jane... dacă nu, adio, draga mea...

Încă zece secunde... Cinci... patru... trei... două... una.

– Compania B, la atac!

Oamenii se ridicară de la pământ şi ţâşniră. Pentru moment, barajul de artilerie încetă. În faţa lor se auzea clănţănitul armelor automate. Gloanţele trasoare făceau curbe elegante prin bezna de nepătruns. Şi apoi, aproape imediat, artileria îşi reluă tirul. Cu baioneta la armă, infanteriştii continuau să înainteze. Trăgătorii mitralierelor aveau deja degetul pe trăgaci, în timp ce servanţii alergau cu benzile de cartuşe în mâini.

Încetul cu încetul, terenul începu să urce, iar solul deveni mai stâncos. Dintr-o dată, în faţa lor apăru o reţea de sârmă

ghimpată. Întreg pământul era presărat cu corpurile celor uciși sau răniți. Pentru a semnala poziția celor căzuți în luptă camarazii lor înfipseseră armele acestora lângă ei, iar atunci când era vorba despre cineva mort, agățau și casca de patul armei.

Australienii trecură prin breșele făcute în rețeaua de sârmă ghimpată de cei din batalionul Z, aflându-se din nou pe teren deschis. Panta se accentua, iar în fața lor se auzeau strigăte. Întunericul nopții începu să fie din nou deșirat de străfulgerările tirului de artilerie care încerca să le acopere înaintarea. Se aruncară din nou la pământ, așteptând încetarea tirului. Fumul devenea din ce în ce mai dens, făcând aerul irespirabil.

Întreg pământul se cutremura, iar timpanele abia de mai puteau suporta vuietul neîntrerupt din văzduh. În sclipirile focurilor de armă, se puteau vedea siluete căzând la pământ și altele zvârcolindu-se în poziții din cele mai nefirești. Mitralierele inamice deschiseră focul, iar gloanțele șuierau pe lângă urechile celor ce continuau să înainteze. În ciuda vacarmului și a celor ce cădeau, vocile lui Gilberston și ale comandanților de plutoane răcneau fără întrerupere:

– La atac! La atac!

– Să le paradim mutrele! se auzi și Chips cum urla ca un disperat.

Din flancuri, Bren-urile australienilor scuipau moarte asupra posturilor înaintate ale nemților. Cei care ajunseră mai aproape de tranșeele inamice, începură să arunce grenade spre cuiburile de mitraliere, după care, fără să se oprească din alergare, săriră în tranșee, cu baioneta îndreptată înainte. Peter Dimmock sări peste parapetul unei tranșee și-și dădu drumul, ca pe un tobogan. Un neamț se pregăti să-l întâmpine, ridicându-se în picioare. Peter simți o lovitură puternică în piept, se clătină și căzu cu spatele de parapet, dar își întinse instinctiv brațele, nimerind gâtul dușmanului. Strânse cu toate puterile, până când simți că acesta se prăbușește, scoțând un geamăt de durere. Peter căzu peste el, iar sângele ce-i curgea din rana mortală de la piept, se prelinse peste corpul neamțului.

Dick își propti automatul de șold și începu să tragă încontinuu. Un german, care tocmai se ridicase aruncase o grenadă, fu secerat în două de tirul ucigător al lui Dick, care se aruncă imediat la pământ. Grenada explodă la câțiva pași de el, pârjolindu-i uniforma. În spatele lui, se auzi un urlet sălbatic. Dooley își proptise Bren-ul pe o ridicătură de pământ, și trăgea foc continuu asupra tranșeei din fața sa.

Chips se ridică de la pământ, făcu un salt înainte, aruncă o grenadă în direcția unei mitraliere și se năpusti spre tranșee trăgând cu automatul foc de secerare.

Peste zece minute, se lăsă o liniște ireală, de parcă nimic nu se întâmplase. Totul luase sfârșit. Batalionul X își atinsese obiectivul. Tel El Aisa fusese cucerit din mâinile nemților.

*
* *

Ted Olley murise. Zăcea cu craniul spart în fața poziției cucerite. Andy Caine gemea într-o baltă de sânge. Un brancardier îi pansa pieptul. Tony Horne îi dădea primele îngrijiri lui Hamilton, care fusese grav rănit. Sullivan dispăruse.

*
* *

Dooley mergea de-a lungul tranșeei, strigând întruna:

– Moffat! Moffat, unde naiba ești?

– Dooley! strigă Tony.

Dooley se apropie de acesta, având o figură din care parcă dispăruse şi ultima picătură de sânge.

– Bătrâne, îi spuse Tony cu blândeţe, Moffat a fost ucis.

Dooley se întoarse pe călcâie, fără să scoată o vorbă. Îşi aruncă Bren-ul şi o luă din loc, păşind greoi.

– Bătrâne, a murit, înţelege! Nu se mai poate face nimic! A murit! strigă în urma sa Tony.

– Dooley, întoarce-te! strigă şi Dick.

Dar Dooley continua să se îndepărteze.

– Lăsaţi-l să se ducă, le spuse Chips. Moffat e acolo, în spatele nostru, cu creierii împrăştiaţi pe pietre.

– Poate că-i mai bine aşa, făcu Tony cu amărăciune în glas. Tipul devenise pe jumătate nebun.

Între timp, mai sosiră câţiva infirmieri şi brancardieri care începură să transporte răniţii şi morţii. Gilberston le ordonă oamenilor săi să-şi consolideze poziţia capturată, întrucât era foarte posibil ca inamicul să contraatace chiar în zori. Toată lumea se porni să sape şi să instaleze mitralierele în poziţie de tragere.

Presupunerile lui Gilberston se adeveriră. Chiar la primele raze ale zorilor, nemţii declanşară un contraatac sălbatic, însă cu întăririle primite în decursul nopţii, cei din batalionul X reuşiră să-i facă să bată în retragere. Iar când soarele răsări, o grămadă de cadavre acopereau locul luptei.

*
* *

Capitolul XX

Timp de două zile, batalionul X reuşi să se menţină pe poziţiile cucerite. Nemţii căutară cu disperare să recucerească Tel El Aisa, folosind pentru aceasta pe lângă infanterie, artileria şi aviaţia. Blindatele germane străpunseră liniile de apărare australiene, distruseră tanchetele britanice şi somaseră pe cei din batalionul X să se predea. Însă aceştia, în loc de răspuns, ieşiseră din adăposturile lor individuale şi începură să arunce cu sticle incendiare asupra tancurilor. Chips chiar escaladase un tanc, se căţărase până pe turelă şi aruncase o sticlă incendiară înăuntru, scoţând obişnuitul său strigăt de luptă:

– Na-vă, să vă ajungă! S-o împărţiţi frăţeşte!

Dar cei surprinşi pe teren descoperit, fură striviţi fără milă de şenilele tancurilor.

*
* *

În cea de-a doua noapte, batalionul Z reuşi să înainteze pe lângă flancul stâng al noilor poziţii deţinute de cei din

batalionul X. Australienii reuşiră să treacă de câmpul de mine, dar tirul artileriei germane îi opri pe loc. Prinşi între câmpul de mine şi neputând înainta, australienii se văzură nevoiţi să rămână locului. Toată noaptea, cei din batalionul X auziră cum la câţiva kilometri de ei, camarazii lor erau măcelăriţi, fără ca să poată face ceva. Cât dură noaptea, întunericul fu brăzdat fără încetare de străfulgerările exploziilor. În zori, liniştea se restabili. Nici un soldat din batalionul Z nu mai rămase în viaţă.

*
* *

În dimineaţa celei de-a treia zile, infanteria germană ajunse până la reţeaua de sârmă ghimpată din faţa poziţiilor australiene, şi doar tirul îndrăcit al mitralierelor Vickers reuşi să le stopeze înaintarea. Nemţii îşi consolidară poziţia, după care începură să tragă cu mortierele. Tirul era infernal, încât văzduhul vibra la trecerea obuzelor. Numărul victimelor creştea fără încetare.

Pomfret îi telefonă lui Gilberston şi-i spuse să se replieze. Acesta îi ceru sprijin de artilerie şi un număr sporit de infirmieri, după care trânti receptorul în furcă. Dar brusc, i se păru că ceva nu era la locul său. Imediat îşi dădu seama că bombardamentul încetase şi că se lăsase o linişte nefirească. Ieşi din adăpost să vadă ce anume se întâmplase, când agentul său de legătură veni într-un suflet spre el, raportându-i gâfâind:

– Nemţii se predau! Au ridicat steagul alb!

Trei germani ieşiseră din tranşee, purtând în vârful unei baionete o bucată de pânză albă. În momentul în care se apropiară la vreo cincizeci de metri, Gilberston strigă spre ei:

– Halte!

Nemţii se opriră locului. Unul dintre ei strigă într-o engleză scâlciată:

– Vrem să ne predăm!

Inima lui Henry începu să bată să-i spargă pieptul. Aşadar, nu mai era nevoie să se replieze. Strigă din nou spre cei trei nemţi:

– Spuneţi-le oamenilor voştri să iasă cu mâinile ridicate!

Unul dintre parlamentari se întoarse şi strigă ceva. Imediat, apărură ca din pământ vreo douăzeci de soldaţi cu mâinile ridicate deasupra capului.

– Lucas! Du-te şi culege-i! Şi fii atent! îi strigă căpitanul acestuia.

Gilberston urcă parapetul tranşeei şi se îndreptă în acelaşi timp cu Lucas şi cu oamenii acestuia spre cei din faţă. Dar brusc, nemţii se aruncară la pământ şi din spatele lor, mitralierele intrară în acţiune. Australienii lipsiţi de orice protecţie începură să cadă seceraţi. Dându-şi seama ce se întâmplă, o parte dintre ei se năpusti înapoi, spre tranşee. Căpitanul se prăbuşi, ciuruit de gloanţe. Pivotă în jurul său, încercând să-l strige pe Lucas, dar din gură nu-i ieşi nici un sunet. Ochii i se fixară pentru câteva secunde asupra cerului, după care deveniră nemişcaţi şi sticloşi.

În timp ce nemţii încercau să ajungă la tranşeele australienilor, Lucas făcu un salt, înşfăcă o mitralieră şi începu să tragă ca un turbat. Chips se afla în fruntea plutonului şase, şi scoţând nişte urlete frenetice, îşi conducea oamenii la atac. Mai înainte ca germanii să poată pricepe ceva, australienii se aflau peste ei.

Nebuni de furie, cei din compania B nu mai cruţară nici un inamic, nici măcar pe cei răniţi.

*
* *

La căderea nopţii, soldaţii îşi culeseseră victimele. Mergeau încet, fără să schimbe nici un cuvânt. După ce terminară, maiorul Pomfret le spuse:

– Aţi făcut o treabă bună, voi ăştia din compania B!

Dar nimeni nu-i dădu vreo atenţie.

Gilberston fu înmormântat alături de cei ce căzuseră în luptă împreună cu el. Părintele Hobbs citi rugăciunea pentru cei morţi cu o voce melancolică, şi pentru prima oară, soldaţii pricepură sensul acelor cuvinte:

„...Căci tu aduci copiii oamenilor precum furtuna. Mai întâi, ei dorm. Dimineaţa, sunt iarba căreia abia i-a dat coltul. La prânz, iarba creşte şi se resfiră. Iar seara, se ofileşte şi se usucă... Căci zilele noastre se scurg în mânia ta, iar viaţa ni se petrece aidoma unei poveşti."

* * *

Astfel, o nouă poveste se mai adăugă la legenda batalionului X.

* * *

Capitolul XXI

Sosise luna septembrie. Cele două armate, asemenea unor fiare rănite, se repliaseră în spatele piscurilor muntoase, pentru a-şi linge rănile. Doar din când în când îşi mai arătau colţii, sub forma unor patrule sau raiduri de blindate. Artileria mai trăgea salve asupra punctelor prevăzute în programele zilnice de luptă, şi în fiecare dimineaţă, o escadrilă de avioane survola poziţiile germane, bombardându-le sistematic. Bombele argintii cădeau ca nişte paiete dintr-o perdea transparentă trasă deasupra cerului. Antiaeriana germană le întâmpina furioasă, iar avioanele treceau maiestuoase printr-o pădure de corole albe. Se mai întâmpla ca un avion să lase fum în urma sa, să părăsească formaţia, pentru ca apoi să se piardă în depărtare.

Zi după zi, soarele smulgea aburi tremurători din pietrele şi nisipurile unde cadavrele celor morţi se umflau, pentru a-şi răspândi apoi resturile descompuse într-un zgomot oribil, de parcă ar fi protestat violent pentru ultima oară. Arme cu urme de sânge pe ele, căşti găurite, camioane distruse, tunuri răsucite parcă de o mână uriaşă, toate zăceau de-a valma, într-un peisaj dezolant în care nouraşii de praf se

ridicau sus spre cer, pentru a se pierde apoi în razele soarelui...

La începutul lunii septembrie, batalionul X părăsi pozițiile sale și se instală la numai doi kilometri de mare. Soldații săpară adăposturi adânci, unde se puteau retrage pentru a găsi umbră și răcoare. Bucătăria de campanie instalată sub o prelată zdrențuită, asigura de trei ori pe zi masa compusă din conserve de carne și legume congelate. În timp ce mâncau, soldații erau obligați să gonească fără încetare mușchii mari și negri, deja umflate de sângele morților.

Uniformele soldaților se îngălbeniseră de la soare, cizmele se făcuseră albe de atâta praf și nisip, iar toți se bronzaseră. Lui Pomfret i se sugeră că ar fi fost bine ca soldații să facă baie în apele mării, având în vedere că nu mai avuseseră parte de așa ceva de foarte mult timp. Pomfret fu de acord, și organiză acțiunea cu aceeași precizie care îl caracteriza. Câte două companii simultan petrecură trei zile pe malul mării.

* * *

În mod cu totul ciudat, luptele din iulie și august amorțiseră oarecum spiritul lui Dick. Întins pe nisip, la malul mării, simțea cum forța tinereții îi revenea încetul cu încetul. Ultimele două luni nu fuseseră decât un coșmar îndepărtat, neverosimil, de care își aducea aminte cu foarte multă prudență. Cu toate astea, în străfundurile viselor sale, persista groaza trăită. În acele clipe se trezea brusc, întrebându-se dacă într-adevăr trăise toate acele grozăvii.

Gândul îi era la ultimele zile petrecute cu Naomi în Siria. Avusese parte de o permisie de o săptămână, cu care ocazie ieșise din Palestina. Prima zi și-o petrecuseră în Liban, mergând pe zăpadă sub cedrii maiestuoși. Trăseseră la un

hotel de munte, construit din piatră. Fereastra camerei lor dădea spre o vale înverzită, al cărei fundal era înecat în ceață. Restaurantul în aer liber, susținut de niște piloni, era construit deasupra unui torent care se spărgea de stânci. Mâncau prepeliță la cuptor, caise, înghețată și beau arak.

În prezent, Dick nu ținea neapărat să se gândească la Naomi, întrucât era conștient că viitorul său, dacă într-adevăr avea să aibă parte de așa ceva, impunea o decizie. Iar războiul nu se preta la o decizie. În prezent credea în războiul în care juca un rol. Așa că putea rămâne pe mai departe în același rol.

* * *

După ce fusese dat dispărut, Sullivan fu regăsit, ușor rănit la cap. Se întorsese după mai bine de trei săptămâni, și obișnuia să stea la taclale cu Dick ore întregi, lungiți pe nisip. Vorbeau vrute și nevrute, așa cum făceau de obicei toți soldații din lume.

– Și ce-ai de gând să faci Slim, după ce se termină războiul ăsta?

– Ce să fac, ca și înainte! O să mă ocup să-mi organizez tovarășii. Cu sindicatele, cu mitingurile și cu conferințele.

– Cu conferințe? Nu te văd deloc într-un asemenea rol!

– Am învățat niște șmecherii pe care aș vrea să le pun în aplicare.

– Slim, după ce ai terminat școala, ai dat la facultate?

– Eu? Mă faci să râd! Am plecat de la școală când aveam doisprezece ani!

– Și de atunci, ai muncit mereu?

– Exact. Prin mine, pe plantațiile de trestie de zahăr și prin cheiuri. Doi ani nu am reușit să-mi găsesc nici un loc de muncă.

Brusc, Sullivan tăcu, îngrozit de amintirile care îl năpădiseră... mulţimi de oameni flămânzi, poliţişti care îi loveau cu bâtele, mineri îngropaţi sub surpături, figuri disperate, furioase, îngrijorate. Să munceşti, tot timpul să munceşti, să organizezi şi să explici...

Dick îi scrise o scrisoare văduvei căpitanului Gilberston în numele întregii companii. Încerca să transpună în cuvinte cât se poate de simple, sentimentele tuturor soldaţilor. Se simţea emoţionat şi brusc, cuvintele îi veniră ca de la sine, în amintirea onestităţii, curajului şi omeniei celui ce avusese încredere într-o lume nouă, dar care nu avusese parte s-o vadă.

Moralul soldaţilor mai crescuse în special în urma unei noi anecdote cu privire la Happy care făcuse înconjurul unităţii. Nemţii recurseseră la obuze brizante, care explodau la opt metri deasupra solului, răspândind schije de jur-împrejur şi făcând astfel aproape inutile tranşeele. Într-o zi, o companie trebuia să ocupe o nouă poziţie, când întreg văzduhul se umplu de norii negri ai exploziilor. Oamenii căzură peste tot, seceraţi ca spicele. În mijlocul vacarmului general, cineva se pierdu cu firea şi se aruncă în genunchi, implorând: „Oh, Dumnezeul meu, coboară şi caută-mă!" Happy, care trecea tocmai pe lângă el, şi îl auzise, se opri şi arătând cu degetul spre cer, îi spuse: „Mă tâmpitule, cum vrei tu să coboare prin balamucul ăsta de explozii?"

*
* *

La spitalul din Alexandria, Crane stătea întins pe pat. În sfârşit, fusese decorat. Lumea încă mai vorbea cu uimire de curajul dement cu care condusese compania sa la atacul de la Tel El Aisa. Admiraţia pentru el făcuse să i se uite trecutul. Dar era prea târziu. Batalionul său nu avea să-l mai revadă. Îşi pierduse ochiul drept şi o parte din faţă.

Chirurgii făcuseră totul, dar Crane avea să rămână desfigurat pentru tot restul vieţii sale. Cu capul pe pernă, înfăşurat în pansamente, stătea cu singurul ochi aţintit în gol.

Mai întâi, refuzase să creadă că era desfigurat. Apoi, nopţi de-a rândul rămăsese treaz, revoltându-se fără nici un folos împotriva destinului. În cele din urmă, se consolase cu gândul, şi nu mai acorda nici o atenţie la ceea ce se întâmpla în jurul său. Îşi blestema soarta, fiind conştient că aspectul său fizic nu-l va mai putea face niciodată să conducă oamenii. Întotdeauna avea să trezească numai milă şi dezgust. Îşi aduse aminte în sfârşit de la cine auzise cuvintele care îl obsedau. Era agentul consular al Italiei pe care îl întâlnise la Sydney, un omuleţ cu dinţii strălucitori şi un fascist convins.

– ...Domnule Crane, vărsarea de sânge rezolvă orice problemă. Asta este decizia supremă. Eternă. Asta este viaţa. Noi adorăm violenţa ca pe-o zeiţă. Noi o cultivăm în inimele noastre. Pentru noi, fasciştii, violenţa este un crez. Ah, frumuseţea asta sumbră a violenţei!

Pe drumul de coastă spre El Alamein fusese instalat un panou uriaş, pe care toţi australienii în trecere pe acolo, îl priveau cu mândrie. Pentru încă o dată, trădătorul de Haw-Haw le găsise o poreclă. Cei care supravieţuiseră luptelor de la Tobruk nu mai erau numiţi „şobolani", iar noii veniţi erau fericiţi să primească acelaşi nume cu veteranii.

Australienii considerau noua poreclă dispreţuitoare ca pe un titlu de glorie. Pe panou stătea scris cu litere de-o şchioapă:

ŞACALII DIN TOBRUK

*
* *

Capitolul XXII

Sosi şi luna octombrie.

Printre soldaţi circula zvonul că se pregăteşte ceva. Iar semnele nu întârziară să apară. Mai întâi, câteva blindate la fel de mari ca cele germane, dotate cu tunuri de acelaşi calibru.

Tancurile fuseseră aduse pe platforme acoperite cu prelate, dar câţiva curioşi îşi băgaseră nasul şi răspândiseră ştirea. Toată lumea era fericită că se terminaseră zilele în care fragilele blindate „Crusader" erau o pradă uşoară pentru masivele tancuri germane Mark IV. Bombardierele britanice brăzdau întruna cerul. Un avion de vânătoare cu botul scurt şi rotund, neobişnuit de silenţios, se îndrepta în fiecare seară spre vest. Oamenii îl botezaseră „Moartea care şopteşte." În fiecare zi se observa câte o schimbare în bine.

Trupele de infanterie îşi terminară perioada de odihnă de la malul mării şi începură o perioadă intensă de instrucţie în spatele înălţimilor, la cincisprezece kilometri, într-o zonă plată şi mlăştinoasă. Militarii reluară instrucţia cu arma, cu baioneta, cu grenada şi cu mortierele. Într-o zi, bateriile antitanc primiră în locul tunurilor de calibrul de 40 cu care

erau dotate, nişte arme noi, de calibrul 57 şi cu o mare putere de perforare. Apoi, îşi făcură apariţia şi soldaţii britanici, proaspeţi şi parcă scoşi din cutie, care fură repartizaţi fiecărei companii. Noapte de noapte, aceştia îi însoţeau pe australieni în misiunile de patrulare, pentru a învăţa meseria dură de soldat al deşertului. Sub razele soarelui, englezii păreau nişte homari fierţi, iar noaptea se văitau de arsurile din timpul zilei, spre marele haz al australienilor. Însă strângeau din dinţi şi rezistau.

Cei din batalionul X fură supuşi unui antrenament dur, care îi extenuă, dar în urma căruia învăţară de la genişti să dezamorseze minele germane. Vechii generali fuseseră înlocuiţi cu alţii noi, iar schimbările se petrecură la toate eşaloanele. Se spunea că cei care ţineau cu dinţii de funcţiile lor fuseseră schimbaţi din ordinul generalului comandant Montgomery, care nu era băutor, nici fumător, ci un adept al exerciţiilor fizice zilnice.

Iar toate aceste semne, puse cap la cap, lăsau clar a se înţelege că într-adevăr se pregătea ceva.

Noaptea manevrelor generale fusese cu adevărat îngrozitoare. Asupra deşertului se revărsase o ploaie cumplită, iar vântul şi tunetele făceau întreg văzduhul să vuiască în lumina fulgerelor. Soldaţii stăteau ghemuiţi în adăposturile săpate în dune, privind apa cum se prelingea pe sacii umpluţi cu nisip şi înjurând vremea mizerabilă şi armata.

– Parcă a plouat şi la Tobruk, spuse Dooley.

– Mai mult ca sigur că se vor amâna manevrele astea nenorocite, îşi dădu cu părerea Hamilton.

– Fii serios! Astea-s manevre la nivelul întregii brigăzi, aşa că nu te mai gândi la o asemenea pleaşcă!

– Tâmpenie mai mare nici că am pomenit! se lamentă Brennan. Doar ştim toate chestiile astea pe dinafară. Ce dracu' mai vor ăştia de la noi?

Şi începu să recite pe un ton melodramatic:

– Două mii de metri parcurşi într-un sfert de oră. Apoi, săparea adăposturilor individuale. După care trebuie să aşteptăm rachetele semnalizatoare. Roşie, verde şi albă. Şi iar două mii de metri, şi iar săparea adăposturilor individuale. Urmează stabilirea contactelor cu flancurile. O patrulă la cinci sute de metri înainte, iar restul în spatele înălţimilor.

Dick se scutură de apa care-i şiroia pe manta, privi la ceasul de la mână şi spuse:

– E şase fără un sfert. La ora şase fix, adunarea!

– Oh, nu, nu se poate! protestă cineva. Doar n-o să ne jucăm de-a războiul pe o vreme ca asta!

– Ba chiar aşa o să facem, răspunse Dick, cât se poate de calm.

– E o porcărie sinistră ceea ce facem!

– Bine, o să-i transmit generalului părerea ta, încheie Dick şi dispăru în noapte.

– Eu nu mă car, spuse brusc Dooley. O să fac grevă.

Ceilalţi amuţiră brusc.

– Care dintre voi face grevă alături de mine?

Hamilton îşi ridică palma cât o lopată:

– Gata, nici eu n-o să merg! Fac şi eu grevă!

Dooley îşi aruncă privirea întrebătoare asupra celorlalţi, după care făcu scurt:

– Ei, ce spuneţi?

– Păi, dacă tu eşti în grevă, o să fim şi noi! se auziră glasurile celorlalţi.

Dooley se ridică şi se adresă lui Hamilton:

– Bine, în cazul ăsta, hai să le spunem tuturor că suntem în grevă.

Hamilton se ridică şi amândoi ieşiră în ploaia cumplită de afară, care continua să cadă cu aceeaşi furie.

La ora şapte, sergentul-major Bancroft se proţăpi în faţa adăposturilor companiei şi urlă, acoperind zgomotele furtunii:

– Compania B, toată lumea afară!

Rafalele de vânt îi aduseră ultimele două cuvinte ale răspunsului colectiv:

– ...nu ieşim!

– Compania B, toată lumea afară! repetă el.

Chips ajunse în grabă lângă el, se scutură de ploaie, îşi trase sufletul şi-i spuse:

– Hai Tom, mai repede, ce naiba! Suntem în întârziere!

– Hei, nu se aude, toată lumea afară! răcni din nou Bancroft.

Dinspre adăposturi se auzi un strigăt slab, dar nimeni nu apăru afară.

Sergentul-major părea contrariat. Îşi îndreptă privirea mirată spre Chips şi spuse:

– Se pare că miroase a grevă! Băieţii stau cu braţele încrucişate!

– Mă doare-n fund! N-o să refuze ei să-l asculte pe bătrânul Chips!

Îşi dădu capul pe spate, îşi umflă pieptul şi răcni cât putu:

– Hei, băieţi, afară!

Dunele rămaseră în continuare pustii. Apoi se auzi vocea lui Sullivan, care apăru şi se îndreptă cu paşi şovăielnici spre Chips.

– E grevă, Chips, spuse el pe un ton hotărât, care nu admitea nici un fel de replică din partea acestuia.

Iritat, Chips se transformă pe loc într-un ofiţer sever.

– Nu cumva tu eşti cauza?

– Poate că da, poate că nu. Eu nu am făcut altceva decât să te înştiinţez, ca să ştii cum stau lucrurile.

– Bine, bine, o să-ţi rămân obligat pentru chestia asta, făcu Chips cu amărăciune în glas.

Sullivan adăugă cât se poate de calm:

– Mi se pare o idioţenie să facem pe o asemenea vreme nişte manevre de care ne-am săturat până peste cap. Aşa că mă întorc în adăpostul meu.

– Stai aici, îi ordonă Chips. Şi ia poziţia de drepţi! Şi ceilalţi o să facă la fel ca tine.

Sullivan ezită câteva clipe, privindu-l pe Chips cu ochii scăpărând de mânie, apoi spuse dând din cap:

– De prea mult timp sunt obişnuit cu chestiile astea, pe care unii le numesc revendicări, ca să mă mai pot schimba.

Făcu stânga-mprejur şi se îndepărtă spre adăpost. Dick se apropie de Chips şi Bancroft şi afirmă convins:

– E clar, n-o s-o putem scoate la capăt cu ei. Ce facem în situaţia asta?

– Întoarce-te şi tu în adăpost, îi spuse Chips deprimat.

Mai rămase pe gânduri câteva clipe, după care i se adresă lui Bancroft:

– Du-te şi tu. Şi spune-i locotenentului Lucas să telefoneze la punctul de comandă al batalionului şi să anunţe că din cauza furtunii o să fim în întârziere.

Cei doi se îndepărtară, lăsându-l singur.

Din adăposturile lor, soldaţii îl vedeau pe comandantul lor cum rămăsese nemişcat, cu automatul sub braţ, şi cu ploaia şiroindu-i pe cască. Stătea cu bărbia înainte, dur şi implacabil, aşteptându-i. Lumina fulgerelor îl arăta aidoma unei statui.

Hamilton fu primul care cedă.

– N-aveţi decât să spuneţi despre mine că sunt un nenorocit de recrut! Eu mă duc afară!

Îşi luă arma şi ieşi, fără să mai adauge nici un cuvânt.

– Mda, o să fac şi eu acelaşi lucru, îl imită Sullivan.

– Bine, bine, atunci o să fim cu toţii recruţi, bombăni Dooley, ieşind şi el.

Unul câte unul, se adunară în faţa căpitanului Chips Prentice. Acesta nici măcar nu-i privi. Se întoarse pe loc şi porni spre locul de adunare. Toţi îl urmară în tăcere.

*
* *

Uzi până la piele şi tremurând de frig, ajunseră la locul de adunare. O companie din batalionul Y tocmai trecea în marş prin faţa lor. Dooley îşi răsuci capul pentru a-i urmări din priviri, exclamând uimit:

– Nu se poate! Cred că visez!

Un fulger îi confirmă că ceea ce văzuse era adevărat. Preotul Bourke mărşăluia în rând cu ceilalţi soldaţi, ţinând pe umeri un Bren.

Când ajunseră la locul de adunare, furtuna se mai linişti. Deşertul era din nou învăluit de o beznă ca de smoală. Soldaţii începură să sape tranşeele, dar umezeala din aer îi extenuă în curând. Pentru a se mai încălzi, se aşezară în găurile pe care le săpaseră şi se acoperiră cu nisip. Timpul trecea încet. Peste o oră, primiră ordinul să se replieze pe vechile poziţii. Manevra luase sfârşit.

Compania se întoarse spre poziţia ei în linişte. Dintr-o dată, Sullivan ieşi din formaţie şi strigă:

– Companie, stai!

Oamenii se opriră în dezordine. Chips şi Bancroft îl priviră cu ochii încruntaţi.

– Domnule căpitan, spuse Sullivan, mai înainte ca cineva să poată rosti vreun cuvânt, regret din suflet cele petrecute.

Un asentiment parţial îi însoţi cuvintele.

Chips îşi întoarse privirea spre oamenii săi pentru prima oară în răstimp de câteva ore. Pe figură i se putea citi bucuria.

– Bine, e în regulă, să nu mai vorbim despre asta, mormăi el.

*
* *

Era lună plină.

Generalul îşi adună comandanţii, care primiră planul operaţiunilor viitoare. Peste puţin timp, acesta fu comunicat până la nivelul plutoanelor. Chips îşi adună compania, ieşi în faţa oamenilor săi şi începu să le vorbească:

– Băieţi, să fiţi gata! Mâine după-amiază o să atacăm.

Şi începu să le vorbească despre zecile de mii de soldaţi angrenaţi în acel atac. Le explică faptul că era vorba despre o grămadă de tancuri şi de avioane angrenate în operaţiunea concepută de marele stat major, din care se simţea foarte clar gustul victoriei.

– Batalionul nostru nu are decât o jumătate din efectivul pe care ar trebui să-l aibă. Însă, cu toate astea, misiunea noastră este una dintre cele mai dificile. Duşmanii noştri sunt friţii. Dacă au de gând să se predea, treaba lor, însă fiţi cu ochii în patru. La cel mai mic semn suspect, trageţi fără nici o şovăire. De altminteri, suntem prea puţini pentru a ne mai complica şi cu prizonieri.

Nu mă pricep să vorbesc la fel de bine cum o face Gilby, dar o să încerc. Politica nu este punctul nostru forte, dar cu toţii credem în libertate. O să-i dăm peste cap pe friţi, asta e clar. Nimeni nu mai are nicio îndoială cu privire la motivele războiului ăstuia, aşa că toţi suntem conştienţi că o să ne facem datoria aşa cum trebuie.

Chips dădu din cap, după care zâmbi şi strigă:

– Prieteni, vă doresc baftă!

*
* *

În noaptea de 22 octombrie 1942, locotenent-colonelul Pomfret îşi conduse batalionul al cărui efectiv se redusese la patru sute douăzeci de oameni pe poziţiile situate la câţiva kilometri de gara numită El Alamein.

Soldaţii îşi petrecură toată ziua următoare îngropaţi în adăposturile lor, iar la lăsarea serii ieşiră să respire aer curat. Armele fuseseră curăţate, unse, iar încărcătoarele şi grenadele se aflau la locul lor. În curând, sosiră şi camioanele cu hrană, care aduseră marmitele cu tocană şi cu ceai fierbinte.

Peste puţin timp, soarele asfinţi, iar întunericul vibră de zgomotul motoarelor şi al ordinelor. Întreg pământul vuia de mişcarea maselor umane şi a maşinilor.

Companiile mărşăluiau sub conducerea comandanţilor lor în direcţia liniilor de plecare. Chips şi compania B îşi găsiră loc printre lungile şiruri de camioane, de blindate şi de trupe care aşteptau în linişte, după care ajunseră în dreptul unor baterii de artilerie, cu ţevile îndreptate în aer, din douăzeci în douăzeci de metri.

– Voi sunteţi cei din batalionul X? se auzi o voce.

– Da, noi, răspunse Dooley. Care-i treaba?

– Noi o să vă acoperim. Aşa că, să vă aplecaţi capetele! Şi baftă!

Locotenet-colonelul Pomfret se instalase în punctul prin care fiecare companie urma să treacă şi cu mâna ridicată spre cer le ura soldaţilor baftă!

Încetul cu încetul, compania B se apropie de linia de plecare. Soldaţii se culcară la pământ şi începură să tăifăsuiască între ei.

*
* *

Dick nu mai simţea nici teama, şi nici îndoiala. Era calm, şi avea mintea clară. Preţ de o clipă, avu viziunea miilor şi miilor de oameni care îşi numărau ultimele secunde. Oare câţi dintre ei gândeau asemenea lui? Fără nici o mânie împotriva vieţii, fără să privească cu neliniște posibilitatea de a muri, și cu toate astea, ştiind foarte bine că pericolul care îi ameninţa era doar moartea. Oare câţi dintre ei considerau lupta pe care aveau s-o dea ca un fel de baraj împotriva crimei, oare câţi dintre ei se vedeau ca nişte victime ale victoriei? Cu toate astea, toţi erau nişte fraţi, iar dintre ei mulţi aveau să moară. Ăsta era războiul. Blestemaţi fie cei care l-au dorit şi care l-au făcut inevitabil!

– Şi acum, să ne pregătim să ucidem, şi poate să părăsim lumea asta!

Luna urcă încet pe cer.

*
* *

Dick îşi privi ceasul de la mână. Mai era o oră până la ora atacului... trei sferturi de oră... o jumătate de oră...

– Plutonul şase, pregătirea de atac!

Încă un sfert de oră... încă zece minute... cinci minute...

– Compania B, la atac, înainte!

În momentul în care se ridicară de la pământ, întreg orizontul luă foc în spatele lor. Pământul parcă începu să

freamăte. Toţi căscară ochii uimiţi. Întreg universul părea că se cutremură. Urechile soldaţilor erau asaltate de cel mai formidabil zgomot pe care îl auziseră până atunci. S-ar fi zis că erau fulgerele şi tunetele unui zeu mânios.

Soldaţii porniră să înainteze pe deşerturile scăldate de razele lunii. În ciuda pericolului iminent din faţa lor, mergeau ca nişte automate, cu privirea fixă, şi cu figura ca de piatră. Sub cizmele lor, pământul părea că este pe punctul de a se crăpa.

Din când în când, câte un obuz trecea pe deasupra capetelor lor. În curând, din deşertul lăptos, o bruma de nisip şi de fum se ridică încet spre ei. Străfulgerările exploziilor se puteau vedea cu ochii liberi. Pe măsură ce tirul artileriei australiene se lungea, oamenii rămâneau culcaţi la pământ. Bruma se risipi încetul cu încetul, şi făcu să apară parapetele de pământ şi reţele de sârmă ghimpată ale inamicului. Obuzele mortierelor începură să cadă printre ei, ceea ce îi făcu să se lipească de pământ aidoma unor reptile, resimţind impactul bombelor prin tot corpul. Cu toate astea, se ridicară imediat, năpustindu-se înainte. În urma lor, câţiva rămaseră nemişcaţi, sau zvârcolindu-se din cauza rănilor primite.

Cei care reuşiră să scape, se repeziră cu strigăte sălbatice către sârma ghimpată, reuşind să treacă de ea şi să sară peste parapetele tranşeelor, trăgând fără milă asupra a tot ceea ce se mişca în faţa lor. Complet dezorganizaţi, nemţii mureau ca nişte şobolani în adăposturile lor, sau îşi ridicau braţele în aer, pentru a se preda. Australienii se împărţeau între a duce prizonierii şi a-şi continua înaintarea. Tirul de acoperire al artileriei bătea departe în faţa lor, însă din toate părţile se auzeau rafalele armelor automate, iar gloanţele trasoare continuau să brăzdeze aerul.

Chips zări rachetele de semnalizare țâșnind din flancul companiei sale, ceea ce-l făcu să dea imediat ordinul ca plutonul șase să se îndrepte în acea direcție. Însă, mai înainte de a atinge obiectivul primit, oamenii săi mai distruseseră încă două cuiburi de mitraliere. La ivirea zorilor, care răspândeau o lumină melancolică asupra deșertului, întreaga companie se găsea la adăpostul unor tranșee săpate în nisip, în timp ce tancurile britanice traversau liniile de apărare, îndreptându-se spre pozițiile inamicului.

La puțin timp după ivirea zorilor, Chips își conduse compania în spatele unei ridicături de pământ. Oamenii săi săpară de această dată niște tranșee adânci, pe care le ocupară timp de trei zile și trei nopți, bombardați fără întrerupere de artileria inamică. Din când în când, aviația germană se adăuga calvarului cotidian, sfârtecând și mai mult suprafața pământului. Morții și răniții erau duși în spatele liniilor într-o procesiune neîntreruptă. Infanteria germană reușea de multe ori să ajungă până în fața liniilor de apărare australiene, fiind respinsă doar de tirul sălbatic al mitralierelor. În tot acest timp, cerul era brăzdat de traiectoriile avioanelor inamice, care de multe ori sfârșeau în flăcări, prăbușindu-se în deșert.

Agentul de legătură al lui Dick, care stătea în același adăpost cu acesta, nu-și mai putu stăpâni nervii. Începu să strige în neștire, după care se porni să plângă în hohote și să vomite. Apoi, cu privirea albă, ieși din adăpost. Dick se repezi în urma lui, și dându-și seama de starea în care se găsea, îi trase câteva perechi de palme, până în momentul în care acesta căzu fără cunoștință la pământ, gemând ușor. Și aproape imediat, fără nici o explicație aparentă, adormi pe loc.

Dick îl privi fix preț de câteva secunde, după care abia reuși să-și înghită plânsul. Se gândi că poate trebuia să se

culce și să stea cu ochii închiși. De asemenea, îi trecu prin minte gândul că poate îl lăsaseră nervii.

În după-amiaza celei de-a treia zile, focul artileriei inamice se mai domoli. Un camion cu muniții se putu apropia astfel la două sute de metri de liniile pe care se afla compania B. Dick însoțit de Sullivan, se duse în întâmpinarea acestuia. Ajunși la nici cincizeci de pași de acesta, explozia unui obuz azvârli tot pământul din jur, proiectându-l în aer, și transformând totul numai în beznă și tenebre.

După câteva minute, Dick reuși să deschidă ochii. De jur împrejurul său, lumina orbitoare a soarelui îl împiedica să vadă clar. Cu toate astea, distinse la câțiva pași de el corpul neînsuflețit al lui Sullivan, al cărui piept era sfârtecat de o explozie. Dintre buze, i se prelingea o șuviță subțire de sânge. Privirea îi rămase însă vie și inteligentă. Dick îi luă capul între mâini și-l privi îndelung. Dintr-o dată, din plămânii acestuia scăpă un geamăt gros și îngrozitor, după care Sullivan își ridică ușor capul, iar privirea îi deveni intensă, pătrunzătoare și luminoasă. Totul nu dură decât câteva secunde. Își dădu apoi ochii peste cap și muri.

*
* *

Noaptea, batalionul X înaintă. Pentru ultima oară spre nord, în direcția mării. Luna încă nu răsărise.

Compania B se afla în frunte. Tocmai depășise o înălțime de nisip, când o rachetă germană se înălță deasupra deșertului, luminând ca-n palmă siluetele australienilor. O grindină de obuze se abătu într-o clipă peste ei, iar gloanțele trasoare începură să lovească cu sălbăticie rândurile acestora. Izolați de restul batalionului, oamenii lui Chips nu avură altă soluție decât să se năpustească înainte. Reușiră să ajungă până la punctul de sprijin german, moment în care

servantul mitralierei lui Dooley fu ucis pe loc. Dooley îşi pierdu capul de furie, se ridică de la pământ şi începu să tragă rafală după rafală în direcţia nemţilor. Din poziţia acestora, nu mai rămăsese în viaţă decât un singur neamţ, care ieşi la vedere îngrozit, ţinându-şi mâinile ridicate deasupra capului. Dooley nu-i luă în consideraţie gestul de a se preda şi trase scurt. Neamţul se prăbuşi horcăind şi zvârcolindu-se. Dooley se apropie de el, lipi ţeava pistolului de fruntea lui şi mormăi:

– Asta-i pentru Moffat.

Trase apoi, până-şi goli încărcătorul. Din capul neamţului nu mai rămase decât o masă diformă şi însângerată, ca o pată închisă pe nisipul de la picioarele lui Dooley.

Pomfret şi Varney îşi găsiră sfârşitul în timpul barajului de artilerie al germanilor. În zori, compania C reuşi să se strecoare şi să ia poziţie alături de compania B. Însă chiar din timpul dimineţii, germanii contraatacară şi o parte din compania C fu respinsă. Chips se repezi imediat în fruntea oamenilor săi pentru a recuceri poziţia pierdută. Hamilton se prăbuşi lângă el, secerat de o rafală. Fără ca nimeni să fi observat, Chips fusese rănit grav, dar continua să lupte. Sângele îi curgea din piept, dar cu toate că viaţa îl părăsea, mai găsi puteri să arunce o grenadă, după care se năpusti orbeşte spre nemţi. Vocea sa puternică domina zgomotele luptei. Cu picioarele depărtate, lovea în toate direcţiile cu arma pe care o mânuia ca pe-o bâtă, doborând pe toţi din jurul său. Un glonţ îl nimeri drept în frunte. Căzu în genunchi, urlând de furie. Îşi întoarse figura însângerată spre camarazii săi pentru a-i încuraja, însă era prea târziu. Căzu la pământ şi nu se mai ridică.

Oamenii săi continuară să se lupte ca nişte fiare sălbatice.

*
* *

Chips muri. Chips cel care era viaţa şi forţa plutonului, Chips cel care nu cunoscuse niciodată frica şi care nu se înfuriase nici măcar pe cei mai încăpăţânaţi. Mulţi se întrebau de ce nu muriseră ei în locul lui Chips, şi de ce oare trebuise să dispară acest comandant cu un curaj inepuizabil. De ce nu ei, cei care ezitau şi se temeau, de ce nu ei, care nu făceau altceva decât să-l admire şi să-l urmărească...

*
* *

Lucas îşi adună rămăşiţele companiei. În tăcere, cu privirile golite de orice expresie, oamenii adunară cadavrele, îşi refăcură sistemul defensiv şi îşi ocupară poziţiile, gata să respingă orice alt atac. Nu mai simţeau nici ură, nici entuziasm. Nu se mai gândeau la victorie. Nu mai erau altceva decât nişte oameni fără suflet.

Timp de opt zile la rând, nemţii atacară întruna fragila linie de apărare a australienilor, dar de fiecară dată erau întâmpinaţi de o rezistenţă îndârjită şi respinşi. În dimineaţa celei de-a noua zile, nemţii se hotărâră să trimită şi blindatele împotriva acelui pumn de apărători.

Monştrii lui Rommel apărură ameninţători şi fioroşi, însă artileria australiană îi întâmpină cu o perdea nimicitoare de foc. Bătălia dură câteva ore, la sfârşitul cărora blindatele germane nu erau altceva decât nişte ruine fumegânde.

La prânz, ultimii germani din El Alamein capitulară. De-a lungul coastei, supravieţuitorii din Afrika Korps îşi căutau scăparea fugind spre vest, urmăriţi de avioanele aliate care îi survolau asemenea unor vulturi. Retragerea se transformase într-o derută generală, ajungând în cele din urmă să fie un dezastru fără precedent. Armata a opta australiană îi urmărea fără să le dea nici un răgaz.

*
* *

La sfârşitul după-amiezii, rămăşiţele batalionului X fură retrase de pe poziţii. Lucas îşi adună cei douăzeci de oameni, câţi mai rămăseseră din toată compania B, plutonul şase nemaifiind constituit decât din şapte soldaţi: Dick, Dooley, Tony şi încă alţi patru. Toţi se opriră pe o ridicătură de pământ pentru a contempla câmpul de luptă ce se întindea în faţa ochilor lor.

Până la orizont, nu se vedeau decât ruine şi cadavre. Camioane distruse, blindate calcinate, fiare răsucite, grămezi înnegrite din care nu se mai putea recunoaşte nimic... Armele înfipte cu baioneta în nisip zăceau asemenea unor tulpini fără viaţă, iar lângă fiecare se afla ori un cadavru, ori un rănit grav...

*
* *

Cadavrele erau răspândite peste tot. În interiorul tancurilor carbonizate, în tranşeele răvăşite de explozii, atârnând de reţelele de sârmă ghimpată, sau căzute laolaltă, aidoma unor spice sub loviturile secerii. Ici şi colo, câte un braţ stătea ridicat într-o implorare mută, iar ochi fără viaţă lansau acuzaţii tăcute.

Corpuri fără membre sau capete, răni înspăimântătoare la vedere, pete maronii ce aminteau de sângele vărsat, formau scene ce se repetau la infinit prin deşertul fără viaţă. Un imens câmp de fier vechi şi de carne umană în putrefacţie.

Învingătorii priveau tăcuţi la peisajul de o dezolare gigantică ce li se oferea ochilor.

Soarele începu să apună, şi umbrele înserării începură să coboare peste nisipuri, însă toţi rămaseră nemişcaţi, de parcă şi-ar fi vegheat morţii.

Se auzi un oftat.

În cele din urmă, Lucas se hotărî şi spuse:

– Hai, copii, hai să mergem...

Se întoarseră şi o luară din loc, părăsind câmpul de luptă cu paşii grei şi apăsaţi.

*
* *

SFÂRŞIT